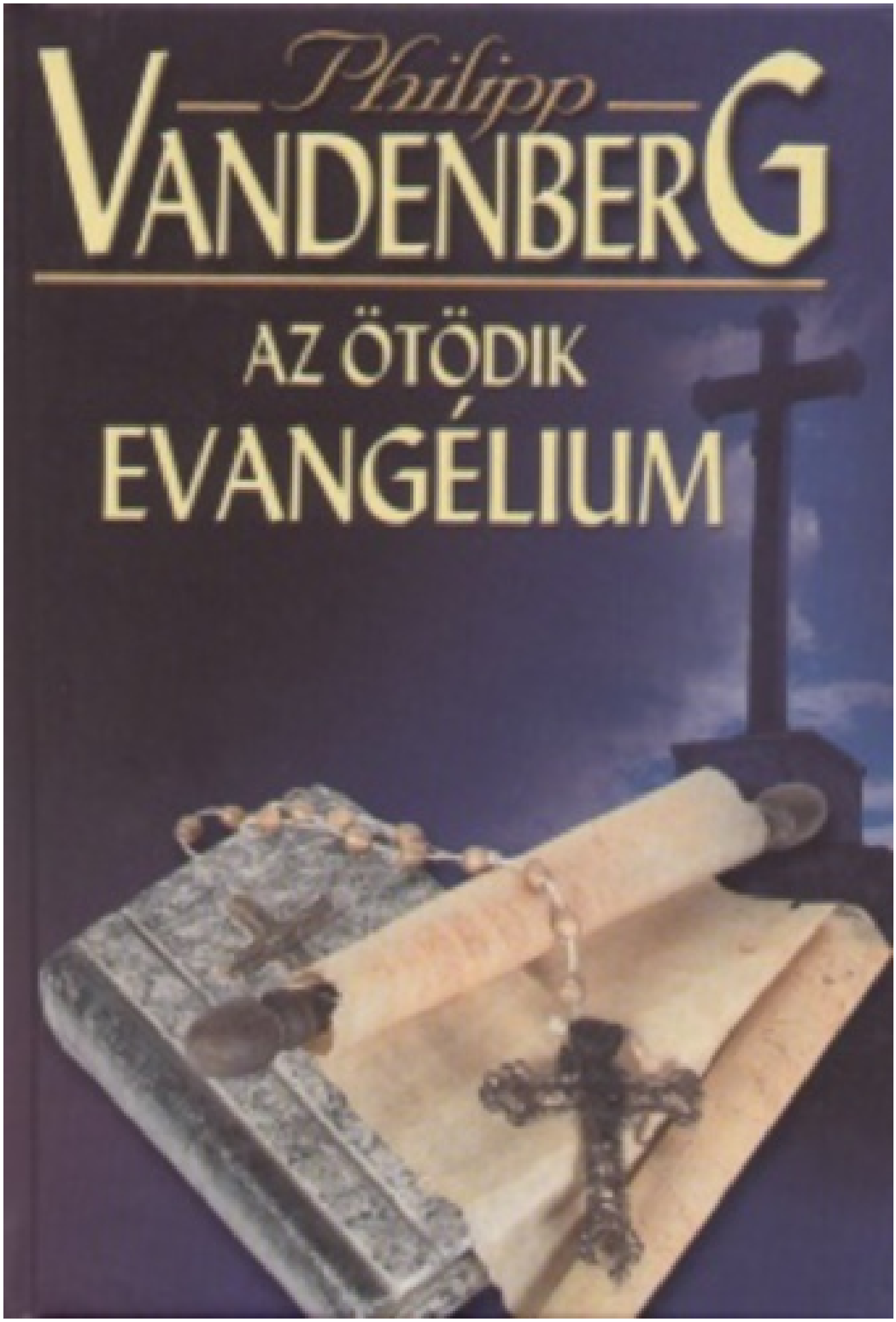

Philipp Vandenberg

AZ ÖTÖDIK EVANGÉLIUM

K.u.K. Kiadó

Philipp Vandenberg
Az ötödik evangélium
2. kiadás

A mű eredeti címe:
Das fünfte Evangélium

© 1993 by Gustav H. Lübbe Verlag GmbH,
Bergisch-Gladbach

© Hungarian translation: Pető Katalin

© Borítóterv: Gelányi Mariann (Malum Stúdió)

Az egyedül jogosított magyar nyelvű kiadás.
A kiadó minden jogot fenntart, részletek közlésének jogát is
az írott és elektronikus sajtóban.

ISBN 978 963 7437 70 0

A kiadásért felel a K.u.K. ügyvezetője
K.u.K. Kiadó, 1138 Budapest, Népfürdő u. 15/E
Telefon/fax: 359-1634
www.kukkanto.hu
E-mail: kuk.kiado@cheIlo.hu

Nyomdai előkészítés: Tordas és Társa Kft.
Nyomta és kötötte: Kinizsi Nyomda, Debrecen
Felelős vezető: Bördős János igazgató

Oltalmazzátok meg magatokat a farizeusok kovászától, mely a képmutatás. Mert nincs oly rejtett dolog, mely napfényre ne jőne, és oly titok, mely ki ne tudódnék. Annak okáért, amit a sötétben mondtatok, a világosságban fog meghallatszani, és amit fülbe súgtatok a rejtekházakban, azt a házak tetején fogják hirdetni.

Lukács 12. 1-3.

Előszó

Nincs még egy város a világon, ahol olyan érdekes temetőket láttam volna, mint Párizsban. Egészen mások, mint a német temetők, szinte vidámak, és nincs bennük semmi morbid vagy lehangoló. Mintha a franciák jobb viszonyban lennének a halottaikkal, ott minden kisiskolás tudja például, hogy Edgar Degas a Montmartre-on van eltemetve, Maupassant és Baudelaire viszont a Montparnasse-on.

A Père-Lachaise-hez – ez a neve Párizs legnagyobb és legszebb temetőjének, szokatlan név, Lachaise atyára, XIV. Lajos gyóntatójára emlékeztet – a boulevard Ménilmontant felől jut el az ember. Edith Piaf, Jim Morrison és Simone Signorét mellett itt található Molière, Balzac, Chopin, Bizet és Oscar Wilde sírja is. Hogy hol, azt készségesen megmondja a temetőőr, aki néhány frank fejében még részletes tervrajzot is ad.

Szép időben, különösen tavasszal és ősszel sokan elzarándokolnak ide, bálványaik sírjához. Összetalálkoznak azok, akik egyszeri élményt visznek magukkal, és azok, akik rendszeresen, akár naponta kijárnak ide, többnyire ugyanabban az időben, a megemlékezésnek ugyanazzal a rövid szertartásával.

Ahhoz, hogy ezt észrevegye valaki, többször el kellett látogatnia ugyanabban az időben a Père-Lachaise-be, ahogyan én is tettem, először minden hátsó gondolat nélkül, mindenesetre nem is sejtve, hogy az egyik legizgalmasabb történetet fogom megismerni, amellyel csak életemben találkoztam.

Már a második napon felfigyeltem egy jól öltözött idős úrra, aki egy sírkő előtt állt, melyre az „Anne, 1920-1971” szűkszavú feliratot vésték. Igazából nem is az idős úr keltette fel a kíváncsiságomat, inkább a kezében tartott egzotikus narancsszín-kék virág, és mert tapasztalatból tudtam, hogy a különleges virágok mögött gyakran különleges történetek rejtőznek, úgy éreztem, meg kell szólítanom az ismeretlent.

Csodálkozva vettem tudomásul, hogy egy Párizsban élő németre bukkantam, egyébként nagyon tartózkodóan, szinte elutasítóan viselkedett, amikor az egzotikus virág jelentése felől kérdeztem (papagájvirág volt, amit strelíciának is neveznek). Amikor másnap megismétlődött a találkozásunk, megfordult a helyzet, azaz most ő próbált engem kifürkészni, és jó időbe telt, míg sikerült meggyőznöm, hogy csak írói kíváncsiságom ösztönzött, és semmiféle sötét alakok nem késztettek a háttérből a kérdés feltevésére.

Már pusztán a férfi ártalmatlan kérdésemmel szembeni bizalmatlan viselkedése megerősített abban a feltételezésemben, hogy a Père-Lachaise temetőben lezajló mindennapos egyszerű kis szertartás mögött sokkal több rejtőzik, mint megható megemlékezés. Annak ellenére, hogy én már rég bemutatkoztam az ismeretlennek, míg az ő nevét még mindig nem tudtam, nem láttam akadályát, hogy meghívjam ebédre a szállodámba, ha ideje engedi. Ez utóbbi megjegyzésemre mosollyal válaszolt, meg azzal, hogy az ő korában az embernek rengeteg ideje van, és el fog jönni.

Be kell vallanom, hittem is meg nem is, hogy az idegen betartja az ígéretét. Inkább gyanakodtam: csakis azért egyezett bele, hogy leszerelje makacsságomat. Annál jobban meglepődtem, amikor a férfi a megbeszélés szerint megjelent a IX. kerületi Grand Hotelben, ahol laktam, és az étteremben letett elém az asztalra egy ősrégi képes folyóiratot, amely azonnal felébresztette kíváncsiságomat.

Mintha csak így akarna kínpadra vonni, ami az olyan kíváncsi embereknél, mint én, szinte beteges tüneteket vált ki, kedélyesen (az én szemszögemből puszta szadizmusból) fecsegni kezdett Párizs szépségeiről, és valahányszor megpróbáltam a tárgyra terelni a beszélgetést, azonnal eszébe jutott még valami látnivaló, ahová a külföldinek okvetlenül el kell látogatnia. Csak később értettem meg, hogy a férfi önmagával viaskodott, rám bízhatja-e a történetét vagy sem.

Már feladtam a reményt, amikor hirtelen felvette a képes újságot, kinyitotta a közepén és felém tolta:

– Ez én vagyok. Jobban mondva én voltam. Vagy még pontosabban: ez én kellett volna legyek. – Vizsla pillantást vetett rám.

Az ismeretlen szemmel láthatólag élvezte azt a néhány másodpercet, amíg én elmélyültem a folyóirat tanulmányozásában, éreztem, hogy figyel, és követi minden rezdülésemet, mintha valami csodálkozó felkiáltást várna. De semmi ilyesmi nem történt. A cikk a folyóirat egyik riporteréről szólt, aki életét vesztette az algériai háborúban, bemutatott néhány felvételt annak életéről, majd egy rémesen megcsonkított holttestről. Meglehetősen tanácstalan voltam.

– Nem fogja megérteni – szólalt meg végül az ismeretlen. – Nekem is jó időbe telt, amíg felfogtam. És minden bizonnyal a legőrültebb történet, amit valaha hallott.

Azt feleltem, találkoztam már bizarr történetekkel, egy író nem foglalkozik szokványos dolgokkal. Megemlítettem vendégemnek annak a tolószékhez láncolt szerzetesnek az esetét, aki hosszú évekkel ezelőtt életét mesélve hatásos szavakkal igyekezett megmagyarázni, miért vetette ki magát öngyilkossági szándékkal egy ablakból a Vatikánban. Az ő életét írtam meg „A sixtusi összeesküvés” című könyvemben, de még mielőtt a könyv megjelent volna, a béna szerzetes eltűnt a kolostorból, az apát pedig határozottan állította, hogy az ő kolostorában soha nem is élt tolószékhez láncolt szerzetes, noha napokon át ott ültem vele szemközt.

Jobb lett volna, ha ezt nem említem, mert a férfinak hirtelen sietős lett, azt mondta, mielőtt mindenbe beavat, még egyszer alaposan át kell gondolnia a dolgot, és jobb lenne, ha holnap találkoznánk a La Flore kávéházban a Boulevard Saint-Germain-en, ahol egyébként sok író megfordul.

Előre bocsátom, hogy másnap egyedül ittam a kávémat a La Flore-ban, és be kell vallanom, nem is csodálkoztam. Az ismeretlent minden bizonnyal elbátortalanította az a kilátás, hogy sorsa egy könyv alapanyagául szolgálhat. Engem viszont megerősített feltételezésemben, hogy az ismeretlen férfi valami olyasmit hurcol magával, ami túllép egyetlen ember sorsán.

Az emberiség minden nagy rejtélye valami jelentéktelen apróságra nyúlik vissza. Ilyen titkot gyanítottam az idegen férfi sorsában. Akkor még nem sejthettem, hogy számomra is milyen fontos lesz, és azt sem, hogy a papagájvirágos férfi csak mellékszereplő a történetben. A főszerepet, előre megmondhatom, a temetőben nyugvó asszony játszotta, akinek csak a keresztnevét ismertem: Anne.

De volt a kezemben egy nyom, a képes újság cikke. Az első nyom Münchenbe vezetett, a következő vissza Párizsba, aztán a kutatásaim során összeolvadtak az események. Róma, Görögország és San Diego voltak a következő állomások, és lassacskán megértettem, miért nem akarta rám bízni történetét az ismeretlen.

Még néhányszor kimentem a temetőbe, de az ismeretlennel soha többé nem találkoztam.

ELSŐ FEJEZET

Orfeusz és Euridiké

A halálhozó

1

Köröskörül minden fehér volt, mintha fájtak volna a fehér falak, a fehér padló, a tükörfényes fehér ajtók és az éles neonfények a mennyezeten. Anne a kezébe temette az arcát. Semmit sem értett. Csak a „kóma” szót hallotta, és érezte, hogy rosszul van. Egy fehérköpenyes, nem nélküli alak nyomta le ide erre a székre, és a légikisasszonyok együttérzésével, akik pontosan ismerik az előírásokat vészhelyzet esetére, elmagyarázta neki, hogy az orvosok minden tőlük telhetőt megtesznek, de még időbe telik, most viszont lenne szíves kitölteni és aláírni ezt a kérdőívet.

A papír ott feküdt mellette a földön. Néha-néha kinyílt valamelyik csillogó ajtó. Gumitalpak suhantak a hosszú folyosón, aztán eltűntek egy másik ajtó mögött. Valahonnan egy dübörgő gép ritmusa hallatszott, karbolszag terjengett, és a hőség szinte elviselhetetlen volt.

Anne felnézett, mély lélegzetet vett, kigombolta vékony kabátját, lehunyt szemmel hátradőlt a széken és keresztbe fonta a karjait. Remegett a szája széle, és valami fájt, csak nem tudta, hol. Sejtette, hogy most törik ketté az élete, eszébe jutott valami a gyerekkorából, amikor néha azt kívánta, bárcsak lenne egy varázsszó, amitől el tudná felejteni, ami bántja, és minden úgy lenne, mint azelőtt volt.

Eszébe sem jutott soha, mi lenne, ha valamelyikükkel történne valami. Szerette Guidót, és a szerelem nem gondol a végre, most viszont felismerte, milyen butaság ez. Egyszerűen nem volt felkészülve egy ilyen telefonhívásra:

– Nagyon sajnálom, de szomorú hírt kell közölnöm. A férje súlyos balesetet szenvedett. Készüljön fel a legrosszabbra.

Anne szinte kábán rohant a klinikára. Nem tudta, hogyan jutott el idáig, hol parkolta le a kocsit, képtelen volt egyetlen tiszta gondolatra, rákiáltott két-három fehérköpenyesre:

– Intenzív osztály? – aztán valahogy ide jutott, erre az éles fényben úszó folyosóra, ahol megállt az idő.

Rémülten rezzent össze, amikor azon kapta magát, hogy gondolatban átrendezi a házat, eladja a régiségkereskedést, világ körüli útra indul, hogy minél távolabb kerüljön. Guidót sosem tudta volna rávenni egy világ körüli útra. Gyűlölte a repülőgépeket.

Te jó Isten! Anne felugrott, elszégyellte magát a gondolatai miatt, és kabátja zsebébe mélyesztve kezeit, fel-alá kezdett járkálni. Provokálóan hatott rá az a lázas

ügybuzgalom, amellyel a fehérköpenyesek elsiettek mellette, egyetlen pillantást sem vetve rá, és nem sok híja volt, hogy Anne rávesse magát valamelyik rohanó nővérre, sikoltozva, hogy az ő férje életéről van szó, ha netán nem fogta volna fel.

Erre azonban nem került sor, mert ugyanebben a pillanatban sovány férfi lépett ki az egyik ajtón, piszkos, keret nélküli szemüvegben. Ahogy Anne felé közeledett, a nyakában lógó zöld maszkot babrálta, aztán karjával megtörölte a homlokát.

– Seydlitz asszony? – kérdezte halkan.

Anne érezte, hogy kitágulnak a pupillái és minden vére az agyába szökik. Dörömbölt a füle. Az orvos arca semmiféle érzésről nem árulkodott.

– Igen – nyögte ki Anne. A torka kiszáradt, és szinte fulladozott.

Az orvos bemutatkozott, de már ahogy a nevét kimondta, megváltozott a hanglejtése, olyan lett, mint egy temetkezési vállalkozóé. Biztosan sokszor elmondta már, ami most következett:

– Végtelenül sajnálom. Már nem tudtunk segíteni a férjén. Tudom, hogy az ön számára sovány vigasz, ha azt mondom, hogy talán jobb is így. Meglehet, a férje soha többé nem tért volna magához. Nagyon súlyos koponyasérüléseket szenvedett.

Anne észlelte ugyan, hogy az orvos a kezét nyújtja feléje, de tehetetlen dühében sarkon fordult, és elindult. *Meghalt*. Először fogta fel a szó véglegességét.

A liftben, mint minden kórházi liftben, konyhaszag terjengett. Amint kinyílt a felvonó ajtaja, szinte futva menekült belőle.

Hazafelé taxiba ült. Képtelen lett volna vezetni. Egyetlen szó nélkül nyújtott egy bankjegyet a sofőr felé, aztán eltűnt a házban. Hirtelen minden idegennek, hidegnek és ridegnek tűnt. Levette a cipőjét, felrohant a lépcsőn a hálószobájába, és lerogyott az ágyra. Akkor végre tudott sírni.

Mindez 1961. szeptember 15-én történt. Három nappal később Guido von Seydlitzet eltemették az Erdei Temetőben. És a következő napon megkezdődtek a – mondjuk egyelőre így – különös események.

2

Hogy nehogy eleve hamis megvilágításban tüntessük fel Anne von Seydlitzet, ami ártana történetünk hitelességének, először is néhány szót kell ejtenünk az asszonyról. Anne Seydlitz sosem használta férje nemesi predikátumát. Műkereskedő férjének néha jól jött az a kis „von”, Anne azonban inkább csak mulatott ezen a 19. században szerzett „iparbáróságon”. Akkortájt egyik napról a másikra nemesi rangra emeltek érdemeket szerzett vállalkozókat, és ebből a kétes eljárásból aztán olyan különös nemesi családok származtak, mint a von Müllerek vagy a von Meyerek.

Anne elég öntudatos volt ahhoz, hogy Seydlitznéként élje le az életét, mert a műveltség és egyfajta nyers szépség olyan lenyűgöző módon ötvöződött benne, hogy

bárhol megjelent, azonnal a társaság középpontjába került. Mint mindenki, aki nem szenved a saját okosságától és inkább hasznot húz belőle, Annénak is volt humorérzéke, tréfái sokáig beszédtémául szolgáltak a társaságoknak. Alighogy betöltötte a negyven évet, máris szívesen kacérkodott azzal, hogy immár az ötödik ikszben jár.

A férje halála természetesen nagyon megrázta, és megpróbálta összeszedni minden erejét, hogy ésszel felfogja a váratlanul rászakadt szerencsétlenséget, amikor telefonáltak a klinikáról, hogy legyen szíves eljönni a férje holmijaiért.

Bármennyire nehezére is esett, Anne még aznap elintézte a dolgot. Egy nővér nyugta ellenében átadott neki egy piszkos műanyag zacskót, benne Guido ruhái mellett az órája és a pénztárcája. Inkább csak mellékesen hallotta meg, hogy Guido a balesetnél nem egyedül ült a kocsiban.

– A hölgy megúszta könnyebb sérülésekkel, ma már haza is engedték.

– A hölgy?

Anne von Seydlitz a homlokát ráncolta, ami nála az izgalom csalhatatlan jele volt.

A nővér csodálkozott, hogy von Seydlitz asszony nem tudott az utastársról, kicsit még gyanakodott is, és mielőtt megmondta volna a hölgy nevét, elment tanácsot kérni a főorvostól. A főorvosban Anne felismerte azt az embert, aki a halálhírt közölte vele, és úgy érezte, illene elnézést kérnie a viselkedéséért.

Az orvos azt felelte, hogy az adott körülmények között teljesen érthető, sőt normális volt a viselkedése. Anne ennek ellenére csak nagy nehezen tudta kihúzni belőle a férjével utazó hölgy nevét és címét.

Nem ismert ilyen nevű nőt. Először csak arra gondolt, hogy talán valamivel többet tudhat meg a baleset körülményeiről.

Ezért ment el a rendőrségre. Ott megtudta, hogy a kocsiban két személy tartózkodott, egy férfi és egy nő. Az autó a München-Berlin autópálya 7,5-es kilométerénél letért az útról, többször megpördült, míg végül belerohant egy bozótba, és felfordult. A nő alighanem csak azért élte túl a szerencsétlenséget, mert kirepült a kocsiból. A baleset okának tisztázására átvizsgálják a roncsot, de jó időbe telhet, míg eredményre jutnak.

Akarja-e látni a kocsit?

Persze, csak ha vállalja.

A város északi részén fekvő csarnokban vagy két tucat autóroncs számára volt hely, és legalább ugyanennyi várakozott kint a szabadban, összezúzott, szétroncsolt, kiégett autók, mindegyikhez bizonyára emberi sorsok kötődtek.

Bár elhatározta, hogy megőrzi nyugalmát, Anne egész testében remegni kezdett, amikor meglátta a roncsot, és jó időbe telt, míg közelebb mert lépni. A műszerfal középen kettéhasadt, bal oldalt vérnyomok. A szélvédő és az ablakok szilánkjai szanaszét szóródtak az összeroncsolódott üléseken. A hűtő tetejéből csak a normális hossz fele maradt. A csomagtartó tárva-nyitva, nem lehetett becsukni. Benzin, olaj és égett műanyag szaga terjengett.

Anne szinte áhítatosan járta körbe a szétroncsolódott autót. Pillantása egy aktatáskára esett a csomagtartóban. A rendőrségi alkalmazott, aki idekísérte, bólintott, azt mondta, elviheti, és kihalászta a bőrtáskát.

– Hisz ez nem a férjem aktatáskája! – kiáltott fel Anne és hátrált egy lépést. Olyan mozdulatot tett, mintha a férfi valami undorító rovart tartott volna az orra alá.

– Akkor biztosan az útitársnőjéé – mondta megnyugtatóan a rendőr. Nem értette, miért lett olyan ideges az asszony.

– De hol van a férjem aktatáskája? Nála volt a barna aktatáskája G.v.S. monogrammal a tetején.

– Biztos benne? – vonta meg vállát a rendőr.

– Egészen biztos – felelte Anne, majd néhány másodpercnyi gondolkodás után hozzátette: – Adja ide!

Az autóroncs tetejére tette az aktatáskát, gyakorlatlanul tapogatózott egy ideig a zárnál, aztán kinyitotta. A táska tartalma, fehérnemű (mellesleg nem túl finom), kozmetikumok és cigaretta, kétségkívül egy nőhöz tartozott.

– Elvihetem? – kérdezte Anne.

– Természetesen.

Anne becsapta a táska tetejét, és elment.

3

Mintha egy csapásra elsöpörték volna a kimondhatatlan gyászt, fájdalmat és ürességet, amit Guido halála hagyott benne, Anne valami különös érzelmi változáson esett át. A fájdalom, amely általában csak évek múltán csitul, egyik percről a másikra elkeseredésbe csapott át, igen, hirtelen meggyűlölte a férjét, akit tegnap temetett el. Tízévi házasság, állítólagos boldogság omlott össze hirtelen, mint egy lebontásra ítélt épület a bulldózer előtt. Úgy érezte, kétszer veszítette el ezt az embert, először néhány nappal ezelőtt, másodszor most.

Útban hazafelé a taxiban Anne emlékeket idézett fel, gondolatokat, élményeket, amelyek hirtelen értelmet nyertek. Bal kezével szorongatta az idegen táska fogantyúját, mintha ebből akarna erőt meríteni egy rémes támadáshoz. Másik kezével a kabátzsebében kotorászott a cédula után, amelyet az orvostól kapott a klinikán. Hanna Luise Donat, Hohenzollern-Ring 17.

Anne az ajkába harapott. Mindig ezt tette, ha dühös volt. Aztán a taxisofőr orra alá dugta a cédulát.

– Vigyen a Hohenzollern-Ring 17-hez!

A város keleti része nem volt épp a legelegánsabb környék, de a ház, legalábbis amennyire a félhomályban felismerhette, ápolt, gondozott benyomást keltett. A kerítés falában a szürkére festett vaskapun ovális fémtábla díszelgett név nélkül. Anne

egyetlen pillanatig sem habozott. Megnyomta a csengőt. A kissé hátrább fekvő házban fény gyulladt, és nem sokkal később alacsony, kövérkés férfi közeledett az ajtó felé.

– Hanna Luise Donatot keresem – kiáltotta feléje Anne. A férfi nem felelt, csak jött tovább, kezében a kulccsal. Amikor kinyitotta a kertkaput, feléje nyújtotta jobb kezét, amelyről hiányzott a mutatóujj legfelső ujjperce, és suta udvariassággal meghajolt. – Donat. Gondolom, a feleségemet keresi. Parancsoljon!

Annét meglepte, hogy a férfi készségesen, minden kérdés nélkül beengedi, de mérgében oda sem figyelt, abban a pillanatban egyetlen dolgot akart, látni azt a nőt.

Donat szerényen berendezett szobába vezette Annét, amelyben két antik szekrény állt, és a falon egy századfordulóról származó kopott kép lógott.

– Várjon itt, kérem.

Eltűnt az egyik magas, világos olajfestékkel befestett ajtó mögött. Kis idő múlva visszatért, kitárta az ajtót, és betessékelte Annét.

Annénak természetesen volt valami elképzelése arról, milyen lehet az a nő, aki az ajtó mögött várja. Magasan feltupírozott hajú, rikítóan kirúzsozott szájú ringyó, gömbölyded, ahol kell – ahogy az ember elképzel egy olyan nőt, aki nős férfiakkal áll össze. Az elképzeléstől csak nőttön nőtt benne a düh.

Aprólékosan kiszínezte magában a találkozást. Mindenekelőtt megfogadta, hogy megőrzi a nyugalmát, hűvös és cinikus marad, mert csak így tudja megsérteni az idegen nőt. Azt akarta mondani, én vagyok Anne von Seydlitz, és már régóta szerettem volna megismerni azt a nőszemélyt, akivel Guido az úgynevezett üzleti útjaira jár. Azt akarta mondani neki, jöjjön el a férje vérrel bemocskolt ruhadarabjaiért, már csak emlékül is. Aztán egészen másképp történt minden.

A zöld növényekkel telezsúfolt szoba közepén vele nagyjából azonos korú asszony ült. Olyan mereven, mint egy szobor, lábai takaróba burkolva, tolószékben. Szép arca tisztán tükrözött minden mozdulatot, amit teste nyaktól lefelé szemmel láthatólag megtagadott.

– Hanna Luise Donat vagyok – mondta barátságosan a tolókocsiban ülő nő, és bólintással jelezte a látogatónak, hogy lépjen közelebb.

Anne úgy állt ott, mintha földbe gyökerezett volna a lába. Ő, akinek máskor nem kellett keresnie a szavakat, ebben az elképesztő pillanatban nem tudta, mit mondjon. Végül a béna asszony szólalt meg nyugodt hangon, láthatólag már hozzászokott az ilyen helyzetekhez.

– Foglaljon helyet! – Eltelt egy újabb pillanat, nem történt semmi, és az asszony kicsit erőteljesebben folytatta: – Megmondaná, miért jött ide?…

– Anne Seydlitz – fejezte be Anne. Nem tudott úrrá lenni az idegességén, előhúzta kabátja zsebéből a cédulát, és felolvasta, ami rajta állt, bármilyen komikusnak is tűnt ebben a helyzetben: – Hanna Luise Donat, Hohenzollem-Ring 17.

– Pontosan – bólintott a tolószékben ülő asszony, miközben a férfi odatolta a látogatóhoz.

Anne valami mentegőzésfélét dadogott, minden bizonnyal félreértés történt, de a klinikán ezt a nevet és címet adták meg, egy ilyen nevű és lakcímű asszony ült a férje mellett a balesetnél, három napig bent volt a klinikán, aztán hazaengedték.

– A férje – szólt közbe a férfi – egyhamar tisztázhatja a félreértést.

– Meghalt – mondta halkan Anne.

– Bocsásson meg, nagyon sajnálom, nem tudhattam.

Anne bólintott. Bármennyire is töri a fejét, ez a nő nem ülhetett ott Guido mellett a kocsiban, és nem is őt kezelték a klinikán. Viszont bármilyen titokzatosnak és kellemetlennek tűnik is a helyzet, ezek ketten nagyon is érdeklődnek az utóbbi napok eseményei iránt. De még mielőtt belegabalyodhattak volna egy hosszú, mindent tisztázó beszélgetésbe, Anne a férfi kezébe nyomta az aktatáskát, és az illendőnél gyorsabban elbúcsúzott.

4

Aznap éjjel Anne nem tudott elaludni. Úgy bolyongott a hatalmas házban, mint egy kísértet, amely hiába keresi elkárhozott lelkét. Hosszú fehér fürdőköpenyébe burkolózva leült a hálószobájához vezető lépcsőre, és megpróbált magyarázatot találni a történtekre. Néha úgy hitte, álmodik, aztán az éjszaka neszeit hallgatta. Úgy érezte, bármelyik pillanatban megfordulhat a kulcs a zárban és beléphet Guido, mint mindig, de nem történt semmi, és hamarosan a kábulat ama veszélyes állapotába került, amikor az ember már nem tud különbséget tenni a látszat és a valóság között.

Anne megrémült, amikor ráébredt, hogy Guido hálószobájának ajtaja előtt áll, tenyerével az ajtófélfát csapkodja, kurvapecérnek és hasonlóknak szidalmazza a férjét, mintha az csak bezárkózott volna a szobájába.

Túl sok volt a számára mindaz, amit az elmúlt napokban átélt. Mint egy kisgyerek, zokogva roskadt térdre az ajtó előtt, átengedve magát haragjának. Igen, Anne könnyei nem a fájdalom könnyei voltak, amiért elvesztette a férjét, Anne dühében zokogott, a férje pimaszsága és saját naivitása miatt, amiért vakon megbízott Guidóban, aki álnok módon becsapta.

Anne természeténél fogva nagy teherbírással rendelkezett, most mégis elviselhetetlennek érezte, hogy ostobának bizonyult, hiszen Anne von Seydlitz rendkívül okos asszony volt, olyan asszony, aki igen céltudatosan mindig is ki tudta használni az okosságát. Semmit sem gyűlölt jobban, mint a butaságot, és most, hogy a saját butasága áldozatává vált, önmagát is meggyűlölte.

A harag könnyei csorogtak végig az arcán. Tulajdonképpen önmaga előtt szégyellte magát. Nem tudott visszaemlékezni rá, hogy valaha is ennyire elhagyta volna magát, még a gyerekkori, árvaházban töltött időkben sem.

A fürdőszobában ott feküdt a műanyag zsák, amelyet a klinikán a kezébe nyomtak. Felismerte Guido óráját, egy 1921-ből, Guido születésének évéből származó arany Hamiltont. A férje egy árverésen vette. Az óra hátlapjára ezt vésték: *Syd Samnek*, *1921*. Anne feltépte a zsákot, kiráncigálta belőle a vérrel szennyezett öltönyt,

és kiterítette a padlón a nadrágot és a zakót, mint valami bohócfigurát. Ahogy ott feküdt a padlón Guido kedvenc öltönye, Anne mezítláb rátaposott, mintha csak Guidónak akarna fájdalmat okozni. Mintha vallomást akarna kicsikarni belőle, vadul toporzékolt a fürdőszoba kövén, rekedten hörögve, egyetlen szót ismételgetve:

– Csaló, csaló, csaló!

Orgiaszerű tánca közben hirtelen ellenállást érzett a zakóban. Anne hitetlenkedve húzta elő Guido levéltárcáját. Zihálva ráncigáit ki belőle egy köteg bankjegyet. A többit ismerte: hitelkártyák és a kocsi papírjai. Mikor azonban gépiesen számlálni kezdte a bankjegyet, egy sárga belépőjegyre bukkant. Német Opera, Berlin, szerda, szeptember 20., 19 óra.

Anne mutatóujja és hüvelykujja közé szorította, úgy bámult a jegyre. Csak a jó Isten tudja, mennyire utálta Guido az operát. Egy kezén meg tudná számolni, hányszor voltak együtt operában. Anne számára ez újabb bizonyíték volt rá, hogy Guido megcsalta. Ő viszont az a fajta nő, aki bármit meg tud bocsátani, csak a bizonyosságot nem, hogy a férje megcsalja.

Miközben kirakós játékként vagy pasziánszként szétteregette maga előtt a fürdőszoba kövén a levéltárca tartalmát, megpróbálta rendezni a gondolatait. Túlságosan mélyre merült már a férje kettős életének kutatásában, innen már nincs visszaút. Nem nyugszik meg addig, amíg nem derít fel minden részletet.

Hét óra tájt az ablakon bekukucskáló napfény a falikarok sárga fényével keveredve sokat segített abban, hogy megnyugodjék. A megnyugvás azonban mit sem csökkentett a haragján, csak a célt látta egyre tisztábban.

Anne nem volt az a szimatoló fajta, viszont köztudott, hogy egy házasságtörés soha nem ismert személyiségjegyeket képes felszabadítani. Az ő esetében úgy is mondhatnánk, hogy a harag védte meg a teljes összeomlástól.

Miközben telefonált a klinikára – ahol várakozásának megfelelően megtudta, hogy a férje kocsijában balesetet szenvedett nő, aki a Hanna Luise Donat nevet adta meg, egészen másképp nézett ki, mint a tolókocsis asszony –, pillantása az operajegyen álló dátumra esett: szeptember 20. Ez ma van!

Anne megcsípte magát, és napok óta először mosoly jelent meg a szája sarkában, halvány, sátáni mosoly. Igaz, hogy csekély a remény, de minél tovább szorongatta a kezében a jegyet, annál biztosabbá vált benne, hogy ez az operaelőadás nyomra vezetheti. Nem tudta és nem is akarta elképzelni, hogy Guido egyik pillanatról a másikra olyannyira operarajongóvá vált, hogy egyedül kész lett volna elmenni egy előadásra, és ráadásul egyetlen szót sem ejtett a dologról.

Útban Berlin felé, a repülőgépen Anne azokra a hat-hét évvel ezelőtti időkre próbált visszagondolni, amikor a házasságuk kezdett megszokássá válni, nem elviselhetetlenné, épp csak nem maradt semmi izgalom a kapcsolatukban, nem történt robbanás, de kibékülés sem, ahogy mondani szokták, ment minden a maga útján. Akkortájt, úgy hat-hét évvel ezelőtt, komolyan megfordult a fejében, nem kellene-e kezdenie valamit azzal a kis gyakornokkal a cégnél, akinek a tekintetét azonnal magán érezte, ahogy belépett. Hónapokig kínozta a vágy, amely minden nőt utolér, aki belép az úgynevezett legszebb éveibe. Egyrészről izgalmas volt, mi lenne, ha a maga 35 évével próbára tenné a vonzerejét egy félénk, de kellemes fiatalemberen, másrészről szerette volna, ha Guido észreveszi, hogy más férfiak, ráadásul fiatalabbak is, még mindig vonzónak találják.

Anne abban reménykedett, ha ilyen kerülő úton is, de emlékeztetni tudja a férjét, hogy egy házasság nem csak munkából, sikerből és évi kétszeri szabadságból áll. Aztán egy hirtelen felismerés a bolt hátsó szobájában, ahová egy csendes hétfő délutánon szándékosan behívatta Wiguläust – így hívták a tudós ifjút, és úgy is nézett ki – azzal a szándékkal, hogy elcsábítsa (máig emlékszik, hogy a cél érdekében lila fehérneműt és azonos színű harisnyát vett fel), visszatérítette a valóságba és az erény útjára. Mindenesetre, amikor a fiú karcsú fehér kezével gyúrni kezdte a kasmírpulóver alatt, mint a pék a tésztát, lendületes pofont kevert le neki, és férjes asszonyhoz illő színlelt felháborodással figyelmeztette, soha többé ne tegyen ilyet, amúgy pedig az ügy el van felejtve.

Csak jóval később értette meg, hogy az eset az értelem klasszikus győzelme volt az érzelem felett, az a ritka fajta győzelem, amelyet még évek múlva sem érzünk okvetlenül elkerülhetetlennek és követendőnek. Az adott esetben egy félrelépés – hogy elkerüljük a nemi érintkezésre vonatkozó csúnya szavakat – alighanem több hatással járt volna, feltéve ha a férje megtudja, és a maguk módján kibékültek volna. Most viszont annál jobban háborgott Guido álnok hűtlenségén, csak most bánta meg igazán, hogy nem adta oda magát a fiatal Wiguläusnak, és helyette igyekezett fenntartani egy normális házasság látszatát.

A szállodának, ahol Anne von Seydlitz megszállt (Hotel Kempinski), a történet további menete szempontjából nincs semmi jelentősége, nem úgy, mint az operaelőadásnak (Christoph Willibald Gluck: Orfeusz és Eurudiké), mindkettőt csak a teljesség kedvéért említjük meg. Anne az utolsó pillanatban foglalta el a helyét az operában, a hetedik sorban, és csodálkozva állapította meg, hogy jobb oldali szomszédjáról, egy pirospozsgás arcú, simára borotvált férfiúról csak a palást hiányzik ahhoz, hogy tiszteletesnek nézhessék, balján pedig egy bájos idős hölgy ül, aki egyfolytában eukaliptuszos cukorkát szopogat.

Téves választás? – futott át rajta, miközben a színpadon egy gyászos alt hangon éneklő cingár kis kasztrált erőlködött Orfeusz szerepében. Annét magával ragadta Gluck zenéje. Igen, ez a zene nagyon is megfelelt a hangulatának. Azt sem vette észre, hogy a jobbján ülő, simára borotvált férfi lopva méregeti. Talán még élvezte is volna a pillantásokat. A szünetben mindenesetre a helyén maradt, tanácstalanul tépelődve mindaddig, amíg újra megtelt a sor, és a pirospozsgás elfoglalta a helyét a jobbján. A

férfi körülményesen helyezkedett el a székén, és közben a fejét elfordítva, alig hallhatóan odaszólt neki:

– Guido von Seydlitzet vártam erre a helyre. Maga kicsoda?

Anne hallgatott. Nem volt könnyű hallgatnia. Minden egyes szót meg kell fontolnia. Csak most ne kövessen el hibát! Semmiféle magyarázatot nem talált az idegen megjegyzésére. Ismernie kellett Guidót. Mit akart tőle itt az operában? Mi a kapcsolat közte és a kocsiban ülő asszony között?

Megtagadhatná Guidót, mondhatna bármilyen nevet, és azt állíthatná, hogy a jegyet egy idegentől vásárolta a bejáratnál, de ez azt jelentené, hogy semmi esélye nem marad a rejtély felderítésére. Pedig most, hogy még zavarosabbnak tűnt minden, mint eddig, már csak egyet akart megtudni, mi játszódott le a háta mögött?

Egy darabig kihívóan méregették egymást, aztán Anne nyugalmat erőltetve magára, válaszolt:

– Anne von Seydlitz vagyok, a felesége.

A simára borotvált pirospozsgás mintha ezt várta volna, mindenesetre nem látszott izgatottnak, sőt inkább bosszúsnak, hangosan kifújta a levegőt az orrán át, amit Anne ki nem állhatott, és mint egy közönyös hivatalnok, visszakérdezett:

– Na, és milyen hírt hozott?

Anne számára ebben a pillanatban vált világossá, hogy itt történik valami, amiről neki sejtelme sincs. Igaz, hogy nincs a világon olyan műkereskedő, aki ne kötött volna már üzleteket a törvényesség határán, a férje némely csekély jövedelmű ügyletéről is tudomása volt, de ő mindegyikről tudott, és tudta, hogy az ilyen üzleteket általában egy előkelő étterem előkelő főpincérén keresztül szokták lebonyolítani, nem egy operai esten. Természetesen most megmondhatta volna az igazat, hogy sejtelme sincs semmiről, mert a férje életét vesztette egy balesetben, de nem tartotta volna helyesnek, és inkább úgy döntött, amíg lehet, megjátssza a mindentudót. Anne egyik legkiválóbb tulajdonsága volt, hogy meglepő helyzetekben, márpedig ez igazán meglepő volt, tiszta fejjel tudott gondolkozni. Az egyetlen, ami elbizonytalanította, a hidegség és a bájaival szembeni érzéketlenség volt. Most viszont semmiféle izgalmat nem érzett, ezt pontosan tudta. Ennyit öregedett volna az elmúlt napokban, vagy az arcára van írva a harag? Az idegen még mindig válaszra várt.

– Hírt? – kérdezte színlelt zavarral Anne.

Látszólag a szavakat kereste, mint egy füllentésen kapott gyerek, de a simára borotvált a szavába vágott.

– Félmillióban állapodtunk meg. Ne feszítse túl a húrt! Szóval, mit akar?

Ebben a pillanatban kialudt a fény, a karmester a pulpitusra lépett, a közönség udvariasan tapsolt, a függöny felemelkedett, és Orfeusz (alt) jó húsz percig lépkedett Euridiké (szoprán) előtt, a szövegkönyv előírása szerint anélkül, hogy visszanézett volna. Aztán a kasztráltat még az öngyilkosság is megkísértette, de elhárította a „Veszve minden boldogságom” kezdetű áriával, ám a végkifejlet még váratott magára, és Annét különben sem érdekelte. Gondolatai a mellette ülő különös ember körül forogtak, és érezte, hogy izzadságcseppek csorognak le a tarkóján.

Végtelenül hosszúnak tűnt a harmadik felvonás. Anne alig bírt egy helyben ülni, hol a jobb lábát vetette keresztbe a balon, hol a balt a jobbon, belekapaszkodott fekete kézitáskájába, és arra gondolt, csillogni fog az arca, amikor kigyulladnak a fények. Te jó Isten, történnie kell valaminek, és a férfi kérdése még mindig ott lebegett a teremben. Sarokba szorítva, és mert nem tudta, mit tegyen, Anne odasziszegett a szomszédjának:

– Azt hiszem, még egyszer tárgyalnunk kellene…

– Tessék?

– Azt hiszem…

– Pszt! – szólt rájuk valaki a nyolcadik sorból, és amennyire a félhomályban fel lehetett ismerni, a simára borotvált legyintett, mintegy jelezve, hogy pontosan megértette, és csak tehetetlenségében kérdezett vissza.

Miközben Orfeusz és Euridiké egymás karjába omlott, ami egy operában a közeledő vég csalhatatlan jele, Anne észrevette, hogy az idegen névjegyet húz elő a zakója zsebéből, és ráfirkant valamit.

A záróakkorddal leengedték a függönyt, a közönség tapsolt, és abban a pillanatban, amikor a földszint fölött kigyúlt a fény, a mellette ülő férfi hirtelen felugrott, Anne kezébe nyomta a névjegyet, és a sor közepéről erőszakosan utat tört magának, még mielőtt Anne követhette volna.

Később a hallban Anne megnézte a névjegyet, amelyen az AVIS autókölcsönző kínálta szolgáltatásait, Budapester Strasse 43, az Európa-Központ mellett, a simára borotvált aligha ezt akarta tudatni vele. Anne megfordította a kártyát, és többszöri próbálkozásra sikerült megfejtenie a régimódi kézírást: Holnap 13 óra – múzeum – Nofretete – új ajánlat.

A pokolba ezzel a fickóval! Ellenszenves alak. Van ilyen, az ember életében először találkozik valakivel, egyetlen szót sem vált vele, mégis leírhatatlan ellenszenvet érez iránta.

Anne utálta a pirospozsgás férfiakat, és különösen gyűlölte azokat, akiknek úgy fénylik az arcuk, mint a szalonnabőr.

Ugyanakkor egyetlen pillanatig sem kételkedett benne, hogy holnap ott lesz a találkozón.

6

Sokan alighanem tanácstalanul törték volna a fejüket a találkozó helyszínén. Anne von Seydlitz azonban tudta, hogy Nofretete egyiptomi királynő volt, és világhírű mellszobra, amelyet német régészek ástak ki a századfordulón, a dahleni múzeumban van kiállítva. A találkozó színhelye csak megerősítette kezdettől fogva meglévő gyanúját, hogy az ismeretlen valami értékes régiség nyomára próbál jutni.

A műkereskedők kedvelik az ilyen embereket, mert vágyaik tárgyáért bármilyen árat képesek megadni. Anne nem egy ilyen jómódú gyűjtőt ismert, aki képes volt vészes adósságokba verni magát, csak hogy megszerezzen valamilyen értékes műtárgyat, amely gyűjteménye koronája lehetne.

Valami hasonlót gyanított az idegen viselkedése mögött is, és mert tartott tőle, hogy valamiféle bűnügybe keveredik (egy férfi, aki megcsalja a feleségét, képes lehet más tisztátalan ügyletekre is), úgy döntött, hogy a holnapi találkozón felvilágosítja a pirospozsgást a férje haláláról, és akkor az kénytelen lesz kirukkolni az igazsággal és megmagyarázni, mi a csuda érhet ennyi pénzt, és miért kell az üzletet ilyen különös módon lebonyolítani. Legalábbis ekkor még így gondolta.

Déltájt a világ minden múzeuma félig üres, és a dahleni múzeum sem volt kivétel. Anne a padlómozaik szemlélésébe merülve találta az operaházban látott embert. Már messziről ráismert, bár nappali fényben, világos ballonban sokkal fiatalabbnak tűnt. A háta mögött összekulcsolt kezekkel vizsgálgatta a mozaikot.

Anne oldalról közeledett feléje. A férfi mintha észrevette volna, ám semmi jelét nem mutatta, hogy rá akarna nézni. Gondolataiba merülve hirtelen megszólalt:

– Ez Orfeusz a lantjával. Egy ember, aki ismerte az istenek titkait – mondta szinte zavartan mosolyogva, aztán folytatta: – Sokféle változat kering a haláláról. Az egyik szerint Zeusz villáma ölte meg, büntetésképpen, amiért elárulta az embereknek az istenek bölcsességét. Higgyen nekem, ez az egyetlen igaz változat.

Anne kővé dermedve állt. Egészen másképp képzelte el ezt a találkozást, ez meg itt előadást tart neki Orfeuszról. Orfeusz? Ez nem lehet véletlen! Tegnap este Gluck Orfeusza, most meg ez a mozaik itt, és a fejtegetés a dalnok haláláról.

Kis idő múltán a férfi felpillantott, és vizsla tekintettel kezdte méregetni Annét, mint pók a zsákmányát. Aztán keresztbe fonta a karját a mellén és így, egyik lábáról a másikra állva beszélni kezdett:

– Nos, rendben van, hajlandók vagyunk háromnegyed millióra emelni az ajánlatunkat…

A többes szám használata gondolkodóba ejtette Annét. Egyetlen igazi gyűjtő sem beszél többes szám első személyben, pedig ő eddig annak hitte a pirospozsgást. A gyűjtők csak az „én”-t ismerik, és most először merült fel benne a gyanú, hogy valami titkosszolgálati ügybe keveredett. Az egyház mellett a titkosszolgálat az egyetlen intézmény, ahol csak a „mi”-t ismerik.

– Attól tartok – szólalt meg Anne – hogy nem ugyanarról beszélünk.

– Nem értem. Lenne szíves pontosabban kifejezni magát?

– Épp erre akartam kérni én is!

A pirospozsgás mély lélegzetet vett.

– Ön von Seydlitz asszony, nem?

– De igen. És maga kicsoda?

– Ennek a mi üzletünkkel kapcsolatban nincs jelentősége, de ha ez használ valamit, szólítson csak Tálesznek.

Nem használt semmit, és Anne közönségesnek is érezte volna, hogy Tálesznek szólítsa az idegent, bár a név valahogy illett rá.

– Engem egyvalami érdekel – kezdett bele újra Tálesz –, engem az érdekel, hogy hol van most a pergamen!

Anne színlelt nyugalommal fogadta a kérdést, pedig a fejében kavarogtak a gondolatok. Miféle pergamen? Sejtelme sem volt róla. Mit hallgatott el előle Guido? Anne általában minden üzleti ügyről tudott, legalábbis a fontosabbakról. Miért hallgatta el előle éppen ezt? Egy háromnegyed milliót érő pergament?

Hirtelen felfedezte az összefüggést, és kezdte sejteni, miért tűnt el Guido aktatáskája a balesetnél. Azt viszont még mindig nem értette, milyen szerepet játszhatott a dologban az a nő.

Hosszú hallgatása szemmel láthatóan idegesítette Táleszt, mindenesetre többször egymás után undorító módon kifújta a levegőt az orrán át. Olyan volt, mint az ajtók csukódása a metróban.

– Hol van von Seydlitz? – szólalt meg végül egy újabb kérdéssel.

– A férjem meghalt – felelte határozottan Anne, a gyász legapróbb rezdülése nélkül a hangjában, és a pirospozsgás szemébe nézett.

Ahogy a férfi a homlokát ráncolta, szemüvege mögül előtüremkedett busa szemöldöke. Nem mondhatnánk, hogy úgy fogadta volna a hírt, mint egy ismerős halálhírét, inkább elbizonytalanodott, és aggódni látszott az üzlet további menete miatt. Siránkozó hangjában nem is gyász, inkább önsajnálat bujkált, amikor megszólalt.

– De hát a múlt héten beszéltem vele telefonon. Ez lehetetlen!

– De igen – felelte határozottan Anne.

– Szívinfarktus?

– Autóbaleset.

– Őszintén sajnálom.

– Semmi baj. – Anne lesütötte a szemét. – Hogy elébe vágjak a kérdésének, igen, tovább viszem a céget, tehát ezentúl én leszek a tárgyalópartnere.

– Értem – bólintott rezignáltan Tálesz.

Szemmel láthatóan kellemesebb partnernek találta volna Guidót. Meglehet, hogy a pirospozsgás elvből nem szereti a nőket. A külsejéből legalábbis erre lehetett következtetni. Bizonyos szempontból ez még javított is a helyzetén.

Tálesz görcsösen igyekezett újra felvenni a beszélgetés fonalát.

– Nagyon jól megértettük egymást, a férje meg én, nagyon rokonszenves, igazán korrekt üzletember volt. – Bal kezét kinyújtotta, mint egy rossz színész, jelezve, hogy jobb lenne, ha tovább mennének. Nyilvánvalóan igyekezett, hogy a találkozásukra senki se figyeljen fel.

– Ismerte a férjemet? – kérdezte mellette lépkedve Anne, hébe-hóba szórakozott pillantásokat vetve a terem két oldalán sorakozó egyiptomi műkincsekre.

– Mit jelent az, hogy ismerni? – felelte Tálesz. – Tárgyaltunk egymással.

Miért nem említette soha Guido Tálesz nevét? Valami nem stimmel. Eredetileg úgy tervezte, megmondja az igazat, hogy fogalma sincs, miről van szó, és hol az a pergamen, amiért egy kész vagyont lenne hajlandó adni, de aztán minden másképp

alakult, mert az idegen megint megszólalt, és ismét többes szám első személyben beszélt.

– Természetesen nem érti, miért lennénk hajlandók ennyi pénzt adni egy darabka pergamenért néhány sor írással. Már az összegből is láthatja, hogy nagyon értékes a számunkra, nem is titkoljuk. Nem hinném, hogy bárki más ennél többet kínálna érte. Nekünk csak az a fontos, hogy senki ne szerezzen tudomást a pergamenről, pláne nem az eladásáról, és hogy semmi bajba ne keverjük, meg akarjuk őrizni a névtelenségünket. Készpénzben fizetjük ki az összeget a kezébe, és semmilyen bevallásban nem kell feltüntetnie. Értjük egymást?

Anne semmit sem értett. Csak annyit értett, hogy ez a furcsa ember itt mellette hajlandó kifizetni háromnegyed milliót valamiért, ami állítólag az ő birtokában van, de amiről neki sejtelme sincs, sőt alighanem már el is lopták.

– Magával hozta a pergament? – kérdezte hirtelen szinte mellékesen Tálesz. – Úgy értem, itt van Berlinben?

– Nem – felelte gondolkodás nélkül, de az igazsághoz híven Anne.

A válasz csalódást okozott a pirospozsgásnak.

– Értem – mondta csalódottan, aztán zavarbaejtő udvariassággal meghajolt a búcsúzás jeléül, és már csak indulóban szólt vissza: – Majd jelentkezünk. Viszontlátásra.

Nem úgy, mint tegnap este, Anne most könnyedén követhette, sőt fel is tartóztathatta volna, hogy kérdéseket tegyen fel neki, de gyorsan elhessegette a gondolatot, hisz azt sem tudta, mit akar kérdezni.

7

Anne nem maradt tovább Berlinben. Az a megmagyarázhatatlan érzés gyötörte, hogy valami különös dolog fog történni vele. Ködbe burkolózó utcák, gyárkémények fojtogató füstje – hirtelen mindent fenyegetőnek érzett. Még soha nem érzett ilyesmit, mert nem is volt rá alkalma, különben is az a fajta nő volt, aki két lábbal áll a földön, és legfeljebb az üzleti mérlegtől és az adóhivataltól ijed meg.

Most viszont azon kapta magát, hogy félrehúzódik, ha elhalad mellette egy autó, és nagy ívben kikerül egy járdaszélen üldögélő koldust, csak azért, mert reménykedő pillantásokat vetett rá. Úgy érezte, mintha minden őkörülötte forogna, bár az eseményeknek tulajdonképpen még mindig semmi közük sem volt az ő személyéhez.

A repülőúton München felé, amely kellemes emlékeket hagyott benne (hosszú időre az utolsó kellemes emléket), mert a köd fölött kiragyogott nap, és egyedül ült az

egész sorban, Anne megpróbált valamiféle magyarázatot találni az elmúlt napok eseményeire. Nem talált. Közben még az is felvetődött benne, vajon Guido halálos balesete valóban a véletlen műve volt-e, vagy valaki besegített.

Otthon egy rendőrségi pecséttel ellátott piros cédulát talált a bejárati ajtóra ragasztva, amire valaki kézzel ráírta, hogy minél előbb jelentkezzen a rendőrségen. Amikor kinyitotta az ajtót, azonnal megértette, miért hívatják. Az egész házat betörők dúlták szét, feltörték a szekrényeket és a komódokat, tartalmukat válogatás nélkül szanaszét szórták, a könyveket kirángatták a polcokról, a képeket letépték a falról, még a szőnyegeket is felforgatták.

Ahogy körülnézett ebben a káoszban, Anne lerogyott egy székre, és hangosan felzokogott. Meglepetésére a betörők nem vitték el sem az értékes ezüst étkészletet, sem a porcelángyűjteményt. Ahogy elsőre körülnézett, megállapította, hogy tulajdonképpen semmi sem hiányzik, még a készpénz sem, ami ott feküdt a nyitott szekreter lapján.

Világos, hogy nem szokványos betörők jártak itt, hanem a betörés azzal az átkozott pergamennel függ össze. Semmi kétség, ezek itt a pergament keresték, nem találták, és dolguk végezetlenül távoztak. Olyan embereknek, akik hajlandók háromnegyed milliót adni egy pergamenért, nem számít az ezüst.

Csakhogy egy-két dolog nem stimmel ebben a gondolatmenetben. Például, hogy miért tárgyaltak vele Berlinben ezek az emberek, miközben Münchenben betörtek a lakásába? Vagy, hogy honnan tudták, hogy ő, Anne, nincs itthon, ha azt viszont nem tudták, hogy a férje meghalt.

A rendőrőrsön megtudta, hogy a szomszédok jelentették a betörést, mert feltűnt nekik két gyanús, zseblámpás alak a kertben. Azt is közölték vele, hogy a balesetet szenvedett autó átvizsgálása során sem műszaki hibát, sem külső behatásra utaló nyomot nem találtak, más szóval Guido maga okozta a halálát. Emberi mulasztás volt, ahogyan részvétlenül jelölni szokták egy ember halálát.

A rendőrségi hivatalnok egy borítékban átadott neki néhány jelentéktelen holmit, amit a kocsi átvizsgálása során találtak, köztük a postaláda régóta keresett kulcsát, egy szintén elveszettnek hitt hitelkártyát, egy széttört tolltartót, amelyet emlékezete szerint sosem látott Guidónál és egy… filmet. A fényképezőgép, amely mindig ott volt a kesztyűtartóban, eltűnt, és amikor rákérdezett, közölték, hogy a kocsiban nem találtak fényképezőgépet.

Ilyen kilátástalannak tűnő helyzetben, amelynek szerinte nemcsak egyetlen oka és egyetlen indítéka lehetett, Anne a) még mindig meg akarta tudni, kivel töltötte az időt élete párja állítólagos üzleti útjain, b) kíváncsi volt, hol lehet a pergamen, végülis háromnegyed millió nem semmi, és c) fényt akart deríteni erre az ügyre, amelybe akaratán kívül jobban belekeveredett, mint szerette volna; egy ilyen szinte metafizikus helyzetben az ember minden szalmaszálba belekapaszkodik. Amikor beadta előhívatni a filmet, Anne a lelke mélyén reménykedett, hogy a felvételeken a férje szeretőjét fogja látni, és igazából csak a feltételezése megerősítését várta. Akkor legalábbis bizonyos szempontból helyreáll a rend az ő világában, rossz véleménnyel lehet

Guidóról és általában a férfiakról, és talán még azt is eldönthetné, hogy így vagy úgy bosszút áll rajtuk.

Ezért aztán Anne von Seydlitz először csak csalódást érzett, amikor kézhez kapta az előhívott filmet, és pikáns felvételek helyett unalmasságban aligha felülmúlható képsort látott, de már a következő másodpercben mintha áramütés érte volna. A felvételek egy elrongyolódott iratról készültek, harminchatszor egymás után egy és ugyanarról.

A pergamen! Anne a szája elé kapta a kezét. Ahogy jobban megnézte a negatívot, látszott, hogy valaki kapkodva, a szabadban készítette a felvételeket, és hogy valaki más a lencse elé tartotta az értékes iratot. Wiguläus viszont, akire Anne először gyanakodott, tagadta, hogy közreműködött volna a felvételek elkészítésében, viszont azt állította, hogy ismeri az eredetit, mindenesetre látta az üzletben a páncélszekrényben, és csodálkozott is, mert a páncélszekrényben csak értékes holmikat, ékszereket és aranytárgyakat tartottak. Arra a kérdésre, beszélt-e valaha neki Guido a pergamenről, a fiú nemmel válaszolt, egyáltalán csak a vásárlási nyilvántartásból értesült a létezéséről, ahová ezer márka értékben szabályszerűen be is könyvelte.

Való igaz, a műtárgyat „kopt pergamen” jelöléssel szabályszerűen bekönyvelték. A származás rovatban Anne a „magánszemélytől” bejegyzést találta. Hogy mikor látta utoljára a pergament a páncélszekrényben, azt Wiguläus már nem tudta pontosan megmondani, alighanem Guido von Seydlitz halálának napján, és mentegetőzve tette hozzá, hogy nem tartotta olyan fontosnak a pergament, hogy jobban odafigyeljen rá. Most viszont már eltűnt.

Hogy tudja-e, mi volt a szöveg tartalma a pergamenen?

Ó nem, mosolygott Wiguläus, az irat értékét biztosan nem a szöveg tartalma adja, hanem a kora. Különben is, az írás több helyen olvashatatlan volt. Pusztán már abból is kiderül, hogy nem lehetett történelmi jelentősége, hogy eladásra kínálták a műtárgypiacon.

Mint minden beszélgetése Guido halála óta, ez is gyanakvással ért véget, és azzal a szilárd elhatározással, hogy ő maga fejti meg a pergamen rejtélyét. Most már van róla több különböző minőségű másolata, valószínűleg mindegyik eredeti nagyságban – körülbelül egy fél levélpapír méretű –, ennyi bármilyen szakembernek elegendő kell legyen. Anne a lelke mélyén meg volt győződve róla, noha ezt semmivel sem tudta indokolni, hogy a papír összefüggésben áll Guido halálával.

8

A logikának az a fajta sajátos formája volt ez, amely a kívülállóból csak fejcsóválást vált ki, az érintett számára viszont olyan egyértelműnek tűnik, hogy bármilyen kételyt

gyanakvással fogad. Anne is gyanakodva fogott hozzá, hogy szakembert keressen, aki megfejti a számára a pergamen rejtélyét. Mivel azonban attól kellett tartania, hogy kellemetlen kérdéseket tesznek fel neki a dokumentum eredetéről és pillanatnyi fellelhetőségéről, nem a kopt művészet és történelem valamelyik elismert szaktekintélyéhez fordult, hanem egy városszerte ismert közvetítőt vett igénybe, aki készpénz ellenében bármilyen szakterületen talált szakembert, többnyire ősöreg, félvak professzorokat vagy elismert szaktudású, alkoholista egyetemi magántanárokat, akik készek voltak bármilyen szakvéleményt megírni a megrendelő kívánsága szerint.

Dr. Werner Rauschenbach ez utóbbiak közé tartozott. Egy manzárdlakásban lakott a csatornapart egyik lepusztult, de olcsó házában.

– Vigyázzon a lépcsőházban – figyelmeztette Annét a telefonban. – Lyukak vannak a lépcsőfokok között, és a korlát se túl erős. – Nem túlzott.

Rauschenbach lakása több szempontból is figyelemreméltó volt, de leginkább két dolog tűnt fel, amiből Anne még soha nem látott ennyit egy helyen; a könyvek és a palackok egyáltalán nem ritka párosítást alkottak, de ekkora tömegben mégis meglepő volt Anne számára. Kupacokban sorakoztak a könyvek a fal mellett, többnyire polcok támasza nélkül, térdmagasságig szanaszét hevertek a rendezetlen papírok, köztük meg üvegek, főleg vörösborosak. A sötét dolgozószoba egyetlen szabad falfelületét Rita Hayworth negyvenes évekből származó, megsárgult fényképe foglalta el.

Rauschenbach számára alighanem akkortájt állt meg az idő. Itt már csak egy álomvilágot hordott össze ivásból és tudományból, amire kérés nélkül azonnal magyarázatot adott bárkinek, aki betette hozzá a lábát. Anne is kénytelen volt végighallgatni élettörténetét, egyébként nem minden együttérzés nélkül, mert a történet ékesen bizonyította, mennyire nincs semmi esélye egy embernek, aki egyszer megbotlott, hogy újra helyet találjon magának a normál életben. Többnyire egy rosszul sikerült házassággal kezdődik, Rauschenbachnál sem volt másképp. Hogy az alkohol okozta-e a házasság kudarcát, vagy a kudarc az alkoholizmust, az nem derült ki egyértelműen az elbeszélésből.

Anne kénytelen volt végighallgatni, hogyan szórta el pénzét tudatosan az apja, aki textilkereskedőként kereste a kenyerét. Ő maga vallásos családban töltötte gyermekkorát és ifjúságát, ezért kerül nagy ívben a mai napig minden templomot és papot. Korán, nagyon is korán tért észhez, feleségül vett egy nálánál idősebb nőt, fehér ruhában és mirtusszal, de ennél többre nem is tud visszaemlékezni a házasságából. Az asszony többet költött, mint amennyit ő keresett, a művészet-történészeket nem fizetik különösebben jól, jöttek az adósságok, a munkahely elvesztése, válás, hála Istennek, gyerek nem volt.

A gyónás közben egy lemezjátszó valahol a rabszolgakórust játszotta, ami még elviselhető is lett volna, ha nem ugyanazt a részt ismételte volna folyton. A természettől fogva sovány és hórihorgas Rauschenbach beszéd közben kiugró szemekkel méregette Annét egy ódon, recsegő széken ülve, és mikor történetének végére jutott, végre megkérdezte:

– Mennyit ér önnek ez a szakvélemény, Seiler asszony?

– Seydlitz – helyesbített udvariasan Anne, és hozzátette alighanem félreértés történt. – Beszéd közben nagyméretű fényképet húzott elő a borítékból. – Nem kérek öntől szakvéleményt. Látja, ez itt egy fénykép egy pergamenről. Csak azt szeretném megtudni, mi ez az irat, mi a szöveg tartalma, és véleménye szerint mennyit érhet az eredeti?

Rauschenbach elvette a fényképet, és messzire maga elé tartva méregette. Olyan képet vágott hozzá, mint aki citromba harapott.

– Ezer – mondta felnézve a fényképről. – Ötszáz most azonnal, a többi a szállításkor, számla nélkül.

– Rendben – vágta rá Anne, aki azonnal felfogta, hogy egy ilyen szerencsétlen flótás, mint Rauschenbach, nem a művészet iránti rajongásból dolgozik, hanem a puszta megélhetéséért. Előhúzott a táskájából öt bankjegyet, és letette az íróasztalként szolgáló kopott, feketére festett konyhaasztalra. – Mennyi időre lesz szüksége?

– Az attól függ – motyogta a férfi a szoba egyetlen tetőablakához lépve, amely úgy-ahogy megvilágította a szobát, – mennyi dolgom lesz vele. Az eredeti nincs magánál, Seiler asszony?

– Seydlitz. – Anne igyekezett minél kevesebbet elárulni a titokzatos pergamenről. – Nincs – felelte kurtán.

– Értem – morogta kedvetlenül Rauschenbach. – Orgazdaság?

Anne most már felcsattant.

– De kérem, Rauschenbach doktor! Megvételre kínálták nekem a pergament, és azt szeretném megtudni öntől, megéri-e az árát, meg elsősorban azt, hogy micsoda. De ha kétségei vannak… – Anne az egyetlen helyes utat választotta, amit ebben a helyzetben választhatott, úgy tett, mintha vissza akarná csúsztatni a pénzt a táskájába, amivel egy csapásra eloszlatta a férfi minden kétségét.

– Nem, nem! – kiáltotta gyorsan. – Ne értsen félre, de óvatos ember vagyok, nem engedhetem meg magamnak, hogy bármibe belekeveredjek. Ne higgye, hogy nem tudom, aki hozzám jön, annak valami különös oka van rá. Végül is Guthmann professzor a legismertebb szaktekintély. Magának is biztosan alapos oka van rá, hogy épp hozzám jött. De engem ez nem zavar, amíg kettőnk közt marad, ha érti mire gondolok… Seydlitz asszony.

Legalább a nevét már megjegyezte – gondolta Anne, ugyanakkor hirtelen az is megvilágosodott előtte, hogy ez a fickó, akit többnyire olyan emberek keresnek fel, akiknek valami rejtegetnivalójuk van, bármikor megzsarolható. Kellemetlen gondolat volt, de még mielőtt folytathatta volna, Rauschenbach, tüzetesen vizsgálgatva a másolatot, mint egy bűnügyi nyomozó, beszélni kezdett.

– Amennyire látom, kopt kézirat, az írás mindenesetre görög, démotikus írásjelekkel átírva, jellemző a Krisztus utáni első évszázad kopt dokumentumaira. Ez azt jelentené – feltételezve, hogy a pergamen eredeti és nem hamisítvány (amit viszont csak az eredeti alapján tudnék megállapítani) –, szóval hogy az irat legalább másfél évezreddel ezelőttről származik.

Rauschenbach észrevette, hogy Anne izgatottan figyeli, és megpróbálta eleve fékezni a várakozásait:

– Remélem, nem okozok csalódást, ha megmondom, hogy az ilyen iratok nem ritkák, és éppen ezért nem is különösebben értékesek. Rengeteget találtak belőlük kolostorokban és barlangokban, többnyire jelentéktelen okmányok, de vannak köztük bibliai szövegek és gnosztikus írások is. Ha jó állapotban vannak, akár ezer márkát is meg lehet kapni értük, de ez itt, amennyire látom, nem éppen első osztályú. Tudja…

– Seydlitzné – vágta rá idegesen Anne.

– Tudja, Seydlitz asszony, kopt írásokat nem sokan gyűjtenek, a múzeumokat és könyvtárakat pedig csak a teljes tekercsek érdeklik, elsősorban az összefüggő szövegek, amelyek anyagul szolgálhatnak a tudományos kutatáshoz.

Anne bólintott.

– Értem. Tehát nem gondolja, hogy erre a pergamenre, ismét csak feltételezve, hogy igazi, bárki is különösebben áhítozna?

Rauschenbach Annéra nézett. Szemmel láthatólag nagy hatást tett rá a különös fogalmazás. Megpróbált mosolyogni.

– Ki tudhatja, mire áhítoznak emberek? Ezer márka – mondta végül a fejét rázva. – Ennél többet nem adnék érte.

Anne azon gondolkozott, hogyan hívhatná fel a másik figyelmét a pergamen fontosságára anélkül, hogy elárulná magát. Természetesen elmesélhette volna Rauschenbachnak a történteket, de kételkedett benne, hogy elhinné. Ráadásul ő sem bízott meg benne, így aztán csak arra kérte, próbálja meg minél pontosabban lefordítani a szöveget, vagy legalábbis elmondani a tartalmát.

Rauschenbach ekkor palackot húzott elő az asztal alól, és teletöltött egy öblös poharat.

– Nem kér egy kortyot? – kérdezte szórakozottan, és számítva rá, hogy Anne úgyis elutasítja, jobb kezével a fénykép fölött hadonászva hosszas magyarázatba fogott az ilyen régi szövegek megfejtésének nehézségeiről, meg hogy egy másolat, ráadásul egy ilyen gyenge, csak még jobban megnehezíti a feladatot. Anne nem tudta eldönteni, Rauschenbach csak lusta-e és gyorsan akar pénzt keresni egy felületes szakvéleménnyel, vagy valami más oka van, amiért nem akar a szöveggel foglalkozni.

Mintha a vörösbortól kifinomultak volna az érzékei, Rauschenbach kitalálta a gondolatait, amikor az írásba mélyedve folytatta.

– Természetesen most azt hiszi, hogy minél kevesebb munkával akarom megúszni, de megnyugtathatom, hogy amennyire lehet, pontos fordítást fogok készíteni magának. Csak… – emelte fel mutatóujját – ne várjon túl sokat.

Anne Rauschenbachra meredt.

– Higgyen nekem – bizonygatta az. – Előfordultak már egész kopt kódexek, amelyek nem kellettek senkinek. Azt akarom mondani, hogy az ilyen leleteket nem elég megtalálni, tudományosan fel is kell dolgozni, dokumentálni kell és bele kell helyezni a történelmi összefüggésekbe. Tudja, egy pergamen vagy egy papirusz nem múmia, nem szobor vagy arany maszk, amely tűzbe hozza az embereket. Az egyik legjelentősebb ilyen lelet, az úgynevezett Jung-kódex évekig hányódott a világban, mire felkeltette a tudósok érdeklődését. Hihetetlen egy történet… de nem akarom untatni vele.

– Dehogyis – vágta rá Anne –, egyáltalán nem untat. – Nem tudott szabadulni attól az érzéstől, hogy Rauschenbach valahogy megpróbálja alábecsülni az ő pergamenje jelentőségét. Miközben a férfi ismét töltött magának, és beszélni kezdett, Anne azon törte a fejét, vajon mi lehet a magyarázat Rauschenbach viselkedésére.

– A Jung-kódex felfedezése – emelte fel a kezét Rauschenbach – 1945-re nyúlik vissza. Akkor találtak egyiptomi parasztok egy régi sírban, agyagkorsókban tizenöt kopt kéziratot, foszladozó bőrkötéses könyveket, amelyek senkit sem érdekeltek. Néhány piaszterért adták el őket Kairóban, ahol az egyik bekerült egy múzeumba, egy másik pedig egy régiség-kereskedőhöz. A többi tizenegy (kettővel ugyanis közben befűtöttek) sötét csatornákon keresztül eltűnt, hogy soha többé ne kerüljön elő. Többféle oka is lehetett, miért nem érdekeltek senkit ezek a terjedelmes kéziratok, de az egyik ok minden bizonnyal a könyvek gnosztikus tartalma.

– Meg tudná pontosabban magyarázni?

– Gnózison vagy gnoszticizmuson mindenki mást ért, nem is véletlenül. Időszámításunk első évszázadaiban a gnosztikus filozófusok és teológusok az ember származását és lényegét kutatták. A hívő gnosztikusok, mint például Origines vagy Alexandriai Kelemen a keresztény hitet igyekeztek alátámasztani. A nem egyházi gnosztikusok, mint Bazilidesz vagy Valentinus, őskeleti misztikává alakították át. Érthető, hogy ellenségükké tették a másik oldalt, amikor azt állították, hogy a világ egy tökéletlen, gonosz teremtő szellem kétes értékű alkotása. Tehát szó sincs a jó Istenről, aki jámboran lebeg a vizek fölött – vihorászott magában Rauschenbach.

– De térjünk vissza a leletünkhöz. A kairói régiségkereskedő, abban a reményben, hogy ott vevőt talál rá és kedvező árat kap érte, Amerikába vitte a kódexét. Mint kiderült, hiába. Egyetlen gyűjtő, egyetlen múzeum sem érdeklődött iránta.

Évekkel később Brüsszelben tűnt fel a derék irromány. Időközben tulajdonost váltott, és az új tulajdonos áruba bocsátotta a műkincspiacon. Egy svájci mecénás megvásárolta és a zürichi C.C. Jung Intézetnek ajándékozta. Máig is ott őrzik, és ezért nevezik Jung-kódexnek.

– És a többi tizenegy könyv?

– Kalandos egy história! Felfedezésük után eleinte eltűntnek hitték őket, és a legrosszabbtól lehetett tartani. Aztán egy francia koptológus, aki a múzeumban megvizsgálta az ott őrzött példányt, a párizsi Tudományos Akadémián beszámolt a kéziratról és feltételezhető jelentőségéről. Az előadás szövege megjelent egy kairói folyóiratban, amire jelentkezett egy idős hölgy, mondván, ő örökölte apjától, egy éremgyűjtőtől a tizenegy kódexet, és kész eladni őket a Kopt Múzeumnak. 50 000 fontot kért értük. Szép összeg volt, de a lelet meg is ért annyit, mert a kódex legalább ezer sornyi folyamatosan írott kopt nyelvű szöveget tartalmazott, és – ahogy a francia professzor időközben kiderítette – nem kevesebb, mint negyvennyolc különböző gnosztikus írást. Az illetékes helyeken azonban nem volt elég pénz, és most, hogy híressé váltak, már az egész világról jelentkeztek érdeklődők. Az egyiptomi kormány viszont zárolta őket, és bár senki sem volt hajlandó megvásárolni a kért összegért, lepecsételt ládába záratta a tizenegy fóliánst és megőrzésre átadta a múzeumnak. Hét

évig pihentek ott, közben alkudoztak és huzakodtak rajtuk, aztán kitört a forradalom és az egyiptomiaknak más gondjuk akadt. Végül a jog szerinti tulajdonos peres úton próbálta érvényesíteni a követelését. Bár tudjuk, hol vannak ezek a kódexek, senki sem ismeri a tartalmukat.

– Az hogy lehet?

– Többféle oka is van, ártalmatlanok és kevésbé ártalmatlanok. A tudósok hiú emberek. Ha valaki egyszer bedolgozta magát egy témába, nem szereti, ha belelátnak a kártyáiba, és vannak, akik fél életükben egyetlen témán dolgoznak. Egyiptomban a kopt vallás elenyésző kisebbségben van, az iszlám az államvallás, így aztán a hatóságok nem nagy érdeklődést mutatnak a kopt vallástörténet feldolgozása iránt. De van még egy ok, amiért nem hozzák nyilvánosságra ezeket a szövegeket, és az még érdekesebb.

– Kíváncsivá tesz.

– Nos, ezeket az ősi dokumentumokat nagyon okos emberek írták, akik közölni akartak valamit az utókorral, akik tudtak valamit, amiről az emberek tömegeinek sejtelmük sem volt, mondhatnám az emberiség titkait.

– Azt akarja mondani, hogy még ma is vannak ilyen titkok?

Rauschenbach bólintott.

– Meg vagyok győződve róla. – Felvette a vörösboros poharat, gurgulázó hangok kíséretében egy hajtásra kiitta, és a keze fejével megtörölte a száját.

Anne csak nézte. Szerette volna biztatni, hogy folytassa, de hallgatott. Később, ebben biztos volt, később meg fogja bánni, hogy elszalasztotta ezt az alkalmat, de valami megmagyarázhatatlan szorongás visszatartotta, hogy újabb kérdéseket tegyen fel, érezte, hogy Rauschenbach nem mondana többet, és úgyis találna valami kifogást. így aztán visszatért látogatása eredeti céljához, és megkérdezte:

– Mit gondol, nem lehet, hogy ez a pergamen is abból a leletből származik, amelyről beszélt?

– Lehetetlen – vágta rá habozás nélkül Rauschenbach, és mintha csak még egyszer meg akarna bizonyosodni róla, a szeméhez emelte a fényképet. – Tényleg lehetetlen.

– És mitől olyan biztos ebben?

– Nagyon egyszerű. Mert a maga irata pergamen.

– Na és?

– A kézirat, amiről beszéltem, papirusz volt. De azért ne keseredjen el. Nagyon sok olyan pergamen van, amely a tartalmánál fogva értékesebb a papirusz kéziratoknál.

Ezzel ért véget a beszélgetés. Rauschenbach azt mondta, Anne jöjjön vissza három nap múlva, addigra végez a szöveggel.

Anne gyalog ment haza, és az úton Rauschenbach különös viselkedésén törte a fejét. Nagyjából így képzelte el ezt a találkozást, de egyvalami zavarta: a bölcs Rauschenbach doktor rengeteg szót fecsérelt általában a kopt szövegekre, de egyetlen szót sem ejtett az ő pergamenje tartalmáról, még csak feltételezést sem, ami elég meglepő egy ilyen szószátyár alkoholistától.

Hogy mire következtethet ebből a viselkedésből, azt Anne nem tudta. Még abban sem volt biztos, hogy megbízhat a várható szakvéleményben, ugyanakkor arra sem talált semmiféle észszerű magyarázatot, miért akarná becsapni Rauschenbach. Életmódja, amit készséggel próbál balsorsa számlájára írni, nem felel meg az ő ízlésének, de ez még nem jelenti okvetlenül azt, hogy tudósnak gyenge vagy hanyag lenne. A legtöbb zseni különben is szokatlan életmódjával tűnik ki.

9

A következő három napban Anne megpróbálta elrendezni a fejében a dolgokat, és közben azon kapta magát, hogy ahol nem tudott tovább lépni, és nem talált összefüggést az események között, kezdett történeteket kitalálni, olyan történeteket, amelyek végül őt magát is megrémítették, valami furcsa, megmagyarázhatatlan és szörnyű rémületbe kergették. Az egyik ilyen történetben Rauschenbach is megjelent, és üldözte, hogy megszerezze a titokzatos dokumentumot, meg Donat is, a béna asszony férje, aki Isten tudja, miért rendezte meg a halálos balesetet. Mint egy bűnügyi regényben.

Ezekben a napokban korábbi szokásától eltérően inni kezdett, főleg konyakot, ami eleinte még ízlett, de mértéktelen fogyasztása úgy kikészítette a gyomrát, hogy végül egy teljes napig egyfolytában hányt. Emiatt aztán gyűlölte magát, de képtelen volt megfogalmazni, mi is játszódik le benne. Úgy érezte magát, mint egy lepke a léghuzat örvényében, mintha valami megmagyarázhatatlan hatalom megakadályozná, hogy arrafelé repüljön, amerre szeretne. Anne úgy érezte, valami ismeretlen erő kényszeríti, és egyre érthetetlenebb helyzetekbe sodorja, ő pedig egyszerűen nem elég erős, hogy megoldja a dilemmát. Az is felvetődött benne, hogy egy kis bőröndbe összecsomagolja a legszükségesebb holmijait, és az első repülőgéppel elutazik a Karib-szigetekre, de a következő pillanatban már ott is volt a pirospozsgás, a repülőgép kijáratánál várt rá. Anne üldözési mániában szenvedett, az a beteges meggyőződés gyötörte, amely még a legbanálisabb eseményt vagy véletlen találkozást is azonnal ellene irányuló szándékként értelmez.

Hol a kiút ebből az ördögi körből? Senki sem tagadhatja, hogy az elmúlt napokban és hetekben olyan dolgok történtek vele, hogy joggal kételkedhet a józan eszében. Guido halott, a rejtélyes nő, aki mellette ült a kocsiban, nyomtalanul eltűnt, ismeretlen emberek üldözik, és vagyonokat kínálnak neki valamiért, ami állítólag nem ér többet pár száz márkánál. Ezek tények és nem agyrémek.

Mindenesetre elég rosszul érezte magát, amikor pénteken 17 óra tájban felkereste Rauschenbachot, ahogy megbeszélték. Rauschenbach valahogy beleillett ebbe a lepusztult házba, más környezetben Anne el sem tudta volna képzelni. Még mielőtt megnyomta volna a lötyögő csengőgombot a tölcsérszerű mélyedésben, zeneszó ütötte

meg a fülét. Ezért aztán hosszabban nyomta, mint egy látogatónak illene, hogy Rauschenbach, alighanem a zene és a vörösbor mámorába burkolózva is meghallja a csengetést.

De nem történt semmi. Az újabb, még hosszabb csengetésre sem jött válasz. Anne ököllel kezdte verni az ajtót:

– Rauschenbach doktor úr! – kiabálta hangosan. – Rauschenbach doktor úr, nyissa már ki!

A lárma előcsalta a házmestert, egy ravasz külsejű jugoszlávot, akit egyik lábának bénasága sem akadályozott meg, hogy másik, egészséges lábával kettesével véve a lépcsőfokokat, egykettőre fent teremjen a legfelső emeleten.

– Doktor nincs? – kérdezte mosolyogva.

– De, itthon kell lennie, maga is hallja, hogy szól a zene! – felelte Anne.

A jugoszláv fülét az ajtóra tapasztva hallgatózott, aztán, nem éppen váratlanul, megállapította:

– Zene csak ha doktor otthon. De talán… – olyan kézmozdulatot tett, mint aki poharat emel a szájához és rákacsintott Annára.

Miközben a házmester pantomimjével igyekezett megmagyarázni, hogy Rauschenbach alighanem megint többet ivott a kelleténél, Annéba hirtelen ostorcsapásként hatolt a felismerés. Belülről egy hang azt énekelte: „Veszve minden boldogságom…” – az áriát az Orfeusz és Euridikéből. Most Anne szorította a fülét az ajtóhoz, úgy vert a szíve, hogy a halántékában érezte a vére lüktetését, de semmi kétség, ez az Orfeusz-ária!

– Van pótkulcsa? – fordult a jugoszlávhoz.

Az nem értette az izgalmat, hosszan kotorászott a zsebében, míg előhúzott egy hatalmas kulcsot, és az asszony orra alá dugta.

– Házmesterkulcs – mondta vigyorogva. – Mindenhová jó.

– Nyissa már ki! – kérlelte Anne.

A házmester vállat vont, mintegy jelezve, hogy nem tudja, helyes-e a dolog, de ha Anne mondja… bedugta a zárba a formátlan kulcsot, Anne pedig berohant a lakásba.

Rauschenbach az íróasztalánál ült, felsőteste előredőlt, feje oldalt fordítva az íróasztal lapján feküdt. Fintorba torzult szájából kilógott a nyelve, szürke és furcsán hosszú volt, a szeme nyitva, de csak a fehérje látszott. Ahogy jobban megnézte, Anne sötét foltokat vett észre a nyakán. Rauschenbachot megfojtották.

A gramofon még mindig az áriát harsogta. Amikor véget ért, mintha szellemkéz emelte volna fel a kart, újra visszatette, és megint felcsendült a végtelenül szomorú dallam.

– Nem! Nem! Nem! – sikoltotta Anne a fülére szorítva a kezét, aztán rávetette magát a lemezjátszóra. Bántó recsegés hallatszott, aztán csend lett.

A következő éjszakákon Anne rosszul aludt.

Úgy érezte, csak másodpercekre szunnyadt el, egy-egy rövid másodpercre az éjszaka végtelen óráiból. Görcsösen próbálta nyitva tartani a szemét, a mennyezetre bámult, ahol szabálytalan időközökben felvillantak az arra haladó autók fényei, majd rövid útjuk után újra eltűntek. Ha lehunyta a szemét, kínzó képek törtek rá. Ezek a képek kullancsként tapadtak meg az emlékezetében, és olyan tiszták és világosak voltak, hogy Anne egy idő után már nem tudta, valóság-e vagy őrült képzeletének műve. Egyre gyakrabban tette fel magának a kérdést, vajon megőrült-e, talán az agya nem működik rendesen, és álmok vetítik elébe ezeket a hihetetlen fantáziaképeket.

Talán ő maga is ott ült a kocsiban a balesetnél, vetődött fel benne a kérdés, csak az ütközésnél megsérült az agya, s elvesztette az emlékezőtehetségét. Talán tudattalanul járkál a világban és valóságtól elrugaszkodott dolgokat él át, netán ez az állapot, amelyben van, maga a halál.

Az ilyen pillanatokban Anne megpróbált felkelni, hogy bebizonyítsa magának, még ura a testének, de minden próbálkozása kudarcot vallott. Egyszerűen nem volt hozzá ereje, hogy engedelmeskedjék az akaratának, mintha valaki a hatalmában tartaná, uralva minden mozdulatát és minden gondolatát. Aztán Anne hangosan beszélni kezdett, hangjának a falakról visszaverődő visszhangja megnyugtatóan hatott rá, felébresztette a kínból, és végre kinyitotta a szemét.

Ki kell derítenem az igazságot – ismételgette magában.

Rauschenbach halála megint kínos helyzetbe hozta. Kellemetlen kihallgatásokon esett át. Nehezen tudta megmagyarázni a rendőrtisztviselőnek, hogy egyáltalán nem ismerte sem Rauschenbachot, sem a szokásait, és a halála előtt csak egyetlenegyszer találkozott vele. Anne nem látta értelmét, hogy elhallgassa az okot, amiért a szakértőt felkereste. Szakvélemény készítésére adta át Rauschenbachnak egy régi pergamen másolatát, magyarázta a rendőrségen.

Ez a bejelentés azonban váratlanul végzetes hibának bizonyult. Egyrészt ugyanis a másolatot nem találták meg Rauschenbachnál, másrészt Anne állítása, miszerint az eredeti eltűnt a férje autóbaleseténél, rejtélyesnek és nehezen hihetőnek tűnt, úgyhogy ha nem is gyanúsították Anne von Seydlitzet gyilkossággal, azért arra a meggyőződésre jutottak, hogy az asszony valami nem egészen tiszta szerepet játszott az ügyben.

Bár Anne nem talált semmi összefüggést Rauschenbach erőszakos halála és a pergamen között, ő maga sem zárhatta ki a lehetőséget. A másolat eltűnése mindenesetre erre utalt, és minél tovább törte rajta a fejét, annál inkább erősödött benne a meggyőződés, hogy Guido sem természetes halállal halt meg. Ahhoz azonban, hogy tovább léphessen, rá kell jönnie a pergamen jelentésére, meg kell tudnia, milyen művészettörténeti értéket képvisel, és legalább a tartalmát meg kell ismernie.

Annénak erről eszébe jutott valaki, akinek a nevét Rauschenbach futólag említette, nem volt ismeretlen a név, de tulajdonosával soha nem találkozott. Mit is mondott Rauschenbach? „Végülis Guthmann professzor a szaktekintély!”

Anne egy második kópiával elindult a Meiserstrassén álló intézetbe, egy a náci időkből származó márványlépcsőkkel és – korláttal tagolt, impozáns épületbe. A második emeleten, egy fehérre mázolt kétszárnyas ajtón megtalálta a Guthmann nevet, de a tábla szigorúan figyelmeztette, hogy bejelentkezés és bejárat csak a 233-as szobán át lehetséges, és Anne engedelmeskedett is az utasításnak.

11

Egyetemi professzorokat általában méltóságteljes idősebb úrnak képzelünk, kis pocakkal, sötét öltönyben, mellénnyel, de Guthmann külseje egyáltalán nem felelt meg ennek a képnek. Farmernadrágot viselt, a haja félhosszú és hullámos, inkább rosszul fizetett tanársegédnek, mint intézeti igazgatónak látszott. A helyiség legalább másfélszer magasabb volt, mint a modem épületekben szokásos, benne ősrégi íróasztal, rajta nyitott könyvek szanaszét, rengeteg teleírt papírlap, szalaggal összekötözött kéziratkupacok, mint az ajándékcsomagok.

Guthmann kopott faszéket húzott elő az asztal alól, hellyel kínálta Annét, és megkérdezte, miért jött. Anne ugyanazt a történetet adta elő, mint Rauschenbachnak, megvételre kínálják neki a pergament, és tudni szeretné, mennyit ér és mi a tartalma.

Guthmann elvette a lapot, és összehúzott szemmel vizsgálgatta. Szájával csücsörített, és arca olyan fintorba húzódott, mintha fájdalmat érezne. Egyetlen szót sem szólt.

Hirtelen felugrott, mintha valami ijesztő felfedezést tett volna, a könyvek és kéziratok alól nagy, kerek nagyítóüveget bányászott elő, visszaroskadt a székére, és vízszintesen mozgatni kezdte a nagyítót az irat fölött. Időnként bosszúsan megcsóválta a fejét, a következő pillanatban viszont már mosolyra húzódott a szája sarka és megértően bólogatott.

– Honnan szerezte ezt? – kérdezte Guthmann.

Anne az igazsághoz híven felelt.

– Nem az enyém. Csak felajánlották nekem – tette hozzá kicsit bizonytalanul.

– Értem – felelte Guthmann, fel sem nézve az iratról. – Mennyit kérnek érte, ha szabad kérdeznem?

Anne megvonta a vállát.

– Nekem kell ajánlatot tennem.

– Tudja – kezdett bele körülményesen a professzor –, a kopt kéziratok nem érnek vagyonokat, túl sok van belőlük a piacon. Egy ilyen darab értéke nem annyira a korától vagy az állapotától függ, inkább a szöveg tartalmától. Úgy tűnik, ez a szöveg

nem érdektelen. Itt – mutatott a nagyítóval az egyik sorra –, itt a Barabbas nevet olvasom.

– Barabbas?

– Egy történelmi fantom. Egyaránt kísért a kopt és a zsidó szövegekben. A bibliai szövegek lázadóként említik. Még a holt-tengeri tekercsekben is felmerül a neve, de semmi utalás nincs a jelentőségére. Egy Marc Vossius nevű kolléga, aki Kaliforniában tanít a San Diego-i egyetemen, egy fél életen át ezzel a Barabassal foglalkozott, sokan őrültnek is tartják miatta.

Anne von Seydlitz hirtelen nagyon éber lett.

– Jól értem, professzor, hogy létezik egy Barabbas nevű történelmi személyiség, aki olyan jelentős, hogy különböző helyeken is fennmaradt a neve, anélkül, hogy máig ki tudták volna deríteni ennek a… ennek a fantomnak a kilétét?

– Pontosan így van.

– És ezt a Barabbast említik ezen a pergamenen is?

Guthmann megint felemelte a nagyítót, és hunyorogva belenézett.

– Legalábbis úgy tűnik.

Anne folytatta.

– Több ilyen történelmi fantom is van?

– Ó, hogyne – felelte a professzor. – Nem mindegyikük volt olyan közlékeny, mint Julius Caesar, akinek az életét saját tollából ismerjük, ráadásul nagyon sok írás el is veszett. Arisztoxenoszról, Arisztotelész egyik tanítványáról például szinte semmit sem tudunk, pedig az egyik legbölcsebb ember volt, aki valaha is élt. 453 könyvet írt, de egyetlenegy sem maradt meg. Barabbasnak csak a nevét ismerjük, és néhány utalást a személyiségére.

A beszélgetés további menete során világossá vált, hogy magát Guthmannt is nagyon érdekli a dokumentum, és Anne ezzel magyarázta, hogy a professzor következetesen elutasítja minden próbálkozását, hogy kicsikarja belőle az irat értékét. Guthmann végül azt mondta, jó egy hétbe telik, adjon neki időt. Legalább ennyi időre lesz szüksége, hogy megfejtse az irat tartalmát. A honoráriumról egyetlen szó sem esett.

A Guthmann professzornál tett látogatás után Anne kicsit megkönnyebbült. Maga sem nagyon értette, miért, de úgy érezte, megerősítést kapott, hogy a pergamen központi szerepet játszott az elmúlt napok különös eseményeiben.

Amikor az intézet hatalmas kapuján át kilépett a szabadba, egy férfi sietett el mellette, akit mintha már látott volna valahol, de azonnal el is vetette a gondolatot. Túl sok képet, túl sok arcot lát éjszakánként, nem szabad mindenkire gyanakodnia.

Hazafelé betért egy bisztróba a Theresienstrassén, ahol magas márványasztalokon finom tésztakülönlegességeket szolgáltak fel. Anne gondolkodott. A Barabbas név nem ment ki a fejéből.

Éjjel, miközben az ágyában hánykolódott, képek bukkantak fel a mennyezeten és tűntek el ismét, mint az előző éjszakákon, Anne hangosan megszólalt.

– Barabbas, ki vagy? Barabbas, mit akarsz tőlem? – Félve hallgatózott az éjszakában, vajon válaszol-e a titokzatos hatalom, amely már annyi szörnyűséget

okozott, de csend volt a magányos házban, csak a földszintről hallatszott fel szabályos időközönként a régi állóóra hangja, a Westminster dallama.

Őrült vagy, igen, bolond vagy, suttogta álmosan Anne, csak hogy bátorítsa magát, aztán visszazuhant a kínzó félálomba, amely felerősíti a képzeletet és úgy elkábítja az érzékeket, mint a kábítószer. Amikor felriadt a telefon éles csengésére, Anne azt hitte, most is csak képzelődik, a fejére szorította a párnát, míg végül már nem hallott semmit.

Talán – gondolta Anne, amikor végre megnyugodott, jobb lenne felkeresni egy pszichiátert, ahelyett, hogy egyik koptológustól a másikhoz szaladgál a rejtélyes pergamennel. Csakhogy akkor sosem tudná meg az igazat, hogy miért kellett meghalnia Guidónak, és miért ütközik a hallgatás falába mindenütt, ahol a magyarázatot keresi.

Aztán újra megszólalt a telefon, olyan könyörtelenül, ahogy csak az éjszaka közepén lehet. Anne megint belefúrta a fejét a párnába, de hirtelen felébredt benne a gyanú, talán ez a zaj nem is a képzelete műve, nem, tényleg csöng a telefon.

A kagyló után tapogatózott a sötétben és álmosan beleszólt.

– Halló!

– Von Seydlitz asszony? – hallotta a vonal túlsó végéről.

– Igen.

– Jobban tenné – mondta egy férfihang –, ha nem kutakodna tovább a pergamen után. A saját érdekében.

– Halló! – kiabálta izgatottan Anne. – Halló, ki beszél? – Csend. Letették.

Mintha ismerős lett volna a hang, de nem volt biztos benne, valóban Guthmann hangját hallotta-e. És ha ő volt, mi oka lenne a professzornak, hogy éjszaka hívja fel, mitől akarta óvni?

Nem bírta tovább az ágyban. Felkelt, kiment a fürdőszobába, hideg vizet csurgatott az arcára, kapkodva felöltözött, aztán kávét tett föl. Ahogy a készülék a forró vizet köpködte a szűrőbe, olyan hangot adott, mint egy béka ívás idején. Kijózanítóan hatott rá a terjengő illat, és két keze közé fogva a csészét, Anne leült egy székre.

– Barabbas – mondta halkan. – Barabbas – ismételte meg a fejét rázva.

Így ült ott fázósan remegve, maga elé bámulva, amíg szürkülni kezdett a hajnal, hogy megváltást hozzon számára.

12

Az olyan kilátástalan helyzetekben, mint ez is volt, mindig vannak pillanatok, amikor a feszültség átadja a helyét egy látomásnak, pillanatok, amikor hirtelen felvillan egy reménysugár, amikor az ember minden problémát képes megoldani valami varázsszer

segítségével. így történt Anne von Seydlitzcel is. Guthmann többet tudott a pergamenről, mint amennyit előző nap a találkozásukkor elárult. Ahogy visszagondolt, biztos volt benne, hogy a professzor mindent tud. Mint a koptológia legnagyobb szakértője, biztosan nem csak a tartalmával volt tisztában, de ismeri az összefüggéseket is, amik miatt a pergamen ilyen fontos.

Anne nem tartotta volna helyénvalónak, hogy felkeresse a professzort az intézetében és szóra bírja, mert ha Guthmann többet tud, mint amennyit az első találkozásukkor mondott, akkor nem fog csak úgy egyszerűen mindent kitálalni egy második találkozás alkalmával. Legfeljebb akkor lehet bármi esélye, ha meglepetésszerűen üt rajta a professzoron. Arra gondolt, hogy megpróbálja valami nagyobb összeggel megvesztegetni, mert a külseje után ítélve a professzor igencsak rászorul a pénzre.

17 óra tájban leparkolta a kocsiját az Intézettel átellenben, ahonnan jól szemmel tarthatta a bejáratot. Úgy tervezte, feltartóztatja Guthmannt, beszélgetést kér tőle, aztán egy közös vacsora során nagyvonalú ajánlatot tesz neki, elég nagyvonalút ahhoz, hogy szóra bírja.

Fél kilenc tájban kilépett a kapun egy portás, és szemmel láthatólag az épület bezárására készült, Anne pedig kiszállt a kocsiból, átrohant az utcán, és megkérdezte a férfit, bent van-e még az épületben Guthmann úr. A portás azt válaszolta, senki nincs már a házban, a biztonság kedvéért azonban még feltelefonált, de senki sem vette fel.

Másnap reggel Anne, egy újabb álmatlan éjszaka után már reggel fél nyolckor ott volt az épület előtt. Ezúttal is hiába várakozott. Guthmann nem jött. Anne úgy gondolta, nyugodtan felkeresheti a professzort a lakásán. A címet megtalálta a telefonkönyvben: Guthmann, prof. dr. Werner.

Werner Guthmann egy nyugati elővárosi sorházban lakott, ahol az ingatlanárak még megfizethetők voltak. Csengetésére középkorú asszony nyitott ajtót. Elég elutasítóan meredt rá. Anne körülményesen igyekezett előadni jövetelének okát, hogy a professzor az egyetlen ember, aki segíteni tud neki. Még mielőtt az ajtóban toporogva végigmondhatta volna történetét, az asszony a szavába vágott, hogy nem tud segíteni, a férje két nappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt. A rendőrség már keresi.

Anne megrémült. Úgy látszik, átok tapad ahhoz az átkozott pergamenhez, amely árnyékként üldözi. Sietve elbúcsúzott, és a kocsija felé igyekezve nem először fordult meg a fejében, hogy tökéletesen megőrült. A következő pillanatban azonban már tisztán látta, hogy minden érzéke rendben működik, hiszen elfogulatlanul és logikusan képes elemezni a saját állapotát és a körülményeket, amelyek idáig vezettek. Mégis úgy érezte, valami titokzatos hatalom telepedett rá és az életére, egy polip, amely a távolból is képes kinyújtani csápjait zsákmánya után.

MÁSODIK FEJEZET

Dante és Leonardo

Elrejtett titkok

1

Szamárság azt állítani, hogy nincs öntudatánál az az ember, aki leszámol az élettel. Vossius tökéletesen tisztában volt vele, hogy – egyébként szokásával ellentétben – még mindenféle számok is foglalkoztatják, olyan számok, amelyek egyébként semmiféle jelentőséggel nem bírnak rá és pillanatnyi helyzetére nézve. Komolyan eltűnődött például azon, kiadjon-e húsz frankot a liftre, amely felvinné a harmadik szintre, vagy inkább menjen fel gyalog az elsőre. A pénztár mellett kifüggesztett rajzról megállapította, hogy ez a szint csak 57 m magasságban található, de azért ahhoz elég magasan, hogy a halálba vesse magát róla. Aztán arra gondolt, csak egyszer halunk meg, és még egyszer látni szeretné Párizst fentről, háromszáz méter magasból. Türelmesen beállt hát az egyik pénztár előtt kígyózó sorba, és úgy döntött, egészen fentről vet véget az életének húsz frank ellenében.

Az Eiffel-torony látogatóinak türelmét igencsak próbára teszik, mert mindennap, még egy ilyen barátságtalan őszi napon is végtelennek tűnő embersorok várakoznak a jelképpé várt torony megostromlására. Számolni kezdte, hányan állnak előtte a sorban. Az eredmény több mint kilencven volt, és kiszámította, hogy ha mindenki csak húsz másodpercet tölt a jegy megvásárlásával, akkor is fél órát kell várnia.

A halálhoz viszonyítva ezek persze teljesen értelmetlen gondolatok, csak azért idézzük fel őket, hogy igazoljuk gondolatainak tisztaságát, amit később alighanem egyesek majd vitatni próbálnak. Odáig ment, hogy lopva – azaz azzal a hangsúlyozott nemtörődömséggel, amely egyetlen figyelmes szemlélő előtt sem marad rejtve – méregetni kezdte az előtte és mögötte sorakozó embereket, vajon észreveszik-e rajta a természetellenes nyugalmat, amely az olyan emberre jellemző, akinek csak egyetlen cél lebeg a szeme előtt. Azon kapta magát, hogy hangosan köhécsel, nehogy rossz benyomást keltsen, noha semmiféle ingert nem érez rá.

A várakozás végtelennek tűnő percei alatt az is eszébe jutott, hogyan tudósítanak majd róla az újságok, hogy leugrott az Eiffel-toronyról. Talán a „Vegyes hírek” rovatban, vagy akár még lekicsinylőbben egy egysoros hírben a helyi rovatban, egy a rue de Rivolin történt közlekedési baleset és egy Quartier Latin-béli lakásbetörés között. Pedig az, amit magával visz a halálba, olyan fontos, hogy másnap a világ minden újságjában valamennyi főcímet háttérbe szoríthatna.

Félelmet nem érzett amiatt, amire készült, hiszen a haláltól úgysem kell félni, csak a meghalástól, az pedig az ő esetében olyan gyors lesz, hogy nem marad ideje a

siránkozásra. Kétségei sem támadtak, bár tisztában volt vele, hogy elhatározása, amellyel véget vet az életének, nem saját akaratának szüleménye. A szándék azonban olyan erős, hogy már semmi sem tarthatja vissza.

A döntés lelkének olyan felszabadulását eredményezte, hogy még utána is füttyentett egy előtte ellejtő elegáns szőkének, közben úgy forgatva a szemeit, mint egy barokk szent. Korábban sosem mert volna ilyet tenni, az ő társadalmi helyzetében és az ő korában!

Hirtelen megvilágosodott előtte, hogy kötelességtudó, a társadalom megbecsülésétől övezett életet élt, mindig pontosan úgy viselkedett, ahogy azt az ő pozíciójában elvárhatták tőle. Nem minden büszkeség nélkül élte a maga életét, a köztiszteletben álló tudós, a komparatisztika professzorának életét. Azért választotta ezt a szakágat, mert kivételes emlékezőtehetségének hála különösen alkalmas volt rá, és mert fontosnak tartotta, még akkor is, ha ezer ember közül legfeljebb egy ha tudja, hogy a szó összehasonlító irodalomtudományt jelent.

A San Diego-i Californiai Állami Egyetemtől kapott kutatási felkérésnek eleget téve – ahogy akkoriban ő fogalmazta meg – a múzsáknak áldozta házasságát, ami azt jelenti, hogy az a tiszteletreméltó átlagos házasság akkor is tönkrement volna, ha nem dönt úgy, hogy elmegy Leibethrába. így legalább különösebb feltűnés nélkül kitörhetett az emberi együttélés társadalmilag elismert ideáljának kötöttségéből, és egy amerikai tanszék kényszereit felcserélhette egy nemzetközi kutatóintézet szabadságával.

Vossius néhány lépéssel ismét közeledett a véghez. Kellemetlennek érezte, hogy a mögötte állók azonnal a sarkában voltak. Kezdte unni a várakozást, terhesnek érezte a sorban álló embereket, és kezdte hatalmába keríteni a megmagyarázhatatlan érzés, hogy sarokba szorították.

Ez az érzés tartotta távol egész életében minden szervezett rendezvénytől, és annak tekintett mindent, ahol tudomása szerint több mint hat ember ült egy asztal körül. Vossius ahhoz szokott, hogy a bonyolult gondolatmeneteket nem ülve, hanem fel-alá járkálva oldja meg, mint Arisztotelész és tanítványai. A szűk hely elbutít, hangzott egyik gyakran ismételt állítása, amit számos történelmi példával is bizonyítani tudott.

A professzornak különben is voltak a megszokottól eltérő szokásai, amelyek okán az emberek rányomták a különc bélyegét. Közéjük tartozott az is, hogy Vossius szabálytalan időközönként, két vagy négy hónaponként böjtölést írt elő magának, amikor nyolc napig csak ásványvizet vett magához. Az önsanyargatás oka nem valamiféle testsúly probléma volt, ahogy gondolhatnánk, Vossiusnak meggyőződése volt, hogy ezen a módon javíthatja koncentrációs és gondolkodási képességét. A Barrabas-titoknak is egy ilyen éhezés ideje alatt jutott a nyomára.

A böjtölés tehát inkább filozófiai kérdés volt nála, mintsem az egészségéért való aggódás, amellyel Vossius amúgy is rabló módjára gazdálkodott. Hivatását sosem tekintette a pénzszerzés eszközének, amiből gondosan beosztott 40 órás munkahét következett volna. Nem, a hivatás létszükséglet volt a számára, akár szenvedélynek is nevezhetnénk, amelytől éjszaka sem tudott szabadulni. Éjszakai kiruccanásai a

komparisztika világába, amelyek során szinte végkimerülésig követett egy nyomot (a kóla és a méregerős cigaretták is megtették a magukét), nemritkán az összeomlás szélére sodorták. Nem, Vossius sosem élt egészséges életet. Hivatása az a fajta szenvedély volt a számára, amely szétroncsolja az embert, de sosem öli meg.

Ha sejtette volna, hogy egy szép nap saját tudásának esik áldozatául, sosem választotta volna ezt a szörnyű mesterséget, hétköznapi életet élt volna szolid hivatalnokként vagy művészi érzékkel megáldott kézművesként, és sosem kellett volna önmaga elől menekülnie. Szókratész tévedett – és bizonyára nem először – amikor azt állította, hogy a tudás az egyetlen jó az ember számára, a tudatlanság pedig az egyetlen rossz. A tudatlanság nagy boldogsággal párosulhat, a tudás pedig kegyetlen boldogtalansággal, ezt számtalan példa igazolja. És nem rosszindulatú az az állítás, miszerint boldogok a lelki szegények, mert tényleg azok. Paradicsom az életük, kenyérkereső munkájukat nem árnyékolja be a tudást óhatatlanul övező kétely mérge, mert a tudás nem más, mint a kétely mindig vissza-visszatérő formája.

Mi más juttatta volna az emberiséget a legnagyobb felismerésekhez, mint a kétely? És ha neki, Vossiusnak, kételyei is volnának, ám ott van Dante, Shakespeare, Voltaire és Goethe, vagy éppen Leonardo, akik sosem lettek volna mások, mint zseniális történetmondók, ha nem hitték volna, hogy elképzelhetetlen titkok tudói. Kételyeik híján talán boldogok lettek volna, de tudatlanok.

Most azonban félnie kell önmagától, a saját tudásától és azoktól, akik ezt a tudást akarják megszerezni. (Arra, hogy egy bűncselekmény következményei elől menekül, Vossius ebben a pillanatban nem gondolt.) Hanyagul, szinte unottan, ami azonban, mint már említettük, korántsem felelt meg lelki-állapotának, zsebre dugta a kezét. Önkéntelenül visszarántotta a jobbját, amikor zsebében a kis üveghez ért a keze.

Nem maga az üveg izgatta fel újra, hanem a benne rejlő anyag: a színtelen, szagtalan, olajos kénsav, vagy, ahogy ő nevezte magában, a H_2S0_4. Míg ujját végighúzta az üvegen, megint körbetekintgetett, de semmi olyan mozgást nem érzékelt, amiből arra következtethetett volna, hogy a nyomában vannak.

A csatornafedél alól, amelyen állt, langyos szennyvíz undorító szaga tört fel, és Vossius szeretett volna kilépni a sorból, hogy szabaduljon tőle, de kitartott, csak hogy ne keltsen feltűnést. Nevetséges, gondolta, milyen könnyű ebben a városban bűntényt elkövetni, és milyen egyszerű lemerülni.

A külsőt tekintve nem volt nehéz, mert bármilyen szokatlan és zseniális volt is Vossius professzor, ami az agyát illette, épp olyan hétköznapi volt a megjelenése. 55 éves korán nincs mit szépíteni. Puha, ovális arcát a nyújtott, keskeny orr és a magas homlok uralta, mint a kopaszodó férfiakét általában. Vossiust azonban egyáltalán nem zavarta semmi a külsejében, legfeljebb nagy fülei, melyekből úgy meredeztek ki a szőrcsomók, mint a nád a mocsárból. Ha valaki jobban megnézte, harmonikusnak találta ezt az arcot, kicsit huncutul barátságosnak, elsősorban apró szemei miatt. Ez a szempár fáradhatatlanul mozgásban volt, és már egy rövid találkozás során is azt az érzést keltette, hogy állandóan valami új után kutat. Az öltözéke mindig rendezett volt, de távol állt tőle minden divat, ezen az emlékezetes napon is, amelyen kihajtott nyakú inge és kekiszínű öltönye fölött gyűrött ballonkabátot viselt.

2

Szerette Párizst, amióta csak az eszét tudta. Itt járt egyetemre a háború után, a rue des Volontaires-ben lakott a Pasteur Intézet szomszédságában, egészen magasan a tető alatt egy özvegynél, akinek folyton szivar lógott a szája sarkában, és özvegyi nyugdíjának kiegészítése végett szobákat adott bérbe.

A két manzárdablak az udvarra nézett, a bútorok valaha jobb időket láttak, talán még a Bastille ostromát is, mindenesetre a rozoga alkalmatosságból, amely nappal ülő-, éjjel fekvőhelyül szolgált, minden elképzelhető helyen kilógott a fekete lószőr, amely intenzív istállószagot árasztott.

Télen, amikor a szél úgy süvöltött át a rozoga ablakkereteken, mint a gazdátlan kutyák nyüszítése a Szajna hidjai alatt, a gömbölyű, fekete vaskályha amúgy sem bírta volna szusszal, de Madame Marguery, ahogy az egyfolytában pöfékelő özvegyet hívták, még takarékoskodott is a jótékony meleget ígérő brikettel, sőt az ő ajánlkozását is elutasította, hogy felviszi az értékes kincset a hat lépcsőn (reménykedve, hogy egy-két kalória neki is jut belőle). A Madame mindennap egy könyvelő pontosságával számolta meg és adagolta ki a brikettet, napi négy darabot, amitől Vossiust még ma is borzongás fogta el, ha csak eszébe jutott.

A szükség azonban találékonnyá tesz, ha hétköznapi szükségleteinkről van szó. A Porte de Clignancourt környéki ócskapiacokon és a Saint-Paul-i ószereseknél akkoriban néhány centime-ért vastag régi könyveket lehetett kapni, kemény kötéssel, amelyekből rejtélyes okokból hiányzott a címlap vagy egy-egy oldal. Bár már akkor is mély tisztelettel viseltetett a nyomatott papír iránt, Vossius egyáltalán nem szégyellte magát, amikor befűtött velük a vaskályhába, bár valljuk meg, kissé furdalta a lelkiismeret.

Mentségére legyen mondva, Vossius minden könyvet megvizsgált, mielőtt a tűzre vetette, no nem az éghetőség megállapítására, hanem, amint egy jövendő tudóshoz illik, a tartalom értékét latolgatva, amely, mint az ifjú Vossius hamarosan megállapította, szöges ellentétben állt a mű fűtőértékével. Leegyszerűsítve a képletet, a vékony könyvek eszmei tartalma messze gazdagabb volt, mint a vastagoké, utóbbiak viszont tovább égtek.

Mindenesetre Madame Marguery fukarságának rovására írható, hogy Vossius egy szép napon a meleget adó könyvek közül kihalászta Dante „Isteni Színjáték”-ának egy példányát, a kiadás helyének és évének megjelölése nélkül, olasz nyelven, amely egyvalamiben szörnyű módon különbözött minden más könyvtől, amit eddig elégetett. Mint már mondtuk, minden könyv megszenvedte az idő múlását, öregek és hiányosak voltak, s így eladhatatlanok. Nem úgy a Dante-kiadás. Ez az „Isteni Színjáték” a három közismert fő rész, az „Inferno” (Pokol), a „Purgatorio” (Tisztítótűz) és a „Para-

diso” (Paradicsom) mellett még egy „Veritá” (Igazság) című utószót is tartalmazott, egy olyan részt, amely nem létezett vagy nem létezhetett, mert a mű egyetlen ismert kiadásában sem volt benne.

Később a lelke mélyén százszor is elátkozta magát, amiért nem dobta bele a könyvet a fekete vaskályhába. Mert ezzel a jelentéktelen, kopott könyvvel, amelynek már az árára sem emlékezett, de aligha kerülhetett többe 25 centime-nál, ezzel kezdődött minden, ám Vossius akkor ezt természetesen még nem sejtette. Ez a 25 centime, amit semmiképpen sem lelki épülése, hanem csak megvetendő melegigénye miatt adott ki, megváltoztatta az életét, sőt ami rosszabb, ez az oka annak, hogy most nem lát más kiutat, mint hogy levesse magát az Eiffel-toronyból.

Visszatérve Dantéhoz: minden irodalomszakos hallgató már az első szemeszterben hall a költő fő művét övező rejtélyekről, a kísértetekről, pontosabban arról, hogy az egész mű egyetlen rejtély, már maga a cím, „Isteni Színjáték” is. Amennyire tudni lehet, maga Dante Alighieri nem is isteni színjátéknak, csupán színjátéknak, komédiának nevezte művét, de ez csak még jobban erősíti a könyv misztériumát, hiszen nevetnivaló nem sok van benne, sőt mondhatni, semmi. Valami oka mégiscsak kellett legyen, hogy ezt a címet választotta.

Az emberek évszázadokon át meg voltak győződve róla, hogy egy könyv, amely pokolról, tisztítótűzről és a Paradicsomról szól, csak jámbor, a szent anyaszentegyháznak tetsző mű lehet. Csakhogy a csuha még nem tesz szentté, és Dante a Paradicsomban találkozik ugyan királyokkal, költőkkel és pogány filozófusokkal, de egyetlen pápával sem, akikről egyébként is csak megvetéssel szól. Jámbor vallásosságról tehát szó sincs. Sőt, Isten bocsássa meg, még a Szent Szűz, Mária mögött is Beatrice, Dante ifjú szívének beteljesületlen szerelme rejtőzik.

Dante természetesen okos férfiú volt, talán korának legtöbbet tudó embere, és sokszor csak utalásokat pendít meg, amelyek sokkal mélyebb tudást sejtetnek, mint amit leír. A költő kezétől egyetlen sor sem maradt fenn, amely további spekulációkra serkentene, és arra ösztönözhette volna a firenzeieket, hogy már egy fél évszázaddal Dante halála után Dante-iskolát állítsanak fel. Mint oly sokszor, ha professzorok kaparintják meg egy ember sorsát, heves viták törtek ki arról, mit akart Dante mondani, és mit akart elrejteni. Megszámolták a verssorokat (14 000), és felfedeztek a mű felépítésében egy titokzatos számmisztikát, amelyből arra lehet következtetni, hogy a „színjáték” mögött sokkal több tudás rejtőzik. A három fő rész mindegyike 33 fejezetből épül fel, háromszor 33 az 99, a 99 pedig a tökéletesség száma.

A számok sokszor a kozmikus vagy emberi rendszerek tükörképei, ezt már a régi görögök is tudták, és Dante is eljátszott a számmisztikával, amikor a Paradicsomot a földgolyó körül keringő kilenc koncentrikus körre osztotta, vagy amikor leírta, hogy a pokol tölcsére kilenc körben halad a Föld középpontja, Lucifer székhelye felé. Mindenesetre Dante ismerte a számok mágiáját és szimbolikus jelentőségüket, például a 4 kozmikus jelentését (elemek, évszakok, korok) vagy a 6-os szám jelentését a lélek és az anyag számára. De ennél még sokkal többet is tudott.

A véletlen műve-e, hogy hivatalosan egyetlen eredeti példány sem maradt meg Dante „Színjátékából”, és az első másolat is csak a halála után tizenöt évvel bukkant fel?

Úgy tűnt, Vossius akadémikus fűtőanyagának beszerzése során véletlenül Dante művének elveszett őskiadására bukkant, és egy romanisztikával foglalkozó barátjához fordult, hogy segítsen megfejteni a „Veritá” (Igazság) című utószó tartalmát. A Jerome nevű jámbor, vallásos fiatalember azonban, miután egy éjszakára hazavitte magával a könyvet, másnap odadobta Vossius elé azzal, hogy fölösleges időpazarlás lenne egy ilyen szemetet lefordítani, mert közönséges hamisítvány, amelynek semmi köze az eredetihez és különösen nem Dante Alighierihez. Vossius akkoriban nem kételkedett Jerome szavaiban, de mert a könyv nagyon régi és nagyon ritka volt, mégis megőrizte, sőt túlélt több költözködést is, amelyek során sok mindent elveszített.

3

Időközben eljutott a pénztárig, ahol elhatározásának megfelelően húszfrankos jegyet váltott, amely feljogosította a lift igénybevételére egészen a legfelső szintig. Feltűnés nélkül még egyszer körülnézett, nem követik-e, de nem tapasztalt semmi rendelleneset, és két idős hölgyet követve belépett az üvegkalickába, ahol tovább várt a liftre.

Nem kellett sokáig várakoznia, hangos csikorgással szétnyílt a tolóajtó, és a látogatók úgy rohantak be a hatalmas kalitkába, mint a vadállatok a cirkuszi arénába. A lift gyors rántással elindult. Mint a világ minden liftjében, az emberek valami megmagyarázhatatlan okból az ajtók felé fordultak. Senki sem mert a többiek arcába nézni, Vossius különösen nem, mert félt, hogy felismerik. Tehát színlelt közönnyel maga is a tolóajtóra meredt, mint a többiek.

Ezért nem vette észre a lift hátsó részében álló két férfit, akik egy pillanatra sem vették le róla tekintetüket. Sötét bőrkabátot viseltek, ami harcias külsőt kölcsönzött nekik, és ezt csak még jobban kiemelte, hogy ketten voltak. Ők is közömbösséget színleltek, de a figyelmes szemlélő észrevehette volna, hogy szemükkel és apró fejmozdulatokkal kommunikálnak.

Hirtelen zökkenéssel, amitől görcsbe rándul az ember gyomra – különösen Vossiusé, aki mélységesen utálta a felvonókat –, a lift megállt. Az ajtók ugyanazzal a fémes zörejjel nyíltak ki, és az utasok, akik eddig gyanakvóan hallgattak, lármásan lökdösődve kiözönlöttek. Vossius mindenkit előreengedett. így a két bőrkabátos is kénytelen volt a megfigyelt személy előtt kiszállni, egyikük jobbra, másikuk balra kanyarodott.

Az Eiffel-torony első szintjéről bizonyos szempontból szebb a kilátás, mint a felsőbb szintekről, mert itt még kézzelfogható közelségben vannak a környező házak

és városrészek. Egy öngyilkoshoz képest, akit néhány pillanat választ el tettének elkövetésétől, Vossius szokatlanul nyugodtan viselkedett. Egyetlen gondolatot sem vesztegetve arra, amire készült, átsétált a terasz túlsó oldalára, és a mellvédre támaszkodva a Szajna fölött a Chaillot palota felé nézett, ahol izgatott hangyákra emlékeztető, nyüzsgő embereket látott. Egyetemista korában gyakran töltötte ott a bokrok között a délutánjait, néhány könyvvel a csomagjában, amelyekbe azonban többnyire bele sem nézett a sok csinos lány miatt, akikből errefelé mindig sokat láthatott, lábukon többnyire görkorcsolyával.

Az egyik görkorcsolyás lánynak Avril volt a neve. Ezzel a névvel soha többé nem találkozott az életben, ahogyan Avril-lal sem találkozott soha többé. A lány ír volt, bubifrizurát viselt, a haja lángvörös, a bőre hófehér, szeplőkkel az orrán és az arcán, amelyek a napon úgy fénylettek, mint a parázs, borús időben azonban – a természet különös rejtélye folytán – láthatatlanok maradtak. Avril balettet tanult, és sok napot és éjszakát töltöttek együtt. Mindig szerette volna táncolni látni, de a lány sosem engedte meg, pedig rettenetesen kíváncsi volt rá.

Egyszer aztán bekövetkezett, aminek be kellett következnie. Vossius egy nap titokban követte a rue Chaponban lévő lakásától a Latin negyedig, ahol a lány eltűnt egy „Carnavalet” nevű mulatóban, amelyet zömében algériaiak látogattak. Avril ott táncolt, no nem balettet, hanem meztelenül egy asztalnál alig nagyobb színpadon, és amikor Vossius így leleplezte, még ha nem is rendezett jelenetet miatta, a lány egyik napról a másikra eltűnt Párizsból. Ahogy később megtudta, Avril Afrikába ment egy algériai után.

Vossius elmosolyodott, ahogy most átnézett a Chaillot-palota felé. Ma először mosolygott, jött rá, majd eszébe jutott, hogy alighanem utoljára is az életben.

Ebben a pillanatban, amikor számára megszűnt az idő, amelyet Vossius már csak egy fekete lyuknak érzett, arra eszmélt, hogy hátrarántják a karjait és a törzséhez szorítják, s tökéletesen védtelenné vált.

– Ne mozduljon, Monsieur! – Két oldalról két férfi lépett melléje, és míg az egyik hátraszorította a karjait, a másik rutinos mozdulatokkal végigtapogatta a ruháit, előhúzva a zakójából a levéltárcáját és nadrágzsebéből a barna, keskeny üvegcsét.

– Monsieur – mondta udvariasan –, letartóztatom. Kérem, kövessen ellenállás nélkül.

Olyan gyorsan történt minden, olyan váratlanul, hogy Vossius képtelen volt tiltakozni. Megadóan tűrte, hogy az egyik férfi a háta mögött összebilincselje a kezeit, ami fájt. A legfájdalmasabb azonban nem ez volt, hanem hogy megakadályozták, hogy belerepüljön a nagy fekete lyukba, ahogyan megálmodta.

Vossius természetesen pontosan tudta, miért tartóztatták le, és sejtette, hová fogják vinni. Ezért nem is kérdezett semmit, csak követte a két férfit az öreg, kék Peugeot-hoz, amely a Brauly rakparton, a taxis droszton várakozott, és bemászott a meglehetősen kényelmetlen hátsó ülésre.

A Boulevard du Palais-n álló rendőrprefektúra, néhány lépésnyire a Notre Dame-tól a Cité szigetén, kívülről barátságos látványt nyújt, hasonlóan a város többi középületéhez, amelyek azonban rögtön megváltoztatják arculatukat, mihelyt beteszi az ember a lábát, és barátságosságuk az ellenkezőjébe fordul. Ilyen a prefektúra is, amely kívülről a Louvre-ra emlékeztet, belülről viszont inkább a Minótaurusz labirintusára, és ezen nem változtatnak az oszlopok, a lépcsők és a korlátok sem.

Vossiust egy második emeleti szobába vezették, ahol egy Gruss nevű felügyelő fogadta, aki megkérdezte a nevét, születési helyét és idejét, foglalkozását és lakóhelyét, miközben a két bőrkabátos csendben ült a háttérben.

– Tudja, Monsieur – mondta Gross erőltetett udvariassággal –, hogy bűncselekmény elkövetésével vádolják. Megtagadhatja a vallomástételt, de – a hangja hirtelen fenyegetőre váltott – azt nem tanácsolnám, Monsieur!

Gruss intett az egyik bőrkabátosnak. Az felállt, és kinyitott egy oldalajtót. Szürke egyenruhában és sapkában a Louvre egyik múzeumi teremőre lépett be. Megmondta a nevét, majd Gruss Vossiusra mutatva megkérdezte, felismeri-e.

A teremőr bólintott, aztán elmondta, hogy igen, ez a férfi volt az, aki odament a Leonardo-képhez, előhúzott a zsebéből egy kis üveget, és a képre locsolta a tartalmát, nem a képen ábrázolt hölgy arcára, hanem a ruhája kivágására, és még mielőtt közbeléphettek volna és elkaphatták volna, eltűnt. Istenem, egy ilyen értékes festmény!

A múzeumi őrt kivezették, Gruss pedig Vossiushoz fordult:

– Van valami mondanivalója, Monsieur?

– Igaz – felelte Vossius.

A felügyelő és a két másik egymásra nézett.

– Tehát elismeri, hogy ön követte el a savas merényletet Leonardo da Vinci „Madonna a rózsakertben” című képe ellen?

– Igen – bólintott újra Vossius.

A váratlan beismerés annyira elbizonytalanította a felügyelőt, hogy idegesen fészkelődni kezdett a székén, mintha forró kövön ülne. Mikor újra képes volt megszólalni, a hangja természetellenesen kedvesre váltott, és úgy kérdezte Vossiust, mintha kisgyerekhez beszélne.

– És talán azt is elárulná nekünk, miért tette, Monsieur? Szóval, volt valami oka erre a bűntettre?

– Természetesen volt rá okom. Azt hiszi talán, hogy unalomból tettem?

– Érdekes. – Gruss felemelkedett a székéről a tekintélyt parancsoló íróasztal mögött, a könyökére támaszkodott, és cinikus vigyorral válaszolt. – Kíváncsivá tesz, professzor.

A professzor szót külön megnyomta, mintha attól tartana, hogy valami mindenki számára érthetetlen, tudományos választ fog hallani.

– Attól tartok – kezdett bele körülményesen Vossius –, ha elmondom önnek az igazat, őrültnek fog tartani…

– Valóban ettől tartok – szakította félbe Gruss. – Sőt attól tartok, bármilyen magyarázatot ad, mindenképpen őrültnek fogom tartani, Monsieur.

– Ez az – dünnyögte Vossius.

Hosszú csend következett, amely alatt kérdező és kérdezett szótlanul méregette egymást, más-mást forgatva a fejében. Gruss tényleg kíváncsi volt, mit fog feltálalni ez az őrült, Vossius pedig bizonytalan félelmet érzett, és attól tartott, bármit is mond önigazolásként, mindenképpen beszámíthatatlannak fogják tartani. Hogyan kellene viselkednie?

Abban a reményben, hogy Vossiust provokálja és így válaszra kényszerítheti, Gruss megszólalt.

– Azt mondták, a letartóztatásakor olyan benyomást keltett, mintha leugrani készülne az Eiffel-toronyból.

– Igaz is – felelte Vossius, de a következő pillanatban már meg is bánta, mert felismerte a leselkedő veszélyt, és a reakció nem is maradt el.

– Orvosi kezelés alatt áll? – kérdezte fagyosan Gruss. – Úgy értem, depressziós rohamai vannak? Nyugodtan beszélhet róla. Úgyis megtudjuk.

Vossius sietve válaszolt.

– Nem, az Isten áldja meg, ne próbáljon ezzel sarokba szorítani! Tökéletesen épelméjű vagyok.

– Jó, jó! – emelte fel a kezét Gruss. – Ne reménykedjen abban, hogy beszámíthatatlansággal elkerülheti a börtönt.

A szó úgy lebegett a szobában, mint a kihűlt cigarettahamu füstje: beszámíthatatlanság. Vossius levegő után kapkodott. A felügyelő vigyora, ahogy rosszindulatúan és megvetően előretolta az alsó ajkát és felfelé húzta a szája sarkát, arról árulkodott, hogy elégedett Vossius reagálásával. Úgy látszik, ennek az embernek még meg sem fordult a fejében, hogy őrültnek fogják tartani, különösen az nem, hogy úgy is bánhatnak vele.

Hogyan kellene viselkednie? Mint oly sokszor az életben, most is az igazság a leghihetetlenebb. Meg fogják hallgatni, mosolyognak rajta, és még mielőtt egyetlen bizonyítékot is felhozhatna a magyarázata mellett, lakat mögé zárják, őt, a szegény bolondot, a professzort, minek is… hogy is hívják a szakmáját? Komparatisztika?

Vossius ezért igyekezett minél ártalmatlanabb válaszokat adni Gruss minden kérdésére. Minden igyekezete arra irányult, nehogy olyan benyomást keltsen, mint akinek valami nincs rendben a fejében. Őszintén szólva egészen másként képzelt el egy ilyen kihallgatást, keménynek és könyörtelennek, mint a bűnügyi filmekben, de itt, ebben a kopár szobában, a rendőrprefektúra második emeletén minden egészen barátságosan zajlott, szinte előzékenyen, mint egy bemutatkozó beszélgetésnél. Feltűnt neki, hogy sem Gruss, sem a másik kettő nem jegyzetel, és nem vesznek fel jegyzőkönyvet, holott többször említett dátumokat és helyszíneket a múltját illetően.

Vossius túlságosan izgatott volt, semmint hogy felismerhette volna viselkedésük okát. Minden gondolata, minden óvatoskodása, nehogy olyasmit mondjon, amivel a

beszámíthatatlanság leghalványabb gyanúját ébreszthetné, feszültséggel töltötte el, ami vakká és süketté tette a kézenfekvővel szemben.

Ebbe a feszültséggel teli hangulatba tört be hirtelen két fehér köpenyes alak, az egyik kis bőröndöt tartott a kezében, a másik széles szíjakat és szalagokat, és a felügyelő intésére odaléptek Vossiushoz, egyetlen mozdulattal felrántották a székről, és külön-külön, de egyszerre szólaltak meg:

– Nos, Monsieur, akkor most teszünk egy kis sétát. Jöjjön!

Bár a helyzet egyértelműbb már nem is lehetett volna, beletelt néhány másodpercbe, míg Vossius felfogta, mi is történik vele, és mire végre felismerte helyzete teljes kilátástalanságát is, a két fickó már szorosan markolta, és vezette a folyosón végig a lépcsőház felé. Vossius első gondolata az volt, ezt nem szabad eltűrnie, igen, sőt még az is megfordult a fejében, hogy kitépi magát a kezük közül, és amilyen gyorsan csak telik tőle, elrohan. Aztán győzött benne a józan ész és a belátás, hogy az ilyen viselkedést további bizonyítéknak tekinthetik a paranoiája mellett, és megadta magát a sorsának.

5

A járműben, amelybe a két férfi gyermeteg szavakkal betessékelte, az ablakokat rács fedte, és magas karosszériájával inkább fehérre mázolt zöldségszállítóra emlékeztetett. Vossius kényelmetlen érzéssel tapasztalta, hogy mihelyt leült a hátsó ülésre, kívülről rázárják az ajtót. Kérdésére úti céljuk felől, amelyet a vezetőfülke felé nyíló, ugyancsak ráccsal fedett ablakon át tett fel, azt válaszolták, hogy nyugodjon meg, gondoskodnak róla és minden csak az ő javát szolgálja, s ettől a felvilágosítástól, amellyel nyugtatni igyekeztek, csak még idegesebb lett.

A Boulevard Saint-Michelen a Port Royal felé haladva Vossius kidolgozott magában egy tervet, hogyan fogadja majd a várható bánásmódot. Azt mindenesetre elhatározta, hogy minden utasítást hangsúlyozott udvariassággal teljesít, a magatartásával semmiféle támadási felületet nem kínál, és kizárólag szakembernek nyilatkozik, mintegy professzor a professzornak.

A St. Vincent de Paul kórháznál a kocsi jobbra kanyarodott, a hangjelzésre kinyílt egy súlyos vasajtó, és ahogy elhaladtak előtte, Vossius elolvashatta a feliratot a fehér táblán: „Pszichiátria”. Csak most ne veszítsd el az idegeidet, ismételgette magában, meg sem mozdítva az ajkait, és készségesen követte kísérőit a hosszan elnyúló épület belsejébe. A végtelenül hosszú folyosón félelmetesen visszhangzottak a lépteik.

A folyosó túlsó végén az egyik ápoló bekopogott egy ajtón, egy ősz hajú, dús szemöldökű orvos kinyitotta, bólintott, mintha már várta volna őket, aztán a kezét nyújtotta Vossius-nak:

– Le Vaux doktor.

– Vossius – felelte az, mosolyogni igyekezve, ami olyan gyengén sikerült, hogy azonnal meg is bánta a kínos próbálkozást, és gyorsan olyan képet vágott, mint aki tökéletesen tisztában van a helyzet komolyságával. – Marc Vossius professzor.

– A savas bűnöző, emellett öngyilkossági kísérlet az Eiffel-toronyban – jelentette a másik ápoló átnyújtva Le Vaux-nak egy papírt, aztán mindketten kimentek a szobából az ellentétes oldalon. A doktor eközben a papírt méregette kinyújtott kezében, aztán letette egy fehér fém íróasztalra, és felszólította Vossiust, foglaljon helyet egy fekete műanyag borítású, támlátlan széken. Valami megmagyarázhatatlan okból heringszag terjengett.

– Le Vaux doktor – szólalt meg Vossius, igyekezve megőrizni a nyugalmát –, beszélnem kell önnel.

– Majd később, kedvesem, majd később! – vágott a szavába Le Vaux, és vállánál fogva két kézzel visszanyomta a pácienst a székre.

– A helyzet ugyanis az… – próbálta folytatni Vossius, de Le Vaux nem zavartatta magát, és miközben Vossius szemhéját felfelé húzta, megismételte: – Majd később, kedvesem, majd később! – Mindez egyrészt úgy hangzott, mintha már ezerszer elmondta volna, másrészt mintha amúgy sem tulajdonítana jelentőséget annak, amit hall.

Mint a szerelő, aki pontos előírásoknak megfelelően vizsgál át egy járművet, Le Vaux két hüvelykujját kétoldalt az arccsontjára szorította, hüvelyk- és mutatóujjával körkörös mozdulatokat végzett a halántékán, és közben szenvtelenül, választ nem is várva kérdezgette.

– Fáj? – Ugyanazt a kérdést ismételve ugyanazzal a szenvtelenséggel, egy gumikalapáccsal megkopogtatta Vossius homlokát, aztán a bal lábán átvetett jobb térdét.

Vossius mindig nemmel válaszolt, különben sem tudta elképzelni, mi történne, ha egyszer azt felelné, igen, fáj. Mélységesen elkeseredett, mert már sejtette, hogy bekerült egy gépezetbe, amelyből semmi esélye sincs a kitörésre.

Míg Le Vaux jegyzeteket készített az íróasztalánál, összehúzta bozontos szemöldökét, mintha megfeszítetten gondolkozna.

– Meséljen valamit a gyerekkoráról – szólalt meg hirtelen. – Nehéz gyermekkora volt, igaz? Milyen volt a viszonya az anyjával? Hogyan viszonyul általában a nőkhöz? Mi késztette rá, hogy savat spricceljen a Madonna mellére? Úgy érezte, mintha vizelne közben? Utána megkönnyebbülést érzett?

Vossius ekkor már képtelen volt türtőztetni magát, felugrott és toporzékolni kezdett, mintha meg akarná tiporni a doktor elképesztő kérdéseit, ahogyan Gargantua, az óriás megtiporta a sziklát, és közben hozzá hasonlóan kárörvendően és diadalmasan nevetett.

– Csak tessék, doktor, csak tessék! Biztosan eszébe jut még más is! – kiabálta dühösen, és a feje úgy kivörösödött, mint egy paradicsom. Pontosan ezt a viselkedést szerette volna leginkább elkerülni, mert kézenfekvő érveket szállított vele az ellenfelének. Vossius rémülten meredt Le Vaux doktorra.

Az semmi különöset nem talált az effajta kitörésekben, legalábbis, amikor az egyik ápoló bedugta a fejét az ajtón és felajánlotta segítségét, csak legyintett, mint aki azt akarja jelezni, „ezzel egyedül is elboldogulok”. Mondani azonban csak annyit mondott Vossiusnak, hogy nyugodjon meg.

– Most adok önnek egy injekciót, attól majd sokkal jobban érzi magát.

– Ne adjon injekciót, injekciót ne! – nyögte Vossius, miközben Le Vaux szégyentelen nyugalommal felszívta az ampullát. A legkevésbé sem izgatta betegének állapota.

– Ez az injekció tökéletesen ártalmatlan – mondta egy szadista mosolyával, aztán még hozzátette: – Megértem, hogy izgatott.

Vossius egész testében reszketett. Mit tegyen? Csak úgy forrt a dühtől és a felháborodástól. Egy pillanatra még az is megfordult benne, hogy ráveti magát a felfuvalkodott pszichiáterre és elmenekül, de aztán győzött a józan ész és a belátás, hogy úgysem jutna messzire. Szemével az ablakot kereste a jobb oldalon, de a látvány minden ötletet csírájában elfojtott, ebben a házban minden ablakra rácsot szereltek.

Az injekciós tűt mutató- és középső ujja közt tartva, mint egy drága Havanna szivart, Le Vaux közelebb lépett Vossius-hoz, odahúzott egy széket és megkérdezte:

– Mi késztette arra az elhatározásra, hogy leugrik az Eiffel-toronyból? A büntetéstől való félelem a savas merénylet miatt? Vagy úgy érezte, hogy üldözik?

– Természetesen úgy érzem, hogy üldöznek – tört ki váratlanul Vossius, de azonnal meg is bánta, csak már nem tudta meg nem történtté tenni.

– Értem – mondta tettetett együttérzéssel Le Vaux.

– Maga semmit sem ért! – vágta rá hevesen Vossius. – Semmit az ég világon! Ha pedig elmondanám magának az egész történetet, akkor tartana csak igazán elmebetegnek!

Le Vaux bólintott, bizonyos tetszéssel szemlélve az ujjai között tartott injekciós tűt, mint a zsaroló, aki csőre töltött fegyverrel tartja sakkban áldozatát.

– Azért csak mesélje el – mondta kegyesen.

– Tegye el azt az injekciós tűt! – követelte Vossius.

A doktor engedelmeskedett, és Vossius lázasan törni kezdte a fejét.

– Nem is tudom, hogyan magyarázzam meg önnek a helyzetemet – kezdett bele körülményesen. – Ha elmondom az igazat, biztosan őrültnek fog tartani.

– Talán jobb lenne, ha erről holnap beszélgetnénk – javasolta Le Vaux.

– Jaj, nem! – tiltakozott gyorsan Vossius. Még mindig reménykedett, hogy a pszichiáter észreveszi, hogy ő, Vossius, nem ide való, hogy ugyanolyan normális, mint bárki más, és gyorsan folytatta: – Holnap a helyzetem pontosan ugyanolyan lesz, mint ma.

Le Vaux-nak ismerős volt a helyzet. Túlságosan is ismerte a gátlásokat, amelyekkel az elmebetegek küszködnek, amikor tettüket próbálják megmagyarázni, és nem ritkán tapasztalta már, hogy ez a tartózkodás a beteg intelligenciájával párhuzamosan erősödik. Vossius személyében minden bizonnyal átlagon felüli intelligenciával bíró emberrel áll szemben. Hogy megkönnyítse számára a beszédet, régi pszichiáter-trükkhöz folyamodva odalépett az egyik ablakhoz, összefonta a karjait

a háta mögött és kifelé nézett, mint aki azt akarja jelezni, ráérsz, csak nyugodtan. Be is vált.

– Ön természetesen azt hiszi, hogy pillanatnyi elmezavarban öntöttem a savat a Leonardo-festményre – kezdett bele nagy nehezen Vossius. – De higgye el, tiszta öntudatomnál voltam. Ugyanúgy magamnál voltam, mint most, amikor önnel beszélek. Az okok sok-sok évre nyúlnak vissza, és a munkámban, az összehasonlító irodalomtudományban keresendők.

Te jó ég! Le Vaux megfordult, és jobban megnézte magának Vossiust. Attól tartott, most előadást fog hallani a beteg szakmájáról, ami tökéletesen megfelelt volna a skizofrénia tipikus kórképének, annak a betegségnek, amely megmagyarázhatatlan módon különösen az átlagon felüli intelligenciával bíró embereknél jelentkezik.

Vossius mintha csak kitalálta volna a doktor gondolatát. Szokatlan jelenség egy betegnél, hisz általában a pszichiáter hiszi azt, hogy kitalálja a beteg gondolatait. Le Vaux legnagyobb meglepetésére Vossius így folytatta:

– El tudom képzelni, hogy most azon gondolkozik, vajon egyszerű paranoiás vagy paranoid skizofréniás esetnek tekintsen-e, és nehéz bizonyítani, hogy sem az egyik, sem a másik diagnózis nem helytálló. Figyeljen ide, doktor, pontosan ugyanolyan normális vagyok, mint maga, vagy bárki más.

Le Vaux közben ismét elfoglalta jellegzetes tartását az ablaknál, és kifelé bámult, pedig már alkonyodott, és rég nem láthatott semmit. Még mindig hallgatott, ami Vossius számára azt jelentette, hogy a doktor odafigyel rá.

– Nyolc évvel ezelőtt kérvényeztem először a Louvre múzeumánál, hogy chemotechnikai és röntgenvizsgálatnak vethessem alá a „Madonna a rózsakertben” című festményt. Már akkor is pontosan ugyanúgy őrültnek tartottak, mint ma, azzal az egy különbséggel, hogy szabadon futni hagytak. Akkor azt válaszolták, hogy érdeklődéssel vették tudomásul az elméletemet, de a kérésemnek nem tudnak eleget tenni. Félő, hogy az értékes műalkotás közben károsodna. Ennek természetesen nem volt semmi értelme, mert köztudott, hogy a világon mindenütt, nem utolsó sorban a Louvre-ban, természettudományos vizsgálatoknak vetik alá a műalkotásokat. Ilyen módszerekkel lepleztek le Rembrandtokat, amelyeket nem Rembrandt festett, másoknál viszont sikerült bizonyítani az alkotó személyét, tehát az eljárás korántsem szokatlan. Nem, a Louvre elutasító magatartását az váltotta ki, hogy egy irodalomprofesszor tett olyan korszakalkotó felfedezést, amely csak egy művészettörténészt illethet meg. Gondolom, a különböző művészeti ágak professzorai közti rivalizálás sem más, mint az orvosok között.

Találó észrevétel volt, amellyel le Vaux magában mélységesen egyetértett, és Vossius ezzel, ha nem is sejtette, bizonyos rokonszenvet váltott ki belőle. A hangnem hirtelen gyökeresen megváltozott, amikor Le Vaux megszólalt.

– Mondja, professzor úr, mire irányult volna a vizsgálat? Úgy értem, milyen eredményre számított?

Vossius mély lélegzetet vett. Tudta, hogy az, amit most mondani fog, döntően meghatározza a további sorsát. Ahhoz, hogy egyáltalán bármi esélye legyen, most el kell mondania a teljes igazságot. A gondolat, hogy éveket vagy hónapokat, de akár

csak néhány hetet is ezek között a falak között kell eltöltenie, szánalomra méltó emberek között, akiket elhagyott a tudatuk, feledtette vele minden meggondolását, úgy érezte, el kell mondania, amit megtudott.

6

– Leonardo – kezdett bele mély lélegzetet véve Vossius – az egyik legnagyobb zseni volt, aki valaha is élt. Már életében sokan őrültnek hitték, mert olyan dolgokkal foglalkozott, amelyeket kortársai értelmetlenségnek tartottak. Hullákat boncolt, hogy megismerje az ember anatómiáját, repülőgépeket, kotrógépeket, felüljárókat és tengeralattjárókat konstruált, amelyek csak évszázadokkal később váltak valósággá. Feltaláló volt, építész, festő és kutató, és olyan tudással bírt, amilyen az évezredek során csak keveseknek jutott osztályrészül. Olyan dolgokat is tudott, amelyeket tulajdonképpen nem is lett volna szabad tudnia, és amit szintén csak nagyon kevesen tudtak.

– Nem értem – vágott közbe Le Vaux.

Úgy látszott, Vossiusnak sikerült felébresztenie a pszichiáter érdeklődését.

– Nézze – magyarázta Vossius –, vannak a világon bölcs emberek, nem túl sokan, de mégis tekintélyes számban. Megvilágosodott emberekből, rémes szó, de nem tudok jobbat, legfeljebb ha tucatnyi élt. Ők azok az emberek, akik minden összefüggést megértenek, akik tudják, mi tartja össze a világot. Leonardo da Vinci közéjük tartozott, de ezt csak nagyon kevesen tudták. A legtöbben legfeljebb okosnak tartották, de semmi többnek. Az egyik, aki tudta, hogy Leonardóban zseni rejtőzik, Raffaello volt. Csodálta Leonardót a festészetéért, de isteníteni a megvilágosodásért istenítette. Leonardo Raffaellót nem avatta be tudásába, de Raffaello azért tisztában volt azzal, hogy Leonardo is a „kiválasztottak” közé tartozik. Ezért mintázta „Az athéni iskola” című festményén a filozófus Platón arcát, az egyik legnagyobb bölcsét, aki valaha is élt a Földön, Leonardo da Vinci fejéről. Egyesek tiszteletadást láttak ebben, mások nem is vettek róla tudomást, mert nem találtak rá magyarázatot. Az igazságot csak kevesen ismerik.

– És beszélt Leonardo valaha erről a tudásról?

– Nem úgy, mint egy vándor prédikátor vagy egy vásári kikiáltó. Írásos feljegyzéseiben hagyott hátra néhány utalást, rejtélyeket az irodalom- és a művészetkritika számára. Szokatlan hasonlatokat használt, és azt írta, a Föld testének ugyanolyan a természete, mint a halé, levegő helyett vizet lélegez be, és erek hálózzák be, amelyek úgy ágaznak szét a felszín alatt, mint a vér az emberi testben, és ezek táplálják a bolygót. Meglehetősen naiv és érthetetlen elmélet olyan valakitől, aki a repüléssel foglalkozott.

Le Vaux közelebb húzta a székét Vossiushoz, és könyökére támaszkodva leült vele szemben. Kezdte érdekelni ez az ember, főleg amit mondott. A paranoiások néha a legfurcsább gondolatokra képesek, és ezekre a gondolatokra gyakorta az jellemző, hogy abszurdak, de összefüggéseikben logikusak, sőt néha szigorúan tudományosak. Le Vaux figyelte betege minden mozdulatát, de sem a kézmozdulataiban, sem a szemmozgásaiban nem fedezett fel semmiféle rendellenességet, ami a férfi elmezavarára utalt volna.

– A nagy Leonardo – folytatta Vossius – sokkal kevésbé tartotta jelentősnek a festészetét, mint a tudományát. Mindenesetre a végrendeletében egyetlen szót sem vesztegetett a képeire, de a kéziratait és a könyveit egyenként felsorolta, mintha ez lett volna a legfontosabb az életében. Egyik művének „Trattato della Pittura”* a címe, és a művészetre vonatkozó tanulságos magyarázatok mellett rejtélyes utalásokat is tartalmaz Istenről és a világról.

– Például?

– Például szól egy természet után készült isteni festményről, amelyen „egy keselyűt rózsák vesznek körül, titok van a szívében, amelyet bőségesen elfed a cinóber, és amely kidönthetné a pálmát.” Művészettörténészek generációi találgatták a rejtélyes leírás jelentését, és arra az eredményre jutottak, hogy a kép elveszett.

– És? Hadd találjam ki, Monsieur, maga megtalálta. Igaz?

– Igaz – felelte magától értetődően Vossius.

– És hol, ha szabad kérdeznem?

Vossius elmosolyodott.

– A Louvre-ban, doktor. – A hangja most már izgatottan csengett. – Csak egészen másképp nézett ki, mint ahogy az urak elképzelték.

– És hogyan?

– Leonardo da Vinci állítólag elveszett festménye valójában a „Madonna a rózsakertben”.

– Érdekes – mondta Le Vaux doktor.

Nem kétséges, a paranoia tipikus esetével áll szemben. Kár egy ilyen kivételes intelligenciáért. Le Vaux tulajdonképpen már nem is akart semmit kérdezni, és csak fél füllel hallgatta Vossius további magyarázatait.

– Kezdettől tisztában voltam vele, hogy a rejtélyt nem a művészettörténészek oldhatják meg, csak az irodalomtudósok. Dante Alighieri mutatta meg az utat.

Te jó ég! Le Vaux szemmel láthatólag nagy erőfeszítéseket tett, hogy komoly képet vágjon. Hivatásánál fogva gyakorlata volt benne, de ez a Vossius túlságosan is próbára tette.

– Igyekszem rövidre fogni – jelentette be Vossius, akinek figyelmét természetesen nem kerülte el a pszichiáter görcsös tartása –, de meg kell értenie, hogy mindez hosszú évek alatt játszódott le. Írtam egy szakmai körökben nagy elismerést kiváltó tanulmányt a növények és állatok szimbolikájáról Dante „Isteni színjátékában”. Írás közben fedeztem fel, hogy Dante Leonardóhoz hasonló

* Értekezés a festészetről.

rejtélyekben beszél, képeket és allegóriákat használ fel, amelyeket elrejt könyve cselekménye mögé, amelyek segítségével azonban világrengető felismeréseket akart továbbadni a beavatottak csekély körének. Hemzsegnek a növények és az állatok Danténél, és a pokolba vezető útját csak akkor érthetjük meg, ha ismerjük ezek jelentését. Például Dante leopárdról, oroszlánról és nőstényfarkasról beszél, de a kéjvágy, a büszkeség és a mohóság szenvedélyét érti rajtuk, és amikor sasról beszél, biztosak lehetünk benne, hogy János apostolról van szó. Eleinte csak feltételezés volt, de minél tovább foglalkoztam Leonardo írásaival, annál több közös vonást fedeztem fel a megfogalmazásaikban, és végül eszembe jutott, hogy úgy kellene olvasnom Leonardót, mint Dantét. Visszatérve rejtélyes utalására az „Értekezés a festészetről" című könyvében, az isteni képnél, amelyen egy keselyűt rózsák vesznek körül, a valóságban a „Madonna a rózsakertben" c. képről beszél, mert a keselyű az ún. „marialiák" közé tartozik. Mint sok más jelkép, ez is a mitológiában gyökerezik. Origines ebben a madárban a szeplőtelen fogantatás titkát látja, mert a legenda szerint a keselyű nőstényét a keleti szél termékenyíti meg.

Vossius szavai nem maradtak minden hatás nélkül a pszichiáterre, bár csak a kész diagnózis további megerősítését látta bennük.

– Tételezzük fel, hogy helyes az elmélete – mondta Le Vaux –, akkor mi az a titok, amelyet cinóber takar?

– Éppen ennek bizonyítása végett fordultam a Louvre-hoz azzal a kéréssel, hogy átvilágíthassam a festményt. Volt egy feltételezésem: Leonardo használt cinóbert a festékeihez, és nem ő lenne az első, sem az utolsó művész, aki egy közismert festményen valamilyen üzenetet rejt el, csak ebben az esetben olyan üzenetet, amely beláthatatlan következményeket vonhat maga után.

Le Vaux feszült várakozással figyelte betegét.

– Nos igen – mondta Vossius Leonardo azt juttatta kifejezésre, hogy ez a titok kidönthetne egy pálmát, de ő nem egy pálmát mondott, hanem a pálmát.

– A pálmát?

– A pálma jelképe győzelmet, békét és szüzességet jelent. A mártírok gyakran pálmaágat tartanak a kezükben. A pálma azonban az egyház jelképe.

Hosszú csend támadt. Le Vaux gondolkozott.

– Azt akarja ezzel mondani, hogy Leonardo da Vinci…

– Igen – vágott közbe Vossius. – Azt állítom, hogy Leonardo birtokában volt egy szörnyű titoknak, amely lerombolhatta volna az egyházat, ahogy a vihar kidönti az ég felé törő pálma törzsét. – Beszéd közben izgatottan csillogott a szeme.

– Most már értem! – kiáltott fel hirtelen Le Vaux doktor. – Maga a savas merénylettel a Leonardo kép ellen az elméletére keresett bizonyítékot. Sikerült?

Vossius vállat vont.

– Olyan gyorsan történt minden. Menekülnöm kellett, még mielőtt felfedeznek.

Le Vaux bólintott.

– Ugye tudja, professzor úr, hogy csak egyetlen esélye van, hogy elkerülje a börtönt. A szakvéleményemben paranoiásnak kell minősítenem.

– Paranoia? – Vossius mély lélegzetet vett. – Dehát ezt maga sem hiszi el!

Le Vaux felvonta bozontos szemöldökét.

– Maga mit gondolna az én helyemben? – Aztán felszólította betegét, tegye szabaddá a jobb karját.

Vossius szinte transzban engedelmeskedett. Nem tudta felfogni, hogy a doktor sem hisz neki. Az orvos puha ujjaival a karját tapogatta, míg megtalálta a megfelelő vénát, aztán belényomta a tűt.

– Ez jót fog tenni – mondta még.

Másnap a „Le Figaro” című napilapban a következő hír jelent meg:

„Savas merénylet egy Leonardo-Madonna ellen. Párizs (AFP). – Egy német professzor pillanatnyi elmezavarában kénsavval öntötte le Leonardo da Vinci „Madonna a rózsakertben” című festményét. A Louvre-ban elkövetett merénylet, amelynek következtében a festmény jelentős károkat szenvedett, meglepő felfedezéshez is vezetett. A művész minden valószínűség szerint eredetileg nyolc különböző drágakőből álló gyöngysorral a nyakán festette meg a Madonnát, de az ékszert később ismeretlen okból átfestette. A Louvre restaurátorai közt vita robbant ki, eredeti formájában, a nyakékkel együtt kell-e helyreállítani a Madonnát, vagy az ékszerre ismét festékréteget kell rákenni. A merénylőt, aki tettének elkövetése után öngyilkosságot kísérelt meg, beszállították a St. Vincent de Paul pszichiátriai osztályára.

HARMADIK FEJEZET

St. Vincent de Paul

Pszichiátria

1

Addig a napig, amíg bekövetkezett férje balesete az ismeretlen nővel a kocsiban, Anne von Seydlitz ezernyi más asszonyhoz hasonlóan élt, félig-meddig boldogan, az anyagi biztonságot élvező feleségek elégedettségével. Az, hogy a házasságuk gyermektelen maradt, sem neki, sem Guidónak nem okozott súlyos problémát, és ha valaki megkérdezte volna, még egyszer feleségül menne-e Guidóhoz, habozás nélkül igennel válaszolt volna.

A baleset óta azonban minden megváltozott. Annét kínozta a kétség, hogy Guido megcsalta, hogy kettős életet élt, ő pedig minderről semmit sem tudott. Tapogatózva keresgélt valamit, ami fényt deríthetne tizenhét évi házasságuk sötét foltjaira, de az érzései olyan zűrzavarosak voltak, mint a felkavart víz, elkínzott volt, és úgy érezte, földre teperte valami felismerhetetlen hatalom.

Különösen a bizonytalanság kínozta, és hogy képtelen távol tartani magát mindettől. Persze mondhatta volna, hogy kész, vége, mit izgatod magad a múlton, éljen a jelen. De ahányszor csak erre gondolt, gyötörni kezdte a sejtés, hogy egyenesen belerohan azoknak a sötét hatalmaknak a nyitott karjaiba, amelyek az elmúlt hetekben újra meg újra éreztették vele jelenlétüket.

Ebben a nyugtalan és ideges lelkiállapotban az volt a legrosszabb, hogy Anne minden tárgyilagosságát elveszítette, már képtelen volt megkülönböztetni a véletlent az esettel összefüggő különös dolgoktól, s a legjobb úton haladt a végzetes lelki betegség felé, mert gondolatai körben jártak, és közben egyre távolabb került a megoldástól. Senkinek sem merte kiönteni a szívét, még a legjobb barátnőjének sem, mert attól tartott, hogy még többet kellene megtudnia Guido viszonyáról.

Váratlan fordulatot vett az ügy, amikor az újságok nagy port vertek a párizsi Louvre-ban történt kénsavas merényletről és a Madonna nyakékével kapcsolatos vitáról, amely előtűnt a képen. Különös figyelmet szenteltek a merénylőnek, Marc Vossiusnak, a San Diego-i California Egyetem minden bizonnyal megháborodott német származású professzorának.

– Vossius? Vossius? – Anne tudta, hogy már hallotta valahol ezt a nevet. Igen, Guthmann emlegette ezt a Vossiust az eltűnése előtti napon, de valami egészen más összefüggésben, azt mondta, hogy Vossius a fél életét Barrabasnak szentelte. Ezzel kapcsolatban mondta azt Guthmann, hogy sokan őrültnek is tartják Vossiust.

Nem volt kézenfekvő összefüggést találni a Leonardo da Vinci Madonnája ellen elkövetett savas merénylet és az eltűnt pergamen között, de mégis volt egy elképesztő kapocs a kettő között, Barrabas! Guthman a Barrabas nevet olvasta a pergamenen, Vossius pedig Barrabas fantomja után kutatott.

Az utóbbi hetek megtanították rá, hogy az elméjét meghaladó dolgok nem lehetnek elég rendkívüliek ahhoz, hogy valósággá ne válhatnának. Egy professzor, aki rátámad egy Leonardo-festményre, kétségkívül elég szokatlan jelenség, de az, hogy ez a professzor még a Barrabas név kutatásával is foglalkozott, azzal a névvel, amely az általa keresett pergamenen is előfordult, már olyannyira közelített az őrülethez, hogy Anne von Seydlitzben megérlelődött az elhatározás: kapcsolatba lép a háborodott professzorral.

2

Kapóra jött egy párizsi telefon, egy férfi hívta fel, aki valamikor szerepet játszott az életében, még ha meglehetősen régen is. Adrian Kleibernek hívták, rendkívül tehetséges fényképész volt, és a Paris Match-nál dolgozott fotóriporterként. Abban, hogy Adrian Párizsban csinált karriert, Anne sem volt teljesen ártatlan. Adrian Guido legjobb barátja volt, egészen addig, amíg hajba kaptak azon, melyiküknek van több joga őrá, Annéra.

Adrian és Guido akkor, tizenhét évvel ezelőtt halálosan komolyan párbajozni akartak, és csak azért nem került rá sor, mert Anne megfenyegette őket, mindkettőjüket kidobja, ha fegyverhez mernek nyúlni. Anne már maga sem emlékezett pontosan az okokra, de Adrian akkor önként átengedte a terepet, és fájdalmával és dühével Párizsba utazott. Hat-hét évvel ezelőttig egyetlen évben sem mulasztotta el, hogy virágcsokrot küldjön a születésnapjára, talán csak azért, hogy Guidót bosszantsa, de azóta nem adott hírt magáról.

És most Kleiber egyszercsak felhívta telefonon. A hangja idegenül csengett, legalábbis ő másképp emlékezett rá. Persze egy örökkévalóság telt el azóta, hogy utoljára hallotta. Több mint egy óráig beszéltek, és Anne nagy nehezen elmondott Kleibernek mindent a férje haláláról és a halálát kísérő titokzatos eseményekről. Vossius nevét egyelőre nem említette, csak annyit mondott, hogy szeretne Párizsban utánajárni néhány dolognak, és megkérdezte, segítségére tudna-e lenni a férfi. Adrian Kleiber azonnal fellelkesedett, felajánlotta a lakását és megígérte, hogy kimegy érte a repülőtérre.

Kleiber tudott bánni a nőkkel, efelől senkinek sem lehetett kétsége, aki valaha találkozott vele, beleértve még a férfiakat is. Szépnek egyáltalán nem volt mondható, nem volt különösebben magas, nem volt feltűnően göndör a haja, de volt esze, humora és ízlése, pontosan ebben a sorrendben. A tény, hogy abban a korban, amikor a

legtöbb férfi már legalább egy válást tud maga mögött, ő még mindig nem nősült meg, és ezt nem is bánta, szintén ezt támasztotta alá. Olyan tetemes adag önimádattal bírt, ami már boldoggá teszi az embert, de kifelé soha nem mutatta a beteges egoista elutasító magatartását. Problémák nem is léteztek Kleiber számára, „semmi probléma” volt az egyik kedvenc mondása, amelynek gyakori ismételgetése néha idegesítette azokat, akik nem ismerték. Akik ismerték, el is hitték neki.

Jó tizenhét év telt el tehát azóta, amióta utoljára látták egymást, és a repülőút közben Anne egyfolytában azon tűnődött, vajon hogy nézhet ki most, ennyi idő után Adrian.

Az AF 731-es járat pontban 11:30-kor landolt a Le Bourget repülőtéren, és miután átverekedte magát számtalan csarnokon és lépcsőn, Anne egy kis bőrönddel a kezében átlépett az érkezési csarnok tejüveg tolóajtaján.

Adrian hatalmas rózsacsokorral integetett feléje, és ahogy átölelte Annét, felkapta és kétszer megforgatta a levegőben, pontosan úgy, mint valaha régen. Anne néhány könnycseppet törölt ki a szeméből, pedig elhatározta, hogy nem fog meghatódni.

Kicsit zavartan méregették egymást, és Adrian azonnal a külsejével kezdett viccelődni, amellyel mindig is vonzotta a nőket, éppen ezért is nem találta még meg álmai asszonyát.

– Mit akarsz hallani? – kérdezte csúfondárosan Anne. – Hogy te vagy a legszebb, legokosabb és legkívánatosabb agglegény egész Párizsban? Hát jó, te vagy a legszebb, legokosabb és legkívánatosabb agglegény egész Párizsban. Most már jobb?

– Sokkal jobb! – kiáltotta Kleiber. – Főleg azért, mert te mondtad.

Adrian mellett egyszerűen lehetetlen megőrizni a komolyságot, gondolta Anne, miközben nevetve tréfálkoztak tovább, úgy érezte, felszabadult, ugyanakkor azon kapta magát, hogy azt mérlegeli, vajon ez a helyes fickó képes lenne-e segíteni neki.

– Kellemetlen história – mondta hirtelen Kleiber, amikor már a belváros felé haladtak a kocsijával, egy fekete Mercedesszel. Mintha csak kitalálta volna Anne gondolatait, Adrian hirtelen elkomolyodott. – Boldogok voltatok?

Anne nem értette meg azonnal a kérdést.

– Úgy érted, Guido és én…? – Vállat vont. Minden gondolatát azok a dolgok kötötték le, amelyek a férje halála után történtek. Most sokadszor döbbent rá, hogy Guido halálát elhessegette magától.

– Nem azért jöttem ide – mondta végül – hogy a válladon sírjam ki magam. Azért van szükségem a segítségedre, hogy rájöjjek, miféle helyzetbe kerültem, érted? Megbolondulok, ha ez így megy tovább.

Kleiber Anne bal karjára tette a jobb kezét.

– Nyugodj meg, Anne, bennem megbízhatsz.

Anne elégtétellel nyugtázta a gyengéd érintést, de aztán hevesen kitört:

– Félek, érted, rettenetesen félek, félek a bizonytalanságtól, és ez a legkegyetlenebb félelem, ami csak létezik! Nem tudom, érted-e?

– Nem értem – felelte komolyan Kleiber – de majd próbálom megérteni. Egyelőre elég annyi, hogy itt vagy, a problémáid meg messze, valahol máshol.

– Nem, nem, nem! – kiabálta izgatottan Anne, és Adrian ijedten húzta vissza a kezét. – Pontosan azért vagyok itt, mert abban reménykedem, hogy itt egy lépéssel közelebb juthatok a megoldáshoz.

Kleiber hallgatott. Nem értette, amit Anne mondott, de megérezte, hogy az asszony valami szörnyűséget hurcol magával, és ügyetlenség lenne, ha megpróbálná elhitetni vele, hogy csak képzelődés az egész. Anne ránézett Kleiberre. Ami őt illeti, biztosan nem ismert soha félelmet. Az asszony rámenősnek tartotta, hisz épp ezzel a hozzáállással boldogulhatott olyan jól még a legkényesebb bevetéseknél is Koreában és Vietnamban. Anne viszont tudta, hogy semmitől sem félni bizonyos fokig már a butasággal határos, de eddig ő is egész jól elboldogult ezzel a felfogással.

– Még messze nem mondtam el neked mindent – mondta Anne, miközben a Porte de Bagnolet-nál lekanyarodtak a körgyűrűről és befordultak a rue Belgrand-ra.

– Hát akkor rajta!

– Meg akarok találni itt Párizsban egy német professzort, aki talán az egyetlen, aki segíteni tudna.

– Hogy hívják?

– Marc Vossius.

– Nem ismerem.

– Még rosszabb, a bolondokházában ül, és abban kell segítened, hogy megtaláljam.

– Egy német professzort egy párizsi elmegyógyintézetben?

– Tudom, mire gondolsz most – vágott közbe Anne – de ez az ember nagyon fontos a számomra, pillanatnyilag ő az egyetlen reménységem.

Kleiber fékezett, és leállította a kocsit a járda mellett.

– Egy pillanat – mondta. – Minden újságban megjelent egy hír egy professzorról, aki a Louvre-ban savval leöntött egy Leonardo-képet…

– Pontosan róla beszélek – felelte Anne.

– De hát az egy őrült, be is zárták, érted? – mutatott a halántékára.

– Lehet – felelte Anne, nem hagyva kizökkenteni magát a nyugalmából. – De ha meggondolom, mi minden történt velem az utóbbi hetekben, nem ez lenne a legértelmetlenebb dolog.

Kleiber a volánra kulcsolta két kezét, és a szélvédőn át az utcára meredt. Nem mondott semmit, de Anne kitalálta, mi játszódik le benne.

– Tudom – mondta végül az asszony – nem könnyű felfogni ezt az egészet, és nem is haragudnék rád, ha arra a meggyőződésre jutnál, hogy valami nincs rendben a fejemben. Néha magam is kételkedem a józan eszemben.

– Ugyan már! – mondta Kleiber. – Csak nem látok összefüggést az elmebeteg professzor és a te történeted között, kivéve, hogy… – kis szünetet tartott −… mind a kettő egyformán őrülten hangzik. Úgy értem, egy épelméjű ember nem ront neki kénsavval egy felbecsülhetetlen értékű festménynek, sőt még azt is megkockáztatnám, hogy kívánom a professzornak az elmebeteggé nyilvánítást, különben az életben nem szabadul meg a kártérítési igényektől.

Anne a fejét csóválta.

– Természetesen nekem is megvan a véleményem. A tudathasadásnak sokféle oka lehet, a legkülönbözőbb hatások válthatják ki és tüntethetik el újra. Egy ember, aki olyasmit tesz, mint ez a Vossius, semmiképp sem lehet őrült. Lehet, hogy amit csinált, az őrültség volt, de amúgy lehet tökéletesen épelméjű, sőt valami korifeus is a maga tudományterületén.

A magyarázat hihetően hangzott, de maradt még egy kérdés.

– Mi köze Vossiusnak a te ügyedhez?

Anne kicsit keserűen nevetett.

– Tényleg csak egyetlen szó köti össze a kettőt. Egy név, egy meglehetősen ritka név. Barabbas.

– Barabbas? Sosem hallottam.

– Pontosan. Ez a név fordul elő az eltűnt pergamenen, amely Guidónál volt. Egy elismert koptológus állapította meg, akihez tanácsért fordultam. Ő említette, hogy van egy Vossius nevű professzor, aki ennek a minden bizonnyal történelmi alaknak a kutatásával foglalkozik.

– Most már értem! – kiáltott fel Kleiber. – És mi volt még a pergamenen?

– Azt nem tudom – felelte Anne. – Másnap, hogy nála jártam, a koptológus nyomtalanul eltűnt, a pergamen másolatával együtt.

Kleiber a fejét csóválta.

– Ez őrület, őrület – mondta. – Meg kell találnunk ezt a Vossiust. Másokat is megtaláltam már. Semmi probléma!

3

Adrian Kleiber egy tágas lakásban lakott, hatalmas, keskeny ablakokkal az avenue de Verdunre, a Saint-Martin-csatorna és a Gare de l'Est között, magasan Párizs háztetői fölött. A hatalmas épület a századforduló előtt épült párizsi házak jellegzetes báját árasztotta, piros-kék üvegdíszeivel a kapun, rézlemezekkel borított fa felvonójával és csattogó csapóajtóival, hatalmas, kicsit kopott lépcsőházával, amely elég széles volt, hogy akár egy egész hadsereg is felvonulhasson rajta.

A lakásban a helyiségeket fehérre mázolt, kétszárnyas ajtók választották el egymástól, amelyeket soha nem csuktak be, a főként a szecessziót és az iszlám művészeteket képviselő műtárgyakat és bútorokat Adrian a párizsi bolhapiacokon vásárolta össze, különös előszeretetet táplálva a Porte de Clignancourt és a Porte de Saint-Ouen ócskapiacai iránt. Ahogy Anne von Seydlitz a szakértő szemével azonnal megállapította, némelyik darab mára kész vagyont ért.

Adrian Kleiber a négy szoba közül a legkisebbe vezette vendégét, amelynek egyetlen ablakmélyedése a hátsó udvarra nyíló kis kerek erkélyben végződött, és azt mondta, érezze magát otthon. A berendezést egyetlen heverő és két sötét színű komód

képezte, ennél több nem is igen fért volna el a kis szobában. A saját háza tágasságára és magányára gondolva Anne otthon is érezte magát itt, de elsősorban azt érezte, hogy Adrian megvédi.

Adriannak, mint vérbeli újságírónak, megtetszett a történet, és a fajtájára jellemző kíváncsisággal és kalandvággyal eredt a nyomába. Elég volt néhány telefon, amelyeket hallgatva Anne megállapíthatta, hogy Kleibernek mindenütt vannak barátai és ismerősei, és már meg is tudta, hogy a professzor a St. Vincent de Paul pszichiátriai osztályán van, az avenue Denfert-Rochereau-n.

A „Chez Margot”-ban vacsoráztak, egy kis étteremben a csatorna partján, ahol nem volt több öt asztalnál, és az egész nagyon otthonos volt (ami egyebek mellett annak is köszönhető volt, hogy Margot, egy negyvenes évei végén járó, életvidám hölgy rikítóan kifestett arccal, maga főzött, és maga is szolgált fel) és vacsora közben Kleiber és Anne von Seydlitz kidolgozták a stratégiát, hogyan kerüljenek Vossius közelébe.

Nem találták tanácsosnak eleve megmondani, miért keresik, ilyen helyzetekben az igazság csak akadályt képez. Úgy döntöttek hát, hogy Anne a professzor unokahúgának és egyetlen élő rokonának adja ki magát, hogy bejussanak Vossiushoz.

Kleiber kamerát vitt magával a felöltője alá rejtve, és azzal az indoklással, hogy fényképezőgép nélkül meztelennek érzi magát, Anne minden ellenvetését elhárította, így léptek be a St. Vincent de Paul oldalbejáratán a „Pszichiátria” feliratú kapun. Adrian szinte minden akcentustól mentes franciaságával próbálta megmagyarázni a tolóablak mögött ülő fehér köpenyes portásnak jövetelük okát, de szemmel láthatólag gyanúsnak találtatott. Minden esetre leereszkedően megengedte, hogy Anne megmutassa az igazolványát, egy legaszténiás buzgóságával mélyült el a német nyelvű irat tanulmányozásába és Anne nevének feljegyzésébe. Végül az elefántcsont színű telefon felé nyúlt, egy számot tárcsázott, és egy pillanatra sem tévesztve szem elől Annét és Kleibert, beszámolt Vossiusról és német rokonairól. Mikor végzett, egy fehérre festett fapadra mutatott az előcsarnokban.

Jó tíz percig vártak, Annénak kész örökkévalóságnak tűnt, míg a portás félretolta az ablakot a fülkéjén, intett nekik, és Kleiberhez fordulva elmagyarázta, hogy a beteg azt mondta, nincsenek rokonai, ezért nem is hajlandó fogadni Madame von Seydlitzet.

Most következett Adrian a maga újságírói művészetével. Arra kérte a portást, kapcsolja az osztályos orvost, akit aztán többé-kevésbé leplezett fenyegetésekkel árasztott el, amiből Anne csak annyit értett, hogy egy ember egy ilyen sajnálatra méltó állapotban aligha képes visszaemlékezni az egyetlen rokonára, a hölgy számára viszont létfontosságú, hogy még egyszer viszontlássa szeretett nagybátyját.

Szavainak nem is maradt el a hatásuk. Az orvos azt mondta, fáradjanak fel a második emeletre a 201-es látogatóhelyiségbe.

Anne valahogy így is képzelt el egy látogatást egy pszichiátriai osztályon: vakítóan világos falak, rács az ablakokon, a bejárati ajtó mellett támlás szék, a szoba közepén ősrégi, agyonkaristolt asztal, körülötte négy rozoga szék, a végtelennek tűnő mennyezeten egyetlen opálos villanykörte, mint világítás. Padlóviasz és hering undorító szaga terjengett.

4

Nem sokkal később megjelent az ajtóban Vossius egy ápoló és egy orvos kíséretében. A meglehetően arrogáns fiatal orvos morcosan közölte, hogy tizenöt perc áll a rendelkezésükre, aztán eltűnt. Az ápoló előrelökte a világos intézeti ruhát viselő, meglehetősem apatikusnak tűnő Vossiust az asztalhoz a szoba közepére, ő maga pedig leült az ajtó mellett álló székre.

– Maga aztán ocsmány egy alak – kiáltotta Kleiber németül az őr felé. Az őr mosolygott. Anne megrémült.

Adrian Anne felé fordulva folytatta:

– Csak tudni akartam, ért-e németül. Látod, hogy egy szót sem ért. A legtöbb francia nem tud németül, azt viszont magától értetődőnek tartják, hogy minden német tudjon franciául.

A professzor leült az egyik ocsmány székre, és nyugodtan keresztbe fonta a karjait, mint aki magyarázatra vár.

Anne szíve a torkában dobogott. Nem tudta, hogyan végződik majd a találkozás, és egyáltalán szót tud-e érteni a professzorral. Csak azt tudta, hogy ez a rejtélyes ember, aki szótlanul és várakozásteljesen ül itt vele szemben, az utolsó reménysége.

Mintha bátorítást keresne, Anne mély lélegzetet vett és megszólalt:

– Professzor, tudom, hogy nem ismer, cselhez kellett folyamodnom, hogy a közelébe jussak. Természetesen nem vagyunk rokonok, de maga segíthet nekem. Segítenie kell. Ért engem, Vossius professzor úr?

A férfi lesütötte a szemét, szemmel láthatóan megértette, de hirtelen rángatózni kezdtek a ráncok a szája sarkában. Amikor a csend már elviselhetetlenül sokáig tartott, Anne idegesen megismételte:

– Megértett, professzor?

Vossius ajkai lassan megmozdultak.

– Vigyen… ki… innen – mondta nyugodtan, de tisztán, érthetően. – Vigyen ki innen, mindent meg tudok magyarázni.

– Hogy érzi magát, professzor úr? Tisztességesen bánnak magával?

A férfi visszahúzta a bal karját. Alkarján tisztán látszottak a tűszúrások nyomai.

– Teletömték injekciókkal – mondta Adrian. – Ugyanúgy csinálják a világ minden pszichiátriai osztályán.

Anne a professzor kezére tette a kezét.

– Hogy segíthetnénk, mondja meg?!

Vossius mosolyt erőltetett az arcára.

– Mindent meg tudok magyarázni. Vigyenek ki innen.

– Kivisszük innen – mondta megnyugtatóan Kleiber –, de magának is segítenie kell. Minden információra szükségünk van. Érti?

Vossius egy pillanatra Anne felé fordult, mintha emlékezni próbálna, aztán gyorsan bólintott.

– Miért tette? Miért öntött kénsavat arra a festményre?

A férfi ebben a pillanatban kitört:

– Miért, miért, mindenki csak ezt kérdezi, aztán ha megmagyarázom, mindenki azt mondja, hogy őrült vagyok. Egyetlen szót se mondok többet.

Anne közelebb lépett Vossiushoz, mintha valamiféle titkot akarna elárulni neki.

– Professzor, van valami köze a dolognak Barabbashoz?

– Barabbas? – Vossius felnézett, áthatóan végigmérte Anne von Seydlitzet, aztán Kleibert, végül felugrott, ujjával az asszonyra mutatott és rákiáltott: – Ki küldte ide magát?

Annénak csak nagy nehezen sikerült visszanyomnia a professzort a székére, és jó időbe telt, míg teljesen megnyugodott. Aztán Anne elmagyarázta Vossiusnak, hogy birtokába jutott egy kopt pergamennek, amelyen azonosították a Barabbas nevet, és egy müncheni professzor elárulta neki, hogy Barrabas-ügyben Vossius a legtekintélyesebb kutató, de azért az egész történetet nem mesélte el.

A magyarázat nyilvánvalóan kielégítette a professzort, sőt kicsit meg is nyugodott, pontosabban szólva inkább apátiába süllyedt. Vossius hátradőlt, és elkínzottan mosolyogva megkérdezte:

– Mit tud maga Barabbasról, mit?

– Őszinte leszek – felelte Anne –, semmit sem tudok erről a fantomról.

Vossius arckifejezése színpadiasra váltott, diadalmasan kinyújtotta a nyakát, félhold formára felvonta a szemöldökét, hangosan kifújta a levegőt az orrán, zihálva, mint egy gőzmozdony. Látszott rajta, hogy élvezi a helyzetet, mert végre valaki komolyan vette.

Vossius épp bele akart kezdeni a magyarázatba, amikor felrántotta az ajtót az osztályos orvos, és gorombán bekiabált:

– Vége a látogatásnak! Jöjjön, Vossius!

Kleiber próbálkozására, hogy még öt percet kérnének, a pszichiáter türelmetlen kézlegyintéssel válaszolt, és közölte, hogy ha nagyon akarnak, másnap visszajöhetnek.

Miközben az ápoló elvezette Vossiust, Kleiber az orvoshoz lépett, és közölte vele, az a benyomása, hogy a beteget erős nyugtatókkal kábítják, és az adagolás tetemesen meghaladja a szükséges mértéket. Vossius nyugodt és szemmel láthatóan öntudatánál van, és neki, az orvosnak bizonyosan nem érdeke, hogy panaszt tegyenek ellene kötelességszegésért. Tavaly minden újság címlapján szerepelt egy hasonló eset egy másik klinikán, ahol az orvos túlságosan nyugodtra injekciózta a beteget. A hasonló esetek elkerülése végett Kleiber figyelmeztette a pszichiátert, hogy a holnapi látogatásnál drogmentesen szeretnék látni a beteget.

Kleiber kemény szavai nem maradtak hatástalanok. Az orvos ugyan csípős hangnemben azt válaszolta, jobb lenne, ha az orvosi döntéseket őrá bíznák, de

békítően hozzátette, hogy látni szeretné, hogy érzi magát a beteg erősebb szedatívumok nélkül.

Anne mélységesen csodálta Kleiber magabiztos fellépését a pszichiáterrel szemben. El sem tudta volna képzelni, hogy Adrian így tud viselkedni egy ilyen helyzetben. Mintha valóban nem létezne probléma a számára, az adott helyzetben pontosan úgy viselkedik, ahogy kell.

Amikor hallgatagon elhagyták a St. Vincent de Pault, és az oldalsó kapun át kiléptek a szabadba, ahol a heves őszi szél hatalmas gesztenyefa leveleket kergetett maga előtt, Annét és Adriant ugyanaz a gondolat foglalkoztatta: Őrült-e ez a Vossius, vagy sem?

– Te mit gondolsz? – kérdezte Kleiber belekarolva Annéba.

– Nehéz lenne megmondani egy ilyen rövid találkozás után.

– Ha minden szavát mérlegelem, meg kell mondanom, hogy logikusan reagált. Én sem feleltem volna másképp hasonló helyzetben, különösen ha meggondoljuk, milyen állapotban van!

5

Másnapra pontos tervet készítettek, hogyan bírhatnák a leggyorsabban szóra a professzort. Kleiber azzal érvelt, hogy Vossiust minden bizonnyal a savas merénylet izgatja leginkább, amelynek beszállítását köszönheti a pszichiátriára. Ezért szembesíteni kell tettének következményeivel, és meg kell figyelni, hogyan reagál. Talán a sokk megoldja a nyelvét.

Az AFP fotóügynökségtől Adrian szerzett egy színes képet a megsérült Leonardo-festményről, és másnap délután ismét beállítottak a St. Vincent de Paulba.

Vossius tökéletesen megváltozott. Annét „kedves húgomnak”, Adriant pedig „kedves öcsémnek” szólította, belement a játékba, amelyet ők kezdtek el. A professzor elmagyarázta, hogy ma még nem kapott injekciót, ezért tiszta az agya, és mindenekelőtt néhány kérdést szeretne feltenni látogatóinak.

Anne von Seydlitz számított erre, és röviden előadta a történetét.

– Tudom – mondta, amikor befejezte –, hihetetlenül hangzik az egész, de esküszöm magának, pontosan így történt és nem másképp.

A professzor cseppet sem csodálkozott Anne történetén, sőt mintha egyenesen megnyugtatta volna. Csak annyit mondott, érdekes, aztán még egyszer megismételte:

– Érdekes.

A beszélgetés során mind Anne, mind Adrian arra a megállapításra jutott, hogy a professzor, ahogy így itt ül velük szemben, tökéletesen normális. Ami persze nem jelent semmit, hisz a skizofrénia jellegzetes tünete, hogy tiszta és zavarodott szakaszok váltják egymást.

Kleiber szinte csak úgy mellékesen megkérdezte, látta-e már a professzor tettének eredményét.

A professzor nagy szemeket meresztett a kérdezőre.

Kleiber előhúzta a borítékból a fényképet, és letette Vossius elé az asztalra. Az rámeredt az elmosódott foltra a Madonna ruhakivágásánál, amelyen világosan átütött egy drágaköves nyakék.

– Úristen – dadogta –, tudtam, mindig is tudtam. Itt a bizonyíték Leonardo üzenetére.

– Nem értem, professzor – mondta Anne, és Kleiber hozzátette: – Meg tudná magyarázni, mit ért Leonardo üzenetén?

Vossius bólintott.

– Azt hiszem, úgyis maguk az egyetlenek Párizsban, akik hinni fognak nekem. – Közelebb húzta a székét a látogatókhoz.

Kleiber a fényképre mutatott:

– A szakemberek közt heves vita robbant ki, hogyan kell restaurálni a Madonnát, nyakékkel vagy anélkül.

– Ugyan már, szakértők! – mérgelődött a professzor. – Látott már madonnát drágaköves nyakékkel?

– Nem emlékszem – felelte Kleiber, és Anne is megrázta a fejét. Egyikük sem értette, mire akar kilyukadni Vossius.

– Dehát Leonardo da Vinci odafestette a nyakéket – vetette közbe Anne. – Vagy úgy gondolja, hogy hamisítvány és később keletkezett, vagy valamelyik tanítványa kontárkodott bele?

– Épp ellenkezőleg, drága húgom – lelkendezett Vossius. – Leonardo nagyon is szándékosan festette oda ezt a nyakéket, és az is szándékos volt, hogy amikor elkészült vele, elrejtette az okkersárgás színű hús alá.

Miközben beszélt, Adrian Kleiber oldalról figyelte a professzort. Nem tudta, mit gondoljon arról, amit Vossius mond. A professzor egyre jobban belelovalta magát a történetbe, amelynek az égvilágon semmi realitása nem volt, és még az is megfordult a fejében, talán mégis rosszul ítélték meg ennek az embernek az elmeállapotát. A következő pillanatban azonban Kleibert is rabul ejtette a professzor beszámolója.

– A világ tele van titkokkal. Némelyik olyan fontos, hogy meghaladja a legtöbb ember értelmi képességeit, és talán jól is van így. Mert sokan eszüket vesztenék, ha megismernék őket, és felfognák a teljes fontosságukat. Ezért aztán az idők kezdetétől fogva úgy van, hogy az emberiségnek ezeket a titkait az emberi faj legnőiesebbjei továbbadják a legbölcsebbeknek, azzal, hogy hallgassanak, míg el nem jön az idő, amikor nyilvánosságra hozhatják.

Anne kezdett türelmetlenkedni. Szerette volna megkérdezni, mi köze a madonna nyakékének a festményen az emberiség titkaihoz, de Vossius szavai elnémították.

– Ötszáz éve – folytatta Vossius – találgatják az emberek, mit értett azon William Shakespeare, amikor azt mondta, több dolgok vannak földön és égen, semmint elménkkel felfoghatnánk. Shakespeare is a titokhordozók egyike volt, épp úgy, mint Dante, és mint Leonardo da Vinci. Mindegyikük hátrahagyott egy titkos jelet, egy

kódolt üzenetet. Shakespeare és Dante a nyelvet használta hozzá, Leonardo természetesen a festészetet. Az írott hagyatékában is vannak utalások a tudására, de nincs rá bizonyíték.

– Értem – mondta Kleiber. – Ezzel a savas merénylettel akarta megtalálni a bizonyítékot a felfedezésére.

– És sikerült is – felelte Vossius, tenyerével a fényképet csapkodva. – Itt a bizonyíték!

– A nyakék? – kérdezte értetlenül Anne.

– A nyakék – mondta határozottan a professzor, szemével az őr felé sandítva, aki szenvtelenül ült egy széken az ajtó mellett.

A látogatási idő rég letelt, és Anne attól tartott, bármelyik pillanatban beléphet az osztályos orvos, hogy véget vessen a beszélgetésnek.

– Magyarázza meg az összefüggést a nyakék között, amelyet Leonardo úgy festett meg, hogy ne láthassa akárki és a kopt pergamen között!

Vossius bólintott. Látszott rajta, hogy élvezi a helyzetet, jóvátételt lát benne az őt ért igazságtalanságért, és minél jobban sürgette Anne, annál tartózkodóbb lett.

– Annyi bizonyos – mondta végül –, hogy mind a ketten ugyanazt a tudást akarták továbbadni, a maga pergamenjének szerzője és Leonardo da Vinci, mert ugyanazt a kódot használták.

Anne és Adrian tanácstalanul nézett egymásra. Ez az ember nem könnyíti meg a dolgukat, kemény próbára teszi a türelmüket, Kleiberben még az is megfordult, vajon valóban normál mércével mérhető-e a professzor, vajon csak a saját tudásának megszállottja és tisztelettel kell kezelni, vagy csupán sajnálatra méltó pszichopata.

6

Vossius felemelte a fényképet, mint egy diadalmas trófeát. Jobb keze ujjaival végigsimított azon a helyen, ahol a nyakék látszott, nyolc különböző, arany virágfoglalatban sorakozó drágakő.

– Nyolc drágakő – állapította meg a professzor. – Látszólag csak egy ékszer, semmi több, de ezek különleges drágakövek, és mindegyiknek megvan a maga jelentése. Az első, sárgásfehér kő, berillium, annak is megvan a maga története. Az októberben születettek kövének tartották, a középkorban festették, és folyadékba áztatva a szembajok gyógyítására használták. Később aztán felfedezték, hogy ha megfelelően csiszolják, felnagyítja a dolgokat. így született a szemüveg. A második, halványkék kő akvamarin, a berilliummal rokon drágakő, amelynek színe a kéktől a tengerzöldig változik. A sötétvörös harmadik követ mindenki ismeri. Rubin. Ennek is gyógyító hatást tulajdonítottak, és a hatalom jelképeként ott van minden császári koronán és hatalmi jelvényen. Lila a negyedik kő, ametiszt, a februárban születettek

köve, és rettenetes szimbolikus ereje van. Amulettnek használták méreg és részegség ellen, de a szentháromság jelképe is, mert három színt tartalmaz, bíbort, kéket és lilát. Állítólag ott volt a jeruzsálemi főpap mellvértjén is, és díszítette a szent fal tövét is. Bár a színük eltérő, a következő két drágakő, az ötödik és a hatodik megint berillium. A hetedik, egy fekete achát, tulajdonképpen csak féldrágakő, de az ókorban és a középkorban afrodiziákumnak tartották, és ki tudja miért, előszeretettel alkalmazták egyházi kegytárgyak díszítésére is. Marad az utolsó kő, egy zöld smaragd, az a kő, amely Leonardo da Vinci idejében különös tiszteletnek örvendett. János evangélista jelképének tartják, de a szüzesség és a tisztaság jelképe is, a középkorban gyógyító erőt tulajdonítottak neki. Nyolc kő sorban egymás mellett, látszólag véletlen sorrendben, pedig nem véletlen, hogy Leonardo épp így festette meg a nyakéket. Olvassa össze a nyolc drágakő nevének kezdőbetűjét balról jobbra haladva, úgy, ahogy elmondtam, nem számít, hogy németül, vagy olaszul, ahogy Leonardo gondolkodott, egy szót kap, amely talán meg fogja lepni.

Anne von Seydlitz ökölbe szorított kézzel, megbabonázva bámult a fényképre. Aztán olvasni kezdett:

– B– A– R– A-B– B – A – S. Istenem! – nyögött fel halkan. – Mit jelent ez?

Vossius hallgatott. Adrian sem szólt semmit. Szemét a fényképre tapasztva ellenőrizte a sorrendet. Igaza volt a professzornak, BARABBAS.

De még mielőtt felfoghatták volna a dolog teljes fontosságát, és még mielőtt bármit is kérdezhettek volna, belépett az osztályos orvos, és szemtelenül, hangosan tapsolva félbeszakította a beszélgetést. Vossius felállt, barátságosan bólintott feléjük, és az ápoló kíséretében eltűnt a folyosón.

7

Miközben a kocsi a St. Michel-hídon haladt át velük, Anne Kleiberhez fordult.

– Te skizofrénnek nézed ezt a Vossiust? Úgy értem, szerinted jogosan tartják bent a St. Vincent-ban?

– Ez az ember ugyanolyan normális, mint te meg én – felelte Kleiber. – Csak azt hiszem, valami nyomasztó terhet hurcol magával, amely a kétségbeesés szélére sodorta. Csak kétlem, hogy tud-e még segíteni nekünk. Nem fér a fejembe, mi lehet az összefüggés Leonardo da Vinci és a te pergamened között.

– Ha Vossius nem tud segíteni, akkor senki – felelte Anne. – Annyit mindenesetre már tudunk, hogy a Barabbas név valami áttekinthetetlen történet középpontjában áll, amellyel a múltban a legbölcsebb emberek, a legnagyobb koponyák foglalkoztak. Eleinte én is úgy éreztem, a professzor magyarázata hajánál fogva előráncigált, de minél tovább gondolkozom rajta, annál biztosabb vagyok benne, hogy igaza van. Leonardo da Vinci hajlamos volt a tréfákra. Tudjuk, hogy már

életében nemegyszer megtréfálta a kortársait azzal, hogy tükörírással írt le valamit, és ez a dolog a nyakékkel is biztosan valami ilyen szemfényvesztés.

– De hol az összefüggés? Nem látok semmiféle összefüggést.

Ezt Anne is kénytelen volt elismerni.

– Én sem látok. Ha ismernénk az összefüggést, alighanem a megoldást is tudnánk.

– Azt pedig nem fogja az orrunkra kötni.

Anne bólintott.

– Hacsak… – tűnődött Kleiber.

– Mondd már!

– Hacsak üzletet nem kötünk Vossiusszal.

– Üzletet?

– Na jó – helyesbített Adrian –, talán nem az üzlet a legmegfelelőbb szó. Szerződés találóbb lenne.

– Rébuszokban beszélsz.

– Emlékezz csak vissza – magyarázta Kleiber –, emlékezz vissza, amikor először találkoztunk Vossiusszal. Mik voltak az első szavai?

– Vigyenek ki innen!

– Ezt mondta. Szerintem a történetet csak azért mondta el nekünk, hogy bebizonyítsa, eszénél van. Az orvosokban nem bízik meg. Azok már leírták. Aki savat locsol egy festményre, csak őrült lehet. Tehát tőlünk várja, hogy segítsünk rajta, ezért is tetszett meg neki az ötlet, hogy az unokahúgának adod ki magad, és készségesen belement a játékba. Nem, a professzor nem pszichiátriai eset, és meg kell értetnünk vele, hogy ezt mi is tudjuk, és készek vagyunk minden követ megmozgatni, hogy kihozzuk onnan, ha elmondja a teljes igazságot Barabbasról.

– Nem rossz ötlet – szögezte le Anne –, de Vossius le akart ugrani az Eiffel-toronyból, öngyilkosjelölt, és mindenki, aki öngyilkosságot kísérel meg, a pszichiátrián köt ki.

– Tudom, tudom – bólogatott Kleiber –, de nem zárják be őket életük végéig. Kezelik őket, aztán egy idő után a legtöbbjüket kiengedik. Különben nem is értem, miért akarhatott Vossius véget vetni az életének. Képesnek tartom rá, hogy valamilyen oknál fogva csak megrendezte az egészet. Nem tudom elképzelni, hogy ne vetett volna számot a következményekkel. Szerintem a professzornak volt egy nagyon pontosan kidolgozott terve, de a végrehajtás közben történt valami előre nem látott dolog, és most ott ül a bolondokházában. Épp ez a mi szerencsénk.

Később, ugyanaznap este, a „Coquille”-ban vacsoráztak, a 17. kerületben, ahol a konyha inkább hagyományos volt, mint modern, ami mind Anne, mind Adrian ízlésének jobban megfelelt, de amit kikapcsolódásnak szántak, az csakhamar feszültséggel terhes hallgatásba torkollott, mert mindkettőjüket lekötötték a saját gondolatai. Nemcsak Anne, de most már Adrian is úgy belegabalyodott az ügy hálójába, hogy bármit is tett vagy mondott, mindig a St. Vincent de Paul pszichiátriáján kötött ki Vossius professzornál.

Annét, aki az előbb még telve volt határozottsággal, és akit új erővel töltött el Kleiber segítsége, hirtelen megint hatalmába kerítette az az érzés, hogy egy hatalmas ellenféllel áll szemben, akitől soha nem fog tudni megszabadulni, és most már abban is kételkedett, hogy Adrian elég erős-e ehhez. Ráadásul az a kérdés is kínozta, miért nem történt eddig semmi vele, miközben mindenkit, aki valamilyen módon keresztezte az útját, valamilyen megmagyarázhatatlan baj ért. Guido halott, Rauschenbachot meggyilkolták, Guthmann eltűnt. Ránézett Kleiberre, és mintha a gondolatait igyekezne leplezni, megpróbált mosolyogni, de hiába.

A férfi nem értette Anne szomorú arckifejezését, de nem tett fel fölösleges kérdéseket. Az öröm, amit a viszontlátáskor érzett, valami szörnyű idegességnek adta át a helyét. Szerette volna, ha szerencsésebb körülmények között találkozik ezzel az asszonnyal, de Adrian nem az az ember volt, aki ne tudna bármilyen helyzetet a maga javára fordítani. Nem, Kleiber nagyon is bízott benne, azzal, hogy segít neki, meghódítja Annét, és semmi sem erősíti jobban az összetartozást, mint egy közös ellenfél.

8

Amikor másnap megérkeztek a St. Vincent de Paulba, mintha már várták volna őket. Az osztályos orvos azonban nem a látogatóknak fenntartott szobába vezette Annét és Adriant, hanem Le Vaux főorvos irodájába, anélkül hogy bármiféle magyarázatot adott volna. A főorvos zavartan, ami nem illett a helyzethez, közölte velük, hogy Vossius professzor az éjjel keringési zavarban elhunyt, nagyon sajnálja, és mélységes együttérzését szeretné kifejezni nekik, mint a professzor legközelebbi hozzátartozóinak.

A végtelenül hosszúnak tűnő folyosón, ahol mint mindig, most is padlóviasz szaga terjengett, Kleibernek támogatnia kellett Annét. Nem mintha mély gyászt érzett volna Vossius halála miatt, bár ez alatt a két nap alatt őszintén megkedvelte, Annét elsősorban azért rázta meg a professzor halála, mert beleillett abba a szörnyű törvényszerűségbe, amelyben nem akart hinni. Azt, hogy Vossius halála véletlen lett volna, Anne egyetlen pillanatig sem hitte el, és mint a korábbi esetekben, most sem látott semmi elfogadható magyarázatot vagy összefüggést.

Mint egy rossz álomban, úgy vánszorgott végig Adrian karjába kapaszkodva a bűzös folyosón, le a széles kőlépcsőn, ahol az ápoló várta őket, aki a tegnapi beszélgetésnél egyetlen hang nélkül, bamba arckifejezéssel ült az ajtó mellett. Odalépett Kleiberhez, morgott valamit, amit Anne nem értett, de ami az adott helyzetben nem is érdekelte, majd rövid beszélgetés után megállapodott Kleiberrel, hogy 19 órakor találkoznak nem messze innen, egy bisztróban a rue Henri Barbusse-ben, szemben a Lavoisier líceummal.

Anne von Seydlitz úgy hallgatta a szokatlan megállapodást, mintha félálomban lenne, és Adrian már csak otthon világosította fel a fura ápoló ajánlkozásáról. Azt mondta Adriannak, valami fontos közlendője lenne a professzor halálával kapcsolatban, és amikor Adrian azt felelte, miért ne mondhatná el itt és most, azt válaszolta, hogy az túl veszélyes lenne.

Bármi is rejlett az ápoló fontoskodása mögött, mert sem Adrian sem Anne nem tudta a legjobb indulattal sem elképzelni, hogy a bambaképű alak bármiben segíthetne nekik, kénytelenek voltak a leghalványabb nyomot is követni, ami csak kicsit is megvilágíthatja a helyzetet.

A bisztró párizsi mértékkel mérve szokatlanul nagy és áttekinthetetlen volt, alighanem ezért is választotta az ápoló. Kiderült, hogy meglepően értelmes és gyors felfogású. Azt mindenesetre pontosan tudta, mit akar, amikor eleve előrebocsátotta, hogy a pszichiátriai intézményekben az ápolókat szégyenteljesen rosszul – a *méprisable* szót használta – fizetik, és ezért kénytelenek másképp boldogulni. Röviden, adatokkal tudna szolgálni a professzor halálának valós körülményeiről, és van a birtokában valami a professzortól, ami esetleg hasznos lehet az ő esetükben.

– Miféle esetben? – tudakolta Kleiber, és az ápoló hirtelen mindkettőjük elképedésére franciáról kicsit tört, de tökéletesen érthető németre váltva elmagyarázta, hogy az elmúlt napokban nagy érdeklődéssel hallgatta a beszélgetéseiket Vossiusszal. Arra a kérdésre, honnan tud ilyen jól németül, a kérdezett azt felelte, német a felesége, anyósa és apósa pedig egyetlen szót sem tud franciául, ami a legjobb iskola.

– Mennyi? – kérdezte szárazon Kleiber.

Személyes vereségként élte meg, hogy nem látott át a látszólag gyengeelméjű ápolón, és a lehetőség, hogy a vereségét pénzzel megválthatja, fokozta készségét, hogy magas árat fizessen érte.

A két férfi megállapodott ötezer frankban, kettőt azonnal, hármat a boríték átadásakor.

Kleibert elképesztette az ápoló magabiztos viselkedése. Szinte az volt a benyomása, hogy a férfi nem először csinál ilyesmit.

– Mitől ilyen biztos benne, hogy a többit is megkapja? – kérdezte provokálóan Adrian Kleiber.

Az ápoló elvigyorodott.

– Bizonyos szempontból kézben tartom magukat. Ha én elmondom, hogy azzal az ürüggyel, hogy Vossius rokonai, behatoltak a pszichiátriára, tekintettel a professzor váratlan halálára, alighanem nagyon is érdekelné a rendőrséget. Úgyhogy ne próbáljuk átverni egymást, így mondják, inkább térjünk rá az üzletre.

Szemmel látható elégedettséggel elvette a kétezer frankot, kétrét hajtogatta és elsüllyesztette a zakója zsebében, aztán áthajolt a sötétre pácolt asztal fölött, és beszélni kezdett.

– Vossius nem természetes halállal halt meg. Megfojtották egy bőrszíjjal.

Hogy honnan tudja…

– Én találtam meg a professzort reggel fél hatkor. A nyaka körül kékes-vöröses csík volt. Az ágya mellett feküdt egy bőrszíj.

Annét nem lepte meg a közlés, Kleiber viszont nem tudta, mit kezdjen ezzel az új helyzettel. Azt vetette ellen, hogy nem érti, mi oka lenne a klinikának, hogy elhallgassa az ügyet és szívelégtelenséget jelöljön meg a halál okaként.

– Még kérdezi? – csattant fel az ápoló, most már ismét franciául. – Sok botrány volt már a St. Vincent de Paulban, de egy gyilkos, akinek az éjszaka kellős közepén sikerül behatolnia a pszichiátriai osztályra, az már mindennek a teteje egy olyan intézményben, amely már eddig sem örvendezhetett a legjobb hírnévnek. Természetesen lefolytattak egy belső vizsgálatot, még nem is zárták le, de Le Vaux semmit sem ért.

És az ő személyes véleménye?

Az ápoló ideges mozdulattal beletúrt sötét hajába.

– Vossiusnak tegnap este volt egy különös látogatója. Nem tudom igazolni, nem voltam szolgálatban. Állítólag valami pap volt, egy jezsuita, és angolul beszéltek.

Anne és Adrian egymásra nézett. Tanácstalanságuk a tetőpontjára hágott. Egy jezsuita Vossiusnál?

– Mindenesetre ez az abbé volt az utolsó, akivel a professzor beszélt. Természetesen ő is gyanús. Ki állíthatja, hogy valóban jezsuita volt? Annyi tény, hogy ez a különös pap úgy fél óra múlva megint elhagyta a St. Vincent de Paul pszichiátriai osztályát. A portás igazolta.

Ezután arról beszélgettek, mennyire nehéz vagy nem nehéz észrevétlenül bejutni a St. Vincent de Paul pszichiátriai osztályára. Az ápoló állította, hogy a behatolónak kellett legyen egy cinkosa a zárt osztályon, különben be sem juthatott volna.

– És maga? – kérdezte elgondolkozva Adrian. – Úgy értem, nem tételezhető fel, hogy maga…

– Idefigyeljen – vágott nyersen a szavába az ápoló. – Tarthat csirkefogónak, amiért információkat adok el maguknak, őszintén szólva nem érdekel. De amit mond, az gyilkossági bűnrészesség lenne, úgyhogy gyorsan felejtse el.

Gyorsan kihörpintette az italát, pénzt dobott az asztalra, és köszönés nélkül eltűnt.

– Nem kellett volna rátámadnod – szólalt meg fakó hangon Anne.

Maga elé bámult egy képzeletbeli pontra a füstös helyiségben. Adrian látta, hogy remeg a keze.

9

Erős kételyeik voltak, visszajön-e a megbeszélés szerint másnap az ápoló, hogy további információkkal szolgáljon a beígért pénz maradék része fejében. Fél éjszaka azon vitatkoztak, vajon mire számíthatnak még az ápolótól, a legvadabb találgatásokba merültek, de egyetlen lépéssel sem jutottak előbbre. A végén, jóval

éjfél után arra jutottak, hogy az ápoló meg fogja nevezni Vossius gyilkosát. Aztán másként történt.

Az ápoló másnap este – a pénz egy hajszállal sem kötelez kevésbé, mint a becsület – ugyanabban az időben megjelent a bisztróban, átvette a maradék pénzt, aztán egy profi könnyedségével lezárt barna borítékot csúsztatott át az asztalon.

Kleiber feltépte.

– Egy kulcs? – kérdezte Anne nehezen leplezett csalódással a hangjában.

A borítékban egy biztonsági zárba illő kulcs volt, rajta „Sécurité France” felirat, amilyenből ezer van, semmi más.

– Ez minden? – kérdezte Kleiber.

Az ápoló bólintott.

– Igen, ez minden. Lehet, hogy ez a kulcs jelentéktelennek tűnik, de ha elmondom, hogy Vossius egy zsebkendőbe csavarva a párnája alá rejtette, talán fontosabbnak fogják találni.

Kleiber felvette a kulcsot, és a tenyerébe szorította.

– Talán igaza van – mondta rövid gondolkozás után –, csak amíg nem találjuk meg a zárat, amibe a kulcs beleillik, nem sok hasznát vesszük.

– A többi már a maguk dolga – mondta az ápoló.

Gyorsan biccentett, és köszönés nélkül távozott.

A következő két nap olyan volt, mint egy rémálom. Még Adrian is, aki különben nem adta meg magát egykönnyen, kikészült, és próbálta meggyőzni Annét, üljenek fel az első repülőgépre, és utazzanak el valami napfényes helyre, mondjuk Tunéziába vagy Marokkóba, mindenesetre eszébe ne jusson egyedül visszautazni Münchenbe.

Anne fáradtan mosolygott. Alapjában véve már minden mindegy volt neki. Gyötörte a félelem, hogy Adrian lesz a következő, akivel valami szörnyűség történik. Nem merte kimondani, de ha a másik nem is vette észre, minden gondolata ekörül forgott, és azon törte a fejét, hogyan tarthatná távol Kleibert az ügytől. Másfelől viszont túlságosan gyengének érezte magát, hogy egyedül, Adrian segítsége nélkül csinálja végig a dolgot, és már közel állt hozzá, hogy igent mondjon Kleiber unszolására és utazzon el vele valahová, amikor egyszercsak egy nyomra bukkantak, amely új fordulatot adott mindennek.

Anne odaadta Adriannak a filmet a kopt pergamenről készült felvételekkel, és Kleiber újabb másolatokat csináltatott róluk a fotólaborban, azzal a szándékkal, hogy most ő keres fel egy szakértőt, aki le tudná fordítani nekik a titokzatos szöveget, amelyből csak a Barabbas nevet ismerték. És mert a felvételek „meglehetősen kontúrosak” voltak, ahogy a laboráns mondta, jó tucatnyi nagyítást is készített, más-más megvilágítással és kontrasztokkal, s így mindegyiken jobban láthatóvá vált egy-egy szövegrész.

De nem ez hozta izgalomba Annét, hanem négy ujj az egyik nagyítás bal oldali peremén (szemmel láthatólag valaki egyszerűen a lencse elé tartotta az eredetit, ami azonnal magyarázatul szolgált a képek rossz minőségére). Pontosabban három és fél ujj volt, mert az ismeretlen mutatóujjáról hiányzott a felső ujjperc.

– Donat!

– A férfi a tolókocsis nővel! Elejétől fogva nem hittem neki! A nő, aki a balesetnél Guido mellett ült a kocsiban, és két nap múlva eltűnt a klinikáról, Donat feleségének adta ki magát. Donat semmiféle magyarázatot nem tudott rá adni. Hazudik, hazudik, hazudik!

– Ennek a… ennek a Donatnak hiányzott a jobb mutatóujjáról a felső ujjperce? Biztos vagy benne?

– Egészen biztos – erősködött Anne –, a saját szememmel láttam. Donat megjátszotta, hogy fogalma sincs semmiről. Miért csinálta? Mit akart eltitkolni?

Anne félt az újabb kérdésekről, amelyeket ez a felfedezés felvet. Valójában ma egyetlen lépéssel sem tart előbbre, mint a Guido balesetét követő napon. Sőt, minden keresése olyan volt, mint a régészeti ásatások: minél többet fedezett fel, annál több újabb kérdéssel került szembe, és most már bánta, hogy nem hagyta annyiban a dolgot, hogy Guidónak szeretője volt és gáládul becsapta.

Úgy érezte, nyakig merült egy színdarabba, amelyben akarata ellenére szerepet kell játszania, pedig nem ismeri sem a többi szereplőket, sem a szöveget. Ha akarja, ha nem, most már végig kell játszania a szerepét.

NEGYEDIK FEJEZET

Leibethra

Az őrület határán

1

Nagyjából egy órás éjszakai autózás után a Thessaloniki repülőtérről dél felé, a zöld Landrover lehajtott az autópályáról Katerini felé. Katerini bájos vidéki városka Görögország észak-keleti részén, mögötte a közel 3000 m magas Olümposszal, szép kis piactérrel, asztalokkal és székekkel az utcákon, esténként meztelen villanykörték csillogásával és egy főutcával, amely tovább vezet délnyugat felé, Eleason irányába, ahonnan el lehet jutni a Meteorákra, az ég és föld között lebegő kolostorokhoz, amelyekből valaha huszonnégy volt, ma már azonban mindössze négyben laknak.

Félúton járhattak, amikor a kocsi lassított, és balra bekanyarodott egy földútra, amely nem volt más, mint két sóderrel feltöltött keréknyom, középen füves csíkkal, és Guthmann most már értette, miért jöttek értük terepjáróval. A kocsi fényszórói valósággal táncot lejtettek a hepehupás úton, egyébként a fiatal sofőr nagy örömére, akinek láthatóan élményt jelentett a rázkódás.

– Még három kilométer hegynek fel – fordult Guthmannhoz Tálesz –, és megérkezünk Leibethrába. Az utolsó szakaszt, sajnos, gyalog kell megtennünk.

Guthmann mosolyogva bólintott, de nehezére esett ez a mosoly.

Míg a kocsi egyesben küzdötte magát felfelé a hegyoldalon, egymást sűrűn követő kanyarokon át, hol az egyik, hol a másik oldalon kopár sziklafalakkal és meredek szakadékokkal, amitől Guthmann gyomra görcsbe rándult, Tálesz, aki szemmel láthatóan jól ismerte a keskeny, kígyózó ösvény minden görbületét, beszélni kezdett.

– Szeretném felhívni a figyelmét még néhány furcsaságra, amire számítania kell, persze csak magának furcsa, aki először jár Leibethrában.

Guthmann bólintott.

– A mi filozófiánk szerint az ember minden dolog mércéje. Ez azonban nem jelenti azt, hogy aszketikus életet élünk, ahogy a Meteorák, Agia Trias vagy Agios szerzeteseiről beszélik, és bár mindannyian sötét ruhában járunk, ennek semmi köze az önsanyargatáshoz, csupán egységes gondolkodásmódunkat fejezi ki. Ezért kap mindenki új nevet is a rendben.

– Értem – mondta elgondolkozva Guthmann, bár semmit sem értett, és meglehetősen ellentmondásosnak találta Tálesz magyarázatait.

Már-már kezdte megbánni az elhatározását, de ha már eldöntötte, hogy minden hidat feléget maga mögött, Leibethra minden bizonnyal a legbiztonságosabb hely

Európában, ahol eltűnhet, és egyszerűen kiléphet a világból. Márpedig Guthmann ezt akarta, kilépni a világból, maga mögött hagyni minden kényszert, frusztráló házasságát, az egyetemi konkurenciaharcokat és a rangjával járó unalmas társadalmi eseményeket, amelyeket mind végtelenül megutált.

Tálesz a sötét kocsiban oldalról figyelte Guthmannt.

– Csak nem bánta meg, hogy velem jött?

– Ugyan, dehogy – bizonygatta Guthmann, hogy megnyugtassa kísérőjét – csak hullafáradt vagyok. Tudja, a repülőút, aztán a kimerítő autózás…

Fölöttük a magasban hirtelen fények tűntek fel, mint a szentjánosbogarak júniusi estéken.

– Leibethra – mutatott arrafelé Tálesz, aztán kis idő múltán hozzátette: – Most még meggondolhatja magát…

Guthmann azonban a szavába vágott.

– Ezen nincs mit meggondolni. Az elhatározásom szilárd.

– Jó, jó – felelte Tálesz –, csak figyelmeztetni akartam, hogy innen már nincs visszaút. De hát ezt már alaposan elmagyaráztam magának.

Guthmann a közeledő fényeket figyelte. Leibethra! Megdobbant a szíve, annyi mindent hallott az utóbbi napokban erről a titokzatos helyről. Tálesz elmondta neki, miféle emberek élnek a kolostorban. Nem is kolostor, Tálesz a rend várának nevezte a sziklaerődítményt, és alighanem ez a megjelölés illett is rá a legjobban.

– Előfordult már, hogy a közösség valamelyik tagja… úgy értem, volt rá eset, hogy… – kérdezte kissé esetlenül.

– Csak egyetlenegyszer, az elmúlt években – felelte Tálesz, aki azonnal megértette, mit akar tudni a másik, és megigazította keret nélküli szemüvegét, ami, ahogyan Guthmann már tapasztalta, a rosszkedv jele volt nála. – Mindenkinek szíve joga kiszállni – tette hozzá Tálesz –, de aki kiszáll, attól elvárjuk, hogy ne térjen vissza többé a normál emberi életbe. Ilyen esetekre szolgál a frígiai szikla.

– Nem értem.

– Kis-Ázsiában a frígek a bűnösöket lelökték a szikláról, de ha valaki őszinte vallomást tett, annak megengedték, hogy maga ugorjon le róla. A halálbüntetés előkelő válfaja. Korábban nálunk is ez volt a szokás, de ma már humánusabbak vagyunk. A modern biokémia ma már lehetőséget ad számunkra, hogy biztosítsuk minden beavatott hallgatását.

A Landrover lassan átgördült egy keskeny hídon, amely mély szakadék fölött ívelt át. A motor hörögve kapaszkodott felfelé az emelkedőn, olyan meredeken, hogy a fényszórók a semmibe világítottak, mint egy világítótorony fényei. Aztán a kocsi orra hirtelen lefelé billent, s majdnem ugyanolyan meredeken lefelé folytatták útjukat. Guthmann sötét házakat látott egy fényesen megvilágított téren, ahol még élénk volt a nyüzsgés.

Ahogy közelebb értek, elbutult arcú teremtményeket látott, torzképű férfiakat és minden ok nélkül hangosan kacagó nőket. Gyerekek szaladgáltak körülöttük, a fejük akkora, mint egy dinnye, ványadt kis testtel, egy fehérbe öltözött, kopasz öregember pedig spárgán játékhajót húzott maga után. Volt, aki barátságosan integetett feléjük,

mások még az elhaladó kocsi ablakán is bebámultak, és olyan fintorokat vágtak feléjük, mint a kisgyerekek.

– Ne féljen – mondta Tálesz, észrevéve Guthmann értetlen arckifejezését – ártalmatlan, szánalomra méltó lények, akiktől a természet megtagadta a normális értelmet. Persze, mi az, hogy normális? Maga is tudja, milyen vékony a választóvonal a zseni és az őrült között. Hivatalosan Leibethra értelmi fogyatékosok számára létesült telep, amelyet a rendünk tart fenn. Emiatt elismernek bennünket, és biztosak lehetünk benne, hogy békén hagynak. Az őrület körével védjük magunkat.

– Hogy értsem ezt?

– Aki hozzánk be akar hatolni, annak először át kell jutnia ezen a telepen.

A sofőr dudált, hogy szabaddá tegye az utat a falun át, hangosan kikiabált a lehúzott ablakon, mintha rá akarna ijeszteni a kíváncsian közeledő emberekre.

Egy kanyar után fényesen megvilágított vaskapu tűnt elő, amely egyenesen a hegy belsejébe vezetett, és amely közeledtükre, mintha kísértetkéz irányítaná, kinyílt előttük. Mögötte sziklafalakkal körülvett csarnokba jutottak. Hátul több terepjáró sorakozott, bal kéz felől egy rács mögött áramfejlesztők zümmögtek, a szemközti falat pedig két felvonó foglalta el, amilyet ma már csak régi bérházakban látni, vöröses mahagóni fából és metszett üvegből készült ajtókkal.

– Itt vagyunk – jelentette be Tálesz, amikor a lift megállt, és befelé tessékelte az új jövevényt. – A csomagját majd felhozzák. Jöjjön!

2

Guthmann kolostorra számított, de amit itt látott, inkább szállodára emlékeztetett. Csodálkozva nézett körül.

– Másra számított, ugye?

– De még mennyire – felelte a vendég. – Kevesebb luxusra és több aszkézisre.

Amikor kiléptek a felvonóból, valahonnan klasszikus zene hangjai csendültek fel. A ragyogóan megvilágított, félhold alakú előcsarnok fényesre csiszolt kőpadlóján sima fa- és nádszékek sorakoztak, amilyeneket errefelé a helybéliek készítenek. A lifttel szemközti falon egy bemélyedésben kis, kerek ablakok. Kétfelé két folyosó vezetett ellentétes irányban. Az egész rendkívül tágasnak tűnt, távolról sem emlékeztetve a Meteora-kolostorok szűk falaira.

Tálesz bal felé mutatott: keskeny lépcső vezetett felfelé egy galériára, ahonnan egymástól szabályos távolságra két-két szorosan összeérő ajtó nyílt, egy pár, amely a keret színében és formájában tökéletes összhangban állt egy vele szemben nyíló ajtópárral. Ahogy a folyosón haladtak, Guthmannak feltűnt, hogy senkivel sem találkoznak, a kihalt épület mégis sokkal kevésbé volt riasztó, mint a falu emberekkel teli főtere.

– Visszatérve az észrevételére – mondta menet közben Tálesz –, az aszkézis csodálatra méltó dolog, de az aszkéták még korántsem bölcsek. Semmi kifogásom az aszkézis ellen, ha igénytelenséget értünk rajta. Ha Diogenésznek elég volt egy hordó, amelyben élt, semmi kifogásunk ellene, hiszen ő maga választotta ezt az életformát, és boldog volt így. De a szerzetesek aszkézise nem más, mint félreértés. Paulusz egyszerűen nem értette meg a görög bölcsek filozófiáját, a harc eszközét látta benne a szenvedélyek és bűnök ellen. A keresztény aszkézis az emberi természet elfojtására és szétrombolására irányul, nemcsak a nemi örömök, de a látás, a hallás, az ízlelés öröme ellen is. Az igazi sztoikus filozófia azonban a természettel összhangban éli az életet. Ha az egyháznak igaza lenne, minden kolostor a boldogság, a béke és az igazság kertje lenne, de milyenek a valóságban? Nem talál még egy helyet a földön, ahol úgy virágozna a boldogtalanság, az ellenségeskedés és a hazugság, mint egy kolostorban.

Guthmann megállt, és rémülten meredt rá Táleszre.

– Magából a keserűség beszél, Tálesz, a mély keserűség.

– Nem hisz nekem?

Guthmann vállat vont.

– Minden szavamat elhiheti, professzor, tudom, miről beszélek, a fél életemet kolostorok falai közt töltöttem, és egy fél életen át semmi másról nem ábrándoztam, csak a szabad akaratról! El tudja képzelni, mit jelent ez? Nem. Ezt csak az érzi át, aki valaha önsanyargatásban élt. Minden, ami valóságos és hatékony ezen a földön, testi, és az ember ereje nem valami immaterális vagy elvont dolog – az ember igazi ereje, amellyel hegyeket képes megmozgatni, az az akarat szabadsága. Csak az észnek és a természetnek megfelelő vágy és lemondás, cselekvés és megengedés ad igazi boldogságot az embernek. A csuha a szellemi képességek felétől fosztja meg az embert.

– Szerzetes volt?

Tálesz lehajtotta a fejét, és Guthmann a feje tetején ritkásabb hajkoszorút pillantott meg, a hajdani tonzúra nyomát.

– Kapucinus – mondta Tálesz nem nézve a másikra. – Addig borotválják a fejedre a szentség koszorúját, míg a hajad megadja magát. Jellegzetes tünet. Aszkézis az önfeladásig. Aztán egyszer felfogtam, hogy nem sok értelme van, ha ráírják a sírkövemre „úgy élt, mint egy szent”, és több milliárd ember azt kérdezi, „és milyen szolgálatot tett az emberiségnek?”. De nem akarom tovább untatni a történetemmel.

– Dehogyis – tiltakozott Guthmann. – Egyáltalán nem untat. Sőt, elgondolkoztat.

– Már azt hittem, megijesztettem!

– Egyáltalán nem – hazudta Guthmann. – Csak – zavart kis szünetet tartott – a teljes akaratszabadság, amelyről beszélt, végső következtetésként azt jelentené, hogy itt nőket is befogadnak.

– Természetesen – felelte magától értetődően Tálesz. – Már mondtam, hogy ez itt nem kolostor, inkább egy mozgalom. Arra törekszünk, hogy a legokosabb embereket gyűjtsük a soraink közé, így ad absurdum önmagunknak mondanánk ellent, ha csak férfiak lennének itt.

– És ez nem okoz bonyodalmakat?

Tálesz nevetett. Guthmann csodálkozva állapította meg, hogy ez az ember, aki már egy hete kíséri mindenhová, most először nevetett hangosan.

– De még mennyire! – kiáltotta. – Hiszen ez a természet törvénye: a férfi és a nő ellentétes viselkedése, bölcsességük egymásnak ellentmondó, de egymást kölcsönösen feltételező és kiegészítő iránya teremti meg az úgynevezett ősfeszültséget. A feszültség pedig lelkünk egyik leginkább lenyűgöző megjelenési formája.

Beszéd közben Tálesz kinyitott egy ajtót, amelynek felső részén tenyérnyi nagyságú jelek sorakoztak, egyenesen és fejjel lefelé álló háromszögek és négyszögek, ami a gondos megfigyelő számára biztosan valami jelentést hordozott.

– Leibethrában nincsenek számok – magyarázta Tálesz a professzor érdeklődő pillantását látva. – Talán csodálkozik rajta, de az embernek nincs szüksége számokra. Csak nem hivatalosan használjuk őket bizonyos célokra, mert sokan azt hiszik, hogy még mindig csak számokkal tudják kifejezni magukat. A számok imádata korunk egyik legnagyobb baja. A számok mérhetetlenné nőnek, egy szép nap majd felfalják az embereket, ahogy a rák a sejtjeinket.

Guthmann nem felelt semmit, de a lelke mélyén igazat adott Tálesznek. Már Pithagorász, a matematika feltalálója is azt mondta, hogy a tíz ujjunkkal mindent meg tudunk magyarázni a világban. Az űrt, a teret három dimenzió alkotja, az idő múltból, jelenből és jövőből áll, és mindennek, ami valóságos, van kezdete, közepe és vége. De még mielőtt Guthmann ezt végiggondolhatta volna, az eléje táruló látvány még nagyobb csodálkozásba ejtette, mint eddig bármi ezen a különös helyen.

Ízlésesen berendezett lakosztály tárult fel előtte, nappali tévékészülékkel és telefonnal, dolgozószoba könyvtárral, meg egy hófehérre csempézett fürdőszoba, amilyenre csak luxusszállókban számít az ember, nem egy kolostorban. Miközben Tálesz végigvezette az újoncot a helyiségeken, a sofőr felhozta a csomagokat.

– Remélem, nem túloztam el semmit – mondta Tálesz –, minden olyan, ahogy az elődje itt hagyta. Természetesen úgy rendezkedik be, ahogy tetszik. Jó egy óra múlva lekísérik a közös vacsorához.

Azzal eltűnt, Guthmann pedig azon kezdte törni a fejét, valóban átéli-e mindezt, vagy csak álmodik. Holtfáradt volt, és tudta, hogy a fáradtság a legkülönösebb érzékcsalódásokat válthatja ki az emberből. Aztán beleroskadt az egyik sárga mintás füles karosszékbe, kinyújtotta a lábát, körülnézett, és arra gondolt, megcsípi magát, vajon érez-e fájdalmat. Ebben a pillanatban megszólalt a telefon.

– Tessék – szólt bele habozva Guthmann.

Tálesz volt az.

– Elfelejtettem szólni. A vacsorához sötét öltönyt veszünk.

3

Különös ember, gondolta Guthmann, de hát nem volt-e minden különös, ami az elmúlt két hétben történt vele? Honnan tudta Tálesz, hogy milyen helyzetbe került ő, Werner Guthmann professzor? És honnan vette ő, Guthmann a bátorságot, hogy kövesse Táleszt, egy embert, akit nem is ismer, aki még az igazi nevét sem árulta el neki, aki csak ígéretekkel halmozta el, amelyekről minden épelméjű ember azt mondta volna, hogy teljesíthetetlenek? Nem álom, nem utópia-e Leibethra? Nem egy őrült filozófus agyréme-e, hogy egy helyen, egy fedél alatt gyűjtse össze az emberiség legnagyobb koponyáit, minden szakterület legjobbjait, hogy a segítségükkel állítsa meg, ahogy ők mondják, az ember dekadenciáját, amely az emberiség történelmével kezdődött?

Ahogy üldögélt és azon törte a fejét, nem egy őrült tréfának dőlt-e be, eszébe jutott, hogy az elmúlt napokban ez egyetlen egyszer sem jutott eszébe, mert Tálesz szavai és ígéretei olyan meggyőzőek voltak. Repült az idő, már éppen ideje volt, hogy átöltözzön a vacsorához.

A megjelölt időpontban kopogtak az ajtón, és Guthmann sietett kinyitni. Táleszre számított, mert senki mást nem ismert itt, de egy nő állt előtte, aki azt mondta:

– A nevem Helena, én kísérem a vacsorához, professzor.

Guthman kővé dermedve állt. Maga sem tudta, mennyi ideig állt így szótlanul az idegen nővel szemben, bizonytalankodva, hogy be kellene-e hívnia, vagy előbb alaposan, tetőtől talpig meg kellene-e néznie magának. Utóbbi mellett döntött. Helena külseje okosságról és szigorról tanúskodott, gyakori párosítás, pedig tulajdonképpen nincs rá semmi magyarázat. A haját szorosan hátrafésülve viselte, és a rákent nedves zselével mintha csak még jobban akarná hangsúlyozni frizurája szigorúságát. A többit hozzátette a keskeny, fekete keretes szemüveg. Helena sötét kosztümöt és magas sarkú fekete cipőt viselt, és Guthmann úgy találta, az egész jelenség kiválóan alkalmas erotikus jelzések kibocsátására. Őrá mindenesetre nem maradt hatástalan.

– Bocsásson meg, kicsit zavarban vagyok, másra számítottam.

Mintha nem is hallotta volna, Helena hűvösen megszólalt.

– Jöjjön, itt az idő. Tudnia kell, hogy a vacsora Leibethrában intézmény. Nem szabad elkésni. A fegyelem nálunk első helyen áll.

Az előbb még üres folyosókon hirtelen nagy jövés-menés támadt. Úgy beszélgettek az emberek, mint egy színházi előcsarnokban, és ettől az eddig titokzatosnak látott épület Guthmann számára sokat veszített varázsából.

– Még nincs neve? – érdeklődött Helena, miközben lefelé lépkedtek a meredek lépcsőn.

Guthmann nemmel válaszolt.

Amikor leértek, jobbra fordultak, áthaladtak a félhold alakú előtéren, ahová jobboldalt a két lift érkezett, aztán a többiekhez hasonlóan ők is az ellentétes oldalon siettek tovább a hosszú folyosón. Egyre több sötétbe öltözött alak – köztük nők is –

igyekezett egy magas terem felé. A kőpadlót szőnyegek borították. Szinte az egész helyiséget elfoglalta egy hatalmas, T alakú asztal.

– Nincs ültetési rend – mondta Helena –, csak annál az asztalnál ott elöl.

Amikor végre mindenki – lehettek vagy hatvanan – helyet foglalt a hosszú asztal mellett, a T rövidebb szára mögül egy hátsó ajtón négy férfi lépett be egy különös alak kíséretében, akiről sötét, kétsoros öltönye ellenére is nehéz volt azonnal eldönteni, férfi-e vagy nő.

– Ez Orfeusz – mondta arrafelé fordulva Helena, aztán Guthmann kérdő pillantását látva magától értetődő természetességgel magyarázta: – Orfeusz hímnős, tudnia kell, lényegtelen, hogy inkább férfi vagy nő. Én magam még sosem törtem ezen a fejem, de az tény, hogy azért választottuk meg mindannyian Orfeusszá, mert ő közöttünk a legokosabb, bölcs, aki ismeri az élet titkait. Ha létezik ember, aki képes megállítani a folyókat, megolvasztani a havat, szóra bírni a köveket és járásra a fákat, akkor az ő. Orfeusz egy zseni, mit beszélek, ő a zseni.

Guthmann Tálesztől már tudta, hogy a rendet egy amerikai professzor irányítja, egy univerzális zseni a Berkeley egyetemről, aki nemcsak rendkívüli szellemi képességekkel, de tekintélyes mennyiségű öröklött részvénnyel is rendelkezik, úgy beszélik, elegendővel ahhoz, hogy megrendítse a New York-i vagy a párizsi tőzsdét. Pénzét és tehetségét is magával hozta Leibethrába. Amikor kilépett a világból, hasonló okok vezérelték, mint Guthmannt: elege lett az uralkodó tudományos maffiából. Guthmann mégis valahogy másképp képzelte el ezt az Orfeuszt.

Elbizonytalanodva közelebb hajolt Helenához, aki mellette foglalt helyet. – Jól értettem, hogy ez…

– Arthur Seward professzor – vágott a szavába Helena. – Berkeley, Kalifornia. De a múltunkról nem beszélünk, legfeljebb saját akaratunkból. Ezért is kap mindenki új nevet a rendben.

– Értem – mondta halkan Guthmann, és most, hogy Orfeusz is helyet foglalt négy kísérőjével, az Orfeusz jobbján ülő férfiban felismerte Táleszt.

Fehér öltönyös pincérek szolgálták fel a tarka zöldségfélékből összeállított előételt, Helena pedig megjegyezte, hogy ha eddig netán húsevő lett volna, felejtse el, mert itt mindenki vegetáriánus.

– Nekem jó – dünnyögte Guthmann.

Az előétel finom volt.

– Még valami érdekelne. Úgy látom, Tálesz itt magas funkciót tölt be. Ezt nem tudtam, legalábbis erről semmit sem mondott.

– Ó, persze! – felelte Helena csodálattal a hangjában. – A mi mikrokozmoszunkban Tálesz a mindent mozgató víz.

– Ezt hogy érti?

– Ők ott elöl, öten együtt alkotják a pentagramot, amely mozgalmunk fölött lebeg. – Helena ujjával láthatatlan ötszöget rajzolt az asztalra. – Ez a csillag a mindenhatóság és a szellem uralmának jelképe. Bárhogy forgatják, mindig egyforma marad az alakja. Az egyik csúcsa Orfeusz, a második Tálesz, Anaximenesz a harmadik, és Heraklitosz és Anaximandrosz a másik kettő. Ezért beszélünk

pentagramról. Úgy is mondhatnánk, hogy ők a mi szenátusunk vagy vezérkarunk. Szóval a csúcson Orfeusz áll, melléje van rendelve a négy elem, Tálesz jelenti a vizet, ő a felelős minden tudománnyal, vallással és egyházzal kapcsolatos ügyért. Anaximenesz a levegőt képviseli. Az ő feladatköre a művészet és a történelem. Heraklitosz, aki a tüzet jelképezi, a filozófia és a lélek nagymestere, mellesleg ő az én mesterem. Anaximandroszhoz pedig, aki a földet jelenti, a technika és a jövő kérdései tartoznak. Ők együtt uralják a kozmoszt minden kérdésben. Nem egyedül vannak a maguk szakterületén, mindegyiküknek van négy segédje, adlátusza, akiknek mind megvan a maguk szakága és más-más az anyanyelvük.

Felszolgálták a finom főételt, padlizsános, mazsolás rizst, hozzá száraz vörösbort, és Guthmann, aki most már sejtette, hogy ő Tálesz szolgálatában fog állni, talán még adlatusz is lesz, megszólalt.

– Hogy áll össze a pentagram? Úgy értem, hogy alakul ki a vezetés? Próbálom másképp feltenni a kérdést, miért maga Heraklitosz adlátusza és nem fordítva?

Helena komoly arcán mosoly suhant át.

– A pentagram tagjait – mondta szelíden – mi választjuk meg. Mindenkinek megvan a szabadsága, hogy bizonyságot tegyen a bölcsességéről. Ha a közösség úgy ítéli meg, hogy okosabb a feljebbvalójánál, akkor az adlátusz lesz a főnök és megfordítva.

– Gyakran előfordul?

– Nem gyakran, de előfordul. Legutóbb Tálesz esetében. Tálesz hat évig volt valaki másnak az adlátusza, de akkor egy lélegzetelállító felfedezést tett. Az adlátusza viszont magának követelte a felfedezést. Elkeseredett vita bontakozott ki köztük, nekünk pedig el kellett döntenünk, melyiküket választjuk. Egyikük felemelkedése a másik lefokozását jelentette, mert ketten nem képviselhetik a víz elemét. Akkor felszólítottuk őket, szerezzenek bizonyítékokat hipotézisükre. Orfeusz magas összeget biztosított a tudományos kutatásokra, de hamarosan világossá vált, hogy mindketten elsiették a dolgot. Tálesz a mai napig adós maradt a bizonyítékokkal, a riválisa pedig nem tért vissza egy kutatóútról Franciaországban, ahol a megoldást kereste. Abból a tényből azonban, hogy magát idehozta Berlinből, arra következtethetünk, hogy közel áll a megoldáshoz. Vagy máris a zsebében van?

Guthmann legyintett, jelezve, hogy attól még nagyon messze vannak. A lelke mélyén azonban felmerült benne, vajon helyesen választott-e, és nem esett-e csöbörből vödörbe, amikor Leibethrába jött. Gyorsan elhessegette a gondolatot.

– Őszintén szólva még azt sem tudom egészen pontosan, miről is van szó. Tálesz csak néhány utalást tett, és azt mondta, olyan szakembert keres, aki ért a kopt őspapiruszokhoz, és megkérdezte, hajlandó lennék-e a szervezetének dolgozni.

– Szervezet? – vágott a szavába Helena. – Tálesz tényleg szervezetet mondott?

– Hát, lehet hogy másképp fejezte ki magát, mindenesetre nekem kapóra jött az ajánlata. Őszinte leszek, épp válságban voltam, küszöbön állt a válásom, amivel a vagyonom nagyobbik részét is elvesztettem volna, és a tudományos munka inkább adminisztráció volt, mint kutatás. Csábítónak tűnt a lehetőség, hogy egyik napról a másikra mindentől megszabadulhatok.

Helena megértően bólintott.

– Legtöbbünknek hasonló volt a sorsa.

– És maga? – kérdezte kíváncsian Guthmann.

– Mit mesélhetnék? – felelte kicsit keserűen Helena. – Jannak hívták, holland volt és neurofiziológus, mint én. A göteborgi egyetem neurofiziológiai intézetében ismerkedtünk meg. Én svéd vagyok, Jessica Lundström a nevem. Összeházasodtunk, de aztán kiderült, hogy a tudományban én vagyok az erősebb, Jan pedig képtelen volt elviselni, hogy nem ő, hanem én lettem a tanszékvezető a göteborgi Neurofiziológiai Intézetben. Jan inni kezdett, a végén még az asszisztensi állását is elveszítette, folyton vert, és szabotálta a munkámat. Egy szép nap otthagytam az egészet.

Guthmann figyelte az asszonyt, aki hirtelen szerencsétlennek és támaszra szorulónak tűnt, ahogy gyászosan maga elé meredt az asztalterítőre, mintha a sorsa könyvét olvasná. Mintha elfújták volna az arcáról a megszokott keménységet.

– És mivel foglalkozik itt Leibethrában? – kérdezte óvatosan Guthmann.

Helena arckifejezése egy csapásra megváltozott, mintha egy másik világból tért volna vissza.

– Heraklitosztól azt a feladatot kaptam, hogy a három nagyagytípus biológiai öröklődését elemezzem, és ezzel együtt megoldjam az érzelmek rejtélyét, mert aki az érzelmeken uralkodik, az uralkodik az emberiségen.

– És közelebb jutott a megoldáshoz?

– Az evolúció oldaláról igen, de ami az érzelmek kollektív irányítását illeti, abban még nagyon messze járok a megoldástól.

– Helena, ezt meg kell magyaráznia! – lelkendezett Guthmann.

– Nos, a célkitűzés egyszerű. Arról van szó, hogy egy bizonyos kategóriájú embert, egy szakmát, egy korcsoportot vagy egy egész népet ugyanazzal az érzelemmel töltsünk fel. Például minden arab szeressen minden izraelit. Vagy minden francia szeressen minden németet. Érti, mit jelent ez végső soron? Nem lesz többé háború.

– De ha megfordítjuk – vetette ellen Guthmann –, akkor ez azt jelentené, hogy aki a képlet birtokában van, az gyűlöletet is tud szítani, az arabokat az izraeliek ellen, a franciákat a németek ellen uszíthatja, és közben elterelheti a figyelmet önmagáról és a saját problémáiról.

– Már most is vannak drogok, amelyek céltudatos alkalmazás mellett befolyásolják az emberi akaratot. Az elődje, Vossius professzor arra készült, hogy leugorjon az Eiffel-toronyból. Azt hiszi, szabad akaratából tette volna?

– Akkor itt Leibethrában rendelkeznek élet és halál fölött?

– Pontosan így van, professzor, és ezért is vesszük ilyen komolyan a problémafelvetést. Csak, ahogy már mondtam, a globális problémák megoldása még messze van.

– És ez mind összefügg a három nagyagytípus biológiai örökségével? Meg tudná ezt pontosabban magyarázni?

Helena most elemében volt.

– Az emberi agy három koncentrikus részből tevődik össze, amelyek az evolúció folyamatában alakultak ki. A legbelső az agytörzs, amelyet hüllőagynak is szoktak nevezni, mert máig jellemző erre a fajra. Ez az agytörzs csak ösztönöket, evési szokásokat, támadást és védekezést tárol. Efölött fekszik a köztesagy. Az előbbi továbbfejlődése alig néhány millió éve alakult ki, tehát az emlős állatok vívmánya. Itt merül fel először az érzelmek fogalma. Félelem és agresszió, de óvatosság és idő is. Homo sapiensszé azonban csak az efölött elhelyezkedő nagyagy tesz. Csakhogy, és ez az én munkám fő kérdése, minden információ, mielőtt a nagyagyba jut, át kell haladjon az agytörzsön és a köztesagyon, ezért mindig érzelmekkel terhelt. El tudja képzelni, micsoda lehetőségek nyílnak meg, mind pozitív, mind negatív irányban, ha ezek a funkciók irányíthatókká válnak?

– És hogyan képzeljünk el egy ilyen irányítást?

– Rövid távon drogokkal, adalékanyagokkal az ivóvízben vagy a műtrágyákban. Hosszabb távon génmanipulációval.

4

Helena lenyűgözte a professzort. Izgatta a lényében rejlő nyerseség és férfiasság. A vékony fekete keretes szemüveg mögött hatalmas, sötét szempár rejtőzött, és nem tudta eldönteni, azért visel-e szemüveget az asszony, mert egyszerűen rövidlátó, vagy szükségét érzi, hogy elrejtse mások elől a csodálatos szempár pillantását, ahogy a fehérnemű célja sem a melegen tartás, hanem a kihívó leplezés.

Mintha kitalálná a gondolatait, Helena megszólalt, rá sem pillantva Guthmannra.

– Mire gondol?

– Ó… le vagyok nyűgözve – dadogta zavartan Guthmann. – Nem is tudom, érdemes-e rá az én szerény tudásom, hogy itt marasztaljanak. Kit is érdekelnének régi kopt szövegek?

– Ne tévessze meg semmi – vetette ellen Helena. – Senki azok közül, akiket itt lát az asztal körül, gyakorlatilag semmit nem tud a többiek munkájáról, és az ő munkája is hét pecséttel elzárt titok a többiek számára. Így együtt mi mindannyian alkotjuk az ember univerzális agyát.

Helena ujjával előre mutatott, az asztal két szárnyának találkozása felé.

– Nézze azt a kettőt ott elöl. A jobb oldali, hozzám hasonlóan Heraklitosz alárendeltje, Timonnak hívják, a polgári neve Dr. Marc Warrenton volt, Oxfordból jött, és ő a kriptonézia legjobb szakembere.

– Kriptonézia?

– A kriptonézia az a képesség, hogy elfelejtett információkra visszaemlékezzünk. Bizonyos embereknél transz vagy hipnózis hatására ez a képesség odáig megy, hogy korábbi életekből származó információkat is elő tudnak hívni, amit a reinkarnáció

bizonyítékának is tekinthetünk. Timon egy angol segítségével olyan tényeket tárt fel az ókori Egyiptomról, amelyeket később aztán a régészeti ásatások is megerősítettek. Vele szemben a fiatalembert Sztratonnak hívják. Dr. Claude Vail néven Franciaország legfiatalabb intézeti igazgatója volt. Csodagyerekként jött a világra, tizenkét éves korában érettségizett, tizennégy évesen írta meg doktori disszertációját az orvostudományokból, tizennyolc éves korában kutatóintézetet vezetett Toulouse-ban, és elsősorban spermasejtek mélyfagyasztásával foglalkozott folyékony nitrogénben.

Guthmann lenyűgözve hallgatta Helena szavait. Lassan kezdte felfogni, hogy ez a Leibethra itt a tudás megszállottjainak gyűjtőhelye, akik csak egyetlen bűnt ismernek, a butaságot. Egyelőre nem tudta eldönteni, tiszteletet vagy megvetést vált-e ki belőle a hely, ahhoz túlságosan izgatott volt a vele történtektől és Helena szavaitól.

– El tudom képzelni – szólalt meg újra Helena – mennyi kérdés kínozza.

Guthmann a poharáért nyúlt, nagyot kortyolt a vörösborból, aztán bólintott.

– Persze. Például érdekelne… szóval, hogy Leibethra sok pénzbe kerülhet, hogy mégis… ki áll mögötte, ki finanszírozza ezt az egészet? – Oldalról figyelte Helenát, mintha attól tartana, hogy túlságosan messzire ment a kérdésével.

Az asszony csak nevetett.

– Magának semmije sem volt, amit behozhatott volna?

– Attól tartok, nem – felelte Guthmann a mellére szorítva a kezét. – A koptológus professzorok nem szoktak krőzusokká válni.

– Nem is számít! Tudnia kell, hogy akik ide jönnek, nem az éhínség elől menekülnek. Azért szállnak ki, mert elegük lett. Orfeusz gazdag, sőt dúsgazdag, Philon egy dél-amerikai nagyiparos családból származik, Hegesiasé a világ autókölcsönzőinek fele, Hermesz nigériai olajkutakban érdekelt, és mindegyikük kész vagyont hozott magával ide. Nem, Leibethrában pénzről sosem beszélünk.

A hangulat egyre élénkült a teremben. Sokan helyet cseréltek, vitatkozó kis csoportok alakultak. Valahonnan Mozart-muzsika hallatszott. Kész Paradicsom filozófusoknak.

– Mondani akart valamit?

Guthmann elmosolyodott. Úgy látszik, ez a nő minden gondolatát képes leolvasni az arcáról.

– Csak arra gondoltam – mondta mentegetőzve –, hogy Leibethra kész Paradicsom filozófusok számára.

Helena nem felelt, de a hallgatásából Guthmann megértette, hogy valami rosszat mondott, valamit, amivel az asszony nem ért egyet. Helena felkapta a poharát, egy hajtásra kiürítette, mintha bátorságot akarna meríteni. Végül felállt, és egyetlen szó nélkül átsietett a termen a szemközti oldalra, ahol a vastag falba vájt kis ablakmélyedésekben éppen elfért egy-egy pad. Kibámult az ablakon az éjszakába.

Guthmann tanácstalanul figyelte, nem értette, mi történt, ezért aztán utánament az ablakhoz. – Valami rosszat mondtam? – kérdezte mentegetőzve.

– Nem, dehogy! – vágta rá Helena. – Leibethra tényleg Paradicsom lenne filozófusok számára, ha nem lennének itt a filozófusok.

– Aha – dünnyögte Guthmann. – Hát én ezt nem értem.

Helena máris visszakozott.

– Erről nem szabad beszélnem – mondta keserűen –, különösen nem egy újoncnak.

Guthmann nem értette Helena idegességét, de a hallgatásával sikerült provokálnia, és az asszony egyszercsak beszélni kezdett.

5

– A szép külsőségek – magyarázta Helena nyugtalanul körbepillantva a termen –, csak látszat. Pontosabban itt szinte mindenki mindenkinek ellensége. Leibethrában, ahol a tudásnak kellene uralkodnia, a valóságban a tökéletes immoralitás uralkodik, minden erkölcsi érték tagadása, a tudás nevében felülemelkednek a jó és a rossz különbségén. Mert a tudás kábítószer. A csodálkozás és a kétség, a filozófia gyökerei itt Leibethrában nevetséges tulajdonságokká alacsonyultak le. Itt csak egyetlen dolog számít, a hatalom. És a tudás maga a hatalom.

Alig néhány perccel ezelőtt Helena még öntudatos, erős, talán hiú és kemény nőnek is tűnt, és most hirtelen félelem csendült ki a szavaiból, és ez a félelem nem is tűnt alaptalannak. Guthmann úgy érezte, az asszony menedéket keres nála, és óvatosan megkérdezte, segíthetne-e valamiben.

Kérdésével azonban csak értetlenséget váltott ki, Leibethrában senki sem tesz semmit a másikért, hacsak nem magasabb megbízásból. Leibethrában a hierarchia ugyanolyan merev, mint a Vatikánban, és csak két lehetőség van, vagy engedelmeskedsz, vagy elmész.

Vagy ledobnak.

Guthmann nem merte megkérdezni, a hierarchia melyik fokán áll most Helena. Azon is elgondolkozott, vajon milyen rangba kerül ő maga. Most már értette, miért ismételgette folyton Tálesz, hogy nincs visszaút, és az út rögös lesz.

– Nézze azt a három embert ott – mondta Helena balra fordulva, ahol két férfi és egy nő állt szorosan egymás mellett egy oszlop tövében, csendes beszélgetésbe merülve. A nő hatvanéves lehetett, dinamikus jelenség volt, feltűnt rajta egészen rövidre vágott haja és a hatalmas, eleven patkány, amely a vállán ült.

– Ők érzik magukat Leibethra titkos uralkodóinak. A világ három legjelentősebb rákkutatója. Juliana a Bethesda kórházat vezette Chicagóban, egészen addig, amíg sikerült két ezred alkohollal a vérében áthajóztatnia a másvilágra egy öregasszonyt. Aristipp, a szakállas, a berlini Charité kórházból jött, ahol gyűlölték, mert az állambiztonsági szerveknek dolgozott. Kratész pedig, egy olasz kutató, a bolognai egyetemet hagyta ott, mert fiatal kora miatt nem kapott elegendő esélyt, értsd pénzt. A patkány Juliana sikerszimbóluma. Rajta sikerült először rákos sejteket egészséges, normális sejtekké visszaalakítani… legalábbis ő ezt állítja.

Minél többet tudott meg Guthmann Leibethráról, annál inkább kételkedett benne, hogy neki itt a helye. Szakmai elismerésben nem szenvedett hiányt, ő volt az egyik a két vezető európai koptológus közül. Az itt folyó kutatásokhoz képest viszont az ő munkája csak ártalmatlan gyermekjáték. Tálesz is többnyire kitért a válasz elől, amikor arról faggatta, mi lesz a dolga itt Leibethrában, és csak azt mondogatta, hogy folytatni fogja a kutatásait, mint eddig.

Később – a vacsora átnyúlt a hajnalba – Tálesz félre vonta az újoncot, hogy bemutassa Orfeusznak.

Az alacsony növésű Orfeusz hosszú szőke hajával, lágy arcvonásaival és gömbölyded formáival, mozdulataival is azt a benyomást keltette, hogy a szigorú férfiöltöny alatt nő rejtőzik. A hangja azonban férfiasan erőteljes volt, és az államügyészekre jellemző ridegség sugárzott belőle. A hatást Orfeusz azzal igyekezett egyensúlyozni, hogy barátságosan bólogatott Guthmann felé, akkor is, amikor éppen semmit sem mondott.

Végül Tálesz feltette a kérdést, mi legyen mostantól Guthmann neve, Orfeusz pedig a kopt tudós után Menaszt javasolta, és megkérdezte, tetszik-e neki a név.

Guthmann beleegyezése jeléül bólintott. Zavarba ejtette, hogy Orfeusz ismeri ezt a nevet, amely általában csak beavatottaknak ismerős. Orfeusz rövid fejtegetésbe bocsátkozott az apokrif kopt szövegek jelentőségéről, különös tekintettel a keresztény vallásokra, elképesztő szakértelemről téve tanúbizonyságot, aztán kegyes mozdulattal elbocsátotta, Tálesz pedig közölte, hogy másnaptól bevezeti az új kiválasztottat feladataiba.

A többiek számára, akik eddig tudomást sem vettek Guthmann jelenlétéről, a beszélgetés Orfeusszal egyfajta felvételi vizsgának tűnhetett az orfikusok társaságába, mert egyik a másik után odalépett Menaszhoz, megmondta rendi nevét és kezet rázott vele. A szertartásban, mert szemmel láthatólag szertartásról volt szó, a szívélyességnek leghalványabb árnyéka sem mutatkozott, legtöbben inkább terhesnek találták a kötelezettséget, ami nem is maradt rejtve Menasz előtt. Úgy látszik, Helena cseppet sem túlzott.

Most már más ember vagy, és minden, amit magad mögött hagytál, jelentéktelen, jutottak eszébe Orfeusz szavai, amikor Menasz holtfáradtan felfelé caplatott a meredek lépcsőn szobája felé. Úgy, ahogy volt, végigvetette magát az ágyán. Hirtelen kopogtak az ajtón.

– Tessék!

Helena volt az.

– Nem akar lefeküdni velem? – kérdezte csendesen behúzva maga mögött az ajtót.

ÖTÖDIK FEJEZET

A pergamen

Nyomkeresés

1

Anne von Seydlitzet leginkább az nyugtalanította pillanatnyi helyzetében, hogy fogalma sem volt, mi az ő szerepe az egészben. Jelentéktelen mellékszereplő-e egy tragédiában, amit a saját kíváncsiságának köszönhet, vagy valamiféle könyörtelen sors a főszerepet szánta neki? Úgy tűnt, nincs más választása, folytatnia kell a játékot.

Az olyan pillanatokban, mint például amikor rátalált a halott Rauschenbachra, vagy amikor tudomást szerzett Vossius meggyilkolásáról, felvetődött benne, nincs-e mégis választási lehetősége? Hogyan viselkedjen? Tegyen úgy, mintha mi sem történt volna? Fusson el?

Anne jobban érezte magát, amikor szembeszállt a sorssal. Mindenekelőtt úgy érezte, olyan pontra érkezett, ahonnan már nem fordulhat vissza.

Adrian Kleiber ezekben a napokban nélkülözhetetlen támasszá vált a számára. Az a férfi volt, akire nyugodtan támaszkodhatott, amikor saját érzései vak, érthetetlen pánikkal fenyegették, mintha maga az ördög kergetné. Ilyenkor megnyugodott, és úgy érezte, visszatért azokba az időkbe, amikor Guido és Adrian még jó barátok voltak.

A lelke mélyén azonban valami folyton lázadozott ez ellen a múlt ellen, és ezért is utasította vissza az ifjúkori barátot, mihelyt az közeledni próbált. Anne kereste a magyarázatot, bizonygatta, hogy mindennek eljön a maga ideje, és mert Kleiber ragaszkodott Anne-hoz, be is érte ennyivel.

Ezért is történt, hogy amikor együtt visszatértek Münchenbe, Adrian Kleiber szó nélkül beleegyezett, hogy szállodai szobát béreljen, és ne költözzön be Anne tágas házának valamelyik kényelmes szobájába, ami magától kínálkozott volna. A Hilton Szálló kocsival tízpercnyi távolságra volt Anne villájától, többnyire üzletemberek szálltak meg benne, és teljesen váratlanul mindjárt másnap a legfontosabb nyomot adta a kezükbe.

Párizsból azért utaztak el lóhalálában, mert Anne rábukkant a Donatra utaló nyomra a pergamenről készült egyik másolaton, és úgy gondolta, legjobb lesz, ha minden előzetes értesítés nélkül már másnap felkeresi a férfit, szembesíti a fényképpel, és rákényszeríti, hogy beismerje, hogyan került csonkolt mutatóujjának nyoma a képre.

Tél szaga terjengett, és jeges szél fújt München keleti negyedében, amikor Anne von Seydlitz és Adrian Kleiber déltájban a Hohenzollern-Ring 17. számú háza elé értek. A kertben egy kertész a három fa lehullott lombjait gereblyézte össze.

Kíváncsian méregette őket, és amikor látta, hogy be szeretnének jutni, a kerítéshez lépett.

– ’napot – mondta hátratolva kopott sapkáját.

– Donat úrhoz jöttünk! – kiabált be Anne a kerítés fölött.

– Aha, Donathoz – felelte a kertész a szürkére mázolt kertkapura támaszkodva. – Késtek néhány napot.

– Késtünk? Mit akar ezzel mondani?

– Donat elment, szépasszony, azt akarom mondani. Elment, eltűnt!

– Nem értem.

– Én sem – mondta a kertész –, de a múlt kedden, amikor idejöttem – minden kedden járok – üres volt a ház, mindent elvittek belőle, Donat és a felesége meg eltűntek. Felhívtam a gondnokot, és megkérdeztem, mi történt, de az se tudott semmit. Nem is nagyon izgatta a dolog, mert három havi lakbért előre kifizettek. Én meg megkapom a pénzemet a gondnoktól. Hát így állunk.

Anne és Adrian egymásra nézett. Tehetetlenségében Anne kis híján elsírta magát, mereven bámulta az üres öreg ház függönyök nélküli ablakait, és csak ismételgette a kertész szavait.

– Hát így állunk. – Keserűen csengett, és megint felébredt benne az a kínzó érzés, hogy tiltott útra lépett.

A kertész kéretlenül is mesélni kezdett.

– Tudja, tulajdonképpen nem is ismertem ezeket a népeket, nem is mondhatok róluk se jót, se rosszat. Azt hiszem, nem a legjobb volt a viszonyuk. Persze nem is lehetett könnyű egy folyton tolókocsiban ülő asszonnyal! Ki tudja, mi történhetett? Hát, nem is tartozik rám. Régóta ismerték az uraságokat?

– Nem, nem – sietett válaszolni Anne, aztán ő kérdezett. – És tényleg nem tudja, hová mentek?

A kertész a fejét rázta.

– Még a közvetlen szomszéd se vette észre, hogy elmentek. Nem is értem, hogy lehet egyetlen éjszaka alatt a holmijukkal együtt csak úgy eltűnni, nem is értem.

Anne kényszeredetten mosolygott. Fellélegzett. A kellemetlen érzés, amely az első pillanatban hatalmába kerítette, valamiféle felszabadulásnak adta át a helyét. Már nem kell attól félnie, hogy ebben az öreg házban kénytelen lesz valami kétségbeejtő dolgot, valami fájdalmasat felfedezni.

A kocsi felé lépkedve Adrian átölelte Anne vállát. Ő is ugyanolyan tanácstalannak tűnt, mint az asszony.

– És most? – kérdezte Anne, amikor beült a kocsi volánja mögé. – Hogyan tovább?

– Majd holnap megbeszéljük – felelte nyújtózkodva Kleiber. – Fáradt vagyok, és ha fáradt vagyok, nem tudok gondolkozni. Vigyél el a szállodához.

A szálloda előtt Anne futó puszival búcsúzott. Otthon aztán nagyon rosszul érezte magát. Idegennek, szinte ellenségesnek tűnt a ház. A képek a falon, a szobrok, amelyeket mindig szeretett, most mintha értetlenkedő pillantásokkal méregetnék. Csak hogy csináljon valamit, Anne minden lámpát meggyújtott, kedvetlenül beletúrt a

felgyülemlett postába, kitöltött magának egy pohár konyakot, de a nyelve hegyét sem dugta bele. Elérkezett egy pontra, ahonnan nem tudta, merre tovább, és minden reménységét csak Kleiber jelentette.

Sokkal jobban vonzódott Kleiberhez, mint ahogy azt önmagának be merte vallani, de túlságosan megrázta a sokk, amely Guido halálával érte. Nehéz lesz erőt vennie magán mindazok után, amik történtek vele, míg ismét oda tudja adni magát egy férfinak. Adrian szeretné, ezt érezte, de attól félt, hogy a dolog egy szép nap katasztrófához vezetne. A szemére szorította a kezét. Csak gondolkozni nem szabad!

Alapjában véve őrült. Lázasan kutat egy fantom után, közel az őrülethez, és mindezt csak sértett hiúságból, amiért a férje megcsalta. Anne nem először tette fel magának a kérdést, vajon érdemes-e, és vajon ha megtudna egy nevet, egy történetet, visszatérne-e az élete a megszokott kerékvágásba. A kérdésnek azonban már csak azért sem volt semmi értelme, mert már olyan messzire ment a kutatásaiban, hogy nem volt visszaút, kénytelen volt folytatni.

2

Biztosan elaludt, mert amikor megszólalt a telefon, úgy riadt fel, mintha puskalövést hallott volna. Anne az órájára nézett. Nem sokkal múlt este kilenc óra. Odalépett a hangosan és ellenségesen csengő telefonhoz, lopakodva közelítette meg, mint egy gyanakvó macska. Ki lehet az ilyenkor? Hagyta csengeni, reménykedve, hogy a hívó feladja, de mikor elviselhetetlenné vált a zaj, mégiscsak felvette.

Kleiber volt az.

– Sürgősen beszélnem kell veled – mondta.

A hangja izgatottan csengett.

– Most nem – felelte Anne. – Fáradt vagyok, próbáld megérteni, kérlek!

Kleiber nem hagyta magát.

– Hívok egy taxit. Tíz perc múlva ott vagyok nálad.

– Mit akarsz? – csattant fel dühösen Anne. – Azt hittem, ebből a szempontból már mindent tisztáztunk. Légy észnél, kérlek.

De még mielőtt Anne von Seydlitz lecsaphatta volna a telefont, valami váratlant hallott a vonal túlsó végéről.

– Akkor mindjárt jövök – azzal csend lett.

Anne elhatározta, hogy már az ajtóból elküldi Adrian Kleibert. Felment a lépcsőn, és igyekezett kiötölni a legmegfelelőbb szavakat, amelyekkel eltávolítja az

éjszakai látogatót, de amikor Kleiber megérkezett, minden kitalált szónoklatát elfelejtette.

– Nem engedsz be? – kérdezte Adrian gyengéden félretolva Annét. Még mielőtt bármit is felelhetett volna, a férfi megkérdezte: – Hol van az a kulcs, amelyet az ápoló a St. Vincent-de-Paulban Vossius párnája alatt talált?

Anne szeretett volna rákiabálni: elment az esze, hogy az éjszaka kellős közepén idejön, hogy a kulcsról faggassa, amelyet a professzor párnája alatt találtak, de ahogy Adrian arcára esett a pillantása, és ez az arc mérhetetlen komolyságot tükrözött, egyetlen szó nélkül odalépett a barokk szekreterhez, és odanyújtotta Kleibernek a kulcsot.

Az letette a szalon asztalára, benyúlt a zakója zsebébe, előhúzott egy másik kulcsot, és letette melléje. Az asztalon két tökéletesen egyforma fémkulcs feküdt egymás mellett, mindkettő végén kagyló formájú műanyag bevonat.

Anne csak nézte a két kulcsot, aztán Adriant, míg végre meg tudott szólalni.

– Nem értem. Honnan van a másik kulcs?

Adrian huncutul elmosolyodott. Élvezte pillanatnyi lépéselőnyét. Amikor válaszolt, szinte tréfásan hangzott.

– Ez a szállodai szobám kulcsa.

– A Hiltonban?

– Igen.

Anne csak most fogta fel a felfedezés teljes jelentőségét.

– Ez azt jelenti, ha jól értem, hogy Vossius a letartóztatása előtt a Hotel Hiltonban…

– …lakott. És főleg azt, hogy a szállodai szobájában, esetleg a szálloda széfjében tartott valami fontosat. Különben nem vigyázott volna úgy a kulcsára, mint a szeme fényére.

– De a holmijait már biztosan rég kidobták, és elkéstünk.

– Szó sincs róla – felelte Kleiber. – Érdeklődtem a szállodában, a vendégek ott felejtett holmijait három hónapig őrzik, ékszereket és értékesebb holmikat akár fél évig is.

Anne első érzése a hála volt, amitől hajtva Adrian nyakába ugrott és megcsókolta.

– Ez azt jelenti, hogy nyomon vagyunk!

– Igen, van egy nyomunk – ismételte meg Kleiber. – Bár Párizsban három Hilton szálló is van, biztosan nem lesz nehéz megtalálni az igazit.

Anne felszabadultan nevetett.

– Micsoda véletlenek vannak az életben! Ha másik szállodát választottál volna, sosem bukkantunk volna rá.

– Én sosem választok rossz szállodát.

– Persze, hogy nem – mentegetőzött nevetve Anne. – Még jó, hogy egyáltalán szállodába mentél.

– Pontosan. De a te javaslatodra.

– Mintha megéreztem volna. Vannak ilyen megérzések.

– Tudom – felelte Adrian. – Végül is fölösleges azon tűnődni, mi vezetett nyomra, a lényeg az, hogy találtunk egy nyomot.

A véletlen felfedezés mindkettőjüket felbátorította, azután, hogy mélységesen elkeserítette őket Donat eltűnése, és úgy döntöttek, a közeli napokban visszatérnek Párizsba. Anne nem is bánta, mert már a házban töltött rövid idő után is kénytelen volt megállapítani, hogy minden félelme és balsejtelme itt csak még jobban felerősödik.

Éjféltájban Kleiber elbúcsúzott. Megállapodtak, hogy másnap csak késő délután találkoznak, mert Anne körül akart nézni az üzletben. Később, amikor már az ágyában feküdt, sokáig nem tudott megnyugodni. A legapróbb neszre is felfigyelt, az időközben eleredt eső kopogására és a ház előtt elhaladó autók suhogására, ahogy vízfelhőt vertek fel maguk után.

Gondolatai Vossius körül forogtak, akinek elbeszélése legalább annyira felizgatta, mint későbbi halála. Ha Vossius csak egyetlen nappal tovább él, talán érthető egésszé rakta volna össze ezt a rejtélyes kirakós játékot, ő pedig visszanyerte volna a nyugalmát, amelyet az elmúlt hetek eseményei mintha elfújtak volna.

3

Előbb-utóbb biztosan megint normális lesz – gondolta Anne megint normálisan fog gondolkozni, normálisan érezni, normálisan reagálni. Nyugtalanította az érzéketlensége és a belsejét elárasztó hideg, félt, hogy más ember válik belőle, talán már más ember is, egy szív nélküli, tiszta gondolatok nélküli ember, aki már csak egyetlen érzést ismer, a félelmet.

Még szerencse, hogy összetalálkozott Adrian Kleiberrel, az egyetlen emberrel, akiről biztosan tudhatja, hogy nem fogja pszichopatának tartani. Időközben Kleiber már maga is belebonyolódott az ügybe, most már ő sem szállhat ki csak úgy egyszerűen, nem mondhatja, hogy semmi köze hozzá, és hagyja békén az őrültségeivel.

Pszt! Anne felriadt. Mintha a könyvtárszoba ajtaja nyílt volna, amely mindig nyikorgott kicsit. Felült az ágyban és hallgatózott, érezte, hogy az arcába fut a vér. Óvatosan, csak a száján át vette a levegőt. Vagy két végtelennek tűnő percig ült így, aztán visszahanyatlott a párnájára. Zokogásban tört ki. Az idegei. Kénytelen beismerni, hogy kikészültek az idegei, hogy éjszakánként többször is felriad és szokatlan neszeket hall, és természetesen most is csak képzelődött.

Zokogott, és nem merte tovább folytatni a gondolatot, aztán hirtelen lentről üvegcsörömpölés hallatszott.

A konyakos pohár, amit teletöltött magának! Anne benyúlt a párnája alá, és előhúzta a konyhakést, amelyet újabban mindig oda készített, és maga elé emelte, mint egy kardot, aztán felkelt és lábujjhegyen kilopakodott a hálószobából.

Szinte kábulatban tapogatózott végig a sötét folyosón a lefelé vezető lépcsőhöz. Fényre nem volt szüksége, hisz bármilyen idegen behatolóval ellentétben úgy ismerte a házat, mint a tenyerét. A sötétség a legerősebb fegyvere. Az arca égett, mint a tűz, ahogy lábát az első lépcsőfokra téve hallgatózott.

Semmi.

Ebben a pillanatban úgy érezte, boldog lenne, ha lent egy betörőbe ütközne, igen, akkor lenne a legboldogabb, mert akkor legalább nem kellene azt hinnie, hogy megőrült. Arra az esetre viszont, ha megint csak képzelődött, maga felé fordította a kés hegyét, mert akkor véget kell vetni ennek az egésznek, még mielőtt teljesen tönkremenne.

Érezte, hogy remeg a kezében a hosszú pengéjű kés. Anne nem tudta, lenne-e ereje beledöfni a kést a behatolóba, de aztán biztatta magát: meg fogod tenni, meg fogod ölni, sikerülni fog!

Amikor leért az utolsó lépcsőfokra, Anne balra fordult. A márvány padló jéghideg volt, de két lépéssel elérte a perzsaszőnyeget. Elhaladt a tálaló előtt, amelyen a váza áll, aztán még öt-hat lépés a könyvtárig.

Az ajtó résnyire nyitva állt, és a keskeny nyíláson halvány fény szűrődött ki, az utcai világítás. Anne megállt. Hallgatózott. Szeme az ajtó nyílását kutatta. Igazából arra számított, hogy egy zseblámpa hunyorgását fogja látni, vagy azt fogja hallani, hogy valaki a fiókokat és a szekrényajtókat nyitogatja. De semmi ilyesmi nem történt, nem történt az égvilágon semmi.

Jaj nem, nem tévedhettél már megint, mondta magában Anne, tisztán hallottad az üveg csörömpölését. És mert poharak nem szoktak maguktól leugrálni a padlóra, valakinek kellett lennie ebben az átkozott szobában, és te meg fogod ölni ezzel a késsel.

Aztán hihetetlen gyorsasággal történt minden. Jobb kezében a késsel Anne felrántotta az ajtót, bal kezével rácsapott a villanykapcsolóra, a csillár kigyulladt, élesen, mint egy villám az éjszakában, és Anne bebámult a könyvtárszobába.

Amit látott, attól jéggé dermedt. Reflexszerűen menekülni próbált, de érezte, hogy a teste nem engedelmeskedik. Jobb karja a késsel lehanyatlott, mint egy lelőtt madár, a feje rángatózni kezdett, mintha valami mágneses erőtől próbálna szabadulni, de hiába.

Előtte ott ült a karosszékben Guido. Sötét öltönyt viselt, és végtelen lassúsággal felemelte a kezét, mintha inteni akarna neki.

Anne élesen felsikoltott. A sikoly hangja megváltásnak bizonyult, újra képes volt megmozdulni. Anne leejtette a kést, sarkon fordult, berohant a gardróbba, magára kapott egy kabátot, belebújt valamiféle cipőbe, kirántotta kulcsot a zárból, és kirohant az utcára a kocsijához. Bőgő motorral vágott neki az üres utcának. Nem volt semmi célja, de valamiféle ösztön a szálloda felé hajtotta, amelyben Adrian lakott.

Könnyek folytak végig az arcán. Az esőtől nedves utcákon homályos foltokká olvadtak előtte a fények. Egyetlen világos gondolata sem volt, csak Guidót látta újra meg újra maga előtt, ahogy ott ült mereven a karosszékben. Anne a kabátja ujjával megtörölte a szemét, mintha valami rémképet próbálna elhessegetni. Hiába. Hangosan

zokogott, szabadjára engedve kétségbeesését, így próbálva elkergetni a látomást, de az kitörölhetetlenül belevésődött az agyába.

A szálloda előtt Anne be sem zárta a kocsit. Később még arra sem tudott visszaemlékezni, hogy a motort leállította-e. Az álmos portásnak megmondta a nevét, követelte, hogy sürgősen ébresszék fel Kleibert, de a portásnak nem volt ideje telefonálni, mert Anne felrohant a lépcsőn a 247-es szobához, ököllel verni kezdte az ajtót, és halkan, könyörögve hívta a férfit.

– Adrian, én vagyok az, nyisd ki!

Amikor Kleiber ajtót nyitott, Anne a nyakába vetette magát, lázasan megcsókolta, és ujjait belevájta a karjába. Adrian nem értette, mi történt, de megérezte az asszony zavarodottságát és nyugtalanságát. Fölöslegesnek tartotta volna bármit is kérdezni, így hát csak gyengéden simogatni kezdte a haját.

A sürgető vágytól, hogy közel érezze magához, Anne minden másról megfeledkezett. Mintha valahonnan messziről látná önmagát, ahogy anélkül, hogy egy pillanatra is elengedné Adriant, ledobja magáról a kabátot, magával húzza a férfit a puha szőnyegre, és combjával átkulcsolja. Úgy csimpaszkodott belé, mint pók a zsákmányába, még mindig zokogva, lázasan csókolta Kleibert. A hosszú lemondás szenvedélyével vetette rá magát, míg Kleiber végre felfogta, mit vár tőle Anne.

Kleiber régóta vágyott rá, hogy elnyerje Anne vonzalmát, de most, ilyen szokatlan körülmények között inkább megrémült, és inkább csak tűrte, ami történik vele, mintsem képes lett volna viszonozni Anne szenvedélyét.

Végül kifulladva feküdtek egymás mellett a szőnyegen. Anne a levegőbe bámult, és Adrian oldalról nézte. Anélkül, hogy levette volna tekintetét a hotelszoba mennyezetéről, Anne fakó, kifejezéstelen hangon megszólalt.

– Otthon a könyvtárszobában ott ül Guido.

Kleiber hallgatott. Csak akkor nézett rá az asszonyra, amikor Anne arca közeledett hozzá.

– Hallottad, mit mondtam? Otthon a könyvtárszobában ott ül Guido.

– Igen – mondta Kleiber, de az arckifejezéséből Anne láthatta, hogy nem veszi komolyan, amit mondott.

– Istenem! – tört ki. – Tudom, hogy őrülten hangzik, de hidd el, józan eszemnél vagyok. – Aztán Anne beszámolt az éjszaka történtekről. Minden erejével igyekezett megőrizni a nyugalmát, de egyre inkább kapkodott, tehetetlenül dadogott, és végül felsírt, mint egy kisgyerek, aki úgy érzi, nem értették meg. – Látom rajtad, hogy nem hiszel nekem – mondta sírva.

Kleiber jobbnak látta, ha semmit sem mond. Meg akarta fogni Anne kezét, de az asszony elrántotta. Adrian ekkor felemelte a kabátját.

– Vedd föl, hiszen fázol – mondta, és Anne engedelmeskedett.

Néhány percig szótlanul ültek egymás mellett az ágy szélén. Érezték egymás melegét, de bármilyen közel is voltak egymáshoz, mindketten mást-mást éreztek. Adrian magyarázatot próbált találni Anne szenvedélyének hirtelen kitörésére. Természetesen meg volt győződve róla, hogy az asszony látomásnak esett áldozatul, talán vágyálom volt, mint amikor a fuldokló képzeletében hirtelen egy sziget képe

bukkan fel, Anne viszont jobban érezte magát a történtek után. Nem is próbált a szenvedélyes csábításon gondolkozni, a történtek minden gondolatát betöltötték. Hogyan értethetné meg Adriannal, hogy tökéletesen normális?

– Őrültnek tartasz, igaz?

– Ugyan már – felelte Kleiber –, most nem erről van szó. Elhiszem neked, hogy láttad Guidót, de ennek semmi köze sincs a valósághoz, érted? Kikészültek az idegeid, ezzel bárki így lenne. Ennek semmi köze a paranoiához. Az agyad megtréfált. Szerintem sokkal fontosabb az, hogy hogyan hozzalak ki ebből a válságból.

Adrian szavai mélységesen sértették Annét. A szeme dühösen villámlott.

– Öltözz fel, nagyon szépen kérlek, öltözz fel és gyere velem! – kiabálta.

Kleiber jobbnak látta, ha nem vitatkozik az asszonnyal. Sőt, úgy gondolta, ha ketten visszamennek a házba, Anne magától is be fogja látni, hogy látomása volt. Kleiber felöltözött hát, és visszament a házba Annéval.

4

Az eső elállt, és jeges őszi szélnek adta át a helyét. Az úton a szállodától Anne házáig egyetlen szó sem esett, de Adrian érezte, hogy minden egyes kilométerrel nőttön nő Anne idegessége. Amikor a kőrútról bekanyarodott a mellékutcába, ahonnan először pillanthatta meg a házát, izgatottan mutatott a fényesen kivilágított ablak felé.

– Ott van! Meg merek esküdni, hogy koromsötét volt a házban, amikor eljöttem.

Adrian bólintott.

Anne a házzal szemközti járdánál leállította a kocsit, a volánra szorította a homlokát és lehunyta a szemét, mintha arra számítana, hogy ezzel mindent eltüntet maga körül. Nehezen lélegzett.

– Nem – mondta végül –, nem viszel be még egyszer ebbe a házba. Félek, érted? Ha Guido ott van fenn, akkor tőle félek. De ha nincs a házban, akkor önmagámtól félek.

Adrian megpróbálta felemelni az állát, de Anne görcsösen ellenállt.

– Anne, most bátornak kell lenned – próbálkozott Adrian. – Semmi értelme, hogy elrejtőzz a valóság elől. Szembe kell nézned a valósággal, különben megbolondulsz. Gyere!

– Nem bírják tovább az idegeim.

– Bírniuk kell, gyere!

Amikor észrevette, hogy szavai hatástalanok maradtak, Adrian kiszállt, átment a kocsi másik oldalához, kinyitotta az ajtót és szelíd erőszakkal kiemelte Annét a kocsiból. Anne tűrte. Azért nem védekezett, mert a lelke mélyén ő maga is igazat adott Kleibernek. Ha nem akarja egész életében magával hurcolni ezt a pszichózist, be kell mennie a házba.

– Fogjál szorosan – kérte Anne, belekapaszkodva Adrian karjába.

Az utca üres volt, a szél az arcukba vágott, és örültek, amikor bejutottak az ajtó védelmébe. Valahol messze egy toronyóra ütött. Öt vagy hat óra lehetett, de nem volt semmi jelentősége, mindenesetre még nem világosodott.

Anne Kleiber felé nyújtotta a kulcsot. Nem emlékezett, bevágta-e maga mögött az ajtót, amikor elmenekült. Nyisson ki Adrian, ő most úgysem lenne képes rá.

Adrian Kleibert sok mindennek tarthatták, de gyáva embernek nem. Mégis, abban a pillanatban, amikor elfordította a kulcsot és óvatosan kinyitotta az ajtót, a halántékában érezte a vér lüktetését. Már korántsem volt biztos benne, hogy Annét valóban csak az érzékei tréfálták meg. Nem a legvalószínűtlenebb dolgokat élték-e át az elmúlt napokban? Nem találkoztak-e egy őrülttel, legalábbis a tette alapján annak kellett tartaniuk, aki, mint kiderült, tökéletesen normális volt? Vajon nem kételkedett-e eleinte ő maga, Kleiber az egészben, amit Anne elmondott? Lehet, hogy Guido von Seydlitz nem is halt meg? Lehet, hogy végső soron ő áll a rejtélyes események hátterében?

Lélegzetüket visszafojtva hallgatóztak. Az utcán arra biciklizett egy újságkihordó fiú.

– Gyere! – fogta meg Anne kezét Kleiber.

Bár a saját háza volt, Anne illetéktelen behatolónak érezte magát. Mintha egy idegen nő titkait próbálná kikémlelni.

Kleiber megállt az előcsarnok közepén, és kérdő pillantást vetett Annéra, aki fejével a jobb oldali utolsó ajtó felé intett. Az ajtó résnyire nyitva állt, és a keskeny nyíláson fény szűrődött ki.

Adrian érezte, hogy a kéz, amelyet szorít, jeges, és szinte maga után kellett vonszolnia Annét. Amikor a könyvtárszoba ajtaja elé értek, Kleiber kinyújtotta a kezét és belökte az ajtót. Anne reszketve szorongatta Adrian kezét.

Amikor már beláttak a könyvtárszobába, Anne fojtottan felkiáltott. A karosszék üres volt.

– Tudom, mit gondolsz most – szólalt meg Anne, miután egy ideig szótlanul álltak egymás mellett.

– Szamárság – felelte Kleiber.

Anne nem hagyta eltántorítani magát.

– Azt gondolod, már annyira tönkrementek az idegeim, hogy kísérteteket látok.

– Szamárság – ismételte meg Kleiber, és megpróbálta megfogni Anne karját.

A próbálkozásnál is maradt, mert Anne kitépte magát, és rohanni kezdett szobáról szobára. Végül felszaladt a lépcsőn, és Kleiber, aki lent maradt a földszinten, vad ajtócsapkodást hallott. Amikor Anne lejött a lépcsőn, már nyugodtabbnak látszott.

– Semmi – mondta. – Semmi.

Adriant a könyvtárban találta, amint elgondolkozva szemléli a konyakospohár törött cserepeit.

– Nem én törtem el a poharat – magyarázta Anne Kleibert figyelve. – A pohár csörömpölésére ébredtem fel, különben le sem jöttem volna.

Adrian fel sem nézett, csak bólintott.

– Ez azt jelentené – mondta elgondolkozva, aztán ismét hosszú szünet következett.

– Mondd már ki, hogy mit gondolsz!

– … hogy a poharat szándékosan dobták le, hogy felhívják a figyelmedet.

– De az is lehet, hogy a sötétben verte le valaki.

– Az is lehet – vélekedett Adrian –, de akkor az illetőnek el kellett volna menekülnie. Semmiképp sem maradt volna ott a karosszékben ülve.

– Guido volt az az illető! – kiáltott rá izgatottan Anne.

– Jó, jó – nyugtatgatta Adrian.

– Guido volt az! Tizenhét évig voltam a felesége. Guido volt az!

– Nyugodj meg, kérlek! – Kleiber megragadta Anne karját és mélyen a szemébe nézett. – Igazából nincs is jelentősége, hogy Guido volt-e az, vagy valaki más. Meggyőződésem, hogy akárki is volt, téged akart megijeszteni, talán arra akart rábírni, hogy abbahagyd a vizsgálódást. Ha az az ember a karosszékben valóban Guido volt, akkor ez azt jelenti, hogy él, és valami kegyetlen játékot űz veled, akármi is az indoka. Ha pedig valaki más volt az Guido maszkjában, a mozgatórugó ugyanaz. Téged akarnak kikészíteni.

– De Guido volt az! – ismételte meg sírósan Anne.

– Jó, Guido volt az. Mi volt rajta?

Anne gondolkozott.

– Túlságosan izgatott voltam, hogy meg tudtam volna figyelni a ruházatát, de valami sötét öltöny volt rajta, sötétszürke vagy barna, igen, azt hiszem, Guido egyik öltönye volt.

– A szekrényéből?

– Azt hiszem, ugyanarra gondolunk mind a ketten – felelte Anne.

Guido ruhásszekrénye egy egész falat foglalt el a ház felső szintjén. Öltönyök, zakók és nadrágok lógtak benne szorosan egymás mellett. Közöttük két üres ruhaakasztó.

– Hiányzik valami? – kérdezte Kleiber.

Anne minden egyes ruhadarabot külön megfogott.

– Nem vagyok biztos benne – mondta –, de azt hiszem, hiányzik két öltöny, az, amelyik a balesetnél Guidón volt és egy másik, egy sötétszürke. Igen, pontosan az!

– Ez azt jelentené, hogy Guido vagy az a férfi, aki Guidónak adta ki magát, már akkor bent volt a házban, amikor te hazaérkeztél, és csak az alkalomra várt, hogy halálosan rád ijesszen.

– Így történhetett – helyeselt Anne – más magyarázat nincs.

Már ő maga sem volt biztos benne, vajon tényleg Guido ült-e ott a karosszékben, vagy csak a férje hasonmása. Igaza van Adriannak, végül is nincs jelentősége, ki volt az, egyik változat gonoszabb, mint a másik.

Anne óvakodott leülni a karosszékbe, inkább egy faragott fekete faszékre ült, amely egy öreg kolostorból származott, kezébe temette az arcát, és immár sokadszor próbált rendet teremteni a gondolatai között. Egyszerűen képtelen volt felfogni, miért

akarja az őrületbe kergetni az ismeretlen ellenfél, és miért kíméli meg ugyanakkor az életét. Puszta szadizmusból teszi, vagy valami célja van vele? Nem talált rá választ.

– Megkaptad egyáltalán Guido halotti anyakönyvi kivonatát? – hallotta valahonnan messziről Kleiber hangját.

– Halotti anyakönyvi kivonatot? Ja persze. – Anne kinyitotta a szekretert.

Miközben keresgélt a papírok között, Adrian tovább kérdezett.

– Láttad egyáltalán Guidót holtan?

Anne nemmel felelt, nem, ő nem akarta megnézni. Állítólag szörnyű sérüléseket szenvedett. Egyre jobban kapkodva keresgélt.

– Itt volt a halotti anyakönyvi kivonat ebben a kupacban! Megesküszöm rá! Nem, most jut eszembe, a temetkezési intézetnél le kellett adni a halotti anyakönyvi kivonatot.

Adrian nem tulajdonított különösebb jelentőséget a dolognak.

– Elképzelhetőnek tartod, hogy Guido még életben van? Úgy értem, most, mindazok után, ami történt.

Anne megint a két keze közé szorította az arcát, és tanácstalanul bámult maga elé. Akár csak néhány órával ezelőtt is, közvetlenül a szörnyű élmény után, hevesen tiltakozott volna a kérdés ellen. Természetesen felismerte Guidót, a férfit, akivel tizenhét évig élt házasságban. Most viszont kénytelen bevallani magának, nem emlékszik olyan jól a férje külsejére, hogy meg tudná különböztetni egy hasonmástól. A fejét rázta. Tizenhét évig élsz együtt egy emberrel, azt hiszed, hogy tökéletesen ismered, aztán egyszer csak megtudod, hogy kettős életet élt, és már nem is vagy képes pontosan leírni.

Mivel Anne nem válaszolt, Kleiber másként tette fel a kérdést.

– Úgy értem, fel tudnád tételezni Guidóról, hogy egy ilyen morbid játékot folytat?

– Néhány héttel ezelőtt még nem tudtam volna – felelte Anne. – Nem, elképzelhetetlen lett volna. De azok után, amik mostanában történtek… Tudod, nem volt rossz a házasságunk, persze nem is volt különösebben jó, de a legtöbb házassággal összehasonlítva, inkább pozitívan értékelném a miénket. Persze Guido sokat volt úton, de én megbíztam benne, és különben sem volt okom panaszra. Egyetlen komolyabb vitára emlékszem. Arról volt szó, hogy tulajdonképpen mind a ketten a magunk útját járjuk, és Guido valami olyasmit mondott, hogy ez már csak így van a modern házasságban, én pedig azt feleltem, hogy ha valaha is szükségét érezné, hogy megcsaljon, tegye titokban, hogy ne vegyek észre semmit. Úgy látszik, Guido értett a szóból. Legalábbis abból, hogy egy nő ült a kocsijában, erre lehet következtetni.

Az ablakon át beköszöntött a barátságtalan decemberi hajnal szürkesége, és Anne felállt, hogy kávét főzzön a konyhában. Most vette csak észre, hogy a kabátja alatt még mindig meztelen, ezért felment az emeletre felöltözni.

Amikor visszajött, így szólt.

– Nagyon jól el tudnám képzelni, hogy Guido rendezte meg az egészet, mindig volt érzéke a morbid dolgok iránt, sőt még indoka is lett volna, de azért az egész nagyon logikátlan lenne.

– Én is így gondolom – helyeselt Adrian. – Ha Guido abban törte volna a fejét, hogy örökre eltűnjön, biztosan valami egyszerűbb megoldást választott volna. Ha viszont mégis, akkor felvetődik a kérdés, ki fekszik Guido sírjában? Nem, lehetetlennek tartom.

– Még ha valami miatt követni is akarna engem, semmi haszna nem lenne belőle. Dokumentumok bizonyítják, hogy meghalt, még a saját vagyonára sem tarthatna igényt.

5

Miközben kávéztak és beszélgettek, Anne és Kleiber arra a következtetésre jutott, hogy az éjszakai titokzatos jelenség összefüggésben kell álljon az eseményekkel, de semmi közük Anne és Guido kapcsolatához. Egyiküknek sem sikerült azonban megfejtenie a szándékot, amely a gyászos színjáték mögött rejtőzhet. Anne most már látta, hogy merőben helytelenül reagált, pontosan úgy, ahogy a titokzatos rendező eltervezte és elvárta tőle. Már bánta, hogy nem nevette ki azt az embert, nem nevezte ripacsnak és dobta ki a házából. Istenem, kinek lett volna ehhez ereje!

Az ötlet hirtelen támadt, és alighanem az előbb elmondottakból táplálkozott: Anne hirtelen úgy érezte, okvetlenül fel kell keresnie Guido sírját. Szokatlan ötlet volt tőle, mert gyermekkorától gyűlölte a temetőket. Hatéves korában ott állt az apja sírja mellett, és ez az emlék mélyen bevésődött az emlékezetébe. Azóta kerülte a temetőket. Guido temetése után minden teendővel – a sírgondozással is – egy céget bízott meg, és elhatározta, hogy soha az életben nem teszi be többé a lábát ebbe a temetőbe.

Még nagyon jól emlékezett a csendes gyászszertartásra, bár a koporsó lebocsátását mintha valamiféle fátyol mögül nézte volna végig. A lelke mélyén nem is akarta látni, és mindeddig sikeresen elfojtotta magában a napnak még az emlékét is, legalábbis úgy hitte, és most hirtelen valami titokzatos erő odahajtotta a sírhoz, mintha meg akarna győződni róla, hogy Guidót valóban vastag réteg mocskos, barna föld takarja.

Amikor bevallotta Kleibernek, mit szeretne, és azt a reményét is kifejezte, hogy elkíséri őt az erdei temetőbe, Adrian először hitetlenkedő képet vágott, mert ismerte Anne irtózását, de aztán az asszony határozott tekintetét látva beleegyezett, hogy vele megy. Anne az értésére adta, hogy csak akkor fogja igazán elhinni, hogy Guido halott, ha látja, hogy a sírja érintetlen.

A sír érintetlen is volt, azaz szürke márványkő fedte és virágok borították, ahogy a temetkezési vállalatnál megrendelte, és Kleiber magában azon tűnődött, vajon miért

vállalta ezt a furcsa ellenőrző körutat az asszony. A temetőből hazafelé tartva azonban Anne sokkal határozottabbnak tűnt, szinte felszabadultnak, pedig semmi sem változott.

6

Ami a kettejük viszonyát illeti, Anne ugyanolyan tartózkodóan viselkedett, mint annak előtte, és Kleiber nem is számított másra. Bár úgy szeretkeztek a hotelszoba padlóján, mint két szerelmes, akiket hosszú évekre elszakítottak egymástól, úgy látszik, Anne igyekezett elfelejteni az egészet, mint egy rémálmot, igen, Adrian kételkedett is benne, hogy Anne érzelemvilágába beletartozik-e valami olyasmi, mint a szenvedély, és az a furcsa szeretkezés nem tekinthető inkább valamiféle rövidzárlatnak az asszony lelki életében.

Természetesen az lett volna a legegyszerűbb, ha megbeszéli a dolgot Annéval, de Adrian óvakodott ettől, mert tartott tőle, hogy úgyis tudja a választ: hagyjon neki időt, még nincs felkészülve egy új kapcsolatra, és azon se csodálkozott volna, ha Anne egy ilyen beszélgetésben egyszerűen letagadja szenvedélyének azt a hirtelen feltörését.

A szerelmi ügyeket illetően Adrian nem rendelkezett túlzottan intenzív érzelmi élettel, részben ezért is nem házasodott meg, bár már benne járt a korban, sőt még csak meg sem fordult soha a fejében a gondolat. Női társaság hiányára nem panaszkodhatott, de viszonyai többnyire nem tartottak tovább egy évnél. Legkésőbb egy év múltán minden nő rájött, hogy ez a férfi csak egyetlen partnert vesz igazán komolyan, a hivatását.

Adrian ezzel tökéletesen tisztában is volt, és megértéssel fogadta, ha a nők bizonyos idő múltán kivonultak az életéből, aztán előbb-utóbb újra felbukkantak, majd ismét eltűntek. Nem kevés szeretője volt már, tartós kapcsolata viszont nemigen, de nem is vágyott rá.

Annéval minden másképp volt. Talán azért, mert Anne az első pillanattól fogva sorompót állított kettőjük közé. Ő ehhez nem volt hozzászokva. A nők mindig megkönnyítették a dolgát, talán túlságosan is, így aztán ez a kimondatlan „ne nyúlj hozzám” különös vonzerőt gyakorolt rá. A félálomban bekövetkezett szexuális letámadás pedig erotika tekintetében élete egyik legérdekesebb eseményének bizonyult.

Baráti vonzalma Anne iránt attól az éjszakától fogva ott a hotelben igazi szenvedéllyé változott, amely minden korábbit felülmúlt. Amit soha nem tudott volna elképzelni, Anne kedvéért még a hivatását is elhanyagolta, és az „esetet”, amelyben eleinte csak egy izgalmas témát látott (titokban még Vossius professzorról is készített felvételeket a St. Vincent de Paulban), most már magánügyének tekintette.

Anne tehát már két magyarázatot is talált rá, miért foglalkozik Kleiber ilyen intenzíven az ő ügyével, egyrészt a személyes kíváncsiságot, hisz a jó riporter mindig kíváncsi, másrészt viszont Adrian pontosan tisztában volt vele, hogy Annét csakis akkor nyerheti el, ha kiszabadítja a fojtogató események hálójából.

Most tehát minden reményük az egyik párizsi Hilton szálló jelentéktelennek tűnő kis szobakulcsában rejlett. Ehhez a csoporthoz Párizsban három szálló tartozik. Az Orly repülőtér Hilton szállója téves címnek bizonyult. A Hotel France et Choiseul a rue St. Honorén ugyancsak, ráadásul meglehetősen bizalmatlanul méregették őket, amikor előhúzták a szobakulcsot, de annyit azért elárultak, hogy ebben a szállodában nem lakott semmiféle Marc Vossius professzor, legalábbis az utolsó három hónapban nem, vagy ha igen, akkor nem ezen a néven.

Maradt a Paris Hilton az avenue Suffrenne-en, nem messze az Eiffel-toronytól. Az eddigi tapasztalatok alapján Anne és Adrian tanácsosabbnak látta, ha először nem a recepcióhoz fordulnak, hanem a szálloda igazgatójához, egy előkelő elzászi származású úrhoz, aki kitűnően beszélt németül. Neki adták elő a történetet Anne nagybátyjáról, Vossiusról, aki váratlanul hunyt el a St. Vincent de Paulban, és a holmijai közt találták ezt a kulcsot, esetleg hagyott itt valami csomagot a szállodában.

A történet hihetően hangzott, és Wurtz, így hívták az igazgatót, egy pillanatra eltűnt egy vastag, nem átlátszó üvegajtó mögött, majd egy papírlappal tért vissza és közölte, hogy háromnapi díjjal Vossius még adós maradt. A számla kiegyenlítése után szívesen átadja nekik a monsieur csomagjait, egy bőröndöt és egy utazótáskát, Madame legyen szíves itt aláírni.

Kleiber kiállított egy csekket, és a portás átadta nekik a csomagokat. Új reménnyel telve hajtottak Adrian Mercedesé-vel az Avenue de Verdunre.

7

Hogy miben reménykedtek, mit fognak találni a professzor csomagjában, ami új, döntő nyomra vezeti őket, azt egyelőre egyikük sem tudta, de Adrian az újságírók alaptörvénye szerint járt el, minél több információt begyűjteni, olyanokat is, amelyek először értelmetlennek tűnnek, mert később, újabb ismeretek fényében még fontossá válhatnak.

Ebben az esetben nem is kellett új ismeretekre várniuk. A bőrönd ugyan csak fehérneműt és különböző ruhadarabokat tartalmazott, a táskában viszont néhány könyv és térkép mellett (különösen feltűnő volt egy rendkívül pontos térkép Észak-Görögországról és egy nem kevésbé pontos Közép-Egyiptomról) Anne talált egy mappát régi iratokkal, pontosan olyat, amilyenben a másolatokat megtalálta.

A mappában egy kapkodva lezárt, nagy alakú boríték volt a legizgalmasabb felfedezés. Anne odanyújtotta Kleibernek. Az ránézett és megvonta a vállát.

– Nyisd ki! – szólt rá idegesen Anne.

Adrian feltépte a borítékot, és barnás, töredezett, két átlátszó fólia közé csomagolt valamit húzott elő. Anne azonnal ráismert.

– Az eredeti! – kiáltotta izgatottan.

– Tessék? – értetlenkedett Kleiber. – Mi ez?

– Az eredeti! Ez az a pergamen, amelyikért Tálesz Berlinben háromnegyed milliót ajánlott.

– Ezért a darab ócska papírért?

– Ezért a… ahogy te mondtad ócska papírért. Egészen biztos vagyok benne.

Anne és Adrian egymásra nézett, úgy tűnt, mind a ketten ugyanarra gondolnak. Ha valóban ez a sokat keresett dokumentum, akkor Vossiusnak vagy kapcsolatban kellett állnia Guidóval, vagy a szerencsétlenség után sikerült a pergament megszereznie. Ez természetesen felveti a kérdést, nyílt kártyákkal játszott-e Vossius.

Az összehasonlítás a másolatokkal igazolta, hogy Annénak igaza volt. Ez volt az a pergamen, amely, ki tudja miért, de valakiknek kész vagyont ér, sőt még gyilkolni is képesek érte. A gondolat nyugtalanította Annét. Bármilyen óvatosan is kezelik, ez a dokumentum nagyon veszélyes.

– Lehet – gondolkozott hangosan Anne –, hogy eddig csak azért éltem túl mindent, mert tudták, csak másolatok vannak nálam. Ha megtudják, hogy nálunk van az eredeti, Isten irgalmazzon nekünk.

– De hát semmit sem tudunk kezdeni vele – vetette ellen Adrian. – Ahhoz, hogy megértsük a pergamen jelentőségét, be kell vonnunk egy szakembert. Ráadásul ez a valami kész vagyont ér.

– Épp erre spekulálnak, akik a háttérben meghúzódnak. Úgy gondolják, elgyengülök a felajánlott összeg hallatán. Azt hiszem, akkor meg lennének számlálva a napjaim. Nem, nekem ez a pergamen olyan, mint egy életbiztosítás.

Az értékes pergamen felfedezése keltette izgalmukban eddig észre sem vették a másik két papírt. Az egyik egy repülőjegy volt az Olympic Airwaystől a Thessaloniki-Athén-Párizs útvonalra, amelynek egyelőre semmi jelentőséget nem tulajdonítottak, a másik egy levél, keltezés és boríték nélkül, gyengéd női kéz írhatta, a fejlécen a feladó: Aurelia Vossius, 4083 Bonita View Drive, San Diego, California 91 902.

– Vossius nős volt – jegyezte meg Adrian.

– Tényleg – felelte Anne, és olvasni kezdte a levelet.

Nem volt hosszú, pontosan húsz vékonybetűs sorból állt, tartalma szerint búcsúlevél, a vele, Vossiusszal töltött évek életének legszebb korszakát jelentették, és most, hogy szétváltak, sem bánt meg semmit. Bár nem érti a férfi terveit, de sok sikert kíván neki, azzal, hogy egyszer talán még keresztezik egymást az útjaik. *Love* – Aurelia.

– Vajon tudja-e, hogy Vossius meghalt? – kérdezte Anne, de nem várt választ. – Nagyon megható levél.

– A professzornak sem lehetett közömbös – mondta Kleiber –, különben nem őrizte volna meg.

Anne egyetértően bólintott.

– Eltekintve attól a felfedezéstől, hogy Vossius nős volt, a legérdekesebb szerintem az az utalás, hogy nem érti a terveit. Kérdés, vajon ezek a tervek kapcsolatban álltak-e a titokzatos pergamennel?

– Ki tudja! – legyintett Adrian. – Csak egy lehetőség van, őt kell megkérdezni.

– Kaliforniában?

– Miért ne? Ez a nő minden bizonnyal az egyetlen, aki segíteni tudna nekünk. Mindenesetre sokat tud a férje munkájának hátteréről.

Anne ellenvetésében, hogy miért lenne hajlandó ez a nő vadidegen európaiaknak felvilágosítást adni az elvált férjéről, sok igazság volt. Tehát olyan történetet kell kitalálniuk, amivel szóra bírhatják Vossius ex feleségét, vagy, ami Kleiber ötlete volt, kénytelenek lesznek elmondani az asszonynak a teljes igazságot. Úgy gondolták, átadják Mrs. Vossiusnak a búcsúlevelet, amely biztosan jelent még valamit a számára, ők pedig úgysem tudnak mit kezdeni vele. Ezzel talán sikerül elnyerniük a bizalmát.

Egy órán belül eldöntötték, hogy San Diegóba repülnek. A tervnek még az az előnye is megvolt, hogy némi biztonságot remélhettek attól, ha minél előbb elhagyják Párizst. Tudhatják-e egyáltalán, hogy nem figyelik-e meg őket már régóta titokban, nem követik-e őket, bárhová mennek, és nem jegyeznek-e fel mindent, amit tesznek? Mindazok után, ami eddig történt, nem vethették el a gondolatot.

Adrian Kleiber ravasz tervet dolgozott ki, hogyan helyezhetik biztonságba a Vossius csomagjában talált dokumentumot. Anne egyedül megy ki a házból, taxival a Louvre-hoz hajtat, miközben Kleiber a professzor dokumentumaival a hátsó kijáraton át hagyja el az avenue de Verdunön álló házat, amelyen át egy bicikliútra, majd a Quai de Valmyra lyukad ki, végül átszelve a Saint Martin-csatornát, eljuthat a bankjához, a Place du Colonel Fabienre.

Kleibernek volt a bankban egy széfje, nem annyira azért, hogy értékeket őrizzen benne, inkább fontos dokumentumok tárolására, amelyekhez munkája során jutott. Ebben a széfben helyezte el a pergament és Vossius többi papírjait.

Délben egy étteremben találkoztak a Bourse du Commerce mellett, örvendezve, hogy sikerült a tervük. Adrian közölte a szerkesztőségben, hogy egy darabig ne keressék, ami nem volt ritkaság, mert sokszor hetekig dolgozott egy-egy témán, amíg visszajött a kész történettel. Másnapra foglaltak repülőjegyet Kaliforniába, csütörtök, indulás 9:30, Le Bourget.

8

Kalifornia nem úgy fogadta őket, ahogy várták, hanem viharos széllel és özönvízre emlékeztető esővel, ami itt meglehetősen ritka, de annál hevesebb. A továbbutazás Los Angelesből San Diegóba, dél felé, a part mentén folytonos harcnak bizonyult a

pilóta és az elemek között, és Anne boldog volt, amikor a kis gép kelet felől, vészesen közel a házak tengeréhez, végre földet ért Lindbergh Field repülőterén.

Kleiber ismerte a várost korábbi útjairól, és a North Harbor Drive-on foglalt szállodát, ahonnan a San Diego Bayen át kilátás nyílt a Coronado-szigetre. A partnál egy múlt századi vitorlás hajó horgonyzott, a „Star of India”, amely most múzeumként szolgált. A szobáikat a hatodik emeleten – Adrian szándékosan két szobát foglalt egymás mellett – a hotel homlokzatán kívül futó lifttel érték el.

Az első napot átaludták, csak vacsorázni keltek fel, utána sétáltak egyet a Santa-Fé-i vasút végállomásáig. Amikor másnap reggel felébredtek, az öböl türkizkéken csillogott a napfényben, mintha nem is létezne másfajta időjárás errefelé.

Déltájt kocsit béreltek, hogy elmenjenek a város déli részén fekvő Bonitába, ahol – mint a barátságos portás, egy fiatal mexikói elmagyarázta – a keresett ház található. Az 5. számú úton indultak el Tijuana felé, tízpercnyi út után lekanyarodtak az autópályáról az East Street lejárónál, áthaladtak egy gyorsétermekkel, benzinkutakkal és szupermarketekkel telezsúfolt elővároson, és egyenesen a Bonita Roadra jutottak, amelyről két kilométer után balra végig szépen ápolt golfpálya húzódott. Egy lámpánál kettévált az az utca, amely meredeken felfelé vezetett a megadott címhez.

Az alacsony, a környék többi házaihoz hasonlóan fatetővel fedett faház az utca felől nézve valamivel lejjebb helyezkedett el, és lélegzetelállító kilátás nyílt belőle a völgyre. Narancsfák árulkodtak róla, hogy a ház lakói kedvelik a zöld növényeket, a strelíciák és a méter magas agávék enyhén egzotikussá tették az amúgy szerény házat.

Aurelia Vossius nem volt otthon, de a szomszédasszony, egy fekete hajú kelet-ázsiai nő, aki a koreai háború után itt talált otthonra a férjével, mint készségesen elmesélte, közölte, hogy Mrs. Vossius a San Diegó-i Városi Tanácsnál dolgozik, és általában 17 óra tájban szokott hazajönni, majd megkérdezte, átadjon-e valamilyen üzenetet.

Adrian és Anne nemet mondott azzal, hogy három óra múlva visszajönnek. Épp elegendő idejük maradt egy coronadói kirándulásra, amelyet magas híd köt össze a szárazfölddel, úgy ívelve át a San Diegó-i öböl fölött, mint a megfeszített íj.

Amikor visszatértek a Bonita View Drive-ra, Mrs. Vossius már tudott a látogatásukról, sőt a szomszédasszony arról is beszámolt, hogy a két idegen szerinte valószínűleg német volt.

Aurelia Vossius, egy törékeny, nebraskai származású amerikai nő, aki a haditengerészetnél töltött szolgálata után ragadt itt, igazi amerikai udvariassággal fogadta őket, amelyből nem hiányzott némi gyanakvás. Csak akkor tűnt el a tekintetéből, amikor Anne odanyújtotta neki a levelet, amelyet első pillantásra felismert, és behívta a látogatókat a házba.

Megállapodtak, hogy nem tesznek említést gyanújukról, miszerint Vossius gyilkosságnak esett áldozatul, nem is lett volna rá semmi bizonyítékuk, legfeljebb a gyanús viselkedésű ápoló kijelentései, a professzor halálhírét viszont közölniük kellett elvált feleségével. Végül is ez volt a magyarázat arra, hogyan jutottak ők, Anne és Adrian a hagyaték birtokába, amelyben ezt a levelet is találták.

Mrs. Vossius, akiben az alacsony növésű emberekre jellemző szívósság és önuralom keveredett, meglepően nyugodtan fogadta a hírt, bár abból, ahogyan a régi levélre reagált, látható volt, hogy még mindig erősen kötődik Vossiushoz. Ex férje savas merényletéről nem tudott, de szemmel láthatóan nem tett nagy hatást rá a dolog, legalábbis a látogatók úgy gondolták, a múltban éppen elég baja lehetett, és hozzászokhatott a professzor különös dolgaihoz.

Hogy megnyerjék a bizalmát, és Aurelia Vossius megértse, hogyan fonódott össze titokzatos módon Anne és a professzor sorsa, Anne messziről kezdte. Az igazságnak megfelelően beszámolt saját férje haláláról és az azóta történtekről, amelyek végül ide vezették.

A közös sors összeköt. Mrs. Vossius fokozatosan feladta kezdeti tartózkodását, és amikor Anne befejezte történetét, teljes bizalommal fordult feléje.

– Remélem, nem fognak felháborodni, ha azt mondom, hogy semmin sem csodálkozom.

Anne és Adrian gyors pillantást váltott. Meglepte őket az asszony közlése.

– Nem – folytatta Aurelia Vossius –, még Marc halála sem lep meg. Előre megjósolható volt. Sőt, meggyőződésem, hogy ők kergették a halálba.

– Ők?

– Ők! Az orfikusok, a jezsuiták, a kutatók maffiája, mit tudom én, ki mindenki lihegett a nyomában.

Anne és Adrian felkapta a fejét.

– Orfikusok, jezsuiták, kutatómaffia? Mit jelentsen ez?

A kicsi asszony beletúrt egy mentolos cigarettás dobozba. Remegő ujjai idegességről árulkodtak.

– Azt hiszem, maguk ketten a kivételek, akikkel őszintén beszélhetek róla – mondta, miközben rágyújtott. – Mindenki más őrültnek tartana.

9

– Ha jobban meggondolom – kezdett bele Aurelia apró füstfelhőket eregetve –, a gondok már tíz évvel ezelőtt elkezdődtek, amikor Marc Kaliforniába jött. Oktatói és kutatói megbízást kapott San Diegóban az egyetemen, a szakterületén, a komparatisztikában. Ebben a világ egyik legjobbja volt, de mindjárt az elején elkövetett egy végzetes hibát, vitába keveredett a művészettörténészekkel, konkrétan olyasmit mondott a szakembereknek, amit azok még nem tudtak, de nem is tudhattak, és ennek az lett a következménye, hogy Marcnak kezdettől fogva csak ellenségei voltak.

– És miről volt szó?

– Egyszerűen szólva Marc egy elméletet szegezett neki a művészettörténész professzoroknak, amely szerint Leonardo da Vinci nemcsak zseniális művész volt, hanem ugyanolyan nagy filozófus is, aki olyan titkos tudással rendelkezett, amely megrengethette volna az egész világot. A művészettörténészeknek természetesen nem tetszett, hogy valaki el akarja vitatni tőlük az egyik legnagyobbjukat, és úgy vélték, Vossius maradjon csak meg Danténél és Shakespeare-nél.

– Valami hasonlót mondott nekünk Vossius Párizsban – jegyezte meg Anne. – A savas támadás a Leonardo-festmény ellen ezek szerint nem maga a festmény, az ábrázolás vagy netán Leonardo ellen irányult, hanem a művészettörténészek és makacs önfejűségük ellen. Ezt megmagyarázta Vossius. De Ön orfikusokat és jezsuitákat emlegetett.

Mrs. Vossius megvetően legyintett, végül elnyomta a cigarettáját, és valami olyasmit dünnyögött maga elé, hogy azok mind gengszterek.

Anne és Adrian megint összenézett. Úgy gondolták, nem érdemes újabb kérdésekkel előállni. Ha Aurelia Vossius beszélni akar, akkor tegye szabad akaratából.

– A professzor – jegyezte meg szinte mellékesen Anne – nagyon büszke volt rá, hogy a festményen utalást talált Barabbasra.

Mrs. Vossius felnézett.

– Szóval megtalálta? – A hangja keserűen csengett.

– Igen, a festményen előtűnt egy nyakék, amelynek a köveiből összeállt a Barabbas név.

– Ó! – Aurelia most már elképedt. – Akkor már úgyis tudnak mindent…

– Ó dehogy, épp ellenkezőleg – tiltakozott gyorsan Anne. – A professzor beszélt nekünk a kutatásairól, de amikor másnap visszamentünk a klinikára, ő már halott volt.

– Maguk szerint ez a véletlen műve? – kérdezte fagyosan Aurelia Vossius.

Anne megrémült.

– Hogy érti ezt, Mrs. Vossius?

– Nem hiszem, hogy Marc természetes halállal halt meg.

– Miért nem, Mrs. Vossius?

Aurelia Vossius lehunyta a szemét, és kicsit zavartan felelt.

– Feltételezem, hogy elolvasták a Marcnak írt levelemet. Akkor azt is tudják, hogy nem haragban váltunk el. Igen, a Marckal töltött évek a legszebbek voltak az életemben. – Beszéd közben gombóccá gyűrte a kezében tartott levelet. – De aztán a kutatásai fölébe kerekedtek a szerelmünknek. Vannak férfiak, akiknek a hivatásuk a feleségük, csak a feleségeknek ezt nehéz elviselni. Marcnál más volt a helyzet, ő szeretőt látott a hivatásában, ami óhatatlanul katasztrófához vezet. Már csak egyre tudott gondolni, a szeretőjére. És amikor mások el akarták venni tőle a szeretőjét, beleőrült.

Anne és Adrian alig tudta követni Aurelia gondolatmenetét. Az asszony kétségkívül többet tud, mint remélték, de egyre világosabban látták, hogy nem lesz könnyű kicsalni belőle a titkot.

– Mire céloz azzal, hogy beleőrült? – kérdezte Anne.

– Bizonyítékok után kutatva Marc többször is beutazta a fél világot, összevásárolt mindenféle papiruszokat és pergameneket, amiket aztán nem mutatott meg senkinek, többszörösére emelte az intézete kiadásait, amíg aztán a University of San Diego zárlatot rendelt el és megfenyegette, hogy kidobják. Marc ugyanis nem volt hajlandó beszámolni kutatási eredményeiről. Hallgatott, és én is csak foszlányokból sejtettem, miről is van szó.

– És miről volt szó? – szaladt ki Anne száján. Idegesen fészkelődött a székén.

– Maga katolikus? – fordult Anne felé Mrs. Vossius.

– Protestáns – felelte meglepetten Anne, aztán halkabban hozzátette –, hogy legalábbis papíron.

– Időrendben kellene elmondanom – folytatta Aurelia Vossius. – Mivel Marc nem volt hajlandó bepillantást engedni a kutatásaiba, és ezért számolnia kellett vele, hogy kirúgják, inkább ő mondott le az állásáról. Nem voltunk szegények, de az én keresetem nem pótolta egy egyetemi magántanár mégoly szerény fizetését sem. Marc akkortájt az egyik utazásán megismerkedett egy fura fickóval. Ő Tálesznek nevezte, és…

– Tessék? – kiáltott fel izgatottan Anne. – Tálesz… egy ősz hajú ember szokatlanul pirospozsgás arccal, és úgy néz ki, mint egy szerzetes?

– Azt nem tudom – felelte Mrs. Vossius –, én soha nem láttam, de valami olyasmi volt, mint egy szerzetes. Az orfikusokhoz tartozott, egy obskurus elit rendhez, amely állítólag a világ legnagyobb koponyáit fogja egybe, minden szakterületről a legjobbakat.

– Tálesz! – ismételte meg fejcsóválva Anne.

– Ismeri?

– De még mennyire! Egy régi pergament üldözött, amelyről úgy tudta, hogy a férjem birtokában van. Guido halála után találkoztam vele Berlinben. Mindenféle különös dolgot mondott, és sok pénzt ajánlott fel a pergamenért.

Mrs. Vossius bólintott.

– Az orfikusok rendje dúsgazdag. Ezek az emberek elképesztő tőkével rendelkeznek. Marc elmesélte, hogy Tálesz csak nevetett, amikor meghallotta a férjem anyagi feltételeit. Azt mondta, hogy Marc annyi pénzt kaphat, amennyit csak akar.

– Hihetetlen – csodálkozott Kleiber –, de valami bökkenő csak volt a dologban.

– Azok az emberek feltételeket szabtak. Az első az volt, hogy Marcnak minden hidat fel kell égetnie maga mögött, és be kell lépnie a rendbe, amelynek valahol Görögország északi részén van a székhelye. A második feltétel az volt, hogy Marc minden kutatási eredményét bocsássa az orfikus mozgalom rendelkezésére. Hármas szabály: az egyszer megkötött megállapodás felbonthatatlan, azaz életfogytiglanra szól. Az első kettőt Marc nekem csak megemlítette, de a harmadikról sokat beszélgettünk. Neki ez okozta a legnagyobb gondot. Marc elmesélte, hogy amikor azt mondta Tálesznek, honnan tudhatná, hogyan fog gondolkozni az életről tíz év múlva, Tálesz azt felelte, hogy ezt előre meg kell gondolnia. Az orfikusok, ha egyszer beléptek a rendbe, annyi titkos tudásra tesznek szert, hogy veszélyt jelentenek az

emberiségre. Ezért azt, aki ki akarna lépni a rendből, a közösség öngyilkosságra kényszeríti.

– De hát ezek őrültek! – kiáltott fel Kleiber. – Kész őrület!

Mrs. Vossius vállat vont.

– Lehet. De most már talán megértik, miért nem hiszek abban, hogy a férjem természetes halállal halt meg.

– Megértem – felelte halkan Adrian, oldalról Anne felé pillantva. Megértették egymást, nem, ebben a helyzetben tényleg nem lenne tanácsos bevallani Mrs. Vossiusnak a teljes igazságot.

Az asszony azonban felállt, a kandallóval szemben álló könyvespolchoz lépett, és egy faládikából papírt húzott elő.

– Marc utolsó levele – mondta, keze fejével végigsimítva a hosszában összehajtogatott papíron.

Aztán anélkül, hogy belepillantott volna, a saját szavaival elmondta a levél tartalmát. Vossius úgymond azzal a gondolattal játszott, hogy elhagyja a rendet. Nézeteltérései támadtak, mert a professzor ragaszkodott hozzá, hogy nyilvánosságra hozza a felfedezését. Az orfikusok ezzel szemben meg akarták tartani maguknak, mert azt mondták, hogy a tudás az egyetlen igazi hatalom a világon. Marc sosem magyarázta meg, mi az igazán izgalmas a felfedezésében, csak célozgatott rá, hogy az egész Vatikánt múzeummá, a pápát meg operettfigurává lehetne változtatni vele.

– Úgy látszik, a professzor nem volt ellensége a pápának – jegyezte meg mosolyogva Adrian.

– Gyűlölte – helyesbített Mrs. Vossius. – Szenvedélyesen gyűlölte, nem hitbéli, hanem tudományos alapon. Megszállottja volt a gondolatnak, hogy bosszút áll Galileo Galileiért, akivel olyan csúnyán elbánt az inkvizíció, és az egyház a mai napig sem rehabilitálta. Június 22-e mindig a megemlékezés napja volt a számára, ilyenkor visszavonult valahová, és a bosszúján meditált.

Anne, aki szinte megbűvölten hallgatta Mrs. Vossius szavait, most megszólalt.

– Mi történt június 22-én?

– Galileót június 22-én ítélték el az inkvizítorok, amiért elfogadta a kopernikuszi tanokat. Marc már a puszta gondolatba is belebetegedett, mert ahogy mondani szokta, ez a butaság diadala volt a tudás felett.

A történet magyarázatul szolgált Marc Vossius professzor sajátos jellemére. Hirtelen a helyére került ebben a képben a savas merénylet is a Leonardo-festmény ellen. Vossius nyilvánosságot akart, hogy felhívja az emberiség figyelmét felfedezésére.

– És arról fogalma sincs – kérdezett tovább Anne –, milyen felfedezést tett a professzor?

Mrs. Vossius úgy nézett rájuk, mintha a megbízhatóságukat akarná megvizsgálni. Mély lélegzetet vett, de nem mondott semmit. Aurelia Vossius évek óta hurcolt magával sok mindent, amiről senkinek sem beszélhetett, és most egyszer csak idejön két idegen. Miért mondana el épp nekik mindent?

Másrészt nagy hatást tett rá, hogy az idegen asszony sorsa igen hasonlít az övéhez, mindenestre abban egy pillanatig sem kételkedett, hogy von Seydlitz is merénylet áldozata lett. Végül ez döntött.

Az asszony felállt.

– Jöjjenek velem! – mondta.

Négyszögletes kis szobába vezette Anne-t és Adriant, amelynek ablakát annyira benőtték a kert bokrai, hogy alig hatolt be valami fény. A számtalan régi könyv és a csupasz íróasztal semmi kétséget nem hagyott afelől, hogy a professzor dolgozószobájában vannak.

– Talán furcsának találják – mondta Mrs. Vossius –, de amióta Marc elment, semmihez sem nyúltam hozzá. Nyugodtan körülnézhetnek.

Anne – inkább zavarában, mert nem értette Aurelia különös viselkedését – a könyveket kezdte nézegetni a polcokon, és elképedve állapította meg, hogy bibliák és újszövetségi bibliai kommentárok hatalmas gyűjteményével áll szemben, mindenféle nyelveken íródott könyvekkel, némelyik több száz éves. A fóliánsok fojtogató szagot árasztottak.

– A férjem rátalált egy eddig ismeretlen evangéliumra, úgy is mondhatnám, az Ősevangéliumra, amelyen a másik négy alapul – mondta nyugodtan Mrs. Vossius. – Pontosabban Marc csak bizonyos részeket fedezett fel belőle. Egy pergamenlelethez tartoznak, amely éveken át íródott a Közép egyiptomi Miniában. Egy mészkőkutató talált rá a rejtekhelyre. A tekercseket a három fiának ajándékozta, azok megosztoztak ezeken, és mindegyik pénzzé tette a maga részét. Marc megpróbált az egyes részek nyomára jutni, de hamarosan észre kellett vennie, hogy mások is kutatnak a töredékek után, ebből aztán igazi háborúskodás lett.

Aurelia története elképesztette Anne Seydlitzet.

– Ebben az evangéliumban – mormolta maga elé – olyan tények lehetnek, amelyeket titokban akarnak tartani… – Anne gondolatai Guido balesete körül keringtek. Semmi kétsége sem maradt, hogy Guido gyilkosság áldozata lett, és a pergament akarták megszerezni tőle.

– Tessék, nézzék! – Aurelia Vossius könyveket húzkodott elő a polcokról, felnyitotta és Anne orra alá tartotta őket.

A könyvekben egyes sorokat megjelöltek, másokat kihúztak, megint másokat idegen írásjelekkel egészítettek ki, vonalak, keresztek és átlók bonyolult labirintusa, és mindez nem egyszer, nem, legalább százszor, többszáz könyvben, széljegyzetekkel, megjegyzésekkel, fordításokkal és utalásokkal. Aurelia Vossius válogatás nélkül húzkodta elő a könyveket a polcokról, és egyre furcsább széljegyzeteket és utalásokat találtak.

Az egyik könyvben Anne a következő aláhúzott sorokat találta: *Óvakodjatok a kovásztól, a farizeusok képmutatásától. Semmi sem marad rejtve, ami nyilvánvaló, és semmi sem marad titokban, amiről tudnak. Ezért minden, amit a sötétben mondtatok, napfényre kerül, és amit a kamrátokban fülbe súgtatok, azt minden háztetőről ki fogják kiáltani.*

Vossius piros tintával jegyzeteket írt a margóra:

Lukács 12, 1-3.
Máté 10, 26.
Márk 8, 15.
Lukács 8, 17.
Barabbas 17, 4.
Az utolsó sort kétszer húzta alá.

Barabbas! Anne von Seydlitz összerázkódott, és ujjával a könyvben erre a pontra mutatva odanyújtotta Kleibernek.

– Itt van, ő, a fantom, Barabbas.

Mielőtt feltette a következő kérdést, Annénak minden erejét össze kellett szednie, hisz nem tudhatta, hogyan fog reagálni Aurelia Vossius.

– Mrs. Vossius, elmondta önnek a professzor, mit jelent ez a Barabbas? – nyújtotta az asszony felé a nyitott könyvet.

– Barabbas? – Aurelia Vossius elolvasta, kicsit gondolkozott, aztán megrázta a fejét. – Nem emlékszem rá, hogy említette volna ezt a nevet.

– Furcsa – mondta Anne tovább lapozva a könyvben. Egy másik lapon a professzor ezt a részt jelölte meg: *Ez János bizonyságtétele, amikor a jeruzsálemi zsidók papokat és lévitákat küldtek hozzá, hogy megkérdezzék: Ki vagy te? – És ő azt mondta: „Nem én vagyok a Messiás”. Akkor azt kérdezték tőle: Ki vagy te? Éliás vagy? – És ő mondá: Nem az vagyok. – Próféta vagy? Azt felelte, nem vagyok az. Akkor azt kérdezték, Ki vagy te? Hogy választ adhassunk azoknak, akik ide küldtek bennünket. Mit mondasz, ki vagy te? És ő mondá: Kiáltó hang vagyok a pusztaságban. Készítsétek elő az utat az Úr számára, ahogy Ézsaiás próféta mondotta.*

A professzor itt is megjegyzéseket írt a lap szélére.

János 1, 19.
Máté 11, 14, 17, 10.
Márk 9, 11.
Barabbas? – a Barabbas név ismét aláhúzva.

– Nem – szólalt meg újra Mrs. Vossius. – Sosem említette ezt a nevet. Most hallom először, egészen biztos vagyok benne. Mit jelent?

Kleiber a szövegek tanulmányozásába merülve válaszolt.

– A széljegyzetekből arra következtethetünk, hogy a különböző evangéliumokban az egyes szövegrészek kiegészítik egymást, ez pedig azt jelentené, hogy ennek az ötödik evangéliumnak Barabbas a szerzője. Ez persze önmagában még nem nagyarázza meg, miért támad ekkora zűrzavar a név körül, ahányszor csak felbukkan valahol.

– A Barabbas névnek – tette hozzá Anne – nyilván van valami titkos jelentése, mintha valamiféle jelszó lenne, amivel csak a beavatottak tudnak kezdeni valamit, olyan, mintha ez lenne kulcs egy rendkívüli jelentőségű titokhoz.

Úgy tűnt, Mrs. Vossius semmit sem ért az egészből. Vajon csak színleli, vagy valóban fogalma sincs, mivel foglalkozott a férje nyolc éven keresztül? Mindenesetre furcsán nyugodtnak tűnt, miközben Anne és Adrian a könyvtár könyveit vizsgálgatta. Úgy látszik, már megbékélt a saját sorsával és a férje sorsával is.

A rengeteg utalás a sok könyvben kicsit megzavarta Annét, ezért megkérdezte Mrs. Vossiust, nem beszélt-e a professzor a kutatásairól és nem árulta-e el neki a kutatások célját.

Aurelia azt felelte, hogy Vossius nagyon zárkózott ember volt. Természetesen beszélt a munkájáról, de neki mindig terhesek voltak ezek a beszélgetések, sokszor nem is értette a professzor gondolatmenetét, főleg ha a szakterületéről, a komparatisztikáról volt szó. Azt mondta, Marcban két ember lakott, egy szeretetreméltó és kedves átlagember, akivel golfoztak a Bonita golfklubban, és egy megszállott tudós, aki nem tudott beilleszkedni a hétköznapi életbe. Sajnos az utóbbi egyre jobbnak háttérbe szorította a másikat, ami nem használt a házasságuknak. Végül Mrs. Vossius megjegyezte, hogy úgy érzi, már éppen eleget mondott.

Anne és Adrian megértették a felszólítást, és el is búcsúztak.

10

Az úton vissza, a szállodához menet, eleinte mindketten a gondolataikba merülve hallgattak, aztán végül Anne szólalt meg:

– Mi a véleményed Mrs. Vossiusról?

Kleiber elfintorodott, valahol félúton a nevetés és a sírás között.

– Nehéz megmondani – mondta végül. – Nem merném azt állítani, hogy hazudik, de nem tudok szabadulni attól az érzéstől, hogy Mrs. Vossius elhallgatott előlünk valami fontosat.

– Hogy nem tudta, min dolgozik a férje?

– Például – felelte Kleiber. – Lehetetlen, hogy nyolc évig házasságban élsz egy férfivel, és nem tudod, mivel keresi a kenyerét.

– Hát tudni éppen tudta. Csak a részleteket nem ismerte, mivel foglalkozik Vossius. Én is tudom, hogy neked mi a foglalkozásod, de semmi részletet nem ismerek. Őszintén szólva nem is érdekel, és könnyen el tudom képzelni, hogy Mrs. Vossiust sem érdekelte a férje munkája.

Kleiber a fejét csóválta.

– Egyszerűen nem tudom elképzelni. Az az ember többször beutazta a fél világot, hogy megszerezzen egy kis darab pergament. Biztosan elmondta a feleségének, miért olyan fontos neki az a darabka papír. És ha magától nem mondta volna el, a felesége biztosan megkérdezte. De Mrs. Vossius tagadja. Én meg nem hiszem el.

Amikor elhaladtak a Bonita Club golfpályája mellett, Kleiber megállította a kocsit.

– Nem azt mondta Mrs. Vossius, hogy ide jártak golfozni?

– De, természetesen – felelte Anne. – Azt hiszem, ugyanarra gondolunk mind a ketten.

Kleiber befordult a nagy parkolóba. A klubház teraszán néhány játékos üldögélt jeges teát iszogatva. Anne és Adrian Vossius németországi barátaiként mutatkoztak be, és érdeklődtek, nem ismerte-e valaki közelebbről a professzort.

Mit jelent az, hogy ismerni, többször találkoztak, hangzott a válasz, de közelebbről csak Gary Brandon ismerte a professzort, az asszisztense, és az egyik férfi a közeli pálya felé mutatott, ahol egy férfi és egy nő épp egy labdát próbált kihalászni egy lyukból. Az ott Gary és a felesége.

Gary Brandon és a felesége, Liz, aki a férjével szöges ellentétben inkább kövérkés volt, nagyon szívélyesen és előzékenyen fogadta őket. Hamar megtudták, hogy időközben Brandon lett Vossius utóda. Amikor Anne beszámolt Brandonéknak Vossius Párizsban bekövetkezett haláláról, Liz javasolta, hogy jöjjenek el hozzájuk este egy italra. Szeretnének többet megtudni a dologról.

Annénak és Adriannak kapóra jött a meghívás. Talán Brandonéktól többet tudhatnak meg Vossiusról és a munkájáról.

Gary és Liz Coronadón laktak, a 7. utcában az Orange Avenue-től Nyugatra, egy kis faházban, pici előkerttel és a hátsó oldalon udvarral, ahol giccses szökőkút csobogott, a víz felszínét villany világította meg, és tízpercenként váltogatta a színét, mint egy rémült kaméleon. A falakon és a sötétbarna, rusztikus bútorokon mindenütt bekeretezett fényképek függtek és álltak, talán több száz is lehetett, ami arra utalt, hogy a Brandon házaspárnak nagy családja és számtalan barátja van; a legrégibb képek a negyvenes évekből származtak.

A társalgás hamarosan Vossiusra terelődött, akinek, mint kitűnt, Gary Brandon nagy csodálója volt. Ahogy Gary elmondta, Vossius úgynevezett abszolút memóriával rendelkezett, ami egymillió ember közül legfeljebb egynél fordul elő, de aki ezzel a képességgel rendelkezik, az bármit, amit olvasott, képes elraktározni a memóriájába, és szükség esetén még évek múlva is képes szó szerint felidézni. Már pusztán ez a képessége is predesztinálta Vossiust az összehasonlító irodalomtudományra. Képes volt olyan pontosan dolgozni, mint egy számítógép, egy olyan korszakban, amikor a többiek még dobozokban gyűjtögették a céduláikat, ami nagy szerencse a tudomány számára. A professzor tetszés szerint idézett bármilyen részletet Dante Isteni színjátékából és Goethe Faustjából, hogy összehasonlítsa őket, egyszóval zseni volt. Viszont ugyanez az abszolút emlékezet volt az oka – Brandon itt elkomolyodott, hogy Vossius lassan, de biztosan kezdte elveszíteni a józan eszét.

De hát ők, amikor a St. Vincent de Paulban beszéltek Vossiusszal, tökéletesen normálisnak találták, vetette ellen felháborodva Anne. Igaz, hogy eleinte ő is kételkedett a professzor józan eszében, de miután többször is beszélt vele, minden kétsége szertefoszlott.

Pontosan, magyarázta Brandon, ez volt a jellemző a viselkedésére. A legbonyolultabb problémákról lehetett vitatkozni Vossiusszal, aztán minden átmenet nélkül egyszer csak butaságokat kezdett mondani.

Voltak kedvenc témái, az egyik a katolikus egyház abszolutista igénye volt. Vossius az apologetikától eltérően tagadta, hogy a kereszténység fölénye minden más vallással szemben a keresztény hit elfogadása nélkül, tehát tisztán tudományosan vagy

észérvekkel is bizonyítható, és állandóan újabb bizonyítékokat gyűjtögetett, legutóbb ezt az állítólagos új evangéliumot.

Arra a kérdésre, hogy mi lehetett ennek az új evangéliumnak a tartalma, Brandon nem tudott válaszolni. Az intézetben senki sem tudna a kérdésre válaszolni, mert Vossius fontoskodva kész falat épített maga köré. Meglehet, az általa összegyűjtött töredékek valóban egy eddig ismeretlen evangélium töredékei voltak, de arról, hogy ennek mi a jelentősége, makacsul hallgatott.

Az asszisztense előtt is?

Igen, az asszisztense előtt is.

Természetesen ez meglehetősen furcsa volt, és végül ez vezetett a szétválásukhoz is, mert a dolognak már semmi köze nem volt a professzor igazi szakterületéhez. Sajnálatos, mert igazán kedvelte Vossiust.

Míg Brandon beszélt, Anne a rengeteg fényképet nézegette, és pillantása megállt az egyiken, amely Garyt és Lizt ábrázolta egy másik párral együtt a Monument Valley lélegzetelállító díszlete előtt. A másik férfi Vossius volt, könnyed, szinte fiatalos tartásban, amilyennek soha nem látták. A másik nő, egy hosszú hajú szépség ismerősnek tűnt Annénak, biztosan látta már valahol, csak nem emlékszik rá, hol.

Liz észrevette Anne pillantását, és azt mondta, már ennek is öt éve múlt. Tragikus történet.

Anne kérdőn nézett Lizre.

– Az a történet Hannával és Aureliával – felelte Liz. – Nem ismerik a történetet?

– Nem – felelte Anne. – Miféle történetet?

Gary átvette a szót a feleségétől, és szemmel láthatóan igyekezett nagyon óvatosan kifejezni magát.

– Marc és Aurelia éveken át boldog házasságban éltek. Egészen addig, míg nem jött Hanna. Klasszika-filológus volt, és emellett ókori régészetet is tanított. Hanna azon kevés nők közé tartozott, akiknek éles az eszük, mint a borotva, és ráadásul lélegzetelállítóan gyönyörűek. Hanna az ujja köré csavarta Vossiust, és Marc mindenben hallgatott rá. Aureliában viszont egy világ omlott össze, próbált harcolni, de eleve ő volt a vesztes. Nagyon sajnáltuk. Azt hiszem, még ma is szereti a férjét.

Brandon története megmagyarázott néhány dolgot Aurelia Vossius viselkedésében. Melyik feleség mondaná el szívesen, hogy a férje megcsalta.

– A mi számunkra – folytatta Gary – nem volt egyszerű a helyzet. Becsültük Aureliát, de Hannát is szerettük. Az utolsó években Hanna teljesen a hatalmában tartotta Marcot, mind a magánéletben, mind a munkájában. És minél többet gondolkozom rajta, annál inkább meggyőződésem, hogy Hannát ráállították Marcra.

Anne és Adrian kérdőn nézett rá.

– Hogy érti azt, hogy ráállították? – kérdezte Kleiber. – Ezt meg kell magyaráznia.

– Nos, Hanna hozta össze Vossiust az úgynevezett orfikus renddel. Azt hiszem, Hanna már akkor ehhez a rendhez tartozott, mielőtt Kaliforniába jött volna, és pontosan azzal a céllal jött ide, hogy megnyerje a rendnek Marcot.

– Tud valami közelebbit is erről a titokzatos rendről? – kérdezte habozva Anne.

– A titokzatos pontosan a megfelelő kifejezés erre a klubra. A tudósok körében az orfikusok egy mítosz, és sokan kételkednek is benne, hogy valóban létezik. Egy csoport, amely egy helyre gyűjti össze a világ legnagyobb zsenijeit, és kimeríthetetlen bőségben ellátja őket mindennel. Ha nem lettem volna Vossius asszisztense, alighanem én is így gondolkoznék. Valóban létezik, hatalmas… és veszélyes. Szerintem bűnös mesterkedéseik is vannak. Köztudott, hogy nem éppen válogatósak a céljaik elérésében…

– Milyen célok? – vágott közbe Kleiber.

– Vossius – felelte Gary –, akinek egyszer én is feltettem ugyanezt a kérdést – ez nem sokkal azelőtt történt, hogy hirtelen szedte a sátorfáját –, azt felelte, hogy a tudatlanság minden egyes napja elvesztegetett nap.

– Erre nem lehet mit mondani – állapította meg Kleiber.

– Nem – felelte Gary Brandon –, de ezek az orfikusok a tudás őrületében élnek, és ez pontosan ugyanolyan veszélyes, mint minden más őrület. Azt hiszem, ezek az emberek hullákon is átgázolnak, és boldog vagyok, hogy nem születtem olyan okosnak, mint Vossius vagy Hanna. Ez legalább megvéd az ilyen kísértésektől.

– Úgy gondolja, hogy mindkettőjüknek a bölcsesség okozta a vesztét? – mosolyodott el Adrian.

– Tudom, hogy bolondságnak hangzik – felelte Brandon –, de Orfeusz fiai állandóan zsenik után kutatnak. Egy normál tudós semmiféle érdeklődésre nem számíthat náluk. – Elnevette magát.

– És Vossiusnak volt valami elképzelése arról, mi vár rá az orfikusoknál?

Gary Brandon megvonta a vállát.

– Sosem beszélt róla, és őszintén szólva akkoriban engem se nagyon érdekelt, hiszen nem sejthettem, mi minden fog történni. Marc csak Hannát látta, vele akár az afrikai bozótosba is elment volna. Szörnyű egy história.

– És soha többé nem hallottak Vossius professzorról?

– Soha többé. Aurelia kapott tőle egy levelet. Nem mondta el, mi állt a levélben, mi pedig nem akartunk erőszakoskodni, ugye, megértik?

– Tudták, hol tartózkodik Vossius?

– Valahol Görögország északi részén a hegyekben. Marc említette egyszer az orfikus kolostor helyét: Leibethra. Éppen azért jegyeztem meg ezt a furcsa nevet, mert elég nehéz megjegyezni, aztán beszereztem a legjobb térképeket, de minden eredmény nélkül. Még a legjobb lexikonokban sem fordul elő ez a név. Végül egy ősöreg ókori lexikonban találtam rá. Ott az állt, hogy Leibethra az Olümposz lábánál fekszik, a Priteria nevű makedón vidéken, a különböző legendák szerint itt született Orfeusz, vagy itt halt meg és itt temették el. Leibethra lakóit már az ókorban is közmondásosan butának tartották.

Kleiber felé fordulva Anne megszólalt.

– Görögország nincs a világ végén. Ha még van valami esély…

Közben szüntelenül a fényképet bámulta.

11

Később, amikor Anne és Adrian elbúcsúztak Brandonéktól, megígérve nekik, hogy mindenről beszámolnak, ha megtudnak valami újat a Vossius-ügyben, később, úton visszafelé a szállodához, Anne gondolatai még mindig a fénykép körül keringtek, Kleiber pedig megkérdezte, miért olyan hallgatag, és Anne nem válaszolt, inkább csak hogy provokálja, mint meggyőződésből, megkérdezte:

– Liz és Gary Brandon valószínűleg ugyanúgy nem mondtak el mindent, mint Aurelia Vossius.

Anne hevesen tiltakozott.

– Szerintem Brandonék mindent elmondtak, amit tudnak. Személy szerint érdekli őket az ügy, különben nem kértek volna meg, ellentétben Mrs. Vossiusszal, hogy számoljunk be nekik a fejleményekről. Úgy érzem, nagyon megrázta őket ez a história.

– Pedig Brandonnak boldognak kellene lennie, hogy Vossius váratlanul helyet csinált neki. Biztosan jó barátok voltak.

– Csak ott van az a nő a fényképen, Vossius szeretője…

– Bizonyos tisztelettel beszéltek róla, inkább csodálattal, mint szeretettel. Ha valóban az orfikusok állították rá Vossiusra, akkor a dolog egészen más dimenzióba kerül, bizonyos szempontból titkosszolgálati üggyé válik.

Anne ezt nem volt hajlandó elfogadni.

– Elragad a fantáziád – mondta kicsit gúnyosan, de azonnal újra elkomolyodott.

– Maradjunk a tényéknél.

– Tények, tények! – csattant fel Adrian, mintha Anne a lelke mélyéig megsértette volna. – Ebben a történetben a tények őrjítőbbek, mint amilyet egy költő legelvadultabb fantáziája képes lehet kitalálni.

Anne bólintott, és bocsánatkérően hallgatott. Amikor a szálloda elé értek, és Adrian leparkolta a kocsit, Anne azt javasolta, hogy sétáljanak még egyet. A nap már alacsonyan járt az öböl felett, a kékesszürke tengervíz ezernyi fehér szikrát szórt. A B mólónál az úszó halbár felől égett olaj fojtogató szaga terjengett, mexikói árusok feltartóztatva a járókelőket, kartondobozokból kínálgatták portékájukat, ingeket és nadrágokat.

– Alig merem kimondani – kezdett bele habozva Anne, amikor észak felé kanyarodott az út, ahol kicsit csendesedett a forgalom –, nem megy ki a fejemből az a nő a fényképen.

– Vossius szeretője?

– Igen, Vossius szeretője.

– Mi van vele? – Kleiber megállította Annét, és a szemébe nézett.

Anne határozatlanul nézett vissza rá.

– Meséltem neked – mondta habozva, hogy amikor kerestem azt a nőt, aki Guido mellett ült a kocsiban a balesetnél, jártam Donatnál…

– …annál az embernél, aki nyomtalanul felszívódott.

– Pontosan. A férfinak, szóval Donatnak, volt egy béna felesége, tolókocsiban ült, és egyetlen végtagját se tudta mozgatni, csak a fejét.

– Mi van azzal a nővel, mondd már?!

– Azt hiszem, az a nő a tolószékben ugyanaz, mint a nő a fényképen Brandonéknál, Vossius szeretője.

Kleiber egy lépést tett hátrafelé a part korlátja felé, és a táncoló hullámok felé bámult. Lázasan próbálta beilleszteni a hallottakat eddigi ismeretei közé, de hiába.

– Tehát Brandon mégiscsak elhallgatott valamit előlünk – mondta végül.

– Nem tudta, hogy milyen különös körülmények között találkoztam Hanna Donattal.

– Vagy tudta, és jó oka volt rá, hogy elhallgassa a nő tényleges személyazonosságát.

– Butaság – vágott közbe Anne –, akkor más nevet adott volna neki.

– A keresztnevét említette, Hanna.

– Pontosan. Nem is kérdeztük, mi volt a vezetékneve.

– És te biztos vagy benne, hogy ez a Hanna Donat felesége.

– Donat állítólagos felesége – helyesbített Anne. – És egyáltalán nem vagyok biztos benne. Csak elképesztő a hasonlóság, de egy ilyen súlyos következményekkel járó baleset az arcát is el változtathatta. Könnyen lehet, hogy ő volt az, Hanna Luise Donat.

– Hanna Luise Donat! – kiáltott fel Kleiber megragadva Anne karját. – Ezt a nevet használta az a nő is, aki Guidóval együtt balesetet szenvedett.

Anne arca mélységes értetlenséget tükrözött, kétségbeesetten nyelt egyet, mert fogalma sem volt, hogyan tovább, és mert egyik pillanatról a másikra rádöbbent, hogy Guido mégsem csalta meg, és hogy mindketten gonosz intrikák és névtelen félelmek labirintusába keveredtek. Megint érezte azt a leírhatatlan félelmet, amely szétáradt az egész testében és úgy szorongatta a torkát, hogy meg sem tudott szólalni, azt a leírhatatlan félelmet az ismeretlentől, amely mindenütt leselkedik rá.

Kleiber visszavitte Annét a szállodába. És az ellen sem volt kifogása, hogy a szobájában az eszméletlenségig leigya magát. Amikor az asszony elaludt, Kleiber kiment a szobájából, és felhívta Gary Brandont, vajon Hannát, Vossius szeretőjét Donatnak hívták-e.

– Oh yes – felelte Brandon –, nem mondták volna?

A váratlan felfedezés, hogy Vossius professzor szeretője, és az Anne férje mellett a kocsiban ülő nő között valami rejtélyes kapcsolat állt fenn, nagyon megrázta Annét. Elment az étvágya, egy falatot is alig tudott lenyelni. A következő két napon az ideges, kapkodó étkezések többnyire hirtelen véget értek, mert Anne felugrott az asztaltól, és ki kellett rohannia hányni. Ha Adrian valamiről beszélt, hamarosan észre kellett vennie, hogy Anne nem is figyel rá.

Aztán elérkezett az a súlyos következményekkel járó csütörtök reggel, amikor Kleiber tehetetlenségében magához ölelte Annét, simogatni és csókolgatni kezdte, mintha így akarná meggyógyítani.

Először úgy tűnt, Annénak jól esik a férfi melegsége, de amikor Kleiber leültette a szállodai szoba karosszékébe, ahol a jelenet véletlenül lejátszódott, letérdelt eléje és az ölébe fúrta az arcát, Anne hirtelen megrázkódott, mintha áram járta volna át a testét, belemarkolt Adrian hajába, félrelökte, és rákiáltott, hogy pont ezen jár az esze, és menjen a pokolba.

Kleiber azzal vetett véget a kellemetlen közjátéknak, amelyet sokkal inkább megbánt, mint Anne, aki aznap amúgyis úgy nézett ki, mint aki nincs józan eszénél, hogy lerohant a szálloda elé a parkolóba, belevetette magát a kocsiba, felbőgette a motort, ami furcsa módon megnyugtatóan hatott rá, és elindult a súlyos Dodge-dzsal az 5. úton dél felé.

Tízpercnyi száguldás után Kleiber áthaladt a mexikói határon, ahol a „világ legnagyobb kisvárosa” – ahogy egy transzparens az utca fölött hirdette – zajjal, porral és a legkülönbözőbb undorító szagokkal fogadta. Egész nap és fél éjszaka vedelt Kleiber Tijuana kocsmáiban, kéregető gyerekek és olcsó utcalányok seregeit rázta le magáról, mint az undorító bogarakat, aztán éjféltájban visszafelé indult a fehér csíkként kivilágított sztrádán a határ és San Diego felé.

Amikor megérkezett a szállodába, a portás közölte, hogy Mrs. Seydlitz váratlanul elutazott, és Kleiber kérdésére, hagyott-e neki valami üzenetet, sajnálkozva nemmel válaszolt.

Nem lenne igaz, ha most azt állítanánk, hogy Adriant bántotta a dolog. Anne a lelke mélyéig megsértette, és fogalma sem volt, mi történne, ha Anne most is ott lenne a szomszéd szobában. Hogy kellene viselkednie? Bocsánatot kellene kérnie? Miért? Nem viselkedett-e az utóbbi hetekben megértően és kíméletesen, mint egy igazi jó barát?

Az előző napi jelenettel Anne kétségkívül megalázta Kleibert. Nemcsak az elmúlt napok eseményei, de Anne személyisége is kiszámíthatatlanná és rejtélyessé vált. Pedig ő megszerette ezt az asszonyt, a kiszámíthatatlansága ellenére, a tehetetlenség és az éles ész sajátos keveréke ellenére, szereti a védtelenségét az egyik oldalon és az önállóságát a másikon. Igen, szereti, és leghőbb vágya, hogy megoldja a problémáit, de ha mérleget von közös kutatásaik eredményeiről, kénytelen elismerni, hogy a saját problémái inkább rosszabbodtak, mint enyhültek. Anne von Seydlitz pedig időközben szemmel láthatólag arra a meggyőződésre jutott, hogy nélküle is elboldogul. Hát nem ezt bizonyítja az elutazása?

Kleiber eltűnődött, mit gondolhat róla Anne, és egyáltalán gondol-e rá. Nem elég, hogy kihasználta, amíg szüksége volt rá, de most, hogy rájött, nem tud segíteni neki, félrelöki, mint egy nem kívánatos betolakodót? De hát van-e más választása, mint hogy utána menjen?

A tequilától másnapos Kleiber szomorú gondolatokkal, ruhástól végigdőlt az ágyán, és elaludt.

HATODIK FEJEZET

Az ördög lópatája

Nyomok

1

A hosszú terem homlokzati falát, amelybe baloldalról magas ablakokon át sütött be az őszi római nap, a hátsó sorokból is jól látható aranybetűs felirat díszítette: *Omnia ad maiorem Dei glorium*. Minden Isten nagyobb dicsőségére. A teremben keresztben keskeny asztalok sorakoztak, mint egy létra fokai, egymástól pontosan kimért távolságra, egyik a másik mögött, és csak jobboldalt, ahol a mennyezetig könyvek és fóliánsok sorakoztak, minden sor egy betűkóddal jelölve, olyan hatalmas tudásról és még több szentségről árulkodó rövidítésekkel, mint „Scient. theol.”, vagy „Synop. hist.”, vagy „Mon. secr.”, vezetett egy keskeny folyosó, amelyről a fekete-szürkébe öltözött jezsuiták megközelíthették munkahelyeiket.

A teremről, amely a Piazza della Pilottán, a pápai Gregoriana Egyetem egyik hátsó épületében, egy hatalmas, a harmincas években épült, és inkább gőgős minisztériumra, mintsem *Alma materre* emlékeztető építményben helyezkedett el, a legtöbb hallgató nem is tudott, és még a Bibliaintézet hallgatóit is, akik a folyosók és lépcsők labirintusában véletlenül erre tévedtek, még őket is elküldte a magas ajtók előtt posztoló őr. Akik beléphettek, külsejüket és viselkedésüket tekintve aligha lehettek hallgatók, beírták nevüket egy nyitott könyvbe, aztán szótlanul munkához láttak.

A hosszú, keskeny asztalokon térképeket teregettek szét, mint egy építészeti irodában, de aki közelebbről megnézte, láthatta, hogy a lapok egyetlen hatalmas puzzle-t képeznek, több száz kisebb-nagyobb, szabálytalan formájú mezővel és hézagokkal, amelyek alól úgy kandikált ki az asztalok fényes fája, mint a festményeken a lepergett festék helye.

Némelyik asztal üresen árválkodott, mások körül féltucatnyi jezsuita szorongott, akik lehettek összesen vagy harmincan a teremben, és valamilyen áttekinthetetlen rendszer szerint végezték munkájukat. (Természetesen volt rendszer a jezsuiták munkájában, méghozzá nagyon is aprólékosan, szinte matematikai pontossággal kidolgozott rendszer, de nagyon figyelmesen és főleg nagyon közelről kellett volna szemlélni őket, hogy valaki észrevegye, az asztalokon kiterített papírdarabok mind egyformák, ráadásul egyazon eredeti másolatai, összesen harminc egyforma kirakós játék.)

Ahogy az emberi természet különbözik, a jezsuiták is más-más módon közelítették meg a feladatot. Volt, aki homlokát a kezébe temetve, mélységes

elkeseredéssel bámult maga elé, mint a bűnös Michelangelo *Utolsó ítélet*én, mások hatalmas nagyítókkal felfegyverkezve jegyzeteket készítettek a nagyítás eredményeiről, fehér papírra, idegenszerű írásjelekkel, nagy hézagokkal, megint mások sátáni arckifejezéssel tapogatták a szöveget, mintha bújócskát játszanának egy ismeretlen ellenféllel.

Ott, ahol hatan tolongtak egy asztal körül, a többi munkahellyel ellentétben nagy volt az izgalom, mert, ami nem fordul elő mindennap, dr. Sztyepan Losinski, egy sovány, kopaszra borotvált koponyájú lengyel mélyen ülő szemekkel és csontos krumpliorral, megszólalt, sőt több mondatot is kiejtett valamiről, amiről úgy vélte, összefüggésben áll az egyik töredéken talált kopt írásjelekkel, és amitől a körülállók borzongani kezdtek, mintha valami szörnyű rémséget hallottak volna.

– Nem volt ő maga a fény – olvasta Losinski ujjával egy adott pontra mutatva az asztalon fekvő szövegben –, hanem tanúbizonyságot akart tenni a fényről. Az igazi fény, amely minden embert megvilágít, eljött a világra. Ő jött a világra, és a világ általa lett, de a világ nem ismerte fel őt, és ez jó is volt így…

Manzoni professzor, szerzetes és a rend négy generálisának egyike, akit ebben a minőségében bíztak meg a szigorúan titkos munkacsoport irányításával, félretolta a körülállókat, Losinski jegyzetei fölé hajolt, összehasonlította az asztalra ragasztott eredetivel, olvasás közben hangtalanul mozgatva ajkait, végül megszólalt éles, kellemetlen hangján.

– Átkozottul emlékeztet Jánosra, első fejezet, nyolctól tizenegyig.

– De nem az – felelte csípősen Losinski. – Ön ugyanolyan jól tudja, mint én.

Manzoni bólintott. Kettőjük között feloldhatatlan ellenségesség feszült, bár a lengyel, mint egyszerű koadjutor, rangját és státuszát tekintve semmiképpen sem lehetett méltó ellenfele az olasznak, aki a rend öt legfőbb méltósága közül az egyik volt. Rivalizálásuk inkább tudományos szinten folyt. Bibliatudósként Losinski igazi nagyágyúnak számított, legalábbis ami az Újszövetséget illeti, és mint ilyen, többször helyreigazította Manzonit, igen, kínos tévedéseket bizonyított rá, amelyek véleménye szerint méltatlanok voltak egy ilyen rangú emberhez, sőt az egész rend tekintélyét is veszélyeztették, amely pedig a keresztény tudomány elit csoportjának tartja magát.

A többiek somolyogtak, már hozzászoktak a pengeváltásokhoz a két ember között, akik nemritkán úgy felizgatták magukat, mint a verekedő kakasok, és valamiféle olasz és latin keveréknyelven sértéseket vagdostak egymás fejéhez, mint „*caveto*, *Romane*”, ami magyarul valami olyasmit jelent, mint „távozz tőlem, Római”, amire a másik mindig ugyanazt válaszolta, „*Nullus aliquando habuis nisi quercus et fagos*”, azaz „Ó te, neked nem is volt más tanítómestered, mint tölgyfák és bükkfák!”

A különös hangnem a két különös szerzetes között nem tévesztett meg senkit afelől, hogy ugyanazon dolgoznak mind a ketten, valami olyasmin, ami akkora felfordulást keltett, mint hajdan a bábeli torony építése. A Gregoriana Bibliaintézete *secretum maximum*nak minősítette, azaz első fokozatú titoknak, ami legfeljebb a tíz nap misztériumával hasonlítható össze, amelyeket Gergely pápa kihúzott a naptárból, amikor bevezette a róla elnevezett időszámítást. Manzoni koptológusokat, klasszika-filológusokat, bibliatudósokat gyűjtött maga köré, melléjük a legjobb paleográfusokat

a Trauber- és Schiaparelli-iskolából, rendi esküvel fogadtatott velük titoktartást, anélkül, hogy közülük akár csak egyetlenegy is tudta volna, miről is van szó valójában.

Pontosan véve a harminc jezsuita munkája még mindig csak tiszta elméleteken alapult, de végül is az egész egyház hipotéziseken nyugszik, s ezért a kúria minden új elméletet komolyan vesz. Ebben az esetben egy pergamentöredék bukkant elő, ijesztő részletekkel az anyaszentegyház számára, mint a felirat Beleázár babilóniai király lakomáján, aki szörnyű véget is ért. A tanult férfiúk közül egy sem merte kimondani, miről is lehet szó valójában, miközben egyre újabb foszlányok bukkantak elő ugyanabból a forrásból, amelyekre még pusztán utalni is csak rettegve lehetett.

További nehézséget jelentett, hogy a töredékek, mint azt a röntgenkarbon-vizsgálat igazolta, időszámításunk első évszázadából származhattak, egy olyan időszakból, amely a római egyházban mindig a legnagyobb nyugtalanságot ébreszti, mihelyt valami írott emlék bukkan fel. Nem először fordult elő, hogy minden bizonnyal véletlenül megtalált vagy titkos ásatásokból származó leleteket szakszerűtlenül kezeltek, a nagyobb haszon reményében darabokra szedtek és különböző országokban adtak el, nem is sejtve, mit rejthet magában egy-egy tekercs.

Azon kívül, hogy kopt írásműről van szó, eleinte semmit sem tudtak egészen addig, míg jó öt évvel korábban szakemberek hozzá nem láttak az egyes töredékek megfejtéséhez, amelyek elképesztő hasonlóságokat mutattak Máté, Márk, Lukács és János evangéliumaival, de ugyanakkor különös eltéréseket és következetlenségeket is, mint például az ellentmondások Máté, Márk és Lukács három összefüggő evangéliuma, és János azoktól sokban eltérő evangéliuma között, ami az egyháznak máig sok fejtörést okoz, mint például a szeplőtelen fogantatás dogmája.

Ennek előrebocsátásával érthető, miért bízták meg legszentebb helyről, a legszigorúbb titoktartás mellett Piero Ruppero rendfőnököt, hogy a Jézus Társasága legképzettebb testvéreinek segítségével vásároljon fel minden fellelhető töredéket, zárolják és fordítsák le őket, vagy ahol lehetetlen megszerezni, legalább másolatokat készítsenek róluk. Ruppero rendfőnök a Társaság rendje szerint delegálta a feladatot első helyettesére, Manzonira, aki aztán szakembereket kért mind a 63 provincia regionális főnökeitől, köztük a lengyel Losinskit is, akinek külső megjelenése még az ördögöt is olyan rémülettel töltené el, mint a szenteltvíz.

Losinskiben minden megvolt a titkos ügynök adottságaiból, rámenős volt, és – különösen Manzonival szemben – sokszor ijesztően őszinte. Losinskin nem látszott, hogy a *Societatis Jesu* koadjutora, még közvetlen közelről sem, sőt szükség esetén alvilági alaknak is nézhették, aki régiségek csempészésének szenteli életét. Azt szokta mondogatni, hogy igazán jámborak úgyis csak azok, akiken nem látszik a jámborság. (A mondás elsősorban Manzoni ellen irányult, aki távolságtartását – hogy erősebb szót ne használjunk – állandóan sápadt arcára írva viselte, és akiről még akkor is lesírt a jezsuita, ha sötét utcai ruha volt rajta.)

Losinski legnagyobb erőssége sokoldalúsága és ezzel összefüggésben nyitottsága volt a világ felé, amiben jelentősen különbözött rendtestvéreitől. Rendkívüli ügyességének volt köszönhető, hogy egy amerikai útjáról az említett tekercs három

töredékét is magával hozta. Az egyiket egy magángyűjtőtől csalta ki, igaz, hogy jelentős összeg fejében, de mégis, a másodikat csere útján szerezte meg a Philadelphia Egyetem Bibliaintézetétől egy nagyobb méretű tekercs ellenében, a harmadikról és talán a legfontosabbról, amelynek eredetijét San Diegó-ban a Dél-kaliforniai Egyetem ottani Komparatisztikai Intézete nem volt hajlandó átadni neki, legalább egy használható másolatot sikerült szereznie, bár nem is sejtette, mekkora jelentősége lesz még ennek a három darabnak a mozaikban.

Eltekintve a számtalan hézag kitöltésétől a bonyolult puzzle-ban, a pergamen első két töredéke nem játszott különösebb szerepet, a harmadik viszont, amelyről csak másolattal rendelkeztek, alaposan feladta a leckét a jezsuitáknak, részben a szavak értelmezésénél, de elsősorban a megfelelő helyre történő beillesztésnél. Bizonyos támpontok alapján három különböző helyre is be lehetett volna illeszteni, s ez nemigen könnyítette meg a munkát.

Manzoni utasítására Losinski levelezésbe kezdett a kaliforniai egyetemmel, és megpróbálta mégiscsak megszerezni az eredetit, cserébe felajánlva egy eredeti Leonardo-kéziratot a művész anatómiai kutatásairól. Válasz nem jött. Losinski csodálkozva tudta meg az újságokból, hogy partnerét, akivel tárgyalt, az Intézet akkori vezetőjét, miután savval támadt rá egy Leonardo-festményre a párizsi Louvre-ban, letartóztatták és beszállították egy elmegyógyintézetbe.

A hír mélységesen megrendítette Losinskit. Marc Vossius professzort életvidám, nagy műveltségű embernek ismerte meg, aki bizonyos rokonszenvvel fogadta, bár a saját kutatásairól nem árult el semmit. Megmagyarázhatatlan volt a jezsuita számára, hogyan borulhatott el annyira Vossius elméje, hogy ilyen tettre vetemedjék. Ugyanakkor Losinski még egy esélyt látott felcsillanni, és elhatározta, hogy felkeresi Párizsban Vossiust, és kikérdezi a töredék jelentéséről. Akivel találkozott, nem ugyanaz az ember volt, mint akivel Kaliforniában tárgyalt, amit Losinski a beteg pszichikai állapotának tulajdonított. Vossius mindenesetre nagyon tartózkodóan viselkedett, arra hivatkozott, hogy ilyesmiben csak az egyetem intézete illetékes, így aztán a jezsuita hamar abbahagyta a vitát, és a Mindenható áldásával távozott.

Rómában a Gregoriana jezsuitái távolról sem láttak összefüggést a pergamen és a professzor őrült tette között, de ettől fogva még erőteljesebben folytatták paleográfiai vizsgálataikat a kérdéses töredéken, és most először merült fel a gyanú, hogy a professzor esetleg meghamisította a másolatot, bizonyos pontokon ördögi módon megváltoztatta és kihagyott a szövegből, hogy így behozhatatlan előnyhöz jusson saját kutatásaiban. Hiszen a tudással együtt nő a kétely, és sehol sem nagyobb a bizalmatlanság, mint a tudományban és a kutatásban.

A tudományban uralkodó bizalmatlanságra Manzoni és Losinski volt a legjobb példa. A ravasz lengyel minden alkalmat megragadott, hogy a lassúbb, de semmivel sem kevésbé okos olaszt a *saját tudásával* provokálja vagy kigúnyolja a többi jezsuita előtt. Megfordítva még soha nem sikerült, pedig Manzoni már többször is megpróbálta, ami nagyon bántotta a professzort. A ruhásszekrény méretű, szögletes fejű, rövidre nyírt ősz hajat viselő Manzoni nemcsak lassabban mozgott, mint Losinski, de lassabban is gondolkozott, ami külsőleg olaszoktól szokatlan elnyújtott beszédben és az egyes mondatok közötti idegesítő szünetekben nyilvánult meg.

A szövegtöredék, amelyet Losinski most ismertetett, alkalmas lehetett egy újabb alapvető elvi vita kitörésére a pergamentekercs jelentőségéről, mert Manzoni és Losinski már ebben sem értett egyet. Bár eddig pontosan tíz részt fordítottak le az egész tekercsből, és azt sem időrendben, hanem meglehetősen hézagosan, a tartalom alapján, amely Jézus fellépését és tanítását tárgyalta, evangéliumi szövegre lehetett következtetni.

Losinski összekulcsolta a kezeit, de nem jámborságból tette, hanem hogy nagyobb nyomatékot adjon a szavainak.

– Krisztusban testvérem – mondta Manzoni felé fordulva –, elismerem, hogy a szöveg bizonyos hasonlóságokat mutat Jánossal, de tudomásul kellene már vennie végre, hogy ez a pergamen ötven évvel idősebb, mint a János-Evangélium szövege. János evangéliuma Krisztus után 100 körül keletkezett, a természettudósok pedig cáfolhatatlanul megállapították, hogy ez az írás 50 tájáról származik. Ebből az következik, hogy nem a mi szerzőnk, akinek még a nevét sem ismerjük, nem ő volt a másoló, hanem János.

– Ugyan már! – Manzoni mély lélegzetet vett. – Több mint egy tucat apokrif evangélium létezik, és ugyanannyi apokrif írás az apostolok cselekedeteiről. Van egy Tamás-evangélium, egy Júdás-evangélium, egy egyiptomi evangélium, a Péter-írások, Pál- és András-akták, sőt levélváltás Seneca és Pál, Jézus és az edessai Abgar között. Ezek a jámbor iromány ok semmit sem ártottak az egyház ügyének. Túlzásnak tartom ezt a titokzatoskodást a mi munkánk körül.

Losinski erre olyan vadul kezdett hadonászni Manzoni orra előtt, hogy a jezsuiták összeszaladtak, hogy tanúi lehessenek a magas szintű klerikális összetűzésnek.

– Ezt nem lehet azokhoz hasonlítani! – kiabálta dacosan. – Az összes apokrif, amit felsorolt, olyan irat, amely sajnálatos módon új-testamentumi dokumentumokat utánoz. Távolról sem a hamisítás hátsó gondolatával, egyszerűen csak jámbor szándékkal. A lényeg az, hogy valamennyi, és ezt már bebizonyították, valamennyi sokkal későbbi időkből származik.

Manzoni dühösen felemelte öklét, és nagyot csapott a keskeny asztalra.

– Nem vagyok hajlandó természettudományos módszerekkel megítélni az Újszövetséget. A bibliakutatás a filológusok és történészek dolga, tőlem akár a paleográfusoké, kriptológusoké és nyelvészeké is. De a sugárzáskutatók jobb, ha távol tartják magukat a négy evangéliumtól.

– Öt – mondta Losinski arcán azzal a szemtelen vigyorral, amely mindig feltűnt rajta a diadal pillanataiban, és amely miatt a többi jezsuita utálta.

– Tessék?

– Azt mondtam, hogy öt, Krisztusban testvérem. Legalábbis ma már nem zárhatjuk ki a lehetőséget, hogy öt evangélium foglalkozott Jézus urunk tanításával és életével.

Losinski szavai nyugtalanságot keltettek a szerzetesek között. Különös nyugtalanságot, amely azért volt szokatlan, mert amióta csak megkapták a feladatot, mindannyian tudták, min dolgoznak. Legtöbbjüket azonban az a gondolat vezérelte, hogy nem lehetséges az, aminek nem szabad lennie, és Losinski egyértelmű szavai olyan rémületet váltottak ki belőlük, mint a bűnös gondolatok. De mert a bűnös gondolatokat mindig nyomon követi az öröm és a kín, a Gregoriana jezsuitái is egyre kíváncsibbak lettek az igazságra.

Kessler, a csoport egyik legfiatalabb tagja, Losinski pártjához tartozott, amelyet nem befolyásolt munkájában az eredmény. Felvéve a fonalat, közbeszólt:

– Ha megerősítést nyer a feltételezésünk, miszerint öt evangélium létezik, akkor a mi szövegünk szerzője nem az ötödik evangélista lenne, hanem az első, és akkor Márk át kell adja a helyét annak, akinek a nevét nem ismerjük.

– Nincs bizonyíték – intette le Manzoni.

– Nem, bizonyíték nincs – felelte az ifjú Kessler –, de van egy nagyon érdekes megfigyelés.

– Hallgatjuk.

– Ami a négy evangélistánál hiányzik, azok az életrajzi adatok a mi Urunk, Jézus életéről. Mind a négy evangéliumban hiába keressük akár a leghalványabb utalást is Urunk külsejére. Semmi! Miért? Egyetértünk az egyház tanításával, miszerint a négy evangélista egyike sem ismerte Jézus Urunkat, és csak a szájhagyományt jegyezték fel. A történelmi érdeklődés távol állt tőlük. A hithez igyekeztek segítséget nyújtani. Márk azzal a szándékkal, hogy szavaival megnyerje a rómaiakat hitének, Máté a kortárs zsidó gondolkodókat igyekezett meggyőzni, hogy Jézusban az Ószövetség messiásvárása öltött testet. Lukács, a legintellektuálisabb közülük, Márk evangéliumát használta forrásként, de a műveltebb rétegekhez szólt, és filozófiai kérdésekkel is foglalkozott, mint a Szentlélek problematikája. János viszont kilóg a sorból, igen, úgy is mondhatnánk, feltételezte a négy szinoptikus evangélium tudását, de ő maga Jézus Urunk önfeláldozását választotta fő témájául. Ám a jelleméről és a személyéről a négy evangélium egyike sem szól.

– Az Isten szerelmére, Krisztusban testvérem – vágott közbe kellemetlen hangján Manzoni –, semmi újat nem mondott. Nem is gondolom, hogy fontos lenne tudnunk, hogy nézett ki Jézus Urunk. Hogy 180 centi magas volt, 75 kilogramm volt-e a súlya, és sötét, hosszú haja volt-e, mint legtöbb kortársának.

– Persze hogy nem – felelte az ifjú Kessler, és keret nélküli szemüvege mögött ravaszul megvillant a szeme –, de ha erről megtudnánk valamit, akkor önnek is el kellene ismernie, Krisztusban testvérem, hogy a forrás, amely ilyen információkkal szolgál, abban tér el az összes többitől, hogy a szerzője ismerte Jézust.

Hirtelen csend támadt a teremben. Még azok is felnéztek, akik eddig mélyen belemerültek a maguk szövegtöredékébe. Kessler kis pergamendarabot tartott a

kezében, hússzor húsz centiméter méretű pauszt, amilyet minden jezsuita használt a dokumentumra fektetve és ceruzával körülrajzolva az átlátszó lapot. Ez a módszer lehetővé tette, hogy kiegészítsék a hiányokat, anélkül, hogy az eredeti sérülne.

– Tegnap óta magamnál hordom az eredményt – mondta Kessler. – Aludtam rá egyet…

– Ne csigázza itt az érdeklődést, Kessler! – Manzoni dühében úgy fújtatott, mint egy megbokrosodott paripa. – Mondja már el, mire jött rá!

A jezsuiták között szokás volt, hogy aki lefordított vagy kiegészített egy töredéket, beszámolt a munkájáról, aztán közösen megvitatták a tartalmat és a hihetőséget. Kessler, aki azt a vitatható előnyt élvezte, hogy neki jutott a tekercs eleje, vagy az, amit különböző jelek alapján az elejének tartottak, nos Kessler eddig még soha nem számolt be a munkájáról. Az ok az volt, hogy mindig a tekercsek eleje szenvedi el a legtöbb sérülést, szakadást, kopást, sarkok és egyes részek hiányoznak belőlük, ami éppen a munkának ezt a részét teszi a legnehezebbé.

– Előre szeretném bocsátani – kezdett bele Kessler –, hogy kiegészítésemet és fordításomat már megbeszéltem Sztyepan Losinski testvérrel, és ő elfogadhatónak találta a fordításomat. Eszerint a pergamen három sorral kezdődik, amelyek nincsenek birtokunkban, és amelyeket valószínűleg sosem fogunk megtalálni, mert mechanikus sérüléseket szenvedtek. A negyedik sor ezekkel a szavakkal kezdődik: …atya, Jézus, aki azt mondta magáról, hogy Istentől jött hozzánk tanítónak, hogy jelt adjon nekünk… Messiásnak küldték… tanúja voltam… ahogyan az atya szereti a fiút… és tisztelték az emberek alakját, amely négy rőf volt a feje tetejéig, és hullámos haját, melynek színe olyan volt, mint az ébenfa, míg én alacsony növésű maradtam, mint a legtöbb férfi Galileában. Hogy lágy hangját hallják, messziről jöttek oda az emberek…

A páterek hallgattak, mintha mindannyian még egyszer elismételnék magukban a szavakat. Manzoni reagált elsőként:

– Istenem – mondta. – Mennyi van meg biztosan a szövegből, mennyi a kiegészítés vagy más okból vitatható?

– Húsz százalék a kiegészítés – felelte dr. Kessler –, egyötöd.

– És a mi Urunk Jézus leírása?

– Biztosnak tekinthető. Ez a legépebben megmaradt rész, ahogy általában a szöveg a vége felé tisztább, mint az elején.

– Kessler odanyújtotta Manzoninak a pergamenjét.

Manzoni csak úgy falta a szemével az írást. Heves mozdulatai, amelyek épp olyan idegenek voltak a rendfőnöktől, mint a kételkedés a Szent Anyaszentegyház bármelyik dogmájában, hatalmas belső feszültségről árulkodtak. Jobb keze mutatóujjával követett minden egyes szót, és közben mozgott az ajka. Végül visszaadta a lapot Kesslernek, kinézett a magas ablakon, és oda sem nézve megszólalt.

– Ha a tradukciója helyesnek bizonyul, akkor igaza lenne, Krisztusban testvérem. Akkor ennek a szövegnek a szerzője valóban nagyon közeli kapcsolatban kellett álljon a mi Urunk Jézussal.

Mielőtt visszatért volna a terem homlokzati falánál álló munkahelyéhez, halkabban még hozzátette:

– Jó munka. Igazán jó munka.

3

Losinski oldalba bökte Kesslert, és fejével a távolodó professzor után intett.
– Ez minden, amit mondani képes – súgta oda a fiatalabbnak.

Kessler megcsóválta a fejét.

– Nem volt felkészülve rá. Azt hiszem, egyelőre túl sok minden kavarog a fejében. – Felnevetett: – Szegény Manzoni!

Losinski is elmosolyodott, de gyorsan visszanyerte komolyságát.

– Könnyen előfordulhat, hogy bezárnak bennünket. Csak azon múlik, mekkora jelentőséget tulajdonítanak a felfedezésünknek, de nem először fordulna elő, hogy a Kúria ilyen lépésre szánja rá magát. A konklávé a katolikus egyház találmánya.

– Pápaválasztáskor.

– Pápaválasztáskor, eredetileg azért, hogy gyorsabb döntésre ösztönözzék a bíborosokat. Azóta viszont más elgondolásé a főszerep, az eltitkolásé. Egyetlen keresztény sem tudhatja meg, hogyan választották meg a pápát, ki volt mellette és ki ellene. Nagyon jól el tudom képzelni, hogy az a feladat, amellyel mi itt foglalkozunk, nagyobb jelentőséggel fog bírni a Kúria szemében, mint egy új pápa megválasztása, és igyekezni fognak mindent titokban tartani.

– Rendi eskü alatt állunk, Krisztusban testvérem!

– Maga hisz a rendi esküben, de nézzen csak körül egy kicsit! Mindenkiben megbízna az itt lévők közül? A holland Veelfortban, a sértődős franciában vagy a saját honfitársában, Röhrichben? Eskü ide, eskü oda, testvéreink egyharmadáért nem állnék jót, ha jön a kísértés.

– Kísértés?

Losinski megvonta a vállát, és kifelé fordította tenyerét, mint aki azt akarja mondani, ki tudja? De hogy mit akart ezzel jelezni, azt Kessler nem értette. Mindenesetre nem találta különösebben erényesnek a másik gondolatait.

A lengyel lesütött szemmel közelebb lépett Kesslerhez.

– Tudja, a tudás fájának sok az irigye, mert mióta csak ember él a földön, tudásra vágyik. És mert a tudás egyfajta szenvedély, mint a testi vágy, a tudatlanság fájdalom, és mert csak nagyon kevesen élvezik a fájdalmat, mindenki tudásra, felfedezésre vágyik, és ezt a tudást meg a vele járó hatalmat a szent anyaszentegyház is kihasználja. Vagy talán vitatkozna velem, ha azt mondom, hogy a pápa befolyása báránykáira döntően abból táplálkozik, hogy előnye van velük szemben a tudás terén?

– Krisztusban testvérem! – Kessler megdöbbenése nem volt színlelés.

Még sosem hallott ilyen eretnek szavakat egy rendtársa szájából.

Losinski a terem homlokzatát díszítő felirat felé mutatott, amely alatt a professzor asztala fölé hajolva ült.

– Rendünk alapítójának, Ignácnak az volt a jelszava, *Omnia ad maiorem Dei gloriam*, nem pedig *Omnia ad maiorem ecclesiae gloriam*. Mi a Mindenható szolgálatában állunk, nem az egyházában.

Ismét csúfondáros mosoly suhant át az arcán, aztán folytatta:

– Hogy a portugálok, a franciák, a spanyolok, a svájciak és a végén még a németek is betiltották a rendünket, éppen elég felháborító, de az, hogy még egy pápa is erre vetemedett, szégyen az egyház egész intézményére. Miért tette? A történelemkönyvek azt akarják elhitetni velünk, hogy a Bourbonok nyomására tette, pedig dehogy, XIV. Kelemen a tudásunktól félt. Ennyiben nem vagyunk éppen kellemes helyzetben. Képzelje csak el, mi történne, ha bebizonyosodna a feltételezésünk az öt evangéliumról, azaz hogy a mi négy evangéliumunk egyetlen ősevangéliumra vezethető vissza.

– A következményekre őszintén szólva még nem is gondoltam – felelte óvatosan Kessler –, de azt hiszem, ez függ a pergamen tartalmától is.

– Az ördög mindenhová bedugja lópatáját. – Losinski kutató pillantással méregette fiatal szerzetestársát. Becsülte gyors észjárásáért, amiben alaposan különbözött a lassú Manzonitól, de nem tudta, megbízhat-e ebben a németben. Ehhez nem ismerte eléggé. Mert amit a kívülállók nem is sejtettek, a Jézus Társasága jámbor palástja alatt cinkosságok szövődtek, inkább ravasz kartellre, mint keresztény közösségre jellemzően.

– Nem tudom, osztja-e a nézetemet, fiatal barátom – folytatta Losinski –, de én a „Doctor mirabilis” Roger Baconnel tartok, aki elutasította az egyházi tekintélyre hivatkozást, amely minden elfogadható indoklás nélkül a hitre apellál, és elutasította a filozófiai dialektika módszerét is, mert nem engedi meg, hogy magunk értsük meg a dolgokat. Bacon azt vallotta, hogy egy tudományos kutatás nem minden eredményét kell okvetlenül közzétenni, mert a gyenge agyakban esetleg többet ért, mint használ.

Kessler elnevette magát.

– 700 éve vitatják ezt a felfogást…

– Attól még nem kevésbé helyes. Arisztotelész 2300 évvel ezelőtt élt, de istenbizonyítása még ma is rányomja a bélyegét a filozófusokra, akik pedig általában szeretnek mindenbe belekötni és mindenben kételkedni. Vagy ön talán más véleményen van, Krisztusban testvérem?

– Én koptológus és paleográfus vagyok. Sosem tanulmányoztam behatóan Arisztotelész írásait.

– Hiba. Arisztotelész még a legnagyobb kétkedőket is megszorongatja. Tudja, Isten létének bizonyításában az időből indul ki. Az idő örök. De az idő mozgás is, előre a jövőbe és vissza a múltba. És mindennek, ami mozgásban van, oka kell legyen. Az örök mozgás okaként feltételezhetünk egy másikat, ehhez megint egy másikat, és így tovább. De mert nem folytatódhat így a végtelenségig, kell lennie egy *primum movens*nek, egy első mozgatónak, amely maga mozdulatlan. Ez Isten.

– Jó elgondolás! – kiáltott fel Kessler, olyan hangosan, hogy egy kecskeszakállas jezsuita, aki úgy érezte, megzavarták a munkájában, felnézett és csendre intette. – Jó elgondolás – ismételte meg suttogva Kessler –, de eltértünk a témától. Ha jól értettem, úgy gondolja, hogy jobb lenne titokban tartani kutatási eredményeinket.

Losinski vállat vont, ami keselyűhöz tette hasonlóvá a sovány embert.

– Ezt sem maga, sem én nem dönthetjük el. Még azt sem hiszem, hogy neki beleszólása lenne – intett fejével Manzoni felé, s a mozdulatban némi lenézés tükröződött.

– Mindenesetre – tette hozzá végül – magának óvakodnia kellene kutatási eredményeinek közzétételétől. Ami a fejében marad, azt senki sem lophatja el, Krisztusban testvérem.

Ezután mindketten visszatértek a munkájukhoz, Losinski az első ablak mellé, Kessler az asztalsor túlsó végén, a házmagasságú könyvespolc elé.

Kesslert zavarba ejtette a beszélgetés a lengyel szerzetes-társsal. Nem is egészen értette, mit akart mondani a másik, de volt benne valami titkos megállapodás, amelynek tartalmát ő, Kessler nem ismerte.

Még ugyanaznap este – a nap hátralévő része egyébként minden újabb felfedezés nélkül zajlott le – Manzoni félrevonta Kesslert, és komolyan elmagyarázta neki, hogy óvatosnak kell lennie Losinskival. Losinski ugyan kiemelkedő tudós és hatalmas műveltséggel rendelkezik, amelybe még olyan papi személy számára nem ortodox területek is beletartoznak, mint a jazz vagy az ezoterika, de a szíve mélyén Losinski eretnek, ő pedig, Manzoni, nagyon is jól el tudná képzelni, hogy Losinski harminc ezüstért elárulná Jézus Urunkat, mint az iskarióti Júdás.

Manzoni közlése vegyes érzéseket ébresztett Kesslerben, aki fagyosan csak annyit válaszolt, hogy még egy rendfőnöknek sincs joga szerzetestársa felett ítélkezni, különösen, ha az semmiféle bűnt nem követett el. Még Péter is bocsánatot nyert, aki pedig háromszor árulta el a mi Urunkat, mielőtt a kakas megszólalt.

Nem kell patikamérlegre tenni minden egyes szót, vágta rá Manzoni. Természetesen távol áll tőle, hogy a hitnek ellentmondó tettel vádolná nagytiszteletű rendtársát, Sztyepan Losinskit, de az nyílt titok, hogy feszült a viszonya az anyaszentegyházzal. Ezért ő, Manzoni, jobban örülne, ha Kessler inkább a rendíthetetlen hitű dr. Lucino testvérhez vagy a francia Bigouhoz fordulna, akik bármikor készen állnak elbeszélgetni vele.

Kessler megígérte, mi mást tehetett volna, de útban hazafelé az Aventinón álló jezsuita kolostorba, ahol a Gregorianán kapott megbízása óta lakott (más jezsuiták, akik már elszoktak a kolostori élettől, a városban laktak panziókban), nem tudott szabadulni a gondolattól, hogy érthetetlen összefüggések finom hálójába keveredett, ami megzavarhatja a szerzetesek egységét. Mit egység! Kesslernek már hetek óta az a kellemetlen érzése volt, hogy rendtársai között láthatatlan fal húzódik, két pártra osztva őket, ő maga pedig nem tudja tisztázni magával, melyik oldalhoz is tartozik.

4

A jezsuiták minden istenfélelelemtől és jámborságtól távoli viselkedése Kesslerben dacot ébresztett, és a következő napokon azon kapta magát, hogy jobban érdekli rendtársai viselkedése, mint a tudományos munka. Losinski hozzá hasonlóan a San Ignazio kolostorban lakott az Aventinón, sőt még ugyanazon a folyosón is volt a szobájuk, de eddig nem figyelt oda a lengyelre. A jezsuiták abban különböznek a többi szerzetesrendtől, hogy nem viselnek papi ruhát, hanem a világi papok mindenkori szokásos viseletét. Istentiszteleteket sem tartanak, és egész életvitelük sokkal inkább világi, mint szerzetesi.

Kessler, amikor érdeklődni kezdett Losinski iránt, megfigyelte, hogy az bizonyos estéken elhagyja a kolostort, és csak éjfél után jön haza, ami nem tűnt fel az illusztris közösségben, legfeljebb a rendszerességével. Kessler habozott, megkérdezze-e a dologról Losinskit, vagy egyszerűen csak kövesse valamelyik este. Úgy döntött, inkább a nyomába ered.

Losinski másnap este nyolc óra tájban kilépett a szobájából, szokása szerint felakasztotta a kulcsát a portán, gyors léptekkel végigsietett a Via di Santa Sabinán a Piazzale Romulo e Remóig, ahol taxiba szállt. Kessler egy másik taxival követte. Egy darabig a Tiberis partján haladtak egészen a Piazza Campo dei Fioriig, ahol Losinski kiszállt a taxiból, és befordult egy keskeny, sötét kis mellékutcába. Ott eltűnt egy magas, hatemeletes ház kapuja mögött.

Kessler nem merte még a házba is követni Losinskit. Egy darabig az utca túloldalán várakozott. Az első két emelet sötét volt, a harmadikon, a negyediken, az ötödiken és a hatodikon égtek a villanyok.

A római kapuk hagyományosan pompát és jólétet sugároznak, még akkor is, ha mögöttük lepusztult bérház rejtőzik. Ráillett ez erre a kapura is. Négy csillogóra fényezett réztábla hirdette, hogy a házban van egy ügyvédi iroda, két orvosi rendelő és egy „Presto” nevű reklámügynökség. A régimódi névtáblán, amennyire a homályban ki lehetett venni, nyolc semmitmondó név sorakozott. A kapu zárva volt, és Kessler végül visszatért a kolostorba, ott törte tovább a fejét.

Magával ragadta az a bűnös kíváncsiság, amely ugyanolyan csillapíthatatlan szenvedéllyé képes válni, mint a vágyódás egy nő után, és Kessler elhatározta, hogy pontosan felderíti Losinski működését. Két nappal később rendtársa alig lépett ki a cellájából és indult el a Piazzale Romulo e Remo felé, Kessler a portára sietett, leemelte a tábláról Losinski szobakulcsát, a magáét akasztotta a helyére, és bement társa szobájába.

A helyiség nem sokban különbözött az ő cellájától, állt benne egy X. Pius idejéből származó háromajtós szekrény, fekete, méltóságteljes, agyondíszített, méltó rá, hogy a Codex Iuris Canonicit elhelyezzék benne, egy még régibb szekreter kétoldalt szimmetrikus ajtókkal, amely állapotát tekintve mintha nem élte volna túl sértetlenül a kölni zavargásokat XVI. Gergely pápa idején (a melléje állított magas

támlájú szék illett hozzá, ha nem is a formájával, de rondaságával feltétlenül), meg egy négyszögletű fa mosdóasztal kopott lavórral, ugyanolyan jelentéktelen külsejű, mint XV. Benedek pápa, de a pápához hasonlóan igen hasznos, ami a célszerűséget illeti. A legfiatalabb bútordarab a szobában egy XII. Pius idejéből származó, heverőnek álcázott vörös szörnyeteg volt, amely ágyként szolgált.

Az itt leírt bútorokat nem több, mint háromszor öt méter területen zsúfolták össze. A mennyezetről fehér gömb függött le világításként. A cellának egyetlen magas ablaka volt, az ajtóval szembeni keskeny oldalon. A padlót valaha vörös, sok-sok talp által barnára taposott kókusz futószőnyeg takarta, és minden lépés alatt úgy nyikorgott és sóhajtozott, mint egy viharvert, öreg vitorlás hajó.

Kessler lábujjhegyen átlopakodott a szobán, ami természetesen mit sem csökkentette a zajt, és kinyitotta a szekrény bal oldali ajtaját. Könyvek, összetűzött iratok, csomókba kötött levelek hevertek négy polcon, olyan káoszban, amilyen Noé bárkáján lehetett, mielőtt elérkezett az özönvíz. A középen nyíló két ajtó mögött baloldalt fehérneműket látott, jobboldalt Losinski ruháit, gondosan vasalt fekete öltönyöket és egy fekete kabátot, amilyet előszeretettel viselnek a jezsuiták.

A ruhásszekrény alján teletömött zsák feküdt, olyan mint egy tengerészzsák, amilyenben a matrózok hordják magukkal a holmijukat. Felül két bőrszíjjal záródott. Kessler megpróbálta kezével kitapogatni a zsák tartalmát, de minél tovább tapogatta a titokzatos zsákot, annál inkább nőtt a kíváncsisága, míg végül döntésre szánta magát, és kinyitotta.

– Jézus Mária! – szaladt ki a jezsuita száján. Kessler tűzpiros, magas sarkú, hegyes orrú női cipőt húzott elő a zsákból, még soha életében nem látott ilyen bűnös külsejű lábbelit. A kis láb, amely valaha viselhette ezt a műremeket, csábos görbületeket mutathatott, tulajdonosa úgy nézhetett ki, mintha folyton lábujjhegyen állna, amitől karcsú lábai még hosszúbbnak tűnhettek, mint amilyennek a Teremtő szánta őket. Bizonyára átlátszó fekete harisnyát viselt, hátul varrással a bokájától a combjáig.

Kessler a mocskos gondolatoktól megzavarodva dugta vissza a vörös bűnt a zsákba, és már épp készült undorral visszazárni, de ellenállhatatlan kényszert érzett, hogy legalább egy pillantást vessen a zsák belsejébe. Csupa fél pár cipőt látott, különböző fazonokat, szellős szandálokat, szigorú fekete félcipőket, még egy csizma is volt köztük, ceruzavékony magas sarokkal.

Különösen felkeltette Kessler érdeklődését egy hófehér valami, hosszú szalagokkal, egyszerűen muszáj volt előhúznia. Nem csalódott sejtésében, selyem balettcipő volt, balerina lábára illő. – Jézus, Mária! Milyen puha ez a vékony bőrtalp! Kessler beledugta a kezét, de rögtön vissza is rántotta, mintha szentségtörést követett volna el. Ez a cipő csak egy fiatal lány fehér harisnyás karcsú lábára illik, olyan lábra, amely törékeny, mint egy virágszál, és fodros szoknyácska alatt végződik. Kessler megállt.

Hirtelen ráébredt, hogy a Losinski által mocskos szándékkal összehordott cipőgyűjtemény benne ugyanolyan bűnös gondolatokat ébreszt, mint a lengyelben, akit először még elítélt, amikor felfedezte a zsákot. Kessler zavartan visszacsukta a

zsákot és begyömöszölte a szekrénybe. Éppen becsukni készült a kétszárnyas ajtót, amikor észrevett egy jelentéktelen kinézetű barna bőröndöt, alig nagyobbat, mint egy misekönyv, fent, a szekrényszörnyeteg felső polcán.

Nyújtózkodnia kellett, hogy egyáltalán elérje. A bőrönd be volt zárva. A szekreter felső fiókjában Kessler talált három különböző méretű kulcsot, a legkisebbről gondolta, hogy a bőröndhöz tartozik. A kulcs beleillett a zárba. A bűnös tengerészzsákkal szerzett tapasztalatok után Kessler felkészült a legrosszabbra, de amikor kinyitotta a bőröndöt, nem akart hinni a szemének. A bőröndben pénz volt, gondosan elrendezett dollárkötegek, húsz- és százdolláros bankjegyek.

Kesslernek, aki soha nem foglalkozott pénzzel, fogalma sem volt, mennyi lehet, tíz, ötven vagy százezer? A felfedezés mindenesetre megerősítette abban a feltevésében, hogy Losinskival valami nincs rendben, és miközben bezárta a bőröndöt és visszatette a szekrénybe, a kulcsot pedig a fiókba, azon törte a fejét, miféle játékot űzhet rendtársa, vannak-e cinkosai, és mi a célja?

Az ilyen helyzetek alkalmasak rá, hogy hamis nyomra térítsék a kopót, mert egyetlen megrázkódtatás minden más nyomot háttérbe szorít. Ezért Kessler nem is törte tovább a fejét, inkább további nyomokat keresett, amelyekkel leleplezhetné Losinskit.

A szekreter fiókjai, baloldalt három és jobboldalt három, amelyekhez Kessler nagy reményeket fűzött, érdektelennek bizonyultak, a rendetlenség inkább zavaros elméhez, mint a *Societatis Jesu* egy tagjához illett volna, és ebben a rendetlenségben Kessler semmi olyan tárgyat nem tudott felfedezni, amelyből következtetéseket vonhatott volna le Losinski szándékaira vagy tetteire nézve.

Kessler megint a baloldali szekrényajtó felé fordult, amely mögött, mint már tudta, könyvek és iratok rejtőztek. A könyvek mindig árulkodóak, a legalattomosabban pedig azok a könyvek árulkodnak, amelyek valakinél nincsenek meg. Kessler egy gyors pillantással megállapította, hogy Losinskit egyáltalán nem érdekli a jámbor keresztényekhez szóló épületes irodalom, és a jezsuita hagyományoknak megfelelő teológiai-filozófiai művek is csak kevéssé. Ehelyett olyan eretnek irományokat látott, mint *The History of the Knights Templars*[*] vagy *A messianisztikus függetlenségi mozgalom Keresztelő János fellépésétől Igazságos Jakab bukásáig Flavius Josephus Jeruzsálem elfoglalásá*ról *szóló újonnan felfedezett írása és vallástörténeti források nyomán* vagy *Krisztus kereszthalálának élettani lehetetlensége, A szinoptikusok csodaleírásai és viszonyuk a szájhagyományokhoz* – csupa olyan könyv, amely alkalmas a keresztény hit kikezdésére.

Igaza volt Manzoninak, amikor azt mondta Losinskiról, hogy eretnek? Akkor mi a csudáért dolgozik ez az eretnek egy olyan projekten, amely alapvető fontosságú az egyház számára?

Kessler csak egyetlen magyarázatot talált. Manzoni megveti Losinskit, talán gyűlöli is, de szüksége van a tudására. Semmi kétség, a lengyel okosabb és képzettebb a többieknél, ami már önmagában is elég, hogy ellenségeket szerezzen neki. De

[*] A Templomos Lovagok története

tényleg pótolhatatlan-e Losinski? Nem lehetséges, hogy csak azért tartják itt a megvetett Losinskit, mert másutt több kárt okozhatna, mint a Gregorianában?

Mit tudhat Losinski?

Az irattartókban Kessler vázlatokat, rajzokat, régi papiruszok és pergamenek másolatait, görög és kopt nyelvűeket talált. Több száz feljegyzés a margókon, apróbetűs, rendezett írással, amely szöges ellentétben állt az egyébként uralkodó rendetlenséggel, amiből arra következtetett, hogy Losinski úgy mart bele ezekbe a kérdésekbe, mint a farkas a karmai közt tartott bárányba, amelyet nem ereszt el többé. Kesslernek nyugalomra lett volna szüksége, hogy alaposan tanulmányozza a lapokat, de már első pillantásra is megállapította, hogy zömében ősszövegekről vagy a korai kereszténység idejéből származó szövegekről van szó, ami Losinski szakterülete. Számtalan rajz és fénykép a Titusz-diadalívről, egy másik római épületről ugyanebből a korból, amiből Kessler arra következtetett, hogy Losinski valamilyen, a Gregoriánén kívül eső kérdéssel foglalkozik vagy foglalkozott.

Egy két vastag kartonlap közt nagy gonddal tárolt lap különösen felkeltette a fiatal jezsuita figyelmét, mert az átlátszó fólián keresztül felismerte, hogy tökéletesen ugyanolyan, mint az a töredék, amelyet néhány nappal ezelőtt lefordított. A látszat azonban csalt, mert a kopt szöveg csak hasonlított az övére, de egészen más volt. Ez a töredék szokatlan épségben és jól olvashatóan maradt meg, és Kessler ellenállhatatlan kényszert érzett, hogy megpróbálja elolvasni a megbámult sorokat, ahogy a paleográfusok szokták, a legkönnyebben olvasható szavakkal, helység- és személynevekkel vagy a mondat tárgyával kezdve, amely általában a sor elején állt.

Mindjárt az elején egy névre bukkant, mert szokatlan és ritka volt, különösen kopt szövegekben, mint a Jézus név. A név Barabbas volt.

Barabbas?

Kessler gondolatai elakadtak, mert a folyosón csoszogó lépések közeledtek. Kapkodva visszadugta a fóliát az iratok közé, oda, ahonnan előhúzta. Lélegzetvisszafojtva hallgatózott. Az ilyen pillanatokban másodpercek is óráknak tűnnek, legalábbis Kessler így érezte, és csak akkor mert újra levegőt venni, amikor a lépések ellenkező irányban távolodtak.

Kessler úgy megrémült, hogy egész testében reszketett, és úgy döntött, egyelőre abbahagyja a kutakodást. Visszacserélte a kulcsokat a portán függő táblán, bement a cellájába, és úgy ahogy volt, végigvetette magát az ágyán. Feje alatt összekulcsolt kezekkel bámulta a mennyezetet.

5

Az volt az első gondolata, hogy be kellene avatnia Manzonit. Eszébe jutottak elöljárója szavai, aki, amikor megkapta a római megbízást, integritásról beszélt, ami

miatt éppen őt, Kesslert választották ki, és eddigi életében Kessler valóban nem követett el semmi olyat, ami kételyeket ébreszthetett volna integritása felől. De ha beszél Manzoninak, akkor azt is be kell vallania, hogy behatolt Losinski cellájába, a többiről már nem is szólva, a szent Szűzanya bocsássa meg.

Hogyan bírhatná szóra Losinskit? Egyszerűen vonja kérdőre, kérdezze meg, miféle obskurus kutatásokkal foglalkozik? A lengyel mindent tagadna, és ő, Kessler mindenképpen lejáratná magát, akár elhallgatja a kémkedést, akár bevallja. Losinski nem az az ember, akit akár az egyik, akár a másik kihozna a sodrából, nem, Kessler kénytelen volt elismerni, hogy ez az ember erőben és akaratban felülmúlja őt. És ha nem is vallotta volna be soha még önmagának sem, Kessler a lelke mélyén kezdett kételkedni, nem lovalta-e bele magát fölöslegesen valamibe, és egy szép nap talán magától kiderül minden, mint Mózes első könyvében.

Persze ott van az bűnös tartalmú zsák Losinski szekrényében, amely nem illik szerzeteshez, de hát nem nézegette-e ő maga is ugyanolyan élvezettel a cipőremekeket, mint a másik? Losinski, aki ha rátör a hús kísértése, amely még a legjámborabb keresztényt is úgy üldözi, mint egy egyiptomi csapás, nyugtalan fantáziáját bőrrel és selyemmel elégíti ki, nem jobb szerzetes-e, mint ő, aki, az Úr irgalmazzon a szegény bűnösnek, ilyen napokon azokat a bizonyos házakat keresi fel a Trasteverén, ahol sötét kapualjakban a nők minden férfi előtt felemelik a szoknyájukat, ha egyáltalán van rajtuk szoknya, hogy a cölibátus legharcosabb híve is kénytelen legyen szembenézni a különbséggel, amely az Atya akaratából Ádám oldalbordájából született. És ha azon a bizonyos napon, a szeplőtelen szűzanya ünnepének másnapján, amikor a nyári hőség odahajtotta, az egyik leghírhedtebb ilyen intézményben nem találkozott volna össze a minorita Padre Francescóval, akihez hetente gyónni járt, aznap este nem érte volna be a látvány kéjével, hanem rávetette volna magát egy vörös hajú kurvára. így viszont mindketten a Magasságos intését látták az esetben, egyszerre hagyták ott a helyszínt, és soha többé nem beszéltek a dologról.

Ami Losinski titokzatos mesterkedéseit illeti, okosabb lesz, ha összebarátkozik a lengyellel és a bizalmába férkőzik, végül is épp Losinski intette óvatosságra a pergamen fordításánál, amit Kessler egyébként a mai napig sem értett egészen.

A lengyel azonban nem könnyítette meg Kessler dolgát. A következő napokban szándékosan kerülte a társaságát, legalábbis Kessler úgy érezte. Még a Gregorianában is, ahol pedig szokás volt, hogy mindennap megvitattak egyes szavakat és szövegrészeket, Losinski szokatlanul hallgatag volt. Fordításai fölé hajolva dolgozott, két napig egyetlen szót sem szólt, és Kessler udvarias kérdésére, jól halad-e, elutasító nemmel válaszolt, és ettől fogva Kessler jobbnak látta, ha széles ívben elkerüli.

Azért nem tévesztette szem elől rendtársát, látszólag jelentéktelen mozzanatokat is megjegyzett, mint újságvásárlást egy bódénál vagy a levélszekrény kinyitását, és amennyire feltűnés nélkül megtehette, mindenhová követte Losinskit. Néhány nap múltán már kezdett elszemtelenedni, amiből Kessler bátorságot merített, mint egy detektív egy rossz regényben, váltogatta az öltözékét, hogy minél jobban bepillanthasson a titokzatos ember életébe.

Mindenszentek estéjén Losinski ismét elindult a kolostorból, és taxival a Via Cavourra hajtatott, ahol jobboldalt, a San Pietro in Vincoli templomához vezető kőlépcsőnél szállt ki. Mint mindig, most is fekete kabátot viselt, és külseje semmiben sem utalt jezsuitára. Hátra sem nézve – ennyire biztonságban érezte magát –, kettesével véve a fokokat, felszaladt a lépcsőn, olyan fürgén, hogy Kessler alig tudta követni.

A San Pietro in Vincoli arról híres, hogy itt őrzik Péter apostol láncait, de méginkább Michelangelo Mózes-szobráról, a művészettörténet egyik nagy tragédiájáról, és semmi különös sem lett volna abban, hogy Losinski ellátogat ide. Még abban sem, hogy egyenesen az egyik rozoga fa gyóntatószékhez sietett, letérdelt a rács előtt, és keresztet vetett, de Kesslernek, aki egy oszlop mögül közvetlen közelből figyelte a jelenetet, feltűnt, hogy a jezsuita gyónása inkább a gyóntató szidalmazására emlékeztetett. Losinski nem a bűneit akarta megvallani, hanem csak szóáradatot zúdított a bent ülő szerencsétlenre, aki szóhoz sem jutott, legalábbis így tűnt.

A gyónás hirtelen ért véget. A rács nyílásában, amelyet az anyaszentegyház arra rendszeresített, hogy a gyónók lelkük épülését szolgáló szentképeket kaphassanak rajta át, megjelent egy vastag boríték, amelyet Losinski eltüntetett a kabátja zsebében. Aztán ugyanezen az úton átnyújtott egy kisebb borítékot, gyorsan keresztet vetett és már ment is.

A találkozás megerősítette Kesslert abban a feltételezésében, hogy Losinski kettős játékot űz. Hagyta távozni Losinskit, mert ebben a pillanatban sokkal jobban érdekelte, ki rejtőzik a rozoga gyóntatószékben. Kessler biztos volt benne, hogy nem a szegény bűnösöket váró gyóntatópap.

Mégis nagyon is papos külsejű, középkorú férfi lépett ki a gyóntatószékből, ápolt, modern ruhában. Losinskival ellentétben igen nyugtalannak látszott, és kutatva lesett körül, mielőtt kilépett volna a félhomályos templomból.

Kessler kellő távolságból követte, és most már azon sem csodálkozott volna, ha a férfi a Corso Vittorio Emmanuelen át a Vatikán felé indul, és ott tűnik el valamelyik hivatalban. De Kessler tévedett. Az ismeretlen megivott egy kávét egy kávéház teraszán a Via Cavouron, aztán egyenesen a Hotel Excelsiorba ment, a város egyik legelőkelőbb szállodájába.

A szálloda előcsarnokában olyan nagy volt a tolongás, hogy Kesslernek semmiféle kockázatot nem kellett vállalnia, hogy néhány lépésnyire kerüljön a férfitól. Az ismeretlen fellépésében volt valami nagyon is világias, és a fiatal jezsuita, akin ez természetesen nem látszott, hozzá képest gyereknek és gyámoltalannak érezte magát. Mit tegyen?

Losinski rejtélyes találkozója az ismeretlennel a San Pietro in Vincoliban tökéletesen összezavarta Kesslert, és még a meditáció sem segített, amikor este a cellájában letérdelt az imazsámolyára (most jutott eszébe, hogy Losinski cellájából hiányzik ez a bútordarab). Ha eddig valamilyen oknál fogva kételkedett volna a lengyel gonosz szándékában, mióta tanúja volt a csereüzletnek a gyóntatószékben, biztos volt benne, hogy Losinski valami áttekinthetetlen, piszkos dologba keveredett.

Arról, hogy a Gregoriana titkos munkájáról vagy valami egészen másról van-e szó, Kessler nem mert véleményt alkotni, és Losinskit sem merte kérdőre vonni, mert úgyis biztosan tagadna mindent, sőt ettől kezdve bizalmatlanná válna, Kessler pedig sosem tudná meg az igazat. Márpedig meg akarta tudni.

Minél tovább gondolkozott az egészen, annál inkább erősödött benne a meggyőződés, hogy a *Societatis Jesu* minden tagja bizalmatlan a többiekkel szemben, és mélységesen sértette a gondolat, hogy visszaélhetnek a gyanútlanságával. Annyira sértette, hogy elhatározta, végére jár a dolognak.

HETEDIK FEJEZET

Nem remélt találkozás

Magány

1

A szörnyű kísértet megjelenése óta Anne von Seydlitz a lábát sem tette be a saját házába. El is határozta, hogy amíg ez az egész nem tisztázódik, egyetlen éjszakát sem tölt el abban a házban. Arra a két napra, amelyet főként ruhaneműi kicserélésével és üzleti ügyek intézésével töltött Münchenben, szobát vett ki ugyanabban a szállodában, amelyben korábban Kleiber is lakott.

Sajnálta a dolgot Adriannal, de bizonyos fokig örült is, mert az volt az érzése, hogy Kleibert inkább ő maga érdekli, semmint a problémái. Viszont ha van valami, amire ebben az ügyben nincs szüksége, hát az egy férfi. Természetesen, ha úgy adódna, boldogan nyújtaná a kezét neki, eszébe jutottak nevelőanyja szavai, aki szigorú hangon arra okította, sosem szabad elutasítani egy felénk nyújtott kezet, még az ellenségét sem, de egyelőre biztos volt benne, hogy erre a találkozásra nem kerül sor. Egyelőre annyi minden kavargott Anne fejében, hogy egy férfi számára már igazán nem maradt hely benne.

A büszkeség hihetetlen dolgokra képes rávenni egy megcsalt feleséget. Valaha Anne von Seydlitz is elképzelhetetlennek tartotta volna, hogy egyes-egyedül valaminek a nyomába eredjen, olyan úton, amely a fél világon át vezet, telve kockázattal és veszélyekkel, csak hogy tisztázzon valamit, ami, még ha egyáltalán tisztázódik is valaha, semmiféle előnnyel nem jár a számára. Csakhogy valamiféle mágikus kapcsolat alakult ki közte és az Ismeretlen, a Titokzatos és Rejtélyes között, mindenesetre Anne úgy érezte, most már nem adhatja fel.

Vajon a Gonosz sokat emlegetett varázsa kerítette a hatalmába, uralkodik minden gondolatán és nem ereszti többé? Miért csinálja mindezt?

Az ilyen és hasonló gondolatoknak azonban nem sok hely jutott az életében. A jelenlegi helyzetében jobb is volt így, különben Anne von Seydlitz azt is észrevette volna, mennyire megváltozott.

Soha életében nem volt egyetlen gondolat megszállottja, és inkább értetlenül, mint csodálattal figyelte azokat az embereket, akik előtt egyetlen cél lebegett. Most pedig megszállottja egy gondolatnak, már nem ismer rá önmagára, mindent félredobott, szerelmet, életet, üzletet, és még csak észre sem vette. Vannak dolgok, amelyek elől lehetetlen menekülni.

A kaliforniai úton tapasztaltak megerősítették Annét abban a meggyőződésében, hogy a férje, Guido, valami világméretű összeesküvésbe keveredett, de azt még nem

tudta eldönteni, tudatosan-e vagy sem. Pusztán egy új bibliai szöveg felfedezése nem lehet elegendő, hogy tudósokat vadászokká, másokat üldözöttekké tegyen.

Mrs. Vossius, a professzor felesége, kettős helyet töltött be a gondolataiban. Anne kételkedett az őszinteségében, igen, néhány nap távolságból már abban is kételkedett, nem űzött-e velük hamis játékot Aurelia Vossius. A legfontosabb nyom kétségkívül az, amit Brandon mondott a valahol Görögország északi részén lévő orfikus rendről. Annének sejtelme sem volt róla, mi várhat rá ott, és egyáltalán odatalál-e a titokzatos rendhez, de egyet biztosan tudott.

El kell mennie Leibethrába.

2

Gary Brandon pontos leírásának hála, Anne von Seydlitz Athénba repült, onnan tovább Thesszaloníkibe, amelyet ott a rövidség kedvéért csak Szalonikinek hívnak, és a Leoforos Megalou Alexandrou festői óvárosban fekvő Makedónie Palace-ban szállt meg.

Guido, aki hivatásánál fogva sokat utazott, egyszer azt mondta neki, hogy ha egy városban nincsenek barátai, adjon fejedelmi borravalót a szállodaportásnak.

A fiatalembert a recepciónál Nikolausnak hívták, mint minden második embert errefelé, kiválóan beszélt angolul, és a nagy értékű bankjegy, amelyet Anne elébe tett, nem is sejtett képességeket szabadított fel benne. Anne a szolgálat lejárta után találkozott vele egy kávéházban a Fehér Torony mellett, ahonnan lelátni a tengerre, és azonnal elmondta neki, hogy elhunyt férje belekeveredett valamiféle összeesküvésbe, amelynek a mozgatóit alighanem Leibethrában találhatja meg. Ennél közelebbit Anne nem mondott.

Nikolausnak, aki aligha volt több huszonöt évesnél, tüskés fekete haja és csillogó sötét szeme volt, hízelgett az idegen nő őszintesége, és megígérte, hogy segít neki. Azt viszont meg kell mondania, hogy hallott már ugyan valamit a leibethrai rendről, de Szalonikiben senki sem tud semmit ezekről az emberekről. A legtöbben, köztük ő is, a szóbeszéd alapján úgy gondolták, valami jámbor rendről van szó, amely bolondokházát működtet Leibethrában. A fogyatékosok persze nem görögök és nem is a környékre valók, hanem külföldiek, akiket oda hoztak.

Anne közbevetette, hogy az elmegyógyintézet talán csak álcázás, és valójában valami egészen más folyik Leibethrában.

Nikolausnak eszébe jutott, hogy a sógora, Vasileos, akinek egy Alkyone nevű szállodája van Kateriniben, jó órányi autóútra dél felé Szalonikitől, mintha egyszer mesélt volna valamit a különös sziklakolostorról az Olümposz lejtőjén, de őt nem igazán érdekelte a dolog, és nem is emlékszik a részletekre.

Másnap Nikolaus elvitte a kocsiján Anne von Seydlitzet Katerinibe a sógorához, Vasileoshoz, aki, hiába szállt meg Anne az ő szállodájában a közeli Olümposz helyett, és hiába ajánlotta be nagyon kedvesen Nikolaus, meglehetősen bizalmatlanul méregette az idegen nőt. Vasileos mindenben Nikolaus ellentétének bizonyult, lassú és zárkózott volt, különösen a vendégeivel szemben. Ráadásul csak egy furcsán rajnai akcentussal színezett német és száraz északgörög intonációval súlyosbított, kínkeservesen megtanult angol sajátos keveréknyelven lehetett értekezni vele.

Errefelé ilyenek az emberek, mentegette sógora mogorvaságát Nikolaus, aztán hosszan és hangosan magyarázott valamit Vasileosnak. Anne ugyan egyetlen szót sem értett az egészből, de a két férfi mozdulataiból és reakcióiból felfogta, hogy Nikolaus szemrehányásokkal illeti a sógorát, és figyelmezteti, okosabban tenné, ha kedvesebben bánna a vendégeivel, különben is, a Németországból jött kiria* nagyon bőkezű. Aztán felírta Annénak a saját thesszaloníki telefonszámát arra az esetre, ha szüksége lenne a segítségére, és elment.

Katerini rendkívül festői városka, még borús és hideg napokon is, távol az ország egyetlen autópályájától. Katerinibe nem szokás utazni, oda csak véletlenül téved valaki. Vasileos szállodájában – bár szállodának hívták, aligha érdemelt volna többet a fogadó névnél – sem töltött egyetlen éjszakánál többet senki. Ennyiben Anne von Seydlitz különlegességnek számított, és a második napon, amikor már bejárta a városka minden utcáját és a festői piacteret, és még mindig nem utazott el, a házak előtt faszékeken üldögélő öregemberek találgatni kezdték, ki lehet az idegen, és mit keres itt. Furcsa volt, de itt az idegen emberek között, egy idegen országban Anne von Seydlitz sokkal nagyobb biztonságban érezte magát, mint otthon, ahol érzése szerint követték és megfigyelték.

A házak előtt viszonylag sok férfi üldögélt; nemcsak öregek, merev arccal és dús szemöldökkel kihangsúlyozott vonásaikat megkeményítette az élettel szembeni ellenállás, amely errefelé nem kímél senkit. Egyik a másikból él, szatócs a kőművesből, kőműves az építőmesterből, építőmester a fűrésztelep tulajdonosából, a fűrésztelep tulajdonosa meg a szatócsból, nem úgy, mint délen, ahol az emberek már pusztán a történelemből is megélnek, még a szemétből is, amit a történelem valahol hátrahagyott. A szegénység gyanakvást szül, és Kateriniben az emberek gyanakvóak voltak, még egymásra is, hát még idegenekkel szemben, egy egyedül utazgató nő pedig még gyanúsabb, így aztán inkább kitértek a kiria útjából.

* hölgy

Csak Georgios Spiliados, a mozgóárus pék, akinek üzlete fura háromkerekű alkotmány volt (a hátsó rész egy régi kerékpárból állt, az elülső viszont egy kétkerekű ládából, egy mosógép hajdani dobozából, amelyet a helyi villanyszerelő adott el neki tíz évvel ezelőtt, és amelybe Georgios üvegkirakatokat vágott, hogy az utcán mindenki megcsodálhassa ropogós barnára sült baklaváit és kataifijeit), csak a pék, Spiliados elegyedett beszédbe Annéval, amikor egy süteményt vásárolt tőle, amit ő, higiéniai céllal barna papírba csomagolt. Kiderült, hogy Spiliados régebben, valamikor nagyon régen, Németországban dolgozott, és most egyedül próbál boldogulni. A faluban ismerik ugyan rendes görög nevét – mutatott a kocsin díszelgő névtáblára –, de a legtöbben csak a Németnek hívják.

Üdülni jött-e ide, érdeklődött Spiliados, mert akkor rossz évszakot választott, Katerini tavasszal a legszebb, amikor virágillatú a levegő. Anne nevetve mondta, hogy nem, és a maga részéről megkérdezte, tud-e valamit Georgios Leibethráról. A pék ekkor gyorsan a pedálra lépett, hogy elszeleljen, de még mielőtt sikerült volna, Anne megragadta a karját, és visszatartotta.

A kérdésére, miért akart eltűnni, Georgios Spiliados kérdéssel válaszolt, azokhoz tartozik-e ő is, ahogy kifejezte magát. Csak amikor Anne hevesen tiltakozott, az ég szerelmére, dehogy is, őt egészen más miatt érdeklik azok az emberek, akkor állt meg.

Georgios Spiliados, aki egyébként nemigen jött zavarba, most izzadó homlokát törölgette, és csak halkan szólalt meg. Arra az esetre, ha netán Anne újságíró lenne, szeretné figyelmeztetni, hogy a *Daily Telegraph* riporterét, aki két héttel ezelőtt járt errefelé, és információkat gyűjtött Leibethráról, még pénzt is adott érte, egy szép nap szétzúzott koponyával találták meg. Hivatalosan azt mondták, hogy lezuhant az Olümposz egyik sziklájáról, de Joannis, aki megtalálta és a pék barátja, azt mondja, hogy arrafelé, ahol rálelt, közel és távol nem volt egyetlen szikla sem. Legjobb lenne, ha Anne minél hamarabb elutazna.

Anne számára Georgios Spiliados volt az egyetlen ember, aki segíthetett. Ezért aztán bankjegyet nyújtott a pék felé, amit az először felháborodva visszautasított. Nem kellett azonban sok idő, hogy enyhüljön a felháborodása, és Georgios begyömöszölte a pénzt fekete sapkája alá. Anne megfogadtatta Spiliadosszal: senkinek sem mondja el, hogy ő Leibethra felől érdeklődik, amit Georgios meg is ígért.

Megbeszélték, hogy délután találkoznak a pék boltjában, két utcácskával odébb. Ha a pék késne, szól a feleségének, Vannának. Feltűnést keltene, ha tovább beszélgetnének itt a nyilvánosság előtt.

Amikor Anne később belépett az üzletbe, Vanna dugta ki a fejét a kőpadlós helyiség hátsó részét elválasztó, függönyként szolgáló tarka műanyag csíkok közül. Az egész bolt berendezése egy hosszúkás keskeny asztalból és a fal melletti gyalult fapolcból állt, amelyen csak néhány kenyér árválkodott. Felső ajka fölött fekete bajuszkával és ráncos arcával inkább Georgios anyjának nézte volna Vannát, mint a feleségének.

A hátsó helyiségben, ahová beinvitálta a vendéget, ugyanolyan kopár volt a berendezés, középen négyszögletes, gyalult asztal állt négy székkel, egy magas szekrény ajtók nélkül, benne tarka edények, mellette fehér mosdótál, vele szemben

vaskampókkal a falra erősített polc. Vanna rákit hozott, és azt mondta, „bitte”, az egyetlen német szót, amit ismert.

Nem sokkal később megérkezett Georgios. Anne próbálta megmagyarázni a férfinek, miért jött Katerinibe. Elmesélte Guido rejtélyes balesetét és az eddigi kutatásait, amivel mélységes együttérzést váltott ki Georgiosból. Georgios meghallgatta a történetet, egy hajtásra kiitta a vízzel hígított rakit, bezárta a bolt ajtaját, aztán visszajött, és leült a négyszögletű asztal mellé. Spiliados ujjaival dobolt az asztalon, mindig ezt tette, ha idegesen törte a fejét valamin.

A helyiséget a fehérre meszelt mennyezetről lecsüngő egyetlen csupasz villanykörte világította meg. Anne tekintete Georgios arcáról idegesen doboló ujjaira vándorolt, majd vissza az arcára. Georgios szótlanul bámult maga elé, és minél tovább tartott a csend, annál inkább fogyott Anne reménykedése, hogy segíteni fog neki.

– Hihetetlen egy történet – szólalt meg végre a férfi – hihetetlen történet, igazán.

– Talán nem hisz nekem?

– Dehogy, dehogy – tiltakozott Georgios. – Azt hiszem, azok az emberek tényleg veszélyesek. Mi itt alig tudunk róluk valamit. Amit a faluban beszélnek róluk, az inkább csak pletyka. Egymás fülébe suttogják az emberek. Alexia, a kovács felesége állítólag látta, hogy máglyán égetnek el embereket, és körbetáncolják a tüzet. Sostis pedig, az övé a kőbánya a keleti lejtőn, azt mondja, hogy őrültek, és össze-vissza gyilkolják egymást. Hogy bölcsek lennének, azt most hallom először. Egyszerűen nem tudom elképzelni. Mit mondott, hogy is nevezik magukat?

– Orfikusok, Orfeusz tanítványai.

– Őrület. Tényleg őrület.

– Azt hiszem – magyarázta Anne a görögnek –, tudatosan terjesztenek ilyesmiket, hogy elterelje a figyelmet arról, amit igazából csinálnak.

– Hivatalosan – felelte Georgios – Leibethra szanatórium értelmi fogyatékosok számára, de azt, hogy igazából mi történik a kerítés mögött, amely elzárja a völgyet, senki sem tudja. Ellátják magukat, mint az Athosz-hegyi szerzetesek, saját autóik vannak, amelyekkel a nagyobb bevásárlásaikat intézik Szalonikiben, és a katerini postamester azt mondja, hogy még a postájukat is a szaloniki főpostán intézik.

– És elképzelhetetlen vagyonnal rendelkeznek – tette hozzá Anne.

Georgios hitetlenkedve csóválta a fejét.

– És miben segíthetnék magának én? – kérdezte végül a görög.

– Azt szeretném, ha elvinne Leibethrába – felelte határozottan Anne von Seydlitz.

Georgios ujjaival beletúrt sörtehajába.

– Maga megőrült – mondta idegesen. – Ezt nem teszem meg.

– Rendesen megfizetem – vágott közbe Anne. – Mondjuk… kétszáz dollár.

– Kétszáz dollár? Maga tényleg megőrült!

– Százat most rögtön, százat pedig a helyszínen.

Anne makacs kitartása megzavarta Georgiost. Felugrott, és idegesen fel-alá kezdett járkálni a helyiségben. Anne figyelte. Kétszáz dollár rengeteg pénz Kateriniben egy pék számára. Szent ég, kétszáz dollár!

Anne előhúzott a táskájából egy százdollárost, és letette az asztal közepére. Georgios ekkor egyetlen szó nélkül kirohant a hátrafelé nyíló ajtón. Anne hallotta a lépéseit a felfelé vezető falépcsőn. Maga is csodálkozott a saját bátorságán, de most már mindenre elszánta magát. Ha egyetlen esély van rá, hogy valami fénysugarat találjon ennek a sötét ügynek a homályában, akkor el kell jutnia Leibethrába.

Egészen pontosan ő sem tudta, mire számít, de ahogy valami titokzatos kényszer összehozza a gyilkost és az áldozatot, Anne is legyőzhetetlen kényszert érzett, hogy megismerje az Olümposz lejtőjén rejtőzködő sziklakolostort, mintha ott lenne minden titok elrejtve. Fejét két keze közé támasztva, szemét a bankjegyre függesztve várakozott Georgios visszatérésére.

A férfi öreg, összehajtogatott térképpel jött vissza. Egy szót sem szólt, csak eltette a bankjegyet, és a térképet fektette a helyére.

– Itt – mutatott középső ujjával egy adott pontra a térképen – itt van Leibethra.

A helyet körrel jelölték meg, fölötte kereszttel, ami kolostorra utalt. Helységnév nem szerepelt. Georgios némán követte ujjával az utat Kateriniből Elasson felé, onnan egy vékony, kanyargós vonalra, amely bizonyára burkolat nélküli földutat jelzett, és valahol az Olümposz lejtőjén tűnt el. Georgios bizonytalan kézmozdulattal jelezte, innen vezet tovább az út valamerre.

– Ha egyáltalán – morogta kedvetlenül maga elé –, akkor alkonyatkor kell megpróbálni. Nappal már messziről észreveszik, ha közeledik valaki.

– Rendben – felelte Anne, mintha ez lenne a világon a legtermészetesebb. – Mikor? – tette hozzá bátran.

Spiliados körülményesen feltápászkodott, lekapcsolta a világítást, és az ablakon át felnézett az égre.

– Az idő kedvező – mondta –, félhold van. Ha akarja… mondjuk holnap.

Georgios ismét villanyt gyújtott, és visszaült Anne mellé az asztalhoz. A térkép fölé hajolva megbeszélték a másnapi tervet. A görögnek volt egy Horex motorkerékpárja, amely aligha fog feltűnni az Elasson felé vezető úton. Spiliados négykor várja a motorral a kovácsműhely mögött. Nem akart feltűnést kelteni, Anne pedig azonnal beleegyezett a tervbe. Nem kell okot adni a szóbeszédre az embereknek Kateriniben.

4

Az első napot csak a helyszín felderítésére akarta szánni. Anne mindenekelőtt tudni akarta, van-e rá egyáltalán lehetőség, hogy észrevétlenül behatoljon az orfikusok

rendházába. Természetesen tudta, hogy a dolog veszélyes, Georgios pedig egyenesen öngyilkossági kísérletnek minősítette a vállalkozását. De volt valami, ami alátámasztotta a magabiztosságát: kell legyen rá valami ok, hogy az orfikusok eddig megkímélték az életét.

Az éjszaka hűvös volt, de nem hideg, amikor Anne visszatért a szállodába. Mióta egy hétre előre kifizette a szállodaszámláját, Vasileos váratlanul barátságosabb lett vele szemben, ami az ilyen természettől fogva morcos embernél néhány szóra korlátozódik, mint *Kali mera*[*], hogy van? vagy *kali spera*[**], Seydlitz asszony, de mivel Vasileos senkivel sem volt közlékenyebb, Annénak legalább nem kellett attól tartania, hogy kifecsegi a tervét.

A szobája az utcára nézett, és ezen az éjszakán minden gondolata a másnapi terv körül forgott. Jóval éjfél után ugatni kezdtek a kutyák, egyik felelt a másiknak, vonításuk visszhangzott az üres utcákon. A sarki kaphinion felől, amely a legtöbb katerini házhoz hasonlóan inkább csűrre, mint lakóházra emlékeztetett, véget nem érő buzukizene szólt, és a ventilátor, amely az Alkyone szálló földszintjét elfoglaló éttermet volt hivatva szellőztetni, hangos zümmögéssel ontotta az ételszagot a szabadba. Néhány késői járókelő hangosan vitatkozott lent az utcán, jó fél óra után sem sikerült egyezségre jutniuk, ahogy a hangerősségből kitűnt. Egy nő már negyedszer vagy ötödször sietett végig kopogós magas sarkú cipőben az utcán, majd néhány perc múltán ugyanolyan céltudatosan vissza. Egyébként csak az autók zaja törte meg az éjszaka csendjét, amelyek tulajdonosai versenypályaként használták a piacteret.

Anne azt hitte, félelemmel és bizonytalansággal fogja eltölteni Kleiber távolléte, de most egyedül, csak önmagára utalva felismerte, hogy épp az ellenkezője történt. Így aztán Anne lemondott eredeti tervéről, hogy mindent bejelent a katerini rendőrségen; ha egy hét múlva még mindig nem adna életjelet magáról, majd Georgios jelenti. Maga sem talált rá magyarázatot, honnan merít ennyi bátorságot.

Hajnaltájban – még sötét volt – Anne végül mégiscsak elaludt, és azt álmodta, hogy földrengés rázza meg az Olümposzt, a lejtőkön izzó vörös láva hömpölyög lefelé a völgybe, fémesen csillogó csónakokban férfiak és nők siklanak lefelé a lávafolyamokon, hosszú evezőkkel kormányozva, és egymás felé csapkodva, ha a másik az útjukba kerül. A kormányosok arcát tarka álarc fedte, bő kabátba burkolóztak, kezükön fehér kesztyű, de a mozdulataikon látszott, hogy férfiak is, nők is vannak közöttük. A völgy felé robogó csónakok közül több szétroncsolódott a lávafolyamokat megosztó sziklaszirteken, és sziszegő hangok kíséretében eltűntek a bugyborékoló parázsban.

A hegy lábánál a lávafolyamok egyetlen nagy folyamban egyesültek, amely szélesen hömpölyögve falvakat és városokat temetett maga alá. Akik látták közeledni a szerencsétlenséget, megbénulva várták, képtelenek voltak menekülni, köztük ő, Anne is. De amikor a vörös folyam elérte őket, és lángjai már a lábukat nyaldosták,

---

[*] Jó reggelt!
[**] Jó estét!

Anne egész testében reszketve felébredt, és úgy rázta ki magából a rémálmot, mint a kihűlt hamut.

A megállapodás szerinti időpontban találkozott Georgiosszal a kovácsműhely mögött, az Elasson felé vezető út szélén. Anne bőszárú, hosszú nadrágot szerzett magának, amilyet a környékbeli asszonyok viselnek, a görög pedig elismerő pillantással mérte végig, amiért pontosan úgy néz ki, mint minden más nő, amit nem tételezett volna fel róla. Mintegy mentegetőzésként a szokatlan öltözékért, Anne megvonta a vállát. Nevetett. Még soha életében nem ült motorkerékpáron, amit a görög megint csak nem értett, mert szerinte mindenkinek, aki autót vezet, előbb motorkerékpárt kell vezetnie.

5

Az út nyugat felé vezetett, és ahogy távolodtak Katerinitől, egyre néptelenebbé vált. Csak néha-néha jött szembe egy-egy teherautó. Aztán következett egy kereszteződés fekete-fehér táblákkal, innen az út kihalt, kopár vidéken vezetett keresztül. Anne szeme könnyezett, nem szokott hozzá a huzathoz a motorkerékpáron.

Félórányi út után Georgios lassított, és szemével az út bal oldalát kémlelte. Két ciprus jelezte az elágazást. Semmiféle útmutatás nem volt, és az egész út csak két, sóderrel beszórt keréknyomból állt. Georgios leállította a motort.

– Ez a leibethrai út – mondta, és mintha nagy erőfeszítésébe kerülne, lekanyarodott az útról.

Nem volt könnyű a keskeny úton kormányozni a súlyos gépet, Georgiosnak bűvészkednie kellett.

– Kapaszkodni! – kiáltott mindig, ha az egyik nyomból át akart térni a másikba, mert azt jobbnak találta.

Egy ciprusokkal benőtt domb után meredeken emelkedni kezdett az út. Itt a nyomvonal már olyan gyengén volt kikövezve, hogy a hátsó kerék megpördült, és úgy záporoztak hátrafelé a sóderdarabok, mint a lövedékek. Georgios megkérte Annét, hogy most már gyalog másszon fel, neki magának minden erejére szüksége lesz, hogy felkormányozza a motorkerékpárt a meredek úton.

Már sötétedett, amikor felértek a lentről nem látható sziklaszirtet jelző széles platóra. Georgios leállította a motort, és az oldalára fektette. Hunyorogva körülnézett, aztán kinyújtott karral nyugat felé mutatott. Az út lefelé kanyargott, majd úgy egy kilométer után, amennyire innen kivehették, megint meredeken felfelé, aztán eltűnt a tűlevelű fák sötét lombjai közt.

– Ott – mondta Georgios –, ott van a szakadék bejárata, amelyik Leibethrába vezet.

Anne mély lélegzetet vett. Könnyebbnek képzelte el az utat. Nyomasztó volt a mindent körülvevő csend, és ellenséges a táj. Hozzá még a bőre alá hatoló nyirkos hideg.

– Elmegyünk a következő emelkedőig – magyarázta Georgios –, de az utolsó szakaszt gyalog kell megtennünk. Meghallanák a motor zúgását.

Anne bólintott. Nehezen tudta elképzelni, hogy ott fent, a sötét fák mögött emberi település bújhat meg.

Amikor megérkeztek, Georgios betolta a motort a környező bozótba. Messziről olyasfajta zümmögést hallottak, mint egy hegyi patak zúgása. Onnan jött, amerre az út vezetett. Az út itt meredeken elfordult, amit lentről nem láthattak, mert sűrű fenyőerdőbe torkollott. Anne köhécselt.

– Maga megőrült – mondta nem először Georgios, rá sem nézve Annéra.

Anne nem felelt. A görögnek igaza volt, de minden őrültség volt, amit az elmúlt hónapokban átélt. És ez az átkozott sötét, meredek, köves ösvény az egyetlen, ami közelebb viheti a megoldáshoz. Kívülálló ezt úgysem értheti meg.

Minél magasabbra jutottak a szürke homályban, annál hangosabbá vált a zúgás. Mintha sok-sok hang suttogna. A völgy felől enyhe szél kerekedett, és lágyan zörgette a tűleveleket. Az út két oldalán a nedves talaj iszapszagot árasztott.

Aztán az út hirtelen elhagyta az erdőt, és eléjük tárult egy szakadék, túlsó oldalán íves alakú bevágással, kétoldalt két riasztó sziklaszirttel.

– Csak ez lehet az – morogta Georgios –, a sziklaszakadék bejárata.

Alig háromszáz méternyire tátongott, és ahogy jobban körülnézett, Anne jobb kéz felől kis fakunyhót fedezett fel, amelynek négyszögletű ablaka a völgy felé nézett.

– Ó Istenem! – nyögött fel Anne, megragadva a görög karját.

– Biztosan őrház a szakadék bejárata előtt – mondta Spiliados.

– És most mit csináljunk? – kérdezte dadogva Anne, arrafelé bámulva.

A görög nem felelt, szótlanul ment tovább. Szemmel láthatóan igyekezett minél előbb teljesíteni a megbízatást. Végül is tisztességesen megfizették.

– Ha fegyveres őr van, akkor nincs semmi esélyünk – morogta végül kedvetlenül.

Az őrbódé sötétbe burkolózott. Anne és Spiliados hallótávolságban fedezékbe vonultak egy bokor mögött, néhány lépésnyire az úttól. Aztán a görög felemelt egy követ, és a fabódé felé dobta. A hangos csobbanás visszhangzott. Semmi.

– Úgy látszik, kirepültek az uraságok – suttogta Georgios.

Anne bólintott. Óvatosan közelítették meg a kunyhót. Úgy tűnt, régóta nem járt itt senki. Anne előhúzta a zseblámpáját, és bevilágított az ablakon. Egy láda, egy egyszerű faasztal és két szék volt minden berendezés, a falon tábori telefon, az első arra utaló jel, hogy valahol ebben a pusztaságban emberek figyelnek. Az ajtó zárva volt.

– Azok ott Leibethrában nagy biztonságban érezhetik magukat – szólalt meg Anne –, ha már az őrszemeikre se figyelnek.

– Ki tudja – vitatkozott Spiliados. – Talán már régóta figyelnek bennünket, és épp most sétálunk bele a csapdájukba.

– Maga fél, Spiliados! – sziszegte dühösen Anne von Seydlitz. – Rendben van, maga teljesítette, amit vállalt. Köszönöm. – Anne a kezét nyújtotta a görög felé. – Itt van a száz dollárja.

Valóban úgy tűnt, hogy Georgios fél, de a kiria becsmérlő megjegyzésére dacosan felelt.

– Tartsa meg a pénzét! Majd akkor adja ide, ha épségben visszaérkezett. Addig kísérem, amíg biztos leszek benne, hogy célhoz ért.

Anne pontosan ezt szerette volna elérni a provokálással, mert sejtette, hogy az út legveszélyesebb része még előtte áll. A szakadékot kettéosztotta a zúgó patak, és néhány helyen, egy-egy kiugró sziklánál, ha nem akartak belelépni a heves sodrású vízbe, egyik kőről a másikra kellett ugrálniuk – nyaktörő vállalkozás a sápadt holdfényben.

Spiliados megjegyzését, hogy talán már régóta figyelik őket, Anne korántsem tartotta olyan abszurd ötletnek, ahogy kísérőjének mutatta. Itt, a szakadék mélyén ő sem tudott szabadulni a gondolattól, hogy hirtelen kinyílik valahol egy zsilip. Akkor pedig nem menekülhetnek. De mindezt csak gondolta, mondani semmit sem mondott.

A patakból áradó hideg áthatolt a lábain, és kúszott felfelé a karjaiba. Talán a gondolattól is borzongott, hogy ebből a szakadékból nincs menekülés. Egyre nehezebben lélegzett, tüdejének fájt a hideg levegő, mintha kés hatolt volna belé, de Anne csak ment tovább, mindig felfelé. Ahol az út szabad területen vezetett át, kivilágosodott, de a szűk sziklafalak közé alig hatolt be fény. Georgios csak ment előre.

Hirtelen – Anne azt sem tudta mióta kapaszkodik Georgios mögött – a görög megállt. Most már Anne is látta, hogy nem egészen százméternyire előttük fényszóró világít meg egy őrházat a patak és a kiszélesedő út között.

Georgios hátrafordult.

– Hogy akar itt átjutni? – mutatott felfelé a szakadék peremére, amely innen sokkal alacsonyabbnak tűnt, mint útjuk eddigi részén, de még mindig maradt öt-tíz méternyi megmászhatatlan szikla.

– Lássuk előbb, hogy van-e valaki az őrházban – felelte halkan Anne, de mielőtt befejezte volna, kinyílt a faház ajtaja, és egy férfi lépett ki rajta. Unottan sétált néhány lépést fel-alá. Tisztán látták, hogy fegyvert visel. Végül újra eltűnt a fabódéban.

Anne és Georgios óvatosan közelebb lopakodott. A bódé pontosan ugyanolyan volt, mint amilyet lejjebb láttak. Egy ideig csak nézték a házat, aztán Georgios megszólalt.

– Azt hiszem, ugyanarra gondolunk.

– Igen, az egyetlen út, amelyen észrevétlenül tovább mehetünk, a patak.

– Az meg átkozottul hideg.

– Igen – bólintott Anne. Miközben Georgios azon törte a fejét, vállal-e a kiria ekkora kockázatot és ekkora fáradságot, Anne már rég döntött. – Köszönöm, Georgios – rázta meg a görög kezét. Aztán odaadta a pénzt, és nekilátott, hogy lehúzza a cipőjét és a harisnyáját. Miközben feltűrte a nadrágja szárát, halkan megszólalt. – Ha egy hét múlva sem kap hírt felőlem, kérem, értesítse a rendőrséget.

– Csak attól tartok, hogy az már semmit se segítene. Mióta világ a világ, még egyetlen egyenruhás rendőr se tévedt erre.

Anne legyintett:

– Nem baj, aztán már indult is.

6

Néhány méternyire a kunyhótól, ahol a fényszóró kört rajzolt az útra, Anne óvatosan beledugta az egyik lábát a patakba, aztán a másikat is. Táskáját és a cipőjét a melléhez szorította. Szerencsére a víz csak a térdéig ért. Anne könnyebben haladt előre, mint gondolta, és átjutott az őrbódé túlsó oldalára.

A sötétség védelmében belebújt a cipőjébe, és indult tovább felfelé. Jobboldalt az út most a sziklába vájva haladt tovább, baloldalt meredeken lelátott a sötét, köves völgybe.

Amikor Anne megkerült egy kiugró sziklát, hirtelen megállt, földbe gyökerezett a lába. A hegyek magányában hirtelen fényesen megvilágított kisváros tárult elébe. Mintha a földből nőttek volna ki a keskeny utcácskák és a házak. Mintha álmot próbálna elhessegetni, Anne végigsimított a homlokán. Felnézett, és elakadt a lélegzete. Szédítő magasságban egy sziklán házak sorakoztak, de a többitől eltérően ezeket beburkolta a sötétség, mintha sötét titkokat rejtegetnének.

Az álomváros kihalt volt. Még egy kutya sem ugatott sehol. Ettől a jelenség még valószínűtlenebbé vált. Az éles fény, amely beburkolta az alsó város házait, kísértetiesnek tűnt, metafizikusnak. Mintha villámcsapás oltott volna ki minden életet. Ez lenne Leibethra?

Ahogy közeledett, Anne észrevette, hogy a nappali fényben fürdő városban nincs semmiféle utcai világítás, a házak mégis éles fényben állnak. Bár a város úgy tapadt a sziklafalhoz, mint egy erődítmény, a völgy felől magas drótkerítés zárta el. A köves út széles kapu előtt végződött. A kapu szélesre tárva. Mögötte az út szögletes kövekkel kirakva, tisztára söpörve, mint egy színpadkép a premier előtt, és a kihalt kísértetváros valahogy egészében színházi díszletre emlékeztetett. Ahhoz, hogy igazi város legyen, hiányzott az utca pora, az eldobott papír, ami minden városban hever itt-ott, hiányoztak az őszi lombozató fák, de mindenekelőtt hiányzottak a neszek, amelyek minden alvó városban jelen vannak.

Leibethrát megpillantva Anne úgy érezte, földöntúli jelenséget lát, és azon tűnődött, hogyan kellene viselkednie – és ekkor hirtelen teljesen váratlan dolog történt; monoton emberi hang visszhangzott az utcákon, egyre közeledett, és egyre hangosabb lett. Anne először azt hitte, valamiféle középkori őr jön felé, a hang legalábbis arra emlékeztetett, de ahogy közeledett, Anne felismerte egy gregorián korái latin szövegét.

Átrohant a kapubejáraton, és elrejtőzött az első ház bejáratánál, ahonnan az oszlop védelmében belátta az egész főutcát. Kis idő múltán egy férfi bukkant elő az egyik mellékutcából. A fejét kopaszra borotválták, világos, hosszú öltözéket viselt, valamiféle szerzetesruhát, amely bő redőkben omlott le sovány testén. Mint a templomi koldus, úgy énekelte a jámbor koráit.

Anne megrémült. Vajon meglátta? A férfi határozott hangon énekelt tovább, s egyre közeledett, egyenesen felé. Anne rémületében az oszlop mögött keresett menedéket. A kopasz ekkor megállt, széttárta a karjait, és belekiabált az éjszakába, a házfalak pedig visszaverték:

– *Qui amat animam suam, perdet eam, et qui odit animam suam in hoc mundo, in vitám aetemum custodit eam*. Aztán az ellenkező irányba fordulva tovább énekelt: *Ego sum veritas et vita. Nemo venit ad Patrem, nisi per me.*[*]

A fehérbe öltözött férfi elképesztő látványt nyújtott. Lassan leengedte a karjait, és felnézett az égre. Mozdulatlanul állt, mint egy szobor. Anne arra számított, hogy valakit megzavar a magányos kikiáltó, valahol kinyílik egy ablak, és valaki kilép az utcára. De semmi ilyesmi nem történt. Úgy tűnt, a kopasz Leibethra egyetlen lakója.

Vajon meg kellene-e szólítania? Még mielőtt döntött volna, Anne előlépett az oszlop mögül, úgy, hogy a másiknak mindenképpen meg kellett látnia. Az viszont csak állt, mintha extázisban lenne, de hevesen zihált, amiből Anne megértette, hogy észrevette, ám semmi sem zökkentheti ki a nyugalmából.

– Halló! – kiáltotta Anne még egy lépéssel közelítve a kopasz emberhez. – Halló!

Akkor az alak feléje fordította a fejét, és végtelen lassúsággal felnézett. Nem látszott rajta, hogy csodálkozna, sőt, mintha számított volna rá, mert jóságosan elmosolyodott, és Anne felé nyújtotta a kezét. A legmeglepőbb mégis az volt, hogy megszólalt.

– Ki vagy te, idegen?

– Érti a nyelvemet? – kérdezett vissza elképedve Anne.

– Minden nyelvet értek – felelte sértődötten a kopasz, mintha ez lenne a világon a legtermészetesebb. – De nem válaszolt a kérdésemre.

– A nevem Selma Döblin – hazudta Anne.

Mert hirtelen semmi jobb nem jutott az eszébe, az anyja leánykori nevéhez folyamodott.

A kopasz bólintott.

– Az én nevemet nem árulhatom el. Nem szabad. Megrémülne tőle. Én vagyok a kettősség. Szólítson csak Kettősségnek.

– Különös név egy jámbor szerzetesnek – vetette ellen Anne.

– Akkor szólítson Hoffartnak, ha az jobban tetszik – mondta az idegen – vagy Hybrisnek, de ne nevezzen jámbornak, a fene egye meg!

Anne összerezzent, mert a kopasz imént még jóindulatúan csillogó szemei egyik pillanatról a másikra szúrósra váltottak, és félelem bujkált bennük. Kettősség vagy Hoffart, vagy Hybris, bármi volt is a neve, szinte hipnotizáltan meredt rá Annéra.

---

[*] Aki szereti a saját lelkét, elveszti azt, és aki gyűlöli saját lelkét ezen a világon, az örök életben őrzi azt. Én vagyok az igazság és az élet. Senki sem jön az Atyához (tól)…?

Anne olyan embert látott maga előtt, akiben furcsán keveredett egy elmebeteg elhülyültsége egy filozófus bölcsességével, és hirtelen felfogta, hogy ez a kopasz férfi itt vele szemben beletartozik az orfikusok védőpajzsába, amellyel körülvették magukat védekezésképp az értetlen látogatók ellen. Ugyanakkor azt is felismerte, hogy ez az ember itt a segítségére is lehet, ha megfelelően viselkedik.

– Áthágta a törvényt – mondta fagyosan a kopasz. – Leibethra egyetlen lakója sem hagyhatja el büntetlenül éjszaka a házát. Ezt tudnia kell, még ha újonc is itt. Jelenteni fogom az esetet. – Beszéd közben felfelé mutatott, az ég felé, ahol a sötétbe burkolózó felsőváros rejtőzött. – És most jöjjön!

A különös barát megragadta Anne karját, és maga után vonszolta, mint egy betörőt, akit kihallgatásra visz. Próbálhatott volna menekülni, de merre? Megadta hát magát, és követte Kettősség testvért a főutcán egy kereszteződésig. A jobb oldali sarokház az összes többihez hasonlóan kétemeletes volt, de szélesebb, több keskeny kis ablakkal. Csupasz folyosó vezetett egy kőlépcsős, vaskorlátos lépcsőház felé. Olyan volt, mint egy hatalmas kalitka, mert az emeletek között szögesdrót hálót feszítettek ki. Az utcákhoz hasonlóan a lépcsőház is fényes kivilágításban tündökölt.

Anne megpróbált nem gondolni arra, mi vár itt rá. Te akartad, ismételgette magában. Cseppet sem lazítva a szorításán, a kopasz felvezette Annét a ház első emeletére, majd egy szélesre tárt ajtón át egy tágas helyiségbe. A félhomályban Anne vagy húsz tábori ágyat vélt felfedezni, amelyeken emberek aludtak. A hálóterem tisztának tűnt, de volt valami fenyegető a sejtésben, hogy az alvók valamelyike hirtelen felpattanhat.

Kettősség egy üres tábori ágyra mutatott az ablak mellett, aztán egyetlen szó nélkül eltűnt. Anne begyömöszölte a táskáját az ágy alá, aztán leült. Azt már biztosan tudta, hogy még mielőtt hajnalodik, el kell tűnnie innen. Kettőség elárulná, és ki tudja, mit tennének vele.

7

Ahogy ott ült, arcát a két kezébe temetve, hirtelen úgy érezte, mintha hátulról mögé lépett volna valaki, sőt mintha egy kezet is érzett volna a haján. Hirtelen mozdulattal megfordult, támadásra készen, de csak egy rémült lányt látott maga előtt, még szinte gyermeket, finom, lágy arcvonásokkal. A lány védekezőn az arca elé kapta két kezét, mintha attól tartana, hogy megütik. Anne mozdulata elakadt. Amikor a lány megértette, hogy az idegen nő nem akarja bántani, közelebb lépett, óvatosan hozzáért Anne hajához, és finoman végigsimított rajta, mintha valami kincset érintene meg.

Anne megértette az okot, a lány haját rövidre nyírták. Az egész helyiségben minden fejet rövidre nyírtak.

– Ne félj – suttogta Anne, de a félénk lány megrettenve hátrált, aztán bebújt az ágyán a takaró alá.

– Nem érti – szólalt meg egy hang a hátsó sarokból –, süketnéma, ráadásul infantilizmusban szenved, ha tudja, mi az.

– Az asszony öreg volt, arcát ráncok barázdálták, és petyhüdt szemhéja végtelen szomorúságot kölcsönzött arcának. Emellett nagyon okosnak tűnt, ezen még a rövidre nyírt haj sem változtatott, amely minden intézetbe zárt beteget degradál.

Anne jobban megnézte magának az idős nőt. Az a mellére tette a kezét, és szinte büszkén közölte:

– Skizofrénia. Érti? – majd miután kiélvezte Anne elképedését, megkérdezte: – És maga?

Anne nem tudta, mit feleljen. Az asszony alighanem afelől érdeklődik, miért szállították be ide.

– Velem nyíltan beszélhet – mondta végül a nő –, orvos vagyok. – Meglehetősen hangosan beszélt, és Anne attól félt, felébreszti a többieket a hálóteremben. Hogy Anne nem felelt, az öregasszony kiszállt az ágyából. Hosszú hálóinget viselt, amely alól szokatlanul nagy, hófehér lábak kandikáltak ki. Közelebb lépett.

– Ne féljen – mondta most már kicsit halkabban –, én vagyok itt az egyetlen normális. Dr. Sargent. Hadd találjam ki, miért van itt. – Közelebb lépett Annéhoz, két hüvelykujját az arccsontjához nyomta, és felhúzta jobb szemhéját. – Azt mondanám, pemiciózus katatónia, ha tudja, mi az.

– Nem – felelte Anne.

– Nos, a katatóniára, azaz feszültségi elmebajra a mozgászavarok, nyugtalanság és pszichikai izgalom jellemző. Bizonyos esetekben a testhőmérséklet központilag szabályozott emelkedésével kezdődik. Ilyenkor beszélünk periciózus katatóniáról. Nem veszélytelen, gyermekem.

Az öregasszony tudása és tiszta beszéde meglepte Annét.

Mit gondoljon erről a rejtélyes Sargent doktornőről? Kénytelen volt elismerni, hogy a pulzusa vadul ver, a váratlan helyzet mélységesen felzaklatta, és meglehet, a mozdulatai is szabályozatlannak tűnnek, de hogy a csudába ismerte fel mindezt ilyen gyorsan az öregasszony?

– Mit mondott magának? – kérdezte hirtelen dr. Sargent.

– Ki?

– Johannes.

– Nekem nem akarta megmondani a nevét. Egyébként Selmának hívnak, Selma Döblin.

Az öregasszony bólintott.

– Engem csak szólítson doktornőnek. Itt mindenki így hív.

– Hát jó, doktornő. Miért beszél ilyen furcsán?

Dr. Sargent felfelé mutatott.

– Fentről rendelték el. Mindent, ami itt történik, felülről rendelnek el. Azt tanácsolom, ne is próbáljon ellenkezni velük. Nagyon keményen büntetnek. – Megtérítette Johannes a keresztény hitre?

– Idézett valamit latinul.

– Szegény ördög. Még csak nemrég van itt. Valaha pap volt, megbomlott az agya, és most azt hiszi, ő János evangélista. Éjjel-nappal az evangéliumot szavalja, és mindenkit meg akar téríteni. A paranoia tipikus esete. Érdekes lenne megtudni, mi váltotta ki. Vannak időszakok, amikor úgy káromkodik, mint egy kocsis. Egyébként ártalmatlan.

– Azt mondta, hogy senkinek nem szabad kint lenni az utcán, mert az törvényellenes.

– Pontosan – bólintott Dr. Sargent. – Be is tartja mindenki, kivéve Johannest. Ő valami különleges státuszt élvez. Hogy miért, azt senki sem tudja.

Annénak már a nyelve hegyén volt a kérdés, hogy a doktornő miért van itt, mikor tökéletesen normális ember benyomását kelti, aztán még sok más kérdés is felvetődött benne. Miért nem tartja különösnek, hogy ő egyszer csak úgy itt terem az éjszaka kellős közepén? Miért beszélget vele úgy, mintha várta volna? Miért nem érdekli igazán az ő elmeállapota? De mindezt Anne von Seydlitz nem kérdezte meg. Nem merte.

– Majd felállítanak egy diagnózist – kezdte újra dr. Sargent – és tanácsos a kórképnek megfelelően viselkedni. – Anne úgy érezte, ez a nő olvas a gondolataiban. – Tegye meg nekik ezt a szívességet – sziszegte hangosabban akkor nem lesz rossz sora itt. Különben…

– Különben?

– Innen még senki sem szabadult a fentiek hozzájárulása nélkül. Én legalábbis még egyetlen esetről sem hallottam.

Hosszú szünet következett, amely alatt mindketten a másikon gondolkoztak. Végül Anne minden bátorságát összeszedve megkérdezte, hogy mióta van itt a doktornő.

Dr. Sargent lehunyta a szemét, és Anne megijedt, hogy érzékeny pontra tapintott a kérdésével, amivel az ellenkezőjére fordíthatja dr. Sargent elmeállapotát, ám az asszony végül válaszolt, lemondóan, de határozottan.

– Már tizenkét éve élek Leibethrában. De itt – kopogtatta meg ujjával az ágy szélét –, itt még csak egy éve. Skizofrénia, azt állítják. Hallja, skizofrénia! A valóságban a kutatásaim nem illettek bele többé a koncepciójukba.

Dr. Sargent hirtelen a szájára tette az ujját. A folyosón lépések közeledtek.

– Ellenőrző őrjárat – mondta a doktornő. – Bújjon be gyorsan a takaró alá! – Még mielőtt megmozdulhatott volna, dr. Sargent lenyomta az ágyra, és mindkettőjük fejére húzta a takarót.

Ugyanebben a pillanatban két egyenruhás őr lépett be a terembe, és végignéztek az alvókon. Bőringet és derékszíját viseltek, amelyen gumibot és pisztolytáska lógott.

Amikor kimentek, dr. Sargent felhajtotta a takarót.

– Most kora reggelig nyugtunk lesz. Nem tanácsos ezekkel a fickókkal nézeteltérésbe keveredni. Brutális emberek, higgye el, igazi vérebek.

Anne felállt. Kellemetlen volt az a rövid idő, amelyet dr. Sargent mellett töltött a takaró alatt. Átment a saját tábori ágyához, és lefeküdt. Hirtelen rátört az egész út minden fáradtsága, és minden végtagja elnehezült. Mereven és eltompulva feküdt, hallgatózott, hallgatózott az éjszakában, mert nem akarta elhinni, hogy egy városban semmiféle nesz ne legyen.

Félálomban bámult a világba, az agya nem tudott megpihenni, folyton azon törte a fejét, mit hoz a holnap, nem lenne-e jobb, ha elmenekülne és elrejtőzne valahol. Csakhogy ehhez túlságosan fáradt volt. A teste súlya lehúzta a kemény tábori ágyra, és Anne úgy érezte, mintha azt álmodná, hogy futni akar, de a lábai nem engedelmeskednek.

Így feküdt két-három óra hosszat, kínlódás és pihenés közt lebegve, amikor kintről hirtelen sírós hangot hallott, és a hang közeledett, egy férfi ismételgette egyfolytában ugyanazt az egyetlen szót. A fagyos csendben már a végtelennek tűnő kiáltozás is éppen elég rémes volt, ám hirtelen azt is felfogta, hogy valaki az ő nevét kiáltozza.

Anne felriadt. Tátott szájjal hallgatózott, és most már tisztán hallotta.

– Anne… Anne… – Óvatosan, nehogy zajt üssön, Anne felkelt, és az ablakhoz lopózott.

A fényesen megvilágított utca közepén, alig ötvenméternyire tőle, fekete ruhás, feltűnően sápadt arcú férfi állt. Guido. Anne nagyot nyelt. Tágra nyitotta a szemét. Jobb kezével megszorította a balt, hogy fájjon, és biztos legyen benne, nem álmodik. Anne sikoltani szeretett volna, de nem tudott. Mintha a fekete ruhás férfi tudná, hogy ő itt áll az ablak mögött, egyenesen feléje fordult. Igen, ő volt az.

Anne lábujjhegyen odalopakodott dr. Sargenthez. Az asszony aludt, és Annénak fel kellett ráznia, de még akkor sem akarózott odamennie az ablakhoz, hogy kinézzen.

– Nem hallja, hogy kiabálnak? – suttogta rábeszélően Anne.

– Csak a mi János evangélistánk – morogta kedvetlenül dr. Sargent.

– Nem! – vitatkozott Anne. – Nézzen ki az ablakon!

– Akkor Mauro, a balett-táncos. Néha úgy kell befogni éjszaka. Azt állítja, valaha a Bolsojban táncolt.

Anne megragadta dr. Sargent karját.

– Kérem, jöjjön! Csak azt akarom, hogy maga is igazolja, amit látok.

Dr. Sargent felült.

– Igazolni? Miért kellene igazolnom?

Anne dadogva felelt.

– Az az ember az utcán… azt hiszem… biztos vagyok benne… az az ember az utcán… a férjem.

– Itt van?

Csend támadt, mielőtt Anne válaszolt volna.

– Három hónappal ezelőtt meghalt egy közlekedési balesetnél.

A váratlan bejelentéstől dr. Sargent végre felébredt. Belenézett Anne arcába, aztán kedvetlenül feltápászkodott, mintha azt akarná jelezni, csak ha nagyon muszáj. Mindenesetre vastag zoknijában, amelyet éjszakára sem vett le, odacsoszogott az aprócska ablakhoz, és kinézett. Anne újra hallotta a panaszos kiáltást:

– Anne… Anne… Anne…

Dr. Sargent bosszúsan forgatta a fejét jobbra-balra, hogy jobban lásson, lábujjhegyre emelkedett, aztán megfordult, és miközben visszafelé csoszogott az ágyához, odaszólt:

– Senkit sem látok az utcán.

– De hát a kiáltozást csak hallja!

– Nem hallok semmit, és nem látok semmit – felelte mogorván dr. Sargent.. – Akoazmás hallucináció, a halántéklebeny szervi megbetegedése. – Aztán a fejére húzta a gyapjútakarót, és hátat fordított Annénak.

Anne nem értette, amit mondott, de a kiáltozást még mindig hallotta, és homlokát az ablakkerethez támasztotta. Guido eltűnt. A fejében viszont még mindig ott visszhangzott a hangja: Anne… Anne. Anne szeme az aszfaltot pásztázta, de az üresen fénylett. Ez nem lehet igaz, ennek nem szabad igaznak lennie. Kezd megbolondulni? Anne érezte, hogy minden idegszála megfeszül. Már azon gondolkozott, nem álomvilágban él-e, nem lehet-e, hogy csak álmodta Guido halálát és annak minden fatális következményét, nem lehet-e, hogy delíriumban vált tehetetlen bábuvá.

Az ablaküveg lehűtötte forró homlokát, és Anne minden erejét megfeszítve hozzá szorította az arcát. Nem volt abban az állapotban, hogy felfogja az üveg törékenységét. Reszketve bámult ki az üres utcára, és könnyek tolultak a szemébe. Ebben a pillanatban az üveg éles csörrenéssel megrepedt. Anne érezte, hogy valami meleg folyik végig az arcán, aztán zuhant valami végtelen mélységbe, érezte a fekete szakadék hidegét, egyre közeledett, aztán lezuhant, és elvesztette az eszméletét.

8

Amikor felébredt, még mindig (vagy már megint?) éjszaka volt, és a hideg hálóteremben semmi sem változott. Anne megtapogatta a fejét. A homlokát kötés takarta, de nem is annyira ettől ijedt meg, sokkal inkább attól, hogy az ő haját is ugyanolyan rövidre nyírták, mint Leibethra minden más lakójáét.

Az volt az első gondolata, hogy nem maradhat itt. Még mielőtt tervezgetni kezdett volna, hirtelen beléhatolt, hogy lenyírt hajával bekerült Leibethrába, ide tartozik, és soha nem adódik még egy ilyen alkalom, hogy kikutassa a hely titkait. Ugyanakkor félt is, félt Guidótól, aki belement egy ilyen színjátékba, ha pedig nem ő volt, akkor azoktól, akik a mesterkedéseikben az ő félelmére építettek.

– Na, kitisztult már?

Anne hátrafordult. Dr. Sargent a könyökére támaszkodva figyelte Anne mozdulatait.

– Mit csináltak velem? – kérdezte aggodalmasan Anne, idegesen tapogatva a kötést a fején.

– Inkább azt kérdezze, hogy maga mit csinált! – vágott vissza dr. Sargent. – Önkívületben volt, és át akarta dugni a fejét az ablaküvegen. Ha nem rántom vissza az utolsó pillanatban, elvágta volna a nyakát. Közben egyfolytában valami Guidóról fecsegett.

Annét felbőszítette a doktornő hangjában bujkáló megvetés.

– Most meg kellene köszönnöm, hogy megmentette az életemet? – kérdezte kihívóan.

– Dr. Sargent vagyok – felelte fagyosan az öregasszony –, a kötelességem, hogy életeket mentsek.

– Köszönöm – mondta Anne.

– Semmi baj.

A helyiségben tompa fény derengett, de azért mindent tisztán ki lehetett venni. Anne az ablak felé nézett.

– Dr. Sargent! – kiáltott fel fojtottan. – Az ablak!

– Mi van az ablakkal? – kérdezte unottan dr. Sargent.

– Azt hittem, a fejemmel betörtem az ablakot.

– Úgy is van.

– Dehát ez az ablak ép. Azt akarja mondani, hogy újra beüvegezték?

– Igen, azt mondom. Végül is négy napig aludt.

– Tessék?

– Két nap és két éjszaka. Normann doktor ebben nem kicsinyes. Itt senki sem kicsinyeskedik, ha arról van szó, hogy le kell nyugtatni az intézet valamelyik lakóját. Itt tonnaszámra fogy a válium.

Anne felhajtotta a hosszú fehér ing ujját, amelyet ráadtak. Mindkét karján szúrásnyomok sorakoztak.

– Csodálkozik? – kérdezte dr. Sargent. – Talán azt hitte, hogy az emberek itt természettől fogva ilyen békések? Nézzen csak körül! Nézze meg őket, mindegyiket külön-külön!

Anne, mintha kényszer hatása alatt állna, felkelt, és lassú léptekkel végigment a hálótermen. Az ágyakon akromegáliás nők feküdtek, hatalmas vörös fejjel és aránytalan, merev arcvonásokkal, mintha nyers fából faragták volna ki őket, szörnyszülötteket látott kificamodott végtagokkal, akik hülyén vihorásztak, és másokat, akikről hinni sem tudta, hogy képesek lennének önállóan járni. Anne szíve vadul vert, a halántékában dübörgött a vér. Mélységesen megrázta a látvány.

Amikor dr. Sargent ágyához érkezett, térdre rogyott, úgy suttogta:

– Ez szörnyű. Mióta bírja már ezt?

– Mindenhez hozzá lehet szokni – felelte szűkszavúan dr. Sargent.

A teremben lévő többi nőhöz képest dr. Sargent tökéletesen normális benyomást keltett. Anne nem tudta megállni, hogy tovább ne kérdezze.

– Mondja doktornő, miért van itt ön?

Az asszony szemei vadul szikrázni kezdtek. Bele akart kezdeni a magyarázatba, de látszott rajta, hogy valami visszatartja, és végül csak annyit mondott, hogy ezt ott fent kellene megkérdeznie.

Nem lesz könnyű megnyernie ennek a nőnek a bizalmát, ebben Anne biztos volt. Ezért másképp próbálkozott, azt mondta, dr. Sargent biztosan nem mint beteg van itt, hanem ő felügyeli a termet. Erről azonban dr. Sargent hallani sem akart, azt mondta, itt mindenki mindenkit felügyel, ez Leibethrában alapelv.

Annában bizalmatlanságot ébresztett, amit hallott, és feltételezése, hogy dr. Sargent az orfikusok rendjéhez tartozik és nem az intézet ápoltja, még csak tovább erősödött, amikor megkérte, hogy mondjon valamivel többet a különös Johannes testvérről, a múltjáról és a helyzetéről. Az a bizonytalan érzése támadt, hogy a sajnálatra méltó ember sorsa valamilyen módon összefügg az ő ügyével.

Dr. Sargent azonban félreérthetetlenül közölte, hogy az ilyesfajta kérdezősködés nem kívánatos, különösen nem egy ápolt részéről. Afelől sem hagyott semmi kétséget, hogy betegnek tekinti Annét, amióta azt az állítólagos jelenést látta az utcán, amelyben ő nem hitt. Különben is, arra az osztályra, ahol Johannes tartózkodik, ő úgysem mehet be, és jobb lesz, ha ehhez tartja magát.

Anne figyelmét nem kerülte el, hogy a süketnéma lány az egész beszélgetés alatt nem vette le a szemét az ő szájáról, mintha minden egyes szót le akarna olvasni róla. Délután, amikor a nők kis csoportokba verődve kimentek a szabadba, és Anne először mérte fel, milyen hatalmas a sziklaváros magasan a fejük fölött, a süketnéma lány összehajtogatott kis cédulát csúsztatott a kezébe, anélkül, hogy akár a két őr, akár dr. Sargent észrevette volna. A papíron egy rajz volt, és amikor közelebbről megnézte, Anne felismerte, hogy alaprajzról van szó, eleinte érthetetlen jelekkel és nyilakkal, amelyek kiindulópontjában ráismert arra a helyre, ahol tartózkodott, a végén pedig a „Johannes” név állt, kétszer aláhúzva.

Bár Anne egész nap kereste Johannest, sehol sem látta a szerencsétlen evangélistát, így aztán a tilalom ellenére este indult a keresésére. A lány rajza nagy segítségére volt, mert Leibethra házak és utcácskák kész labirintusa volt, mint a Minótaurosz labirintusa Krétában, és Anne maga is csodálkozott a bátorságán, amikor egyedül útnak indult.

Egyetlen félelme az volt, hogy a kivilágított utcákon esetleg összetalálkozik Guidóval. Maga sem tudta, mit kellene tennie, ha hirtelen szembetalálkozna férjével. Fusson el? Vagy menjen oda hozzá, és pofozza fel? Esetleg valami sértő megjegyzést tegyen a rossz színészre?

Leibethrában nem voltak házszámok, csak betűk és kódok jelölték a házakat, ami a nem beavatott számára szinte lehetetlenné tette a tájékozódást. A süketnéma lány rajza azonban olyan pontosnak bizonyult, hogy Anne még a kijelölt útvonalról is le mert térni, hogy kövessen egy különös zörejt, amely leginkább macskanyávogásra vagy egy kutya nyüszítésére emlékeztetett, vagy mind a kettőre.

Mint a többi ház, ez sem volt bezárva, elég volt félretolni a vasreteszt az ajtón, és máris bejutott egy belső udvarba, ahol három emelet magasságig, meredek

falépcsőkkel összekötve, különböző méretű rácsos ketrecek sorakoztak. Bár a ketrecek felének sem volt lakója, a belső udvaron akkora volt a hangzavar, hogy Anne belépése nem keltett feltűnést.

A hangos nyüszítés az egyik földszinti ketrec felől hallatszott, és amikor Anne közelebb lépett, két rémisztő külsejű mesebeli élőlényt látott, macskafejű agarakat csupasz farokkal. Messziről kutyának nézte volna őket, ha nem olyan a mozgásuk, mint a macskáké, ahogy éles karmaik segítségével egy farönkön próbáltak felkapaszkodni.

Anne megijedt a torz macskalényektől, de aztán önkéntelenül odapillantott a többi ketrec felé is, és lelkiismeretlen állattenyésztők további torzszülöttjeit fedezte fel. Voltak ott kecskék bojtos kutyafarokkal, egy disznó szarvasaganccsal, ez kétszer akkora volt, mint egy normális állat, és hasa a földet verdeste.

A legnagyobb ketrec lakója egy fekete szörnyeteg volt, leginkább orángutánra emlékeztetett, de csak deréktól lefelé, a felsőteste viszont, és ez volt benne a legijesztőbb, rózsaszín és csupasz, mint egy emberé. A karja természetellenesen hosszan csüngött le, a keze viszont, különösen a körmei miatt, igazi emberkéz volt. A feje kopasz és vörös volt, a fülei aprók, busa szemöldöke alól a szeme olyan tiszta pillantással méregette Annét, hogy azon sem csodálkozott volna, ha a szörnyeteg megszólal, és a rácson át megkérdezi, mit keres itt.

A gondolat megijesztette az asszonyt, és gyorsan kirohant a rémisztő helyről, visszatérve a süketnéma lány által kijelölt útvonalra. Az út szűk házsor után egy térbe torkollott, amelynek túlsó oldalán három magas, nyitott kapun át belátott egy sziklabarlangba, ahonnan generátorok és aggregátorok monoton zümmögése hallatszott. A téren akkora volt a nyüzsgés, hogy oda sem figyelt senki Annéra, amikor közelebb ment, hogy szemügyre vegye a barlangot, ahonnan több felvonó indult a felsővárosba.

A ki-be járkáló és a liftekbe beszálló emberek feltűnően mások voltak, mint Leibethra többi lakói. Csak keveseknek nyírták rövidre a haját, és többnyire sötét öltözékük előkelővé és papossá tette a külsejüket. Egyik sem szólt a másikhoz, amikor találkoztak, egyetlen pillantásra sem méltatták egymást.

Szemmel láthatóan nem voltak őrök, akik bárkit is megakadályoztak volna, hogy felmenjen Leibethra felső városába. Anne ezen mélységesen elcsodálkozott, mint ahogy általában csodálkozott az őrizet lazaságán az egész városban. Látott ugyan harcias külsejű fegyveres őröket, de csak ritkán mutatkoztak, és a megjelenésük semmi ijedelmet nem váltott ki. Anne bizonyos fokig rejtélyesnek találta a mindenütt uralkodó nyugalmat és fegyelmet, végül is hatalmas kiterjedésű, zárt intézményről volt szó.

Kezében a süketnéma lány rajzával, Anne tovább kereste az utat Johanneshez, az őrült evangélistához, akitől új információkat remélt.

A megjelölt utca kanyarulata mögött rátalált a házra, megismerte a csőről, amely ágyúcsőként nyúlt ki a ház falából. Belőle keskeny sugárban valami folyadék csöpögött az aszfaltra.

Anne von Seydlitz olyasféle kórházra számított, amilyenben őt helyezték el, de a házban legnagyobb csodálkozására egy könyvtár rejtőzött, másképp nem nevezhette a sötétre porosodott helyiségekben felhalmozott könyvek és fóliánsok sokaságát. Amikor belépett a nyitott ajtón, először egy előtéren haladt át, innét keskeny, fekete falépcső vezetett felfelé, és közben fültanúja lett egy beszélgetésnek, amely az egyik szomszédos szobában zajlott, ahonnan fénysugár szűrődött ki.

Anne először csak összefüggéstelen szavakat vett ki, mert mindkét hang rendkívül izgatott volt, de fokozatosan felfogta a vita lényegét. Az egyik hangban János evangélista hangját ismerte fel, aki hevesen vitatkozott valamin a másikkal. Annét meglepte, hogy a vitapartner nagyon is komolyan veszi Johannest, akit ő háborodottként ismert meg, de a szavaiban nem is találhatott volna senki bármit, amitől kételkednie kellett volna a józan értelmében.

A téma, amelyről vitatkoztak, János első levele volt, amelyben óvja kisázsiai olvasóit a hamis tanoktól, amelyek különösen akkor bukkannak fel nagy számban, ha közeledik a világ vége. Az ismeretlen ezen gúnyolódott, Máté evangéliumára hivatkozva, azzal, hogy maga Jézus is óvott a hamis prófétáktól és hamis Messiásoktól, amire meg is volt minden oka, de semmiféle eredményt nem ért el vele.

Anne csak felületesen tudta követni a szakmai vitát, ezért inkább kíváncsian körülnézett a sötét előtérben. Az olyan szobák, ahol többnyire könyvek alkotják a berendezést, általában nyugalmat és harmóniát sugároznak, de ebben a helyiségben az építőkövekként sorakozó könyvek csak káoszt sugalltak. Ez elsősorban abból adódott, hogy sok könyvnek nem a gerince látszott, hanem a csupasz, fehér elülső része vagy a teteje (ami azt jelentette, hogy vagy fordítva tették be őket, háttal a fal felé, vagy keresztben). Ráadásul szinte minden könyvből több-kevesebb papírlap lógott ki, és a mindent beborító porból arra lehetett következtetni, hogy rég elveszítették hajdani jelentőségüket és tartalmukat. Más berendezés nem volt, eltekintve egy magas, négyszögletű asztaltól és egy széktől a szoba közepén.

A két férfi vitájának hirtelen szakadt vége, és Anne gyorsan elrejtőzött a fal egyik kiugrója mögé. Először Johannes jelent meg az ajtóban, bosszúsan rázta a fejét, érthetetlen szavakat mormogott, aztán felment a keskeny lépcsőn az emeletre, ahol hangos dörrenéssel bevágott egy ajtót.

Nem sokkal később követte a másik, egy köteg aktával a hóna alatt. Anne azonnal megismerte, de a váratlan találkozás elnémította, amikor a sötétből kilépett a férfi elé. Most már tudta, hogy valóban hallotta már ezt a hangot, tisztán emlékszik rá.

Guthmann.

A férfi nem ismerte meg azonnal, mert Annénak még mindig be volt kötve a feje fekete kendővel, mint egy turbán, hogy elrejtse a kötést.

– Menasz vagyok – lépett Anne elé Guthmann, üdvözlésképpen fejet hajtva.

– Menasz? Maga Werner Guthmann professzor – felelte Anne, aki időközben visszanyerte az önuralmát. – És még tartozik nekem egy válasszal.

Guthmann közelebb lépett, és zavartan dadogni kezdett.

– Nem… nem értem…

– Anne von Seydlitz vagyok.

– Maga? – Guthmann megrémült. Anne látta rajta, hogy magába roskad, és ujjaival görcsösen kapaszkodik a papírjaiba. – Dehát ez lehetetlen! – kiáltotta.

Anne váratlanul öntudatosan viselkedett, egy lépést tett Guthmann felé, és gúnyosan folytatta:

– Ezek között a falak között minden lehetséges. Nem úgy találja?

Guthmann egyetértően bólintott. Abból, amilyen tehetetlenül a papírjaiba kapaszkodott, látszott, hogy a találkozás nemcsak kínos a számára, de egyenesen ijesztő. Anne azon sem csodálkozott volna, ha a férfi hirtelen elszalad.

– Még tartozik nekem egy válasszal – ismételte meg nyomatékosan Anne. – Otthagytam magánál egy pergamendarabot kopt szöveggel, de ahelyett hogy lefordította volna, egyszerűen eltűnt.

– Én figyelmeztettem – felelte Guthmann, ügyet sem vetve Anne szavaira. – Ide hurcolták?

– Hurcoltak? – nevetett mesterkélten Anne. – Magamtól jöttem ide. Tudni akarom, mi folyik itt.

Guthmann hitetlenkedve méregette, aztán panaszosan azt mondta, hogy egyetlen értelmes ember sem megy magától Leibethrába.

– Akkor maga mit keres itt? – kérdezte Anne.

– Nos, hát én magamtól jöttem, mondhatni – ismerte el a professzor. – A kísértés kényszere volt, ügyesen megkötötték a hurkot, én meg beledugtam a fejemet.

– És mit csinál itt?

Guthmann bólintott, mintha számított volna erre a kérdésre.

– Szükségük van a tudásomra és a munkámra…

– …mert Vossius meghalt, és mert ő volt az egyetlen, aki tudott Barabbas titkáról.

– Úristen, maga ezt honnan tudja?

– Guthmann professzor – kezdett bele hivatalos hangnemben Anne – hónapok óta üldözök egy fantomot, amelyik a világ legkülönbözőbb pontjain hagyott nyomokat maga után. A fantom neve Barabbas. És úgy tűnik, becsempészte magát egy evangéliumba, amelyet a bibliatudomány eddig nem ismert. Hogy úgy mondjam, ez az ötödik evangélium.

– Maga túl sokat tud! – kiáltott fel idegesen Guthmann. – Miért nem hagyja békében az egészet?

– Még mindig nem tudok eleget. Elsősorban a férjem kettős életéről akarom megtudni az igazat. Ismeri Guido von Seydlitzet?

– Nem – felelte panaszosan Guthmann.

– Tulajdonképpen úgy kellett volna kérdeznem, ismerte-e Guido von Seydlitzet, mert egy autóbalesetben meghalt, és két és félezer márkát fizettem ki a temetésére. Három nappal ezelőtt viszont itt állt éjjel az utcán, és a nevemet kiáltozta, egyszer pedig már otthon is ott ült a könyvtárszobánkban. Már nem tudom, mit gondoljak. Mindenesetre, nem adom fel addig, amíg nem ismerem a teljes igazságot.

Guthmann egy darabig nem szólalt meg, csak a padlót bámulta, aztán megkérdezte:

– És miért jött ide?

– Nagyon egyszerű – felelte Anne. – Az az ember, akit itt evangélistának hívnak, ő volt az első, akivel itt találkoztam. Azt mondják, hogy őrült, és valóban annak látszott, de az előbb hallottam a vitájukat… szóval az az érzésem, hogy tud valamit. Ki ez az ember?

– A neve Giovanni Foscolo, de ennek nincs jelentősége. Olasz jezsuita, és valóságos lángész a maga szakterületén. Az Újszövetséget kutatja, és nemcsak a négy evangéliumot meg az apostolok cselekedeteit tudja kívülről, de szó szerint idézi Pál apostolnak a rómaiakhoz, a korintusziakhoz, a galileaiakhoz, az efezusiakhoz, a Thessaloniki-béliekhez, Timoteuszhoz, Tituszhoz és Philemonhoz írott összes leveleit is, ugyanúgy, mint János Könyvét. Ismer minden keresztutalást is, mint Máté 16, 13-20 és Márk 8, 27-30. vagy Lukács 9, 18-21. Valóban zseniális.

– Ezért van itt ez a sok könyv és fóliáns – mutatott körbe a sötét helyiségen Anne. – De miért mondják, hogy őrült, amikor zseni?

Guthmann vállat vont, de Anne von Seydlitznek az volt az érzése, hogy el akar hallgatni valamit.

– Lehetséges – kérdezett tovább most már körülményesebben Anne –, hogy a jezsuita valami olyasmire bukkant, ami összerombolta az egész világát?

A professzor rémülten meredt rá.

– Mit akar ezzel mondani?

– Nos, ha az orfikusok ennyi energiát vetnek latba, hogy megfejtsék az ötödik evangélium titkát, és ha Giovanni Foscolo valóban olyan zseniális tudós volt, akkor elképzelhető, hogy leleplezte Barabbas fantomját, és beleőrült.

A szavai nagyon felizgatták Guthmannt, a papírjait kezdte rakosgatni, és a hangja megint olyan bizonytalanul csengett, mint a beszélgetésük kezdetén.

– Már túl sokat fecsegtem – mondta zavartan. – Különben is, várnak. Bocsásson meg.

– Nem, Guthmann professzor! – tiltakozott Anne. – Nem tűnhet el ilyen egyszerűen! Egyszer már benne hagyott a pácban.

Guthmann széles mozdulatokkal igyekezett nyugtatgatni Annét.

– Halkan! Leibethrában a falnak is füle van. Mindkettőnknek baja lenne belőle, ha együtt meglátnának. Azt javaslom, találkozzunk holnap ugyanitt, ugyanebben az időben. – Még mielőtt Anne bármit is felelhetett volna, Guthmann sarkon fordult és eltűnt.

Anne megint egyedül maradt a tudomány néma világában, amelyet – most jobban szemügyre véve – úgy beborított a por, mint a hó a téli tájat. E havas tájban Giovanni Foscolo nyomokat hagyott, amint kivett egy-egy könyvet a polcról, aztán visszatette a helyére. Némelyik nyom legfeljebb egy-két napos lehetett, másokat már újabb porréteg fedett, olyannyira, hogy hamarosan láthatatlanná válnak.

A titkos látogató szeme előtt könyvcímek táncoltak mindenféle nyelveken: *Mithras – misztériumok és őskeresztténység, The Damascus-Fragments and the Origins of the Jewish-Christian Sect.*[*] *Teológiai tanulmányok és kritikák. Mikor született Máté 16, 17-19? Apokrif iratok az Új testamentumhoz, Liber die Veritate Evangeliorum*[**]

Ahogy a ruházata jellemzi az embert, úgy árulkodtak ezek a könyvek eredetükről és korukról, de feltűnt, hogy némelyik könyvet mintha megjelölték volna egy fekete ceruzával vagy tintával írott O vagy P betűvel. Minél többet olvasott le Anne a polcokon sorakozó könyvekről, annál inkább arra a meggyőződésre jutott, hogy itt korántsem jámbor és épületes könyveket őriznek, épp ellenkezőleg, bizonyos fenyegetés áradt a polcokról a szemlélő felé. Anne szinte félt kihúzni az egyik megjelölt könyvet. A címe „Az Újtestamentum apokrif írásai” volt, a kezdőbetű vastagon kirajzolva feketével, de ahogy belelapozott, nem talált benne semmi izgalmasat, és visszatette a helyére.

Épp abban a pillanatban, amikor Anne úgy döntött, hogy felmegy a keskeny lépcsőn és beszél Giovanni Foscolóval, kívülről közeledő lépéseket hallott, és ismét jobbnak látta, ha elrejtőzik az egyik magas könyvespolc mögött. Két férfi lépett be az őrök egyenruhájában, amilyeneket Anne már az érkezése napján is látott, és céltudatosan egyenesen felfelé indultak. Anne rövid, de heves szóváltást hallott, aztán biztos rejtekhelyéről, a könyvek falának védelméből figyelte, ahogy elvezetik a megháborodott jezsuitát.

Anne tisztes távolból követte őket. Tisztán értette, amit Foscolo hangosan belekiabált az éjszakába: „Boldog, aki olvassa és meghallja a próféta szavait, és ahhoz tartja magát, ami abban meg van írva. Mert közel az idő…” – de nem tudott mihez kezdeni vele. Úgy látszott, Foscolo ismeri az utat, mert határozottan lépkedett a kihalt utcákon az őrök között, egészen egy hatalmas, fényesen kivilágított épületig, amelynek hófehér ablakain nem lehetett átlátni, és üvegajtajával leginkább klinikára emlékeztetett.

---

[*] A Damaszkuszi Töredékek és a zsidó-keresztény szekta eredete.
[**] Az Evangéliumok igazságának könyve.

Ebben az épületben tűnt el Foscolo az őreivel, és bár a bejáratot senki sem őrizte, Anne jobbnak látta nem követni őket. Azon kapta magát, hogy attól tart, Guido, ha egyáltalán még él, itt van ezek között a falak között.

Mostani helyzetében csak két ember segíthet, dr. Sargent és Guthmann professzor. Az orvosnőben Anne nem bízott, és Guthmann szerepe is meglehetősen kétesnek tűnt, de tartózkodásában annak bizonyítékát látta, hogy a professzor többet tud, mint amennyit elárult.

Másnap estefelé Anne elment a professzorral megbeszélt találkozóra. Nem is csodálkozott, amikor látta, hogy a könyvtár, amelyben tegnap este Guthmannal és Foscolóval találkozott, most tárva-nyitva áll, és fényesen ki van világítva, bár senki sincs benne. Ez is hozzátartozott Leibethra furcsaságaihoz. Senki se érezze magát egyedül és ne higgye, hogy nem figyel senki. A kíváncsiság az emeletre vezető lépcső felé hajtotta, és bár nagyon óvatosan lépkedett a korhadt fokokon, a recsegés zajára biztosan felfigyeltek volna, ha lett volna valaki a házban.

A lépcső tetején Anne megállt. Hallgatózott, aztán, hogy semmi sem mozdult, három lépést tett előre egy bezárt ajtó felé. Anne elvetette az ötletet, hogy bekopogjon, ahogy egy idegennek illene – de hát mi illik itt ezen a helyen? – és kinyitotta az ajtót. Meglepetésére a szobában sötét volt. Anne megérintette a kapcsolót, éles fény gyulladt ki, megvilágítva a szerényen berendezett kis dolgozószobát. Az utcára nyíló két ablak között széles asztal állt, rajta iratok, térképek és zsinórral összekötözött papírok halmaza. A baloldali falat papírokkal ragasztották tele, amelyek szabálytalan mozaikot képeztek, rajtuk ismeretlen írásjelek, amelyek a pergamenre emlékeztették Annét. A jobb oldali falnál öreg dívány állt, vörösesbarna, geometrikus mintás huzattal, amilyet gyakran látni Görögországban.

Amikor Anne becsukta maga mögött az ajtót, megrémült, mert egy kampón meglibbent egy hosszú palást, amilyet Foscolo szokott viselni. Minden bizonnyal ez lehetett Foscolo dolgozószobája, és Anne eltűnődött, így nézne-e ki egy őrült munkahelye. A papírok látszólagos káoszában, amely az asztal fölötti falon folytatódott, le egészen a padlóig, hamarosan rendszert fedezett fel.

Egy vastag dosszié különösen felkeltette Anne érdeklődését. Egy papírkupac tetején feküdt, írógéppel írták, és rajta a következő felirat állt: *Marc Vossius. A névtelen sir a közép-egyiptomi Miniában és jelentősége az Újszövetség szempontjából*. A felfedezésből Anne von Seydlitz két következtetést vont le, egyrészt, hogy Vossius valóban kulcsfigura volt ebben a történetben, másrészt hogy egy eddig ismeretlen nyom valószínűleg Egyiptomba vezet.

Miközben izgatottan lapozgatta a vastag kéziratot, amelynek tartalma a számára többnyire olvashatatlan vagy érthetetlen volt, hirtelen megérezte, hogy valaki áll a háta mögött. Szeretett volna megfordulni, de a félelem megbénította. Ebben a pillanatban hátulról egy kéz megragadta a nyakát, és még mielőtt védekezhetett volna, kendőt szorítottak a szájára és az orrára. Anne elvesztette az eszméletét.

11

Félálomban ébredt, és csak később tudott visszaemlékezni arra, ami ezután történt vele. Már nem tudta megmondani, csak álmodta-e az egészet, vagy valóban megtörtént. Azt sem tudta, hol játszódtak le a következőkben leírt események, csak azt látta, hogy a homályból egy nő közeledik feléje, és egy ingát tart az arca elé, amely ide-oda leng, ő pedig csak feküdt ott elnehezedett tagokkal.

Az ismeretlen nő ekkor beszélni kezdett, halkan és nyomatékosan, és bár az arca sötétben maradt, Anne a hangjáról felismerte dr. Sargentet. Másképp hangzott, mint amikor korábban beszélt vele, az asszony nehezen lélegzett, mintha fárasztó munkát végezne.

A hang, ahogy dr. Sargent Annéhoz beszélt, ugyanolyan taszító volt, mint az egész jelenség, és bár Anne mozdulni sem volt képes, minden erejével védekezni próbált ellene.

– Hallja a hangomat?

– Igen – felelte gyengén Anne, akinek még a beszéd is nehezére esett.

– Látja az ingát a szeme előtt?

– Igen. Látom. – Anne valóban látta, bár nem tudta, nyitva van-e egyáltalán a szeme vagy sem.

– Koncentráljon a hangomra, és csakis a hangomra. Mostantól fogva semmi másnak nincs jelentősége. Megértett?

– Igen – felelte szinte gépiesen Anne. Szeretett volna nem válaszolni, de nem tehetett mást.

– Most minden kérdésemre válaszolni fog, és ha felébred, semmire sem fog emlékezni.

Anne minden erejét összeszedve próbálta megőrizni szabad akaratát, de valami ellenállhatatlan hatalom szavakat préselt ki belőle.

– Válaszolni fogok, és később semmire sem fogok emlékezni.

Haragudott magára, legszívesebben felugrott és elszaladt volna, de mihelyt a gondolat végére jutott, ismét ólmos fáradtság öntötte el, és mozdulatlan maradt.

– Mit keres Leibethrában? – hallotta a gyűlöletes hangot.

– Az igazságot! – felelte spontán módon Anne. – Az igazságot keresem.

– Az igazságot?… Azt itt nem fogja megtalálni!

Anne szerette volna megkérdezni, hogy hol, ha itt nem, de érezte, hogy képtelen bármit is kérdezni. A hangja nem engedelmeskedne. Nyugtalanul várta dr. Sargent következő kérdését.

– Hová rejtette el a pergament? – kérdezte hangosan és erőszakosan a hang.

– Nem tudom, miről beszél – felelte gondolkozás nélkül Anne.

– Arról a pergamenről beszélek, amelyen a Barabbas név áll.

– Nem ismerem.

– Magánál van a pergamen!

– Nincs.

Anne bénultan várta a következő kérdést, de dr. Sargent hallgatott. Anne nem tudta, hol van, és bármennyire is igyekezett valami neszt azonosítani, amiből a helyre következtethetett volna, semmit sem hallott, és úgy feküdt ott, mintha süket lenne. Erőlködése, hogy kinyissa a szemét, eredménytelen maradt, mint egyáltalán minden, amit meg akart próbálni, a végtagjai nem engedelmeskedtek, és megértette, hogy dr. Sargent hipnózis segítségével próbálja engedelmességre bírni.

A fejében gonoszul visszhangoztak az orvosnő szavai: Hová rejtette el a pergament?… rejtette… rejtette…

Anne ezt már ezerszer végiggondolta, és még ebben a helyzetben is tisztában volt vele, hogy ha elárulja a pergament, fabatkát sem ér többé az élete. Amíg nem szerzik meg a pergament, semmit sem tesznek ellene.

Anne képtelen lett volna megmondani, mennyi ideig feküdt ilyen bénultan, csak egyetlen gondolatra koncentrált, hogy ne áruljon el semmit. Aztán érezte, bár a szemét nem tudta kinyitni, hogy árnyék vetődik rá, és újra megszólalt dr. Sargent hangja.

– Most minden kérdésemre válaszolni fog, és semmit sem fog elhallgatni, ami az emlékezetében van.

Anne érezte az orvosnő ujjait a homlokán, kellemetlen volt az érintése, de képtelen volt védekezni ellene.

– Ismeri a pergamen tartalmát? – kérdezte a hang.

Anne válaszolt.

– Nem, nem ismerem.

– De van róla egy másolata!

– Senki sem tudja megfejteni.

– És az eredeti?

– Azt nem tudom.

– Nagyon jól tudja! – Dr. Sargent rátámadt Annéra. Anne érezte, hogy a nő megragadja a karját, és megrázza. Hallotta a fagyos, kegyetlen hang fenyegetését. – Majd injekciókkal szóra fogjuk bírni.

Többre nem tudott visszaemlékezni.

12

Amikor felébredt, Anne besötétített, természetellenesen csendes szobában feküdt. Kinyújtózott, és megpróbálta kirázni a fáradtságot a végtagjaiból. A helyzet olyan volt, hogy halálfélelmei támadhattak volna, de Anne a félelem leghalványabb árnyékát sem érezte. Sőt, ilyen helyzetekben mindig szokatlan bátorság töltötte el. Felállt, a sötétben az egyetlen aprócska fényfolt felé tapogatózott, és beleütközött egy ablakba.

Kitapogatta az ablak kilincsét, kinyitotta, kitapogatta a fa zsalugátert, és sikerült résnyire kinyitnia.

A világosság bántotta a szemét, és jó időbe telt, míg hozzászokott. Először csak az eget tudta kivenni, de amikor lefelé nézett, mélyen lent hegyes tájat látott, és megértette, hogy a felső városban van. Leleplezték, és kénytelen elismerni, hogy egyáltalán nem észrevétlenül lopózott be Leibethrába, hanem kezdettől fogva megfigyelés alatt állt.

Anne nem látta okát, miért hagyná becsukva a spalettákat, beengedte hát a nappali fényt a szobába. Szerényen berendezett szobát látott csupasz hajópadlóval és egy fehérre mázolt, rettenetesen ronda vaságyat. Az ajtón, mint minden ajtón Leibethrában, nem volt zár, tehát nem lehetett bezárva, és amikor kinézett rajta, végtelenül hosszú folyosót pillantott meg rengeteg ajtóval.

Nem tartotta volna helyesnek, hogy elinduljon feltérképezni a terepet. Már maga az is, hogy nem zárták be, arra utalt, hogy az orfikusok tökéletes biztonságban érzik magukat. Különben is túlságosan fáradt lett volna hozzá. A feje fájt, és miután leült a vaságy szélére, és a kezébe temette az arcát, megpróbált küzdeni a rátörő álmosság ellen, ráadásul rettenetesen rosszul érezte magát. Ahogy bámult maga elé a különös szobában, a pillantása egy székre esett, amelyre tiszta, vasalt ruhát készítettek, és Anne csak ekkor vette észre, hogy hosszú, merev hálóing van rajta, amilyet a pszichiátriai intézetekben adnak a betegekre, és megrémült önmagától.

Minél tovább nézte azonban a ruhákat, közben a kezével megdörzsölte a szemét, mert azt hitte, álmodik, annál szaporább lett a lélegzete, a szíve a torkában dobogott, a halántékában dübörgött a vér. Az előtte fekvő ruhadarabok Guidóéi voltak.

Anne felállt, és óvatosan, mintha attól félne, hogy a ruhák egyszer csak életre kelnek és rátámadnak, odament a székhez. A szék hátán lógott a zakó, a nadrág az ülőkéjén, lelógtak róla a nadrágszárak.

Anne először nem mert hozzányúlni, aztán összeszedte magát, és belenézett a zakó belsejébe, ahol tudta, hogy egy müncheni szabó címkéjét fogja találni. Ott is volt… tehát ez valóban Guido öltönye.

Anne úgy dobta le a zakót, mintha tüzes parazsat érintett volna. Hirtelen fenyegetően megjelent előtte Guido képe. Anne érezte, hogy hatalmába keríti a pánik. Miféle kegyetlen, gyászos játékot űz vele Guido, vagy az orfikusok, vagy akárki, aki az egész mögött rejtőzik?

Éppen ki akart menni a szobából, amikor a folyosó felől egy férfi lassú, súlyos lépteit hallotta.

Guido!

Egész testében reszketett, érezte, hogy elgyengül a térde.

Tehetetlenül kapaszkodott a vaságyba, és a rémülettől tágra nyílt szemekkel meredt az ajtóra.

A lépések közeledtek, és minél közelebb jöttek, annál fenyegetőbbnek érezte Anne a zajt, amelyet keltettek. Végül az ajtó előtt megálltak. Valaki kopogott.

Anne torka összeszorult. Még ha akart volna válaszolni, akkor sem jött volna ki hang a torkán. Levegő után kapkodott, közben látta, hogy valaki lenyomja a kilincset,

és az ajtó kinyílik. Anne sikoltani akart, de nem tudott, csak nézte, ahogy az ajtó közeledik feléje.

Néhány másodpercig szótlanul álltak egymással szemben, Anne és… Tálesz. A pirospozsgás szólalt meg elsőnek.

– Ugye, nem számított rám? – kérdezte azzal a szemtelen vigyorral, amelyet Anne már ismert, és amelytől a széles, pirospozsgás arc még vörösebbnek tűnt.

Anne még mindig képtelen volt megszólalni, csak a fejét rázta. Azt hitte, felkészült a sokkra, amelyet a találkozás jelentett volna Guidóval. Most viszont, hogy ettől a találkozástól megkímélték, kénytelen volt elismerni, hogy a helyzet meghaladja az erejét, és most már csak egyvalamire vágyott, hogy Guido valóban halott legyen, halott, halott, halott!

– A legutóbbi, berlini találkozásunk óta – kezdett bele vigyorogva Tálesz – csak nehézségeket okozott nekünk a viselkedésével, és nem akarom véka alá rejteni, hogy veszélyes játékba fogott, sőt nagyon veszélyes játékba.

– Hol… van… Guido? – dadogta Anne, mintha nem is hallotta volna Tálesz szavait, és közben a széken fekvő ruhadarabokra mutatott. Az idegenkedés, amelyet ez az ember kezdettől fogva keltett benne, most gyűlöletbe csapott át. Anne annyira gyűlölte, hogy képes lett volna megölni.

– Hol van a pergamen? – kérdezte rezzenéstelenül Tálesz, anélkül, hogy válaszolt volna a kérdésére, aztán fagyosan hozzátette: – Természetesen az eredetire gondolok – közben a tőle megszokott módon erőteljesen kifújta a levegőt az orrán át.

Amikor észrevette, hogy Anne nem szándékozik sietve válaszolni az ő kérdésére, meggondolta magát, és a rá jellemző undorító önuralommal másról kezdett beszélni.

– Guido von Seydlitz felesége? Nem azt mondta, hogy a férje meghalt egy közlekedési balesetben?

A hidegség, amellyel Tálesz viselkedett vele szemben, és ahogyan nevetségessé tette őt, kétségbe ejtette Annét.

– Igen – felelte. – Közlekedési balesetben.

– Megismétlem a kérdésemet. Hol van a pergamen? Ha akarja, bármilyen összeget megadunk érte. Nos?

– Nem tudom – hazudta Anne, igyekezve ugyanolyan nyugodtnak mutatni magát, mint Tálesz. Mindenesetre nagyon kihívóan hangzott, amikor folytatta. – És még ha tudnám is, akkor sem vagyok biztos benne, hogy elárulnám.

– Egymillióért sem?

Anne megvonta a vállát.

– Mit számít egymillió ahhoz az életbiztosításhoz képest, amit a pergamen ismerete jelent? Komolyan azt hiszi, nem vettem észre, hogy mindenki, aki eddig tudomást szerzett a pergamenről, meghalt? Ez az egyetlen magyarázat arra a tényre, hogy én még életben vagyok.

Táleszen látszott, hogy nem kíván hosszasan elmerengeni Anne szavain. Kedvetlenül megcsóválta a fejét, jelezve, hogy nem kíván találgatásokra felelni. Ahhoz azonban túlságosan okos volt, hogy ne változtasson azonnal a stratégiáján. Anne von Seydlitznek igaza van, az ő kezében vannak az erősebb kártyák, legalábbis

Tálesz úgy gondolta, és belátta, hogy fenyegetéssel semmire sem megy ezzel a nővel szemben.

Ezért aztán hangnemet váltott, és hangsúlyozott kedvességgel elkezdte mesélni, hogy az orfikusok azóta megfigyelés alatt tartják Annét, amióta megérkezett a thesszaloníki repülőtérre, és amikor az asszony arcán kétkedést látott, mosolyogva folytatta.

– Azt hiszem, kicsit alábecsül bennünket. Komolyan azt hiszi, hogy sikerült titokban behatolnia Leibethrába?

– Igen – felelte kihívóan Anne. – Mindenesetre senki sem látott meg, és senki sem akadályozott meg abban, hogy betegyem a lábam Leibethrába.

Mint egy bika, amelyet felingereltek, Tálesz dühösen kifújta a levegőt az orrlukain.

– Ha bejött Leibethrába, azért jött, mert én így akartam – sziszegte, de a következő pillanatban már újra kiült az arcára a visszataszító vigyor. – Georgios Spiliados, a katerini pék, aki idehozta, a mi emberünk. Ezt csak úgy mellesleg mondom.

– De hát az lehetetlen! – kiáltott fel csalódottan Anne.

– Mondom, hogy alábecsült bennünket. Itt Leibethrában semmit sem bízunk a véletlenre. Ami itt történik, az azért történik, mert mi úgy akarjuk. Azt hitte, észrevétlenül bejuthat ide? Ugyanolyan abszurd ötlet, mint azt hinni, hogy Leibethrából meg lehet szökni. Csak próbálja meg, nem fog sikerülni. Csak egy őrült próbálkozna ilyesmivel. Látja, hogy Leibethrában nincsenek bezárt ajtók. Minek is lennének?

Anne nem tudott beletörődni a gondolatba, hogy Georgios az orfikusok embere.

– Georgios nem sok jót mondott magukról – mondta elgondolkozva –, és csak nagy nehezen sikerült rábeszélnem, hogy elvezessen idáig. Rendesen megfizettem.

Tálesz vigyorogva vállat vont, és kifelé fordította a tenyerét.

– A cél érdekében minden eszközt megragadunk, nem érti?

Anne ezzel egyetértett, de inkább nem mondott semmit. Túl sok minden kavargott a fejében. Végül feltette Tálesznek a legfontosabb kérdést.

– Mit csináltak Guidóval, Vossiusszal és Guthmannal? Tudni akarom!

Tálesz arca elsötétült.

– Hozzá kell szoknia valamihez. Leibethrában nem tesznek fel kérdéseket, csak engedelmeskednek. Ebből a szempontból teljesen normális keresztény rend vagyunk. De csak ebből a szempontból.

– Beszéltem Guthmann professzorral – mondta Anne.

– Menasz testvérrel – igazította helyre Tálesz. – Tudom.

– Nem tűnt nagyon bizakodónak.

– Miért, annak kéne lennie?

– Az az érzésem, hogy Guthmann fél.

– Menasz gyáva nyúl.

– De jelentős tudós.

– Ahogy vesszük.

– És szükségük van a tapasztalataira.

– Pontosan.

– Nem gondolja, hogy ideje lenne elmondani az igazat?

– Már megint kérdez – intette le Tálesz. – Egyébként ismeri az igazat. Tudja, miről van szó. Egy sírban találtak egy kopt pergament, amelyre egy ötödik evangéliumot jegyeztek fel. Sajnos, az írás jelentőségét csak jóval később ismerték fel, amikor az egyes részek már szanaszét szóródtak a világban. – Tálesz az ablakhoz lépett, és összefonta a karjait a háta mögött. Kifelé nézve folytatta. – Ez a papír alkalmas rá, hogy megtörje a katolikus egyház hatalmát. Ezzel a pergamennel meg fogjuk semmisíteni az egyházat!

Tálesz hangja valósággal mennydörgött, amilyennek még soha sem hallotta.

– Én sem vagyok híve az egyháznak – jegyezte meg Anne –, de a maga szavaiból mélységes gyűlölet árad.

– Gyűlölet? – ismételte meg Tálesz. – Ez több mint gyűlölet, ez megvetés. Az ember isteni lény. De azok, akik Isten nevében merészelnek nyilatkozni, minden istenit megtagadnak. Az egyház kétezer éves története nem más, mint kétezer évnyi megaláztatás, kizsákmányolás és harc a haladás ellen. A csuhások évszázadokon át hatalmas székesegyházakat építettek Isten dicsőségére, ahogy mondták, de a valóságban csak a keresztény embert akarták elnyomni, bebizonyítani neki a saját kicsinységét és jelentéktelenségét. A jelentéktelenség akadályoz a gondolkodásban, a gondolkodás pedig az egyház legnagyobb ellensége. Az ő tanításuk csak parancsolásról és engedelmességről szól. És mindezt a hit mottójával. Hinni könnyebb, mint gondolkozni. Aki a hit kérdéseiben az eszét is megkérdezi, az nagyon kereszténytelen válaszokat kap. Ezért akadályozza az egyház, amióta csak létezik, a haladást és a tudást. A tudás a hit végét jelenti. Eddig minden hülyeséget, amit az egyház terjeszt, egyetlen varázsszóval igazoltak, a hittel. Mindenkit, aki fellépett az egyházzal szemben, azzal bélyegeztek meg, hogy nincs hite. A hitre nincs bizonyíték, csak a hitetlenségre. – Tálesz Anne felé fordult. – Ez a pergamen olyan robbanóanyag az egyház számára, amely egyik napról a másikra semmivé teszi a hatalmát, érti?

Anne értette, de nem fogta fel, miért lenne olyan fontos épp az az egyetlen lap, amely az övé. De nem merte megkérdezni, mert ezzel közvetve elismerte volna, hogy a birtokában van a pergamen. Miféle jelentősége lehet a Barabbas névnek az egyházzal összefüggésben?

– Egymilliót ajánlunk magának! – hallotta Tálesz hangját. – Jól gondolja meg. Előbb vagy utóbb úgyis megszerezzük. De akkor magának már semmi haszna sem lesz belőle. – Azzal Tálesz kiment a szobából, távolodó lépései visszhangoztak a hosszú folyosón.

Ha igaz az, amit Tálesz mondott, hogy a pergamen robbanóanyag, akkor ez a dokumentum a római egyház számára még sokkal értékesebb, mint az orfikusok számára. Annét megrémítette a saját gondolata.

13

Azt ugyan most már tudta, mit akarnak az orfikusok, de Guidóról semmit sem tudott meg. Pedig ott feküdtek a ruhái, a nadrágja és a zakója, és ahogy egyre tovább bámulta őket, mintha arra várna, hogy életre keljenek, egyszer csak eszébe jutott, mi lenne, ha más ruházat híján ezt venné fel, és megpróbálná felfedezni Leibethra felső városát.

Az ötlet olyan hajmeresztő volt és olyan hirtelen támadt, hogy Anne egészen felvidult tőle, igen, még el is mosolyodott a gondolatra, hogy Guido addig nem bújhat elő, amíg őrajta vannak a ruhái. Van egy elmélet, amely szerint a félelmet csak a félelem tárgyával lehet legyőzni, például a kígyóktól való félelmet egy kígyó megérintésével, a repüléstől való félelmet repülős kiképzéssel, és ahogy belebújt férje ruháiba, hirtelen már nem is félt Guido megjelenésétől, igen, még azt is elhatározta, hogy most már végére jár ennek a gyászos játéknak.

A szobája előtt húzódó hosszú folyosót mindkét végén tejüveg ajtó zárta le, de ezeket sem csukták be. Az egész kórházi osztályra emlékeztetett. Középen egyfajta orvosi vagy nővérszoba helyezkedett el, a folyosóra nyíló tolóajtóval. A szoba üres volt. Anne kíváncsian hallgatózott az ajtónál, de semmit sem hallott. Nyomasztó volt a magányosság érzése, és Anne egymás után kezdte nyitogatni az ajtókat, és egyre jobban beigazolódott a feltételezése: valóban kórházi osztályon van, csak éppen betegek nincsenek.

A mindenfelé tátongó üresség őrületbe kergethetett volna minden normális embert, és Anne abban is biztos volt, hogy ebben is rendszer van. Mindenesetre eleinte habozva, aztán egyre gyorsabban nyitogatta az egymás mellett sorakozó ajtókat a végtelenül hosszúnak tűnő folyosón, aztán újra becsukta őket, amikor megállapította, hogy senki sincs mögöttük.

Az ő szobájával szembeni oldalon az utolsó ajtónál Anne megtorpant. Megrémült, mert már az eddig látott harminc vagy negyven betegszoba üres volt, ebben viszont feküdt egy beteg. Anne közelebb lépett.

– Adrian!

A beteg Adrian Kleiber volt.

Vannak helyzetek, amikor az ember egyetlen világos gondolatra sem képes, és az agya nem képes feldolgozni a valóságot. Ilyen helyzetben volt Anne is ebben a pillanatban, semmi mást nem tudott kinyögni, csak a férfi nevét.

– Adrian! – Aztán még egyszer. – Adrian!

Kleiber apatikusnak tűnt, de legalábbis kevésbé rázta meg a találkozás, mint az asszonyt, és kedvesen rámosolygott. Semmi kétség, drogok hatása alatt áll.

– Megismersz, Adrian? – kérdezte Anne.

Kleiber bólintott, aztán kis idő múlva megszólalt.

– Persze.

Figyelembe véve Anne öltözékét és rövidre nyírt haját, ez semmiképpen sem volt magától értetődő.

– Mit tettek veled? – kérdezte dühösen Anne.

Kleiber feltűrte a pizsama ujját a bal karján. Tűszúrások borították.

– Kétszer egy nap jönnek – mondta fáradtan.

– Kik? – kiabálta izgatottan Anne, és a szeme fölött megjelent a merőleges ránc.

– Egyik se mutatkozott be – próbált tréfálkozni Kleiber.

Időközben Anne a helyzet teljes súlyát felfogta, és most ezernyi kérdéssel árasztotta el Kleibert. A férfi erőlködve, de értelmesen válaszolt, s így Anne von Seydlitz megtudta, hogy Adriant egy orfikus kommandó rabolta el, és kalandos útvonalon, Marseille-en át szállították Szalonikibe.

– De hát ez őrület! – tombolt Anne. – Keresni fog az Interpol. Az nem lehet, hogy csak úgy, egyik napról a másikra eltűnjél, te nem!

Kleiber fáradtan legyintett.

– Ezek az emberek jéghideg gengszterek. Napokon át figyeltek, és mindent kiderítettek rólam. Azt mindenesetre megtudták, hogy egy Abidzsanba szóló repülőjegy van a zsebemben. Tudták a dátumot és a járatszámot, és amikor megérkeztem a Le Bourget repülőtérre, beráncigáltak egy autóba. Aztán elvesztettem az eszméletemet. Amikor magamhoz tértem, három papi öltözékű férfi társaságában találtam magam, útban Dél-Franciaország felé. Senki nem fog keresni. Hivatalosan Elefántcsontpartra repültem.

– És mióta vagy itt?

– Nem tudom. Öt-hat napja, talán már két hete is. Teljesen elvesztettem az időérzékemet. Azok az átkozott injekciók.

– És a kihallgatások? Kihúztak belőled valamit?

Kleiber levegőért kapkodott, látszott, hogy megpróbál visszaemlékezni, hogyan próbált nem mutatni gyengeséget. Végül megrázta a fejét.

– Nem, kihallgatás nem volt, legalábbis nem emlékszem, hogy kérdezgettek, vagy erőltettek volna. Csak kellene emlékeznem rá.

Anne keserűen válaszolt.

– Ezek az emberek itt nagyon értenek a drogokhoz, és vannak szerek, amelyek egy időre tökéletesen kikapcsolják a memóriát. Viszont meg is bénítják az emlékezetet, úgyhogy nem sok hasznuk van belőlük. Nem, szerintem fokozatosan igyekeznek engedelmességre bírni, aztán egyszer csak megpróbálnak majd kifacsarni.

Adrian megfogta Anne kezét. A jó barát, aki máskor minden helyzetnek ura volt, és mindig volt valami használható ötlete, most szánalmas látványt nyújtott.

– Amit csak akarnak tőlem – nyögte panaszosan.

A férfi tehetetlenségét látva Annében hirtelen mélységes vonzalom ébredt Kleiber iránt, igen, látta a szemén, hogy a világlátott újságíró, Adrian Kleiber az ő segítségéért könyörög. Két keze közé szorítva Adrian jobbját, halkan megszólalt.

– Nagyon sajnálom, ami San Diegóban történt.

Adrian bólintott, mintha azt akarná mondani, ő is sajnálja. Nézték egymást, és jobban megértették a másikat, mint eddig bármikor.

Különös helyzetek kellenek, hogy két ember egymásra találjon, és most mindketten ugyanarra gondoltak, arra az éjszakára a müncheni szállodában, amikor

Anne mindkettőjük számára váratlanul rárontott, és szinte önkívületben szeretkeztek, miután Guido megjelent a dolgozószobában. Igen, valóban ugyanarra gondoltak mind a ketten, mert Adrian azonnal megértette, amikor Anne hirtelen azt mondta, hogy itt van, már kétszer is látta.

– És szerinted tényleg ő az? – kérdezte Kleiber a férfiöltönyt nézegetve.

– Már magam sem tudom, mit higgyek, és mindegy is, itt minden lehetséges. Az a tény, hogy itt vagy, és itt beszélgetünk, már önmagában is kész őrület. Amikor megláttalak, először ugyanúgy azt hittem, elment az eszem, mint akkor, amikor Guidóval találkoztam.

– Anne – szorította meg a kezét Kleiber –, mit akarnak velünk ezek itt?

A hangja félelemről árulkodott. Ez nem az az Adrian volt, akit ismert, ez egy emberi roncs volt, akit tönkretett a félelem. Bár ő maga sem volt mentes minden szorongástól, Anne von Seydlitz lényegesen jobb állapotban volt nála. Az érzései már átlépték azt a határt, amelyen túl a félelem dühbe csap át, dühbe a félelem okozói iránt.

– Ne félj – mondta. – Amíg nem fecsegsz ki semmit, nem fognak bántani. Nem azért hoztak ide, hogy megöljenek, azt Párizsban is megtehették volna. Gondolj csak Vossiusra! Nem, azért hoztak ide, hogy megtudják tőled, hol van a pergamen. És amíg azt nem tudják, és azt hiszik, hogy döntő útmutatást kaphatnak tőled, addig nem kell félned, hallod?

– De hát mit tehetünk? Előbb vagy utóbb mindent kiszednek belőlünk, amit tudunk. Ezek semmitől se riadnak vissza. Mit csináljunk? – Kleiber arcára rá volt írva a kétségbeesés.

– Mindenekelőtt nem szabad megadnunk magunkat a sorsnak! – felelte bátorítóan Anne. – Meg kell próbálnunk kijutni innen.

– Az lehetetlen – felelte Kleiber. – Ezek annyira biztonságban érzik magukat, hogy még a börtönajtókat sem zárják be.

– Éppen ez a mi esélyünk, méghozzá az egyetlen.

14

Anne közelebb húzódott Kleiberhez, és a beszélgetés suttogva folytatódott.

– Napok óta figyelek az ablakomból egy kis teherszállító drótkötélpályát. Rendszertelenül jár, és a felső állomásához bárki eljuthat.

– Arra gondolsz, hogy… – meredt rá Annéra Kleiber.

– Adrian, ez az egyetlen lehetőségünk! Nem veszélytelen, de láttam, hogy a fagondolában még olajoshordókat is szállítanak. Egy hordó olaj súlya annyi lehet, mint a tiéd. Azt hiszem, nagyobb az esélye, hogy itt elpusztulunk, mint a menekülés kockázata.

Kleiber apatikusan bólintott, aztán némi gondolkodás után, ami szemmel láthatólag nagy erőfeszítésébe került, szomorúan megszólalt.

– Azonnal veled mennék, de nem lehet. Nem vagyok képes rá. Ezek az injekciók minden vállalkozó kedvet megbénítanak. Próbáld meg egyedül. Talán majd később engem is ki tudsz vinni valahogy másképp.

A hosszú folyosón lépések közeledtek.

– Az orvosnő jön az injekciómmal – mondta riadtan Kleiber.

Annét felizgatta a közlés. Semmi körülmények között sem találhatják itt, különben mindennek vége.

Ami a következő pillanatban történt, az Anne számára is rejtély maradt. Semmit sem tervezett el, és amikor később visszagondolt rá, büszke volt magára. Másrészről a viselkedése azt a régi tapasztalatot igazolta, amely szerint a sarokba szorított vagy kilátástalan helyzetbe került emberek elképzelhetetlen dolgokra képesek. Így történt Anne von Seydlitzcel is. Gondolkodás nélkül az ajtó mögé lépett, és várta, hogy kinyíljon.

Anne hátulról is azonnal megismerte az alacsony kis doktornőt a hálóteremből. Az volt hát a feladata, hogy a bizalmába férkőzzön. Dr. Sargent injekciós tűt tartott a kezében. Anne gondolkodás nélkül lekapta az ajtó mögötti fogasról a törülközőt, az alacsony nő fejére dobta, és meghúzta a két végét. A nő fojtott kiáltást hallatott, az injekciós tű leesett a padlóra, de nem tört össze. Anne minden erejét összeszedve szorította a törülközőt. A doktornő úgy megrémült, hogy képtelen volt védekezni, és kis idő múltán úgy zuhant le a padlóra, mint egy zsák.

Adrian tágra nyílt szemekkel figyelte a váratlan jelenetet. Most viszont, hogy a doktornő már a padlón feküdt, kiugrott az ágyból, és Anne segítségére sietett. Anne azonban elhárította.

– Ez a szörnyeteg soha többé nem fog ártani neked!

Anne csak akkor tért magához, amikor Adrian Kleiber rémülten rákiáltott, hogy hagyja abba, mert megöli, és meglazította a kendőt a doktornő nyakán. Az hörögve lélegzett, és úgy kapkodott levegőért, mint a szárazra vetett hal. Anne nem akarta megölni, de a düh, amelyben az önfenntartás ösztöne testet öltött, még nem múlt el. Anne felkapta az injekciós tűt, és beledöfte a nő combjába.

Kleiber csodálattal figyelte, mint aki azt akarja mondani, hogy ilyesmit fel sem tételezett volna róla.

– És most mi lesz? – kérdezte végül szorongva.

A padlón fekvő nő halkan nyögdécselt. Anne letérdelt mellé, Adrian pedig a fejéhez lépett.

– Mit szoktál érezni az injekció után? – kérdezte Anne.

Adrian mély lélegzetet vett. Nehezére esett a válasz.

– Az első két-három órában olyan, mintha a felhők közt lebegnél. Messziről látsz mindent, de semmit sem tudsz tenni. Az akaratod nem engedelmeskedik. Például mondani akarsz valamit, fel akarsz kelni, de a lábaid nem engedelmeskednek. A teljes apátia állapota.

Anne figyelmesen hallgatta.

– Jó – mondta – végül akkor nem kell tartanunk tőle, legalábbis a következő két órában nem.

Kleiber bólintott.

– Hogy érzed magad?

– Egészen jól – hazudta Kleiber.

Anne megragadta Adrian karját.

– Sikerülnie kell! Ha elkapnak, agyonvernek. Nincs más választásunk, érted?

Adrian pulzusa felgyorsult. Felfogta, hogy újra tökéletesen éber, és az utolsó erejét is össze kell szednie. Gondolkodni nem volt idő. Meg kell bíznia Annében. Vele sikerülni fog a menekülés, erről meg volt győződve.

– Gyere, fogd meg! – vezényelt Anne, megragadva a padlón fekvő kistermetű nő lábait. Adrian a két karját fogta meg, az ágyra dobták az eszméletlen nőt. Jól betakarták, hogy ha valaki épp csak benéz az ajtón, azt hihesse, Kleiber az. A férfi magára kapkodta a ruháit, a zsebkendőjét, amely kiesett a zsebéből, Anne kapta fel, aztán Anne megfogta Adrian kezét, és kifelé indult a szobából.

– Gyere!

15

A felső város labirintusában tett felfedező útjai során Anne von Seydlitz már az első napon észrevette a kis fabódét, amelyben a teherszállító drótkötélpálya kis gondolája ringatózott, és már az első napon megfordult a fejében, hogy ezt használhatná fel a menekülés eszközeként. Hasonlóan a többi ajtóhoz Leibethrában, az állomás bejáratát sem őrizték. A szűk helyiségben a mennyezetig felhalmozva üres hordók, ládák és zsákok sorakoztak, arra várva, hogy leszállítsák őket a völgybe. Mi sem természetesebb, mint hogy zsákot húzzanak a fejükre, és így álcázva libegjenek le a völgybe.

Kleiber izgatottan vizsgálgatta az elektromos berendezést, amely Leibethra egyéb technikai berendezéseihez képest meglehetősen primitívnek tűnt. Régimódi porcelán fogantyús kézi kapcsoló irányította a hajtóművet, egy-egy nyíl jelölte a hegy- és völgymenetet, és ahogy Adrian megállapította, az egyetlen nehézséget az jelentheti, hogyan húzzák el a kapcsolót és hogyan ugorjanak be a gondolába, egy négy láncon függő fedetlen ládába. Utána Kleiber szerint be kell bújniuk a zsákjaikba és csendesen elbújni, mert a nyitott gondolába beláthatnak a felső városból. Ismeri-e Anne az alsó állomást?

Anne elmosolyodott.

– Az az ember, aki idehozott, az orfikusokhoz tartozik, de én ezt nem tudtam. Kezdettől fogva rám állították. Csak itt tudtam meg. De elkövetett egy hibát,

megmutatta a völgyben az állomást, amikor idejöttünk. Kicsit hátrébb van, az alsóváros bejáratát őrző bódé mögött.

Adrian izgatottan beleszaglászott a levegőbe.

– Csapda, biztosan csapda!

– Nem hiszem – felelte nyugodtan Anne –, bár ezektől minden kitelik. Félsz?

Válasz helyett Kleiber átölelte Annét. Az asszony érezte, hogy Adrian fél, és ha őszinte akart lenni magához, be kellett vallania, hogy ő is szorong. Mi lesz, ha félúton észreveszik őket? Ott fognak lebegni tehetetlenül ég és föld között. Anne erre gondolni sem akart.

Ahogy Adrian magához ölelte, felébredtek benne az utolsó hetekben sikeresen elfojtott érzések. Szereti ezt az embert, még ha nincs is hozzá bátorsága, hogy bevallja neki. Ebben a helyzetben meg különösen nincs. Kint eleredt az eső. Sűrűn kopogtak az esőcseppek a bádogtetőn, és a völgy felől ködfelhők szállingóztak feléjük. Anne elhúzta a száját, ahogy lenézett a völgybe.

– A fene egye meg! – mondta halkan. – Még ez is!

– Miért? – vitatkozott Kleiber. – Ennél jobb nem is lehetne.

– Zöld ponyvát húzott elő a zsákok alól. – így legalább elrejtőzhetünk a ponyva alatt, és senki sem fog gyanakodni.

– Igazad van – felelte Anne, miközben Kleiber, aki egyre jobban visszanyerte kezdeményezőkészségét, az elektromos kapcsoló körül kezdett babrálni.

– Van egy kis probléma – dünnyögte elgondolkozva Adrian.

– Mi? – lépett közelebb Anne.

– Ha meghúzom ezt a fogantyút, elindul a gondola… de nélkülem.

Anne elgondolkozó arcot vágott.

– És?

– Van egy ötletem – felelte Kleiber körülnézve a szűk helyiségben.

– És mi az?

– Szükségem lenne egy darab drótra és egy vastag zsinórra.

– Itt van! – mutatott Anne egy kötélre, amellyel a ponyvákat kötözték össze.

Kleiber felvette a kötelet, és az egyik végét a kapcsoló fogantyújához erősítette. Aztán merőlegesen lefelé húzta egy műszerszekrény kilincsén át, onnan egyenesen a gondolához.

– Zseniális! – ujjongott Anne. – Igen, működnie kell. Egyszerűen zseniális!

– Majd kiderül – mosolyodott el Kleiber, – Mindenesetre nem látok más megoldást.

Feltámadt a szél. Átsüvített a kunyhó résein, és Anne aggódva pislogott kifelé. Adrian üres zsákokat rakott be a gondolába, rájuk terítette a ponyvát, aztán Annéhoz fordult.

– Beszállás! Félsz? – kérdezte bátorítóan mosolyogva.

Anne felelet helyett bemászott a gondolába, és bebújt a ponyva alá. Adrian a kezébe adta a kapcsolóhoz vezető kötelet, aztán ő is beugrott a himbálózó ládába, és amennyire lehetett, kényelembe helyezte magát. Néhány pillanatig mindketten hallgattak, a völgy felé bámulva, ahol viharfelhők gyülekeztek.

Anne mintegy önmagát bátorítva megszólalt.

– Tíz perc múlva véget ér az egész.

– Lent már biztosan gyülekezik a fogadó bizottság – tette hozzá csúfondárosan Kleiber, aztán meghúzta a kötelet.

Az emelő fogantyúja csikorogva lefelé mozdult, ugyanakkor a fa gondola himbálózva elindult. Anne és Adrian a fejükre húzták a ponyvát, csak keskeny rést hagyva, amelyen át leláthattak a völgybe. Az eső egyre sűrűbb lett, hangosan dübörgött a ponyván. Heves széllökések dobálták a gondolát, és Anne félelmében Kleiber kezét szorongatta. Talán a drogok utóhatása volt, talán Adrian megint bátorságra kapott, mindenesetre semmi félelmet nem mutatott, sőt nagyon is határozottnak tűnt, mint aki azt akarja jelezni, ennél rosszabb már úgysem jöhet.

Még ötven métert sem tettek meg a himbálózó ládában, amikor Anne hevesen reszketni kezdett. – Csak nem lenézni – suttogta, lehunyva a szemét. Minél jobban távolodtak a felső állomástól, annál jobban himbálóztak minden irányban, oldalt, felfelé, aztán lefelé. Ahogy Kleiber felnézett az esőfüggöny mögött megbújó sziklavárosra, felmérte, milyen hatalmas a kiterjedése a tornyokkal és különös kiugrókkal díszített építménynek, amely most inkább Frankenstein elhagyatott várára emlékeztetett, mintsem kolostorra.

A gondola elérte azt a pontot, ahonnan sem a fenti, sem a lenti állomást nem láthatták, és Kleiber azt sem tudta megállapítani, haladnak-e még egyáltalán lefelé. A heves himbálózás is megtette a magáét.

– Megálltunk! – kiáltott fel Anne, amikor egy pillanatra kinyitotta a szemét. – Kikapcsolták!

Kleiber Anne szájára szorította a tenyerét.

– Csak úgy érzed! Maradj nyugton, mindjárt vége! – Átölelte az asszony vállát. Anne nehezen lélegzett, és hányinger környékezte. Képtelen volt gondolkozni, csak azt ismételgette magában, legyen vége minél hamarabb. Még ha fel is fedezték a szökésüket és vissza is viszik őket, már az is mindegy, csak szilárd talaj legyen a lába alatt!

Ami Adrian Kleibert illeti, ő a foglalkozásánál fogva hozzászokott a különös helyzetekhez, és a bátor kockázatvállalás volt az egyik legkiválóbb tulajdonsága. Mindennél fontosabbnak érezte, hogy helyt álljon Anne előtt. Már egy ideje észrevette, hogy a drótkötélen, amelyen a gondola függött, a kerekek lefelé forognak. Még mielőtt beleélte volna magát a biztonságba, hirtelen megtörtént a baj.

A ködből hirtelen magas pózna bukkant elő, és még mielőtt bármit is tehettek volna, a fa gondola nekivágódott egy vasrúdnak. A pózna felőli oldal, ahol Kleiber ült, szilánkokra tört, belefúródva jobb combjába, és hangosan felkiáltott a fájdalomtól. Amikor meglátta a közeledő veszélyt, ösztönösen magához rántotta Annét, nehogy kirepüljön a nyitott gondolából. Alighanem ez mentette meg az életét, mert közben az oldalára fordult. A combja fájt, és amikor végighúzta a kezét az arcán, vörösre festette a vér.

– Megsebesültél! – kiáltott fel hisztérikusan Anne.

– Szóra sem érdemes – felelte színlelt nyugalommal Kleiber.

Nem tudta, mekkora a seb a combján, csak szúró fájdalmat érzett. Ahogy ránézett Annéra, látta, hogy lehunyt szemmel sír. Kleiber úgy érezte, jobb, ha most nem mond semmit. Már csak arra vágyott, hogy valahogy elérjék az alsó állomást.

Mint egy csodás jelenés, váratlanul bukkant fel előttük egy kuckó, egy kezdetlegesen összeeszkábált deszkabódé nagy, sötéten tátongó nyílással. Sem Annénak, sem Adriannak sem volt sejtelme róla, hogyan kellene megállítaniuk a gondolát.

– Ugorj! – kiabálta Adrian. – Ki kell ugranunk! – Félrelökte a ponyvát. Anne azonban csak támasztotta nyitott szájjal a gondola oldalát, képtelen volt felállni. Legfeljebb két-három méter magasan lehettek a talajtól, ilyen magasságból már le lehet ugrani, de Anne képtelen volt rá. Adrian megragadta a vállát, és megpróbálta kilökni a gondolából, miközben egyfolytában kiabált.

– Gyerünk, sikerülni fog, megcsinálod! – Aztán a himbálózó ketrec hirtelen rándult egyet, érezték, hogy a kötél megremeg, s utána csend lett. Csak az eső dobolt a bádogtetőn.

Annéban lassan oldódott a görcs, és Adrian körülnézett, hová érkeztek. A kis kuckó hasonlított a fenti állomáshoz, itt is ládák és zsákok sorakoztak, csak ezek tele voltak. Úgy látszik, nem vették észre a szökésüket, mert senki sem várta őket.

Adrian és Anne egymás szemébe néztek. Felnevettek, azzal a felszabadító, boldog nevetéssel, amely a nagy feszültségeket szokta követni.

– Még nem vagyunk túl mindenen – figyelmeztetett Anne, kinézve egy keskeny kis ablakon. Nem egész ötvenméternyire ott volt az őrbódé és a patak, alig kivehetően a sűrű esőben.

– Hol vagyunk? – kérdezte bizonytalanul Kleiber.

– Ne aggódj, kiismerem magam. Ha sikerül észrevétlenül elosonnunk az őrbódé mellett, akkor túl vagyunk a nehezén. Higgyél nekem!

Anne igyekezett bátorságot önteni Kleiberbe, de valójában ő maga sem hitte el, hogy ilyen könnyen megszökhettek Leibethrából. Különösen akkor támadtak kételyei, ha arra gondolt, hogyan került ide. Azon sem csodálkozott volna, ha az őrbódéból előlép valaki, fegyvert fog rájuk és azt mondja, már várta őket, kövessék. De semmi sem történt.

16

Az eső nem sarkallta őket, hogy elhagyják a védelmet nyújtó kunyhót, de abban egyetértettek, hogy nem maradhatnak itt tovább. Kleiber Anne vállára terített egy üres zsákot, amely némi védelmet nyújtott az eső és a hideg ellen, ő maga pedig összecsavarta a ponyvát, aztán résnyire kinyitotta a kaput, amely elől egyenesen az őrbódé felé vezetett az út, és suttogva megszólalt.

– Miért nem próbálunk eltűnni az ellenkező irányban? Miért kell mindenképpen elmennünk a ház mellett?

Anne kicsit szélesebbre nyitotta a kaput, hogy Adrian jobban körül tudjon nézni.

– Ezért – mondta fagyosan, és Adrian meglátta, hogy az állomás mögött meredek sziklafal meredezik. Anne arrafelé mutatott. – Hidd el, ez az egyetlen út a völgybe.

Kleiber egyik kezével megragadta az összecsavart ponyvát, a másikkal megragadta Anne kezét, aztán mindketten futni kezdtek a kunyhó felé.

Hideg eső verte az arcukat, a föld felázott és tocsogott a lábuk alatt. Le sem véve szemüket a kunyhóról, egyenesen arrafelé rohantak. Amikor elérték, mélyen előrehajoltak, és futottak tovább a köves úton a völgy felé, mindig csak lefelé, egészen addig, míg Anne kezét az oldalához szorítva, zihálva megállt.

Körülöttük a fákat verdeste az eső. Az úton keréknyomok árulkodtak róla, hogy rövid idővel ezelőtt autó mehetett erre, de az esőn kívül semmi más neszt nem hallottak. Adrian kitekerte a ponyvát, a fejére borította, és maga mellé hívta a menedékbe Annét.

Egymást szorosan átölelve igyekeztek lefelé. Nem vesztegethették az időt, nemcsak azért, mert tartaniuk kellett tőle, hogy hamarosan felfedezik a szökésüket, de azért is, mert egyre jobban besötétedett, márpedig a sötétben nem haladhatnak előre. Alig szóltak egy-egy szót, kimerülve tántorogtak a völgy felé, csak néha-néha álltak meg, és gyanús zörejek után hallgatóztak, aztán mentek tovább.

Anne nem ismerte fel az utat. Az eső megváltoztatja a tájat. Azt azonban tudta, hogy egyetlen út vezet a völgybe lefelé. Fájt a lába, mert ide-oda csúszkált, és elveszítette az egyensúlyát. Ehhez járult még a hideg, amely egyre jobban átjárta, jelezve, hogy erejének végéhez ért.

Körülbelül az út egytizedét tették meg afelé a pont felé, ahol a földút beletorkollik a főútba, és amikor Anne ezt megmondta Adriannak, az úgy vélte, valahol meg kell húzniuk magukat, ahol eltölthetik az éjszakát. Anne emlékezett rá, hogy valahol az út meredek szakaszának végénél volt egy szénakazal vagy juhakol, de addig még legalább két óra az út, és azalatt besötétedik.

Így aztán letértek az ösvényről, és kicsit felfelé kapaszkodtak egy kiugró szikla felé, amelynek szirtjei úgy nyúltak az ég felé, mintha felemelt ujjak lennének. A szél és az időjárás viszontagságai letöredezték a követ, több helyen megbontották az alját, és ahol a sziklafal átváltott köves talajba, természetes üregek alakultak ki, kiválóan alkalmasak arra, hogy éjszakára megbújjanak bennük.

– Nem túl kényelmes – állapította meg Kleiber –, de száraz, és a barlang valamennyire a hidegtől is megvéd.

Anne egyetértően bólintott. Még gyerekkorában sem töltött soha egyetlen éjszakát sem a szabadban, de most minden mindegy volt. Halálosan kimerült, és csak aludni szeretett volna. Kleiber sem volt jobb állapotban. Bár igyekezett úgy tenni, mintha tökéletesen ura lenne a helyzetnek, valójában ő is teljesen kimerült, és közel állt az összeroppanáshoz.

A sziklafal hátsó falához támaszkodva megpróbáltak kényelmesen elhelyezkedni. Adrian védelmül a hideg ellen magukra terítette a ponyvát. Csak bámultak maguk elé, reménykedve, hogy sikerül elaludniuk.

– Mire gondolsz? – kérdezte két-három órával később Anne a sötétben. Az eső elállt, de a fákról még mindig potyogtak az esőcseppek.

– Azon gondolkozom, hogy juthatnánk el innen a legkönnyebben – felelte Kleiber. A nedves ruhán keresztül is érezte az Anne testéből sugárzó meleget.

– Akkor ugyanarra gondoltunk mind a ketten – mondta kicsit csípősen Anne. – És… mire jutottál?

Kleiber megvonta a vállát. Az éjszaka olyan sötét volt, hogy nem látták egymás arcát.

– Üldözni fognak, ahogy üldözték Vossiust és Guthmannt és a többieket – dünnyögte maga elé. – És mindez egy öreg, elsárgult papírfecfni miatt. Teljesen abszurd.

– Te is tudod, hogy az nem egy egyszerű papírfecni – tiltakozott mérgesen Anne. – Még ha nem is ismerjük a tartalmát, annyi biztos, hogy nagyon fontos, különben nem akarnák ilyen kitartóan megszerezni az orfikusok.

– Hát jó, akkor van egy ötödik evangélium. Meglehet, hogy emiatt ki kell egészíteni, vagy egy-két ponton meg kell változtatni az Újszövetséget. De ez még nem indokolja a felhajtást körülötte, és különösen nem indokolja, hogy embereket gyilkoljanak miatta, csak azért, mert tudnak bizonyos összefüggésekről.

– Nem, persze hogy nem! – kiáltotta Anne olyan hangosan, hogy Adrian gyorsan a szájára szorította a tenyerét. Kicsit megnyugodva, suttogva folytatta. – A titok nyitja a Barabbas név. Amíg meg nem tudjuk, mi a jelentősége, csak sötétben tapogatózunk.

– Sosem fogjuk megtudni – mondta Kleiber, aztán sokáig hallgatott. – Azt sem tudom, okos dolog-e egyáltalán, hogy foglalkozunk vele. Te is látod, mibe sodort a kíváncsiságunk. Nem sok híja volt…

– Te kíváncsiságnak nevezed – vitatkozott Anne –, szerintem inkább az önvédelem a megfelelő szó. Belekeveredtem ebbe az ügybe, és addig nem fogok nyugalmat találni, amíg nem tudom meg, mi van a háttérben. Próbáld ezt megérteni, kérlek.

Kleiber szorosabban átölelte Annét, mintha a szavait igyekezne jóvátenni. Szorosan összebújva beszélgettek az egész hosszú éjszakán át, és ha egyikük elhallgatott a kimerültségtől, a másik újra kezdte. Mindent kimondták, ami nyomasztotta őket.

– Be kell vallanom neked valamit – mondta Adrian.

– Én is be kell valljak neked valamit – vágott a szavába Anne. – Szeretlek.

A vallomás váratlanul érte Kleibert. Nem is szólt egy szót sem.

Így indult egy különös szerelmes éjszaka egy sziklabarlangban, amely máskor legfeljebb állatoknak szolgált menedékül.

Hajnaltájban, amikor a nappali világosság áthatolt a fák nedvesen csillogó ágain, hirtelen felriadtak. A hegy felől motorzúgás közeledett.

– Felfedezték a szökésünket! – suttogta Anne. – A kutyákat fogják a nyomunkba uszítani, azokat a rémes szörnyetegeket, amelyeket itt tenyésztenek.

Kleiber próbálta megnyugtatni:

– Ne félj, drágám, az eső a mi oldalunkon áll, minden nyomot elmosott.

A jármű közeledett. Mélyen a rejtekhelyük alatt látták egy terepjáró fényszóróit, amely dübörgő motorral száguldott a völgy felé. A benne ülőket nem ismerték fel. Amilyen gyorsan jött, olyan hamar el is tűnt, mint egy kísértet a hajnali derengésben, csak a motorzúgást hallották még sokáig. Anne fellélegzett.

Az éjjel kidolgoztak egy tervet. Abból kell kiindulniuk, hogy az orfikusok szemmel fogják tartani Szaloniki repülőterét, ezért inkább az ország déli része felé próbálnak kitörni. Elsősorban Katerinit kell elkerülniük, azt a helyet, amely alighanem az orfikusok fennhatósága alatt áll. Úgy döntöttek, Elassonon át megpróbálnak eljutni Larissába, és ott különválnak.

Kleiber azt javasolta, Anne Korfuról induljon haza. Ő maga Patras felől fog próbálkozni. Mind a két helyen vannak konzulátusok, amelyek a segítségükre lesznek. Kleiber ötlete azon alapult, hogy az orfikusok biztosan minden követ meg fognak mozgatni, hogy elkapják őket. Ha külön utakon próbálkoznak, megduplázódnak az esélyeik. Egyébként is biztosabb névtelenül hajóra szállni, mint repülőtéren próbálkozni. Adrian azt javasolta, találkozzanak Bariban, a Castello nevű szállodában.

Három nappal később Anne von Seydlitz megérkezett Bariba, de a Kleiber által megjelölt Castello nevű szállodának se híre, se hamva nem volt. Még hasonló nevű szálloda sem volt, Adrian pedig nyomtalanul eltűnt.

NYOLCADIK FEJEZET

A merénylet

Sötét árnyak a háttérben

1

Ahányszor csak összetalálkoztak, márpedig ez napjában többször is óhatatlanul megtörtént, Kessler lesütötte a szemét, mert szégyellte magát. A bűnbánó keresztény minden szégyenérzetével szégyellte magát, amiért ezt a Sztyepan Losinskit, akit tudósként mélységesen tisztel, hetek óta úgy üldözi, mint egy bűnözőt, pedig rendjük kötelékében összeköti őket a pápai Gregoriana egyetemen kapott titkos megbízatás. Csakhogy épp ez a titkos megbízatás hintette el a jezsuiták között a viszálykodást, és tette a terem fölé tornyosuló jelmondatot – *Omnia ad maiorem Dei gloriam* – olyan nevetségessé, mint egy pünkösdi rorátét.

A viszálykodásban önmagában nincs semmi rossz és semmi elvetendő, hiszen az ellentétes vélemények többet használnak egy ügynek, mint a buta harmónia, de a római katolikus egyházban hitbéli kérdésekben ez az elv nem érvényes, hiszen már Máté evangélista is ura és mestere szájába adta a saját szavait, miszerint hamis Messiások támadnak és hamis próféták, és jeleket fognak adni és csodákat tenni, hogy még a kiválasztottakat is félrevezessék.

Nos, elérkezett a próféciák órája, legalábbis azok a jezsuiták, akik Manzoni professzor mögött sorakoztak fel, mélységesen meg voltak győződve róla, mert attól a naptól fogva, amelyen ismeretessé váltak a pergamen újabb szövegrészei, egyre nőtt a gyanú, hogy minden egészen másképp történt a mi Urunk Jézussal. Mindenesetre a terem két pártra oszlott, az egyik, amely Manzoni vezetésével jámbor igékkel szállt szembe az új felfedezésekkel, és a másik, a civódásé, amely Losinskiban látta vezetőjét. Ide tartozott Kessler is.

Kessler doktornak nem csekély része volt a pergamen lefordításában, mindent tudott annak eddig feltárt tartalmáról, és kétsége sem volt afelől, hogy eddig ismeretlen ősevangéliummal állnak szemben, szerinte és Losinski szerint már legfeljebb csak hetek kérdése lehet, mikor nyilvánítja a Kúria titkossá az eredményeiket, és zár el minden beavatott jezsuitát örökre a külvilágtól, mint a konklávén a bíborosokat.

Losinski, a gyanús lengyel, kétszer egy héten esténként még mindig elindult a Campo dei Fiori felé, ott bekanyarodott egy sötét mellékutcába, majd száz méter után eltűnt egy hatemeletes ház kapuja mögött. Kessler legalább hétszer követte észrevétlenül, reménykedve, hogy észrevesz valami feltűnőt, vagy legalább valami nyomot csíp el az éjszakai kirándulások felderítéséhez. De csak álldogált összehúzva

magát, és csak két rendőr figyelmét sikerült felkeltenie, akik véletlenül vagy sem, de többször az útjába kerültek, amitől Kessler jobbnak látta, ha eltűnik.

A jámborság és a bűnözés sehol sem jár annyira kéz a kézben, mint Rómában, és nem ritkaság, hogy papi személyek sötét ügyekbe keverednek. A sátán reverendában is képes megjelenni. Kessler mindenesetre úgy gondolta, Losinski sötét üzelmekbe keveredett, talán a legszégyenletesebb szexuális kilengésekbe is, heti kétszeri útjain. Ebben majdnem biztos volt.

De semmi sem olyan abszurd, mint az igazság, az igazság pedig teljesen váratlanul tárulkozott fel Kessler előtt a Vízkereszt utáni napon, pontosabban ennek a napnak az estéjén, amely ugyanolyan szürke és hideg volt, mint a legtöbb nap ebben az évszakban. Aznap is követte Losinskit a titokzatos házig, ezúttal azonban szilárdan eltökélte magában, hogy ha ma sem talál semmit, akkor abbahagyja a nyomozást. Ezzel az elhatározással a szívében Kessler nagyobb kockázatot vállalt, mint eddig bármikor, szorosan a lengyel sarkában maradt, követte még a sötét lépcsőházba is, ahol Losinski a harmadik emeleten eltűnt egy fehérre mázolt ajtó mögött. A névtáblán a Rafshani név állt, arab vagy inkább óperzsa névnek tűnt, Kesslernek semmit sem mondott, legfeljebb a fantáziájának adott szárnyakat, mint amikor megtalálta a női cipőket rendtársa cellájában.

Miközben Kessler fülét a lakás ajtajára tapasztva hallgatózott, míg a másikkal a lépcsőház neszeire fülelt, valami teljesen váratlan történt. Az ajtót belülről kinyitották, és hirtelen ott állt előtte Losinski, mint egy kicsiny keselyű a kampós orrával és mélyen ülő szemeivel.

Némán meredtek egymásra, de mindkettőjük tekintete ugyanazt mondta, aha, rajtakaptalak. Losinski tért magához hamarabb, közelebb lépett Kesslerhez, az arca vigyorba rándult, közben a fejét – ami nála a támadó kedv félreérthetetlen jele volt – félrehajtotta, mint egy keselyű, és halkan feléje sziszegett:

– Kémkedik utánam, Krisztusban testvérem? Maga volt az utolsó, akiről ezt elhittem volna. *Veritatem dies aperit…*

Kessler valóban úgy érezte magát, mint a ministránsgyerek, akit rajtakaptak valami vétken, ezért nem is tudott válaszolni, bár egy belső hang azt súgta, hogy inkább Losinskinak kellene úgy éreznie, hogy rajtakapták. Losinski azonban behúzta maga mögött az ajtót, megragadta rendtársa karját, és lefelé húzta a lépcsőn.

– Azt hiszem, nem ártana, ha elbeszélgetnénk. Nem gondolja?

Kessler hevesen bólogatott. Most úgy tűnt, oldódott a feszültség kettőjük között. Legalábbis Kessler így érezte, és amikor kiléptek a sötét házból, Losinski vette fel a beszélgetés fonalát. Egyáltalán nem tűnt zavartnak, sőt barátságosan érdeklődött, megtudott-e róla valami közelebbit ő, Kessler. Kessler tagadott, de bevallotta, hogy feltűntek neki Losinski rendszeres távollétei a San Ignazio kolostorból, de csak az ejtette gondolkodóba, amikor olyan hevesen támadta Manzonit, és végül kíváncsivá vált. Losinski mosolyogva bólogatott.

2

A Campo dei Fiorin bementek egy trattoriába, és a lengyel lambruscót rendelt. Ehelyütt nem kívánunk bővebben kitérni arra, miért isznak a papok előszeretettel lambruscót, történetünk további menete szempontjából is csak annyiban van jelentősége, hogy a lambrusco gyorsabban megoldja a nyelveket, mint a többi édes bor, és feltételezhető, hogy Losinski nem véletlenül rendelte éppen ezt.

Kessler sokáig törte a fejét, mire akar kilyukadni rendtestvére, igen, még csodálkozott is, miért nem tesz neki szemrehányásokat Losinski, de semmi ilyesmi nem történt. Sőt, a lengyel megdicsérte Kessler intelligenciáját és éleslátását, amely legtöbb rendtársa fölé emeli, és kiválóan alkalmassá tenné sokkal komolyabb feladatok megoldására is, mint egy kopt pergamen fordítása a római Kúria útmutatásai szerint.

– Ha érti, mire gondolok – tette hozzá a végén.

Kessler kicsit gondolkozott, eredménytelenül, végül megrázta a fejét.

– Egy szót sem, Losinski testvér, nagyon sajnálom.

Losinski tenyerével végigsimított kopaszra borotvált koponyáján, ami nála a lázas gondolkodás félre nem ismerhető jele volt, aztán megint teletöltötte lambruscóval Kessler és a maga poharát, mielőtt körülményesen belekezdett:

– Ha jobban meggondoljuk, a mi munkánk egy vicc, mert Manzoni meghamisítja azokat a fordításokat, amelyeket mi készítünk a pergamenről.

– Meghamisítja?

– Igen, meghamisítja. A hitbéli ügyekben illetékes kongregáció nagyon nehezen boldogul az ötödik evangélium tartalmával, amely valójában, mint mind a ketten tudjuk, az első. A bíborban járó urak féltik a jó zsíros kis állásaikat, ezért rendelte el a Szent Hivatal, hogy az ötödik evangéliumot tartalmában és megfogalmazásában hasonlóvá kell tenni a többihez, nehogy viták robbanjanak ki a többi evangélium szavahihetőségéről. A kongregációnak már így is éppen elég eretnekkel kell vesződnie.

– De hát ez lehetetlen, Krisztusban testvérem! – Kessler öklével az asztalra csapott.

– Lehetséges! – vitatkozott Losinski, kopasz koponyáját simogatva. – A Hivatal mindent meg fog tenni, hogy megakadályozza a pergamen nyilvánosságra hozatalát.

– Pedig minden kétséget kizáróan eredeti…

– Pedig minden kétséget kizáróan eredeti. Tudja, mi a legfőbb keresztényi erény?

– Az alázat.

– Ó dehogy, Krisztusban testvérem! A hallgatás. Gondoljon csak a *Causa Galilei*re. Mind a mai napig egyetlen pápa sem volt képes egy jó szót mondani a szerencsétlen Galilelo Galileiről, pedig már minden gyerek tanulja az iskolában, hogy VIII. Orbán igazságtalanul ítéltette el Galileót. Az egyház nem alázattal intézi el ezt a tévedést, hanem hallgatással.

Kessler a poharába bámulva bólintott.

– Miért vagyunk mi – folytatta hevesebben Losinski –, mi jezsuiták a pápa nem szeretett testvérei? Miért tiltották be már nem is egyszer a rendünket? Mert nem tudunk hallgatni. Istennek hála, nem tudunk hallgatni.

– Istennek hála, nem tudunk hallgatni – ismételte meg Kessler kicsit botladozó nyelvvel, egyfolytában a lambruscót bámulva a poharában. A gyöngyöző bor nem maradt hatástalan. – Istennek hála – ismételte meg még egyszer nem tudunk hallgatni. De mi köze ennek ahhoz, hogy ön, Losinski testvér, hetente kétszer eljár egy sötét kinézetű házba, és ott tölti az éjszakát? – Kessler még be sem fejezte, máris megrémült. De ha már ilyen messzire ment, úgysem veszíthet többet, és mivel voltak sejtései, mi folyik abban a házban, még azt is hozzátette, hogy a cölibátus mindannyiukat tönkreteszi.

Losinski nem értette. Kérdő pillantást vetett Kesslerre, mintha azt mondta volna, hogy a Nap forog a föld körül, de lassan derengeni kezdett benne, és hangosan felnevetett, olyan hangosan, hogy még a trattoria szokásos hangzavarát is túlharsogta.

– Most már értem, Krisztusban testvérem – rikkantotta az ég felé forgatva szemeit, mint páduai Szent Antal a megkísértés pillanatában. – De rossz úton jár. Az egy nagyon tisztességes ház, legalábbis ami a hatodik emeletet illeti. De ha akarja, adhatok egy diszkrét címet, ahová csak magunkfajták járnak.

– Jaj, nem, nem úgy gondoltam! – tiltakozott Kessler, de érezte, hogy az arcába szökik a vér. – Kérem, bocsássa meg nekem mocskos gondolataimat.

– Ugyan már! – legyintett morogva Losinski, mint aki azt akarja mondani, szóra sem érdemes. Közelebb húzódott rendtársához. – Ugyanolyan okosnak tartom, mint amilyen kritikus.

– Ez rendünk egyik alapelve. Különben nem lennék a *Societas Jesu* tagja.

– Hát jó. – Losinski kis szünetet tartott. Tenyerével végigsimított a fején, és látszott rajta, hogy lázasan keresi a megfelelő szavakat. Végül a kérdezés mellett döntött. – Hogy áll a hitével, testvér, ne értsen félre, nem a Mindenhatóba vetett hitére gondolok, hanem arra, mi a hozzáállása az anyaszentegyház tekintélyéhez, a *de fide divina et catholica* dogmáihoz, a *Privilégium Paulinum*hoz vagy a cölibátushoz?

A kérdés meglepte Kesslert, nem is tudta, mit feleljen. Losinski ravasz fickó, bármi feltételezhető róla. Óvatosan és dogmatikusan felelt hát.

– Az anyaszentegyház tanai a dogmatikus bizonyosság különböző szintjein állnak. A *de fide divina et catholica* szerint valamely igazság kinyilatkoztatás jellege bizonyos, és ezért ezt fenntartás nélkül hirdetni kell, a *de fide definita* ezzel szemben a leggyengébb, a pápa által *ex cathedra* kihirdetett bizonyossági fok. Ha erre gondolt, akkor a pápai tévedhetetlenség dogmája azon a dogmán alapul, hogy az első vatikáni zsinat jogos volt. Ami a *Privilégium Paulinum*ot illeti, könnyű a válasz. Pálnak a korinthusziakhoz írott első levelére hivatkoznék. Az egyház ebből azt a jogszabályt vezeti le, hogy két meg nem keresztelt ember törvényesen megkötött házassága felbontható, ha a házastársak valamelyike megkeresztelkedik, és katolikussal köt házasságot. Ugyanebben a levélben gyökerezik a cölibátus bibliai alapja. Pál azt

mondja, a nőtlen ember az Úr dolgaival törődik, a családos ember viszont megosztja magát.

Mintha fájna neki a válasz, Losinski elfintorodott. Egy ideig hallgatott, és Kessler már azon kezdte törni a fejét, mi rosszat mondhatott, de a lengyel akkor hirtelen kirobbant, hogy semmi szüksége kioktatásra az egyház tanításaival kapcsolatban. Ezeket már bőségesen leimádkozta olyan időkben, amikor ő, Kessler, még pelenkás sem volt, a szentséges szentháromságra, ahogy kifejezte magát.

Bármennyire is dühös volt, Losinski mindkettőjük számláját kifizette, de aznap este már egyetlen barátságos szava sem volt Kesslerhez. Szótlanul lépkedtek egymás mellett a visszafelé úton a San Ignazio kolostorba.

Mit ronthatott el? Bármennyire is törte a fejét Kessler, nem talált magyarázatot Losinski viselkedésére.

3

Másnap, miután befejezték a munkát az intézetben, a fiatalabb szólította meg az idősebbet. Mondja meg, mivel bántotta meg, és már előre bocsánatát kéri.

Megbántotta? Ez nem a megfelelő szó, felelte Losinski. Inkább csalódott. Végül is nem az egyházi tanításokról szóló állásfoglalása felől érdeklődött, hanem a személyes véleményét kérdezte. Ha ez utóbbi azonos az előbbivel, akkor minden egyes szó, amit váltanak, csak időpocsékolás, és Manzoni minden bizonnyal megfelelőbb beszélgetőtárs lenne a számára.

Tehát ez volt a magyarázat Losinski érthetetlen hallgatására. Hát jó, ha már ő kitárulkozott, akkor Kesslernek sincs mit rejtegetnie, azt felelte hát, fel sem merül a kérdés, melyik párthoz húz, tiszteli Manzonit a hivatala miatt, de Losinski tudásban és kritikai látásmódban felülmúlja a másikat, ezért minden rendtárs számára példakép kell, hogy legyen, még az anyaszentegyházzal szembeni elutasító magatartásában is.

Kessler szavaira Losinski szeme szikrázni kezdett. Kellemesen csalódott ebben a Kesslerben. Kessler kiválóan ért hozzá, és ebben nagymértékben különbözik tőle magától is, hogy megtartsa magának a véleményét, márpedig ez az a tulajdonság, amely csak az igazán bölcs emberekre jellemző. Ha van egyetlen rendtársa, aki hasznos lehet a mozgalmuk számára, hát az Kessler.

Olyan embert, mint Kessler, arról meggyőzni, hogy egész eddigi életét egyetlen tévedés határozta meg, nem lehet nagy szavakkal, csak cáfolhatatlan tényekkel, ezért Losinski úgy döntött, hogy végigvezeti német rendtársát a megismerésnek azon az útján, amely őt, Sztyepan Losinskit, Paulusból Saulussá tette.

Először elsétált Kesslerrel az ókori római fórumra, de egyetlen szót sem volt hajlandó mondani arról, mi köze ennek a helynek az ötödik evangéliumhoz. A Nap

már alacsonyan járt, felmelegítve a hűvös délutánt. A Via Sacra legmagasabb pontján, ott, ahol diadalív hirdeti Titusz császár dicsőségét, Losinski megállt.

– Nem tudom, mennyire ismeri a római történelmet, testvérem, úgyhogy szóljon közbe, ha olyasmit mondanék, amit már tud.

Kessler bólintott.

– Ezt a diadalívet – folytatta Losinski – Domitianus császár emeltette Krisztus után 81-ben fivére, Titusz emlékére. Az uralkodó tanok szerint a diadalív Titusz császár 70-ben aratott győzelmét örökíti meg a zsidók felett. De ez csak féligazság.

– Féligazság?

– A diadalív belső oldalán látható domborművek négyes fogatban ábrázolják a császárt, a győzelem istennőjének társaságában, aki koszorút tart a feje fölé. Az átellenes oldalon római légionáriusok cipelik a jeruzsálemi templomból hozott zsákmányukat, a hétágú gyertyatartót és az ezüsttrombitákat. A domborművek nemcsak a rómaiak zsidók felett aratott győzelmét örökítik meg, hanem a római vallás győzelmét is a zsidó vallás felett. Azt hiszem, ezzel még nem mondtam semmi újat.

– Nem – felelte Kessler. – Csak azt nem értem, hová akar kilyukadni.

Losinski elmosolyodott. Kiélvezte szerzetestársa nyugtalan kíváncsiságát, aztán karon fogta, és elindult vele a diadalív körül. A Colosseum felőli oldalon megint rámutatott egy domborműre.

– Ezek is jelenetek Titusz diadalmenetéből. De most nagyon figyeljen, Krisztusban testvérem! – Losinski az ellenkező oldal felé irányította Kesslert. – Mit lát?

– Semmit. Kopott köveket. Még az is kétes, hogy ezeket a köveket nem utólag illesztették-e ide.

– Pontos megfigyelés – nyugtázta Losinski a kövekre csapva. – Pontosan így van.

– Ez mind nagyon szép és jó – vetette ellen Kessler. – Csak azt nem értem, mi köze ennek a mi dolgunkhoz.

Losinski félrevonta Kesslert, és alig kőhajításnyira jelezte, hogy üljön le a Jupiter Stator lépcsőre, aztán fényképet húzott elő a zsebéből, és Kesslernek hirtelen eszébe jutott, hogy amikor titokban behatolt a lengyel cellájába, több felvételt is talált a Titusz-diadalívről. A fénykép egy diadalívet ábrázolt, amely sok mindenben emlékeztetett a diadalív átjárójában látottra. Római légionáriusokat ábrázolt, amint mindenféle zsákmányt hurcolnak Rómába.

– Nem értem – mondta Kessler, Losinski felé nyújtva a fényképet.

Az azonban elhárította, és hosszabb magyarázatba fogott.

– Amikor elkezdtem dolgozni a pergamenen, összehasonlítható anyagokat kerestem az apokrif iratokban, és Manzoni megszerezte az engedélyt, hogy körülnézhessek a Vatikán titkos irattárában, és fénymásolatokat készíthessek a hasonló korból származó pergamenekről. Egyébként nem sok segítséget kaptam, rengeteg időt vesztegettem el, mert nem csak a *scrittori*[*], a titkok őrzői tudnak ezekről a titkokról. Hosszú napokat és éjszakákat töltöttem az irattárban, és olyan dolgokat láttam,

[*] írástudók

amilyenekre az egyszerű keresztény még álmában sem merne gondolni. Egyetlen ember élete túlságosan rövid hozzá, hogy mindent, amit ott őriznek, csak egyszer végignézzen, urambocsá! el is olvasson. És akkor felvetődött bennem, vajon egy olyan egyház, amely ennyi mindent titkol el, valóban az igazság egyháza lehet-e, ahogy hirdeti.

– Félelmetes gondolat – suttogta Kessler.

– Én mindenesetre jól körülnéztem a Vatikán titkos levéltárában, sokkal jobban, mint amennyire az adott munkához szükséges lett volna, és így bukkantam rá erre a dokumentumra. – Losinski a fényképre mutatott, amelyet Kessler a kezében tartott.

– Erre a domborműre?

– A Szentháromságra mondom, pontosan erre. Természetesen ugyanazt a kérdést tettem fel magamnak, mint most ön, Krisztusban testvérem, és, csak vigasztalásul mondom, én sem találtam választ. Akkor még azt sem tudtam, hogy a dombormű Titusz diadalívéről származik. Épp csak érdekesnek találtam, hogy az egyház ezt az ábrázolást „szigorúan titkos”-nak minősítette, és páncélozott ajtókkal elzárva őrzi, olyan helyen, ahol csak néhány kiválasztott láthatja. Hivatalosan meg sem láthattam volna a domborművet, mert a kutatásaim érdekében a titkos részlegben csak a megbízásommal összefüggő dolgokkal foglalkozhattam volna. Én viszont egy óvatlan pillanatban, amilyenből a két hónapos munkám alatt összesen csak kettő adódott, lefényképeztem a követ.

Kessler a képre mutatott.

– És ez az a felvétel? – Amikor Losinski bólintott, Kessler közelebb emelte a szeméhez a képet, mintha így akarná kicsikarni belőle a titkot. – Hogy a csudába került ez a dombormű a Vatikán titkos archívumába? – kérdezte. – És elsősorban: miért?

Losinski sokatmondóan mosolygott.

– Az első kérdésére azt tudom felelni, hogy a középkorban a fórumot méternyi magas törmelék alá temették, és tehenek legelésztek fölötte. Más romokat alapozáshoz vagy erődítményekhez használtak fel. így történt a Titusz-diadalívvel is. Beépítették a Frangepán-erődbe, és kívülről évszázadokon át semmi sem látszott a domborművekből. Az erődöt lebontották, és amikor VII. Piusz 1822-ben kinyilvánította óhaját, hogy restauráltatni szeretné a Titusz-diadalívet, a restaurátor, Valladier fedezte fel a külső oldalon a római légionáriusok ábrázolását. Piusz, aki, mint tudjuk, jóindulattal viseltetett rendünk iránt, először nagy örömet mutatott az I. századból származó felfedezés felett, de egy szép napon idejött bíboros titkára, Bartolomeo Pacca társaságában, és azt követelte a restaurátortól, hogy azonnal emeljék ki a domborművet, és szállítsák át a Vatikánba. Valladier vitatkozott őszentségével, a dolog lehetetlen, mert nagy a kockázat, hogy beomlik az egész diadalív. Piusz akkor megparancsolta, hogy kőről kőre bontsák szét a diadalívet és építsék fel újra ugyanazon a helyen. A légionáriusokat ábrázoló dombormű helyére Piusz más romokból építtetett be köveket, azt a benyomást keltve, hogy a dombormű áldozatul esett az idő vasfogának. Az eredetit azonban azóta is őrzik a Vatikán titkos archívumában. És most térjünk át a második kérdésére, Kessler testvérem.

Le sem véve tekintetét a fényképről, Kessler megszólalt.

– Fantasztikusan hangzik. Biztosan volt valami oka, hogy az egyszerű keresztények elől elzárták ezt az ábrázolást. Én magam csak zsákmányukat cipelő katonákat látok, szerszámokat és állatokat, amelyeket hazafelé hurcolnak. Nem látok egyetlen meztelen női személyt sem vagy bármit, ami a szent anyaszentegyház ellen szólna. De kellett lennie valaminek, ami felizgatta Őszentségét. Szétrobbanok, ha nem avat be azonnal a titokba!

– Az igazság nem fogja boldogabbá tenni – figyelmeztette Losinski. – Én megmondtam!

– Meglehet – felelte Kessler. – De belebetegednék a bizonytalanságba. Beszéljen már!

4

A két férfi felállt. Járás közben Losinskinak könnyebben esett a beszéd. Úgy látszott, tart tőle, hogy kihallgatják őket, így a Kúria felé indultak a négyszögletes köveken, aztán Losinski kezdte újra, szélesre tárva karjait, egy kérdéssel.

– Testvérem, emlékszik még arra az esetre, amelyről két hónappal ezelőtt az egész világsajtó hangos volt? Egy elmeháborodott professzor a Louvre-ban savval öntötte le Leonardo egyik Madonnáját.

– Igen, dereng valami – felelte Kessler. – Megint egy őrült. Elmegyógyintézetbe szállították, ahol meg is halt. Szegény bolond!

– Hiszi maga. – Losinski megállt, és fürkészve méregette Kesslert.

Az csak lenézően mosolygott.

– Biztosan nem a művészet iránti rajongásból tette.

– Nem – szögezte le Losinski. – De talán az igazság iránti rajongásból. – Aztán lélegzetvételnyi szünetet sem hagyva folytatta. – Hallgatnia kell. Egyetlen szót sem mondhat el senkinek abból, amit most tőlem hallani fog! A saját érdekében!

– Szavamat adom, Istenre és összes szentjeire! – Kessler úgy érezte, a történelmi helyszín, a kétezer éves oszlopok és alakok csak valami nagyon jelentőségteljes kinyilatkoztatáshoz nyújthatnak keretet.

Losinski pontosan erre számított, de azért folytatta.

– Majd kétezer éve él egy titok, amelybe csak keveseket avattak be. Egyik generáció adja tovább a másiknak, azzal a feltétellel, hogy senki sem írhatja le. A titok első őrzője ugyanis azt mondta, hogy minden írás a sátántól származik. De hogy ne vesszen el a megmagyarázhatatlan, a titok minden hordozójának megengedtetik, hogy szörnyű tudását a maga módján elrejtve továbbadja.

– Értem – vágott izgatottan a koadjutor szavába Kessler. – Leonardo da Vinci volt az egyik titokhordozó, és az a professzor talált valami utalást a tudására.

– Igen, így kellett lennie. Mert a professzor a savat pontosan a festmény egy meghatározott részére löttyintette, ahonnan előtűnt valami olyasmi, amire senki sem számított. Leonardo Madonnája nyolc különböző drágakőből álló nyakéket viselt. Amikor ezt meghallottam, azonnal tudtam, miről van szó. Ugyanaz a felfedezés volt, amelyet VII. Piusz bíboros titkára tett Titusz diadalívénél.

Kessler döbbenten megállt. Idegesen hintázott egyik lábáról a másikra.

– Ha nem tudnám, hogy komoly ember, Losinski testvér, azt hinném, tréfát űz velem.

Losinski komoly pillantást vetett rá, bólintott, és folytatta.

– Megértem a kételyeit, Kessler. Valóban nehéz felfogni ezt az egészet, különösen, ha egyik pillanatról a másikra tudjuk meg. Én magam éveken át dolgoztam rajta, és apránként, töredékekből tudtam meg az igazságot, mintha apró kövekből próbálnék összerakni egy mozaikot. Maga viszont, testvérem, hirtelen kerül szembe a teljes képpel.

– Térjünk vissza Leonardóra! – követelte izgatottan Kessler.

– A német professzor, aki komparatisztikát tanított Amerikában, irodalmi tanulmányai során alighanem rábukkant valami utalásra, amely megerősítette abban a feltevésében, hogy Leonardo da Vinci valamiféle titok beavatottja volt, amelyről elrejtve ő is hírt adott műveiben. A mi esetünkben egy nyakék formájában, amelynek minden egyes kövét pontosan kidolgozta, hogy minden szakember pontosan felismerhesse.

– És amikor befejezte a nyakéket a festményen, ráfestett egy réteget?

– Pontosan. Feltételezhető, hogy hátrahagyott valamiféle utalást erre a titokra, egy utalást, amelyre a professzor a kutatásai során rábukkant, de amelyet alighanem egyetlen művészettörténész se vett komolyan. Valószínűleg nem látott rá más módot, hogy bebizonyítsa az elméletét.

Bármennyire is lenyűgözte a magyarázat, Kessler még mindig szkeptikusan hallgatta Losinskit.

– Hát jó, tételezzük fel, hogy igaza van, és Leonardo valóban birtokában volt egy világrengető titoknak, de akkor óhatatlanul felvetődik a kérdés, ki avatta be a titokba, és kinek akarta továbbadni?

Losinski maga elé meredt. Nem szólt semmit, és úgy tűnt, megbántotta a kérdés. Úgy látszik, ez a Kessler még mindig nem veszi komolyan azt, amit mond neki.

– Azt nem tudom, én nem tudom. Talán mások tudják. Nagyon sok a nagy szellem, akiknek a műveiben vannak sötét pontok, amelyeket senki sem ért. Leonardo előtt ott volt Dante, utána Shakespeare és Voltaire, akinek a neve, amelyet ő maga választott, mert valójában Arouet-nak hívták, anagramma, pontosan úgy, mint Leonardo nyakéke és a Titusz-diadalív domborművében elrejtett anagramma. A két előbbiben és a Voltaire névben közös, hogy mindegyik nyolc betűből áll. Egészen biztos vagyok benne, hogy a Voltaire név mögött valamiféle utalás rejtőzik a beavatottságra. Szétszedtem betűire a nevet, próbáltam francia szavakat alkotni velük, amelyek sorba állítva valamiféle értelmet adnának, hosszú éjszakákat töltöttem ezzel, de hiába.

– Talán téved a tézisében. Talán a Voltaire név mögött csak egy egyszerű szójáték rejtőzik.

– Igen, tudom, vannak széplelkek, akik a Voltaire névben az AROVET, az ifjabb anagrammáját látják. Szerintem egy ilyen sántító megfejtés méltatlan lenne Voltaire-hez. Egy ember, aki a világtörténelem legnagyobb zsenijei közé tartozik, nem rejtőzik el egy ilyen butácska szójáték mögé. Voltaire hitt ugyan Istenben, mint az erkölcsi világrend alapjában, de a keresztény misztériumok iránt nem volt érzéke, és különösen nem a szent anyaszentegyház iránt. Szerinte az embernek nincs szüksége isteni megváltásra, és a bibliai szövegeket is miszlikbe szedte. Mindez meglehetősen szokatlan volt az ő korában, de ha arra gondolunk, hogy tudott a világ titkáról, akkor mindez érthetővé válik. Kessler, én biztos vagyok benne, hogy tudott róla, amikor felvette ezt a furcsa Voltaire nevet!

– Engedelmével – vágott közbe Kessler –, ha jól értem a szavait, akkor Voltaire kapcsolatban áll azzal a domborművel a Titusz-diadalíven?

Losinski kivette a fényképet rendtársa kezéből, és kihívóan végigmérte.

– Mit lát ezen a fényképen, Kessler?

– Római légionáriusokat a zsákmányukkal.

– És mi ez a zsákmány?

– Felismerek egy valószínűleg színarany mosdótálat, egy bárányt, egy faágat, egy zászlót, egy jávorszarvast, egy kettősfogatot, egy kacsát és egy kalászt. Mi van ebben szokatlan?

– Önmagában a zsákmányban semmi, vagy szinte semmi. De van benne egy utalás, amely a figyelmes szemlélőt gyanakvóvá teszi.

– A jávorszarvas!

– Pontosan. Azon a vidéken, ahol Titusz katonái zsákmányt ejtettek, a legkülönösebb sivatagi állatok éltek, de jávorszarvasok nem. A dombormű alkotója tehát tudatosan választotta ezt a paradoxont, hogy jelt adjon az ábrázolás mögött rejlő titkos üzenet felől.

– De hát Titusz császárnak ellenőriznie kellett a tervet, és biztosan megmondta volna a szobrásznak, hogy nem látott jávorszarvast a hadizsákmányban.

– Minden bizonnyal ezt mondta volna, testvérem, de Titusz soha nem látta a róla elnevezett diadalívet. Csak a halála után emeltette a testvére és utóda, Domitianus császár, annak a fiatalembernek pedig annyi gondja volt, hogy minden bizonnyal legalább annyira nem érdekelték egy dombormű részletei, mint a római filozófusok szavai. Maguk a rómaiak pedig ostoba nép voltak. Csak a saját fővárosukat ismerték, és mindent, ami annak határain kívül feküdt, egzotikusnak tekintettek. Nekik még az sem tűnt volna fel, ha ebben a zsákmányban pingvineket vezettek volna pórázon.

Losinski és Kessler időközben a fórum túlsó végéhez közeledve elhaladt a Kúria épülete és Septimius Severus diadalíve mellett, amely mögött a Via Consolazione ível felfelé a Capitoliumra. Kessler később szemrehányásokat tett magának, amiért épp ezt az útvonalat választották a beszélgetésükhöz, pedig az egész Losinski ötlete volt.

Az utca felől elhatolt hozzájuk a forgalom zaja, megzavarva Losinski magyarázatait, de egyben azt is kizárta, hogy kéretlen fültanúik akadjanak. A lengyel folytatta.

– Titusz császár környezetében kellett lenniük olyan embereknek, akik Keleten kapcsolatba kerültek az új mozgalommal, amelynek tagjai kereszténynek nevezték magukat. A rómaiak szemében ezek a christianik nem voltak mások, mint a számtalan keletről jött szekta valamelyikének követői, de a köré az ember köré, aki ezt a szektát alapította, annyi monda és legenda szövődött, hogy az emberek csapatostul sereglettek hozzá. Az az ember teljes komolysággal azt állította, hogy egy ismeretlen Isten fia, és bizonyítékokat is szállított, olyasmiket tett, amivel még a legnagyobb mágusok sem dicsekedhettek. Öt kenyérből és két halból az asszonyokat és a gyerekeket nem is számítva ötezer ember számára varázsolt ennivalót, borrá változtatta a vizet, és halottakat támasztott fel. Amikor a rómaiak istenkáromlás miatt elítélték, megölték a zsidók, aztán történt valami, ami tökéletesen megzavarta a kortársakat. Annak az embernek a hívei azt állították, hogy a mesterük feltámadott halottaiból.

– Álljunk meg, testvér – szólt közbe Kessler. – Úgy beszél, mint egy eretnek. Nem helyes, amit tesz.

A közbeszólás feldühítette Losinskit, és homlokát ráncolva vágott vissza.

– Talán jobb lenne, ha előbb végighallgatna, testvérem, utána azt mond, amit csak akar.

Szemben álltak egymással, szinte mint két ellenfél, akik készek összemérni erejüket, Losinski a fórum felé, Kessler a Capitolium felé fordulva. Losinski pillantása hideg és diadalittas volt, Kessleré kritikus, de elbizonytalanította a koadjutor határozott rendreutasítása.

– Ebben a helyzetben – folytatta Losinski. – A mozgalom különösen egy Tarsosból származó, Paulus nevű sátorkészítő – aki egyébként maga sosem találkozott a mesterrel – buzgalmának köszönhetően lendült fel, olyannyira, hogy kezdett komoly fenyegetést jelenti a hivatalos római istenek számára. A szekta hívei ugyanis szerte a birodalomban közösségeket alakítottak, nemcsak Palesztinában, Kis-Ázsiában és Görögországban, de még Rómában is, ahol az istenek otthon voltak, még itt is szereztek követőket. Igen, ezek az emberek olyan missziós buzgalommal térítettek, mint addig még egyetlen vallás sem. És mert mindenkitől elzárkóztak, aki nem követte a hitüket, és mert titkos találkozóikon idegen szertartásokat tartottak, hamarosan az egész Római Birodalomban beszéltek róluk. Fanatizmusukban odáig mentek, hogy még olyan emberekkel szemben is védelmükbe vették saját előítéleteiket, akik személyesen ismerték a názáreti csodatévőt. És amikor jött valaki, és azt állította, hogy Jézussal egészen másként történtek a dolgok, én csak tudom, bárki másnál jobban,

akkor megkövezéssel fenyegették meg, és ez az ember csak úgy kerülte el a halált, hogy megszökött. Egyiptomba menekült, és mindent feljegyzett, amit átélt.

– Istenem – nyögte Kessler a fényképre bámulva.

Hirtelen sok minden értelmet nyert. Nem volt olyan naiv, hogy azt higgye, Losinski mindezt az ujjából szopta. Ha életében ismert komoly embert, hát az a Lengyelországból jött koadjutor volt. Ez az ember kétszer is ellenőrzött mindent, mielőtt tényként fogadta volna el. Kessler sejtette, hogy a következő pillanatban előhúzza az adut a kabátujjából, és ettől neki, Kesslernek elakadt a szava. Hallgatott, de majd szétvetette a feszültség.

Szája sarkában szadista vigyorral Losinski kiélvezte a pillanatot, mielőtt végre folytatta volna.

– Amiről ez az ember beszámolt, azt mások csodálkozva hallgatták, de bárki bárhol is próbálkozott, hogy nagy nyilvánosság előtt továbbadja, a keresztények elhallgattatták őt, elüldözték vagy megölték, vagy fenyegetésekkel félemlítették meg. Ezért alapították meg saját mozgalmukat a keresztényekkel szemben, és ebben a mozgalomban nagyon okos emberek vettek részt. Felismerték, hogy lehetetlen egyenesen támadva megállítani egy fellendülőben lévő szektát, sem a hazugságait, sem az igazságait. Ezért a legkülönbözőbb módokon kódolva hagyták rá tudásukat az utókorra. A művész, aki a Titusz-diadalív domborműveit készítette, vagy maga is tagja volt ennek az ellenmozgalomnak, vagy megvesztegették, hogy épp ezt az ábrázolást válassza, anélkül, hogy ismerte volna annak jelentőségét. Amikor VII. Piusz felismerte a domborművön a szót, rettenetesen megrendíthette, mert a Vatikán titkos archívumában van egy láda, a mindenkori pápa pecsétjével újra meg újra lepecsételve, amelyről úgy tudni, hogy Péter székének mindegyik birtokosa életében csak egyszer nyithatja ki, de azonnal újra le kell zárnia és le kell pecsételnie. Állítólag azok a pápák, akik felnyitották, elájultak vagy úgy estek össze, mintha villámcsapás érte volna őket, vagy pedig ettől a pillanattól fogva különös módon megváltozott a jellemük…

Kessler szinte bénultan csüggött Losinski ajkain. Aztán látta, ahogy hirtelen a száj csúf fintorba torzul, vér tör elő belőle, látta, hogy a vér lecsorog Losinski állán, és sötétre színezi az ingét, látta, hogy szemei lassan az ég felé fordulnak, végül egyetlen hang nélkül, mint egy lassított filmen, összeesik. Ugyanakkor Kessler szúró fájdalmat érzett a jobb karjában.

Csak most hatolt el a tudatáig a gépfegyver zakatoló hangja. A magasabban fekvő Via Consolazione felől jött, ahol kábultan két férfit látott egy motorkerékpáron, és látta az éles torkolattüzet. Aztán elvesztette az eszméletét.

Amikor Kessler magához tért, a földön ült, egy falnak támasztva, és két ápoló éppen a karját kötözte be. Egyikük, egy rövidre nyírt hajú fiatalember azt mondta, szerencséje van, hogy túlélte, mert azt a másikat, ekkor a mozdulatlanul a földön fekvő Losinskira mutatott, azt a másikat elkapták. Tarkólövés.

Kessler csak órákkal később fogta fel, mi is történt ezen a napon a Fórum Romanumon, és hogy Losinski merénylet áldozata lett, s közben egyfolytában ugyanazt a kérdést ismételgette magában, szándékosság volt-e vagy puszta véletlen, hogy ő megmenekült?

Mint mindig, amikor az olasz rendőrség sötétben tapogatózik, nagyon hamar elfogtak egy tettest. A merénylet mögött úgymond a maffia húzódik meg, Kesslert végtelen kihallgatásoknak vetették alá, és papi öltözéke semmiben sem volt segítségére, mert mint tudjuk, a szervezett bűnözés nem ritkán álcázza magát reverendával. Amikor végre tisztázták Kessler szerzetesi mivoltát, és Dr. Sztyepan Losinskit eltemették a jezsuita temetőben, elölről kezdődtek a kihallgatások, mert egy nyelvtudor írástudónak eszébe jutott, hogy hasonlóság mutatkozik Kessler neve és az egyik *Capo di tutti Capi*[*], azaz egy Bobby Cesslero nevű nagyfőnök neve között, aki ellen három éve elfogatóparancs van érvényben, de a rendőrségnek nincs róla fényképe. Az „Il Naso”, azaz az Orr becenéven ismert Cesslero Olaszországból Franciaországon át Amerikáig illatos nyomot húzott maga után, mert a világ legdrágább parfümjeit hamisította és árulta vagonszámra, de azt senki nem tudta, hogy néz ki.

Ezért aztán jó két hétbe telt, mire tisztázták a gyanú alól, és Kessler újra munkához láthatott. Csakhogy Kessler nagyon megváltozott. A merénylet, amelyre csak egy négy centiméter hosszú sebhely emlékeztetett a karján, megváltoztatta, elsősorban a gondolkodásmódját. Többször azon kapta magát, hogy úgy gondolkodik, mint Losinski, hogy összefüggéseket kombinál össze, igen, rémülten állapította meg, hogy ugyanúgy vigyorog, mint Losinski, amikor a pergamen egyes szövegrészein vitatkoznak.

Kessler természetesen azon is elgondolkozott (bár a szó enyhe megfogalmazása álmatlanul töltött éjszakáinak), kinek állhatott érdekében, hogy félreállítsa Losinskit vagy mindkettőjüket, és közben rájött, hogy ő maga is tud valamit, olyan ember, aki egyesek szerint túl sokat tud, pedig csak a fele igazságot ismeri. Az egyik ilyen álmatlan éjszakán kolostori cellájában elővette a zakóját, hogy immár sokadszor megvizsgálja a barnásra színeződött lyukat a jobb kabátujján, ahol felszakította a lövés, és immár sokadszor arra gondolt, hogy csak a sors kegyelmének köszönheti életben maradását. Semmiképpen sem ez volt a merénylők szándéka, ebből viszont Kessler kénytelen volt arra következtetni, hogy vigyáznia kell magára, mert a következő kísérletet nem fogják elhibázni.

Kessler kénytelen volt feltételezni, hogy ha valaki megfigyelte őket, az abból indul ki, hogy Losinski beavatta a titkába. Talán ha a teljes titkot ismerné, egyetlen nyugodt perce sem lenne többé? Kesslert kétségek gyötörték, mi is történt a titkos

---

[*] Minden főnök főnöke

találkozókon a Campo dei Fiorin. Most már biztos volt benne, hogy Losinski az öreg házban semmiképp sem a hatodik parancsolat ellen vétkezett, ahogy eleinte gondolta, éjszakai kiruccanásai a kétes hírű negyedbe sokkal inkább ezzel a történettel függhettek össze.

Miközben ezen törte a fejét, végigsimított zakója rongyos ujján, és hirtelen valamit kitapintott a belső zsebében: az összehajtogatott fényképet, amelyet Losinskinél látott. Alighanem valamelyik mentős azt hihette, hogy az övé, és belecsúsztatta a zsebébe. Bár a fénykép erősen meggyűrődött, még mindig felismerhetők maradtak a részletek, és Kessler ösztönösen egymás alá kezdte írogatni a hadizsákmány darabjait, először az anyanyelvén, aztán latinul is melléje jegyezve.

Az eredmény valami ilyesmit mutatott:

Mosdótál – **B**alnea
Bárány – **A**gnus
Faág – **R**amus
Rénszarvas – **A**lces
Hadizászló – **B**ellicum
Kettősfogat – **B**igae
Kacsa – **A**nas
Kalász – **S**pica

Aztán összeolvasta a latin szavak kezdőbetűit: BARABBAS.

– Úristen! – kiáltott fel Kessler. Hiszen ezzel a névvel találkozott az ötödik evangélium egyik szövegtöredékében. Barabbas! A Szentháromságra, miféle titok rejtőzik e név mögött?

7

Másnap Kessler csak fél szívvel figyelt oda a munkájára a Gregorianában. A merénylet óta bizonytalannak tűnt, és még ha nem is vallotta be magának, félt. Losinski halála óta Manzoni is megváltozott. Igaz, hogy sosem kedvelte a lengyelt, de a keresztény erkölcs megkövetelte volna, hogy legalább némi együttérzéssel szóljon róla, ám Manzoni inkább szervezési kérdést látott Losinski meggyilkolásában, összefüggésben a kopt pergamenen végzett munkájával.

Kessler úgy érezte, Manzoni szándékosan adott neki épp egy olyan töredéket, amely hiányos állapota miatt semmi esélyt sem biztosított a kutató számára. Alig tenyérnyi volt a mérete, és mindenfelé lyukak fúrták át, mint egy molyrágta rongyot. Egyetlen szó sem kapcsolódott a másikhoz, tökéletesen kilátástalan vállalkozás.

A két férfi pillantása naponta többször is találkozott, de egyikük sem szólt egyetlen szót sem. Mintha hallgatólagosan elfogadták volna a hadiállapotot. Miközben Kessler elmerülten szemlélte saját kezét, azon tűnődött, hogyan kaphatná el Manzonit.

Manzoni legfőbb feladatát abban látta, hogy fel-alá járkáljon a fordítók asztalai között, mint egy iskolamester, és itt-ott megállva beleszóljon egy-egy szövegbe. Ahányszor csak közeledett Kesslerhez, káröröm villant a szemében, ami nem kerülhette el a másik figyelmét, és halálosan felingerelte.

Aztán egyszer csak saját akarata ellenére kitört a düh belőle, s Kessler két-három asztalsoron át Manzoni felé kiáltott.

– Mondja csak, Professore, ki ez a Barabbas tulajdonképpen?

A teremben halálos csend támadt. Minden szem Manzoni felé fordult, aki, mintha rá akarná vetni magát a hangosan kiáltozóra, Kessler felé rohant, kivörösödött arccal lehajolt hozzá, és értetlenül bámult az átlyuggatott pergamenre. A kérdés úgy lebegett a teremben, mintha Marx Károly valamelyik istenkáromló mondása lenne, pedig Kessler csak egy kérdést tett fel.

Manzoni először a pergament vizsgálgatta, aztán Kessler arcát, végül ráripakodott.

– Mutassa meg! Hol találta ezt a Barabbast?

Kessler elvigyorodott, mert látta, hogy a provokációja sikerrel járt, ezért aztán nem siette el a választ. Közben arra is rájött, hogy Manzoninak meglehetősen jól kell ismernie az előtte fekvő szöveget, ha meglepi a név említése. Kessler ettől csak még dühösebb lett. Mi a csudának töri magát akkor ő ezzel a töredékkel?

– Kérdeztem valamit, Krisztusban testvérem – sziszegte feléje Manzoni.

Nagyon kellemetlen volt számára a helyzet, különösen hogy a többi testvér is feléjük hallgatózott. Egészen közel lépett Kesslerhez, hogy minél halkabban beszélhessenek. Kessler azonban nem hagyta megfélemlíteni magát, és még a szükségesnél is hangosabban válaszolt.

– Monsignore, először én kérdeztem valamit öntől. Miért nem válaszol?

Az elöljáró szemmel láthatóan nem számított ekkora pimaszságra egy fiatal jezsuitától. Zavartan köhécselni kezdett, aztán fehér zsebkendőt húzott elő, megtörölgette a nyakát (a mozdulat célja inkább időnyerés volt, mintsem az izzadság letörlése).

– Barabbas? – szólalt meg végül színlelt nyugalommal. – Nem értem a kérdését, Barabbas ennek a szövegnek a szerzője, ezt ön is tudja!

Kessler nem engedett.

– Nem ez volt a kérdésem, Monsignore. Amit tudni akarok, az az, hogy ki rejtőzik e mögött a név mögött?

– Tökéletesen értelmetlen kérdés – felelte fensőbbségesen Manzoni professzor. – Ezzel az erővel azt is megkérdezhetné, ki rejtőzik a Paulus név mögött.

– Rossz a hasonlat – vágott vissza kiabálva Kessler. – Ezt a kérdést nem kell feltennem, mert már számtalan teológiai eszmefuttatás adott választ rá.

Manzoni végre visszanyerte az önuralmát, és megpróbálta elhallgattatni Kesslert.

– Éppen a mi feladatunk, hogy ezt kikutassuk. Miért nem választja ezt a részt, Krisztusban testvérem? – Manzoni felkacagott, és vele nevetett az összes jezsuita, akikről tudni lehetett, hogy az ő oldalán áll.

– Akkor most térjünk rá az én kérdésemre – mondta Manzoni, aki már tökéletesen visszanyerte magabiztosságát. – Melyik helyen találkozott a Barabbas névvel?

– Hát nem itt, ezen az egérrágta fecnin – felelte Kessler. – Valamiféle sejtésem támadt…

– Sejtése? Mit jelentsen az, hogy sejtése támadt?

Kessler vállat vont és elfintorodott, de egyetlen szót sem szólt, csak ránézett Manzonira, és önelégülten rámosolygott. Igen, szándékosan mutatta magát közönyösnek, amivel biztosan megfélemlíti ellenfelét. Manzoni tekintetével idegesen pásztázta a termet, mintha segítséget keresne, de addigra már mindenki feltűnő buzgalommal mélyedt el a munkájában.

8

Ettől az órától fogva a gyanakvás szakadéka tátongott Kessler és Manzoni között, Kessler tulajdonképpen már felkészült rá, hogy a rendfőnök valamiféle mondvacsinált ürüggyel hazaküldi, azt azonban nem is sejtette, mennyire fél tőle Manzoni. Manzoni meg volt róla győződve, hogy Kessler, hála Losinskinak, sokkal többet tud, mint mutatja. Butaság lett volna tőle elzavarni a fiatal németet, épp ellenkezőleg, Manzoni úgy tervezte, különleges feladatokkal bízza meg Kesslert, amelyekkel megakadályozhatja, hogy kifecsegje, amit tud. Minden rendben akad számtalan ilyen különleges feladat, amelyekkel évekre el lehet tüntetni valakit, ha ugyan nem örökre.

Kessler sejtette is, és józan mérlegeléssel kézenfekvő is lett volna egy ilyen eljárás, de nagyon óvatosnak és rendkívül szorgosnak mutatta magát. Első próbálkozása, hogy Losinski hagyatéka alapján jusson további információkhoz, kudarcot vallott. Bár a San Ignazio kolostor apátja, egy Pio nevű kis köpcös, ősz hajú római, engedélyezte, hogy felügyelet mellett átvizsgálja Losinski szobáját (végül is barátok voltak), de addigra már a cellát alaposan átkutatták, bár az apát ennek még a feltételezését is méltatlankodva utasította vissza. Mindenesetre eltűnt minden dokumentum és elsősorban a mappa, amelyből útmutatást kaphatott volna a kutatásaihoz. Még a bűnös zsák is eltűnt a cipőkkel.

A Losinski által hátrahagyott nyomok közül Kessler számára most már csak egy maradt, amitől sikert remélhetett, a ház a Campo dei Fiori közelében. Természetesen számolnia kellett azzal, hogy minden lépését figyelik. Tervet dolgozott hát ki, hogy lerázza esetleges üldözőit. A terv olyan egyszerű volt, amilyen zseniális. Gyalog indult el tekervényes útvonalon a San Ignaziótól a Campo dei Fiori felé, de nem közelítette meg a célt. Másnap estefelé kerékpárra ült, amelyet a portástól kért kölcsön. Kerékpárral sokkal gyorsabban haladt a római forgalomban, mint bármilyen más közlekedési eszközzel.

Kessler eltűnt kerékpárjával a sötét, hideg kapualjban. Miközben felfelé sietett a lépcsőn a lakás felé, amelyben olyan sűrűn járt Losinski, azon tűnődött, vajon mit találhat ott. Nem tudta, csak a megérzését követte, az pedig azt súgta, hogy a gyakori látogatások ebben a házban valamiképpen összefüggnek az ő felfedezésével. Még azt sem tudta, hogyan fog bejutni, csak annyit tudott, hogy azt fogja mondani, Losinski barátja, és csak csodával határos módon élte túl a merényletet.

Közben eszébe jutott egy jóval korábbi beszélgetése is Manzonival. Losinskiról volt szó, és a rendfőnök szavai még most is a fülében csengtek. Jó lesz, ha vigyáz Losinskival, mert bár Losinski kiváló tudós, ám a szíve mélyén eretnek, és Manzoni azt is el tudná képzelni, hogy Losinski harminc ezüstpénzért elárulja a Mi Urunk Jézus Krisztust, mint Iskarióti Júdás.

Mindazok után, amiket Kessler Losinskitól megtudott, ezek a szavak is más jelentést nyertek. Mintha Manzoni és Losinski nem annyira a tudásukban különböztek volna egymástól, sokkal inkább a készségükben, hogy ezt a tudást közzétegyék. A hallgatás önmagában még nem bűn, legalábbis a tízparancsolat egyike sem tiltja, de az egyház hallgatással lényegesen több bűnt követett el, mint mások a gonosz szavaikkal.

Kessler habozás nélkül megnyomta a csengőt a harmadik emeleten a fehér ajtó mellett. Belülről lépések közeledtek, az ajtó keskeny résnyire kinyílt, és a nyílásban egy férfi széles arca jelent meg.

– Mit akar? Ki maga?

– A nevem Kessler. Losinski barátja vagyok – mondta halkan Kessler.

Ebben a pillanatban minden másról megfeledkezett.

– Losinskinak nem voltak barátai – felelte a férfi az ajtó nyílásán át, és már becsukni készült.

Kessler akkor bedugta az egyik kezét a résbe, és izgatottan rákiáltott.

– Én vagyok az az ember, akit vele együtt akartak lelőni!

Egy hosszú pillanatig semmi sem történt. Aztán lassan kinyílt az ajtó, és alacsony, kopaszra borotvált férfi tűnt elő. A férfi intett, hogy jöjjön be, és Kessler belépett. A hatalmas hallból hat ajtó nyílt minden irányban, és ő középen megállt. Az alacsony férfi odalépett hozzá, és még mielőtt Kessler körülnézhetett volna, magához rántotta. Ugyanabban a pillanatban kinyílt az egyik ajtó, és Kessler egy tolószékben ülő asszonyt pillantott meg.

KILENCEDIK FEJEZET

Ince tömlöcei

Újra leleplezve

1

A Vatikán rendes heti sajtókonferenciája a Sala d'Angeliben a szokásos unalomban közeledett a végéhez, mint szinte minden csütörtökön. Jó ha ötven újságíró tett eleget Milos Vilosevic páter, egy jugoszláv pap meghívásának, aki a Vatikán sajtóirodáját vezette. A többi Rómába akkreditált tudósító pontosan tudta, hogy Vilosevicnek nincs semmi mondanivalója, egyébként is, mindent, ami a szent falak mögött zajlik, szigorúan titokban tartanak.

Így ez a sajtókonferencia, amelynek fő témája egy dél-amerikai apáca esetleges boldoggá nyilvánítása volt, aki hét évvel korábban életével fizetett a riói nyomornegyedekben végzett áldozatos szociális munkásságáért, szóval ez a sajtókonferencia sem lett volna említésre méltó, ha a végén Desmond Brady, az amerikai NBC tévétársaság római irodájának vezetője, akiről úgy hírlett, igencsak jól informált a Vatikán belső ügyeiről, nem tett volna fel egy kérdést.

– Padre, mi az igazság azokból a híresztelésekből, hogy Őszentsége egy új enciklikán dolgozik?

Vilosevic válasza rövid és fagyos volt.

– Erről semmit sem tudok. Sajnálom.

– Állítólag „*Fides Evangelii*" lesz a címe – erősködött Brady.

A bejelentés nyugtalanságot keltett a jelenlévő újságírók körében. Úgy látszik, megint bebizonyosodik, hogy ez az atlantai amerikai a lehető legjobb kapcsolatokkal rendelkezik a Vatikánban, amelyek egészen a pápa előszobájáig érnek.

Vilosevic abban reménykedett, hogy rövid válaszával félresöpri a dolgot, de most már a többi újságíró is faggatni kezdte, és nem keltett kimondottan kedvező benyomást állítólagos tájékozatlanságával.

– Uraim – mondta Vilosevic –, mindannyian ismerik az egyház felfogását, amely szerint minden, a katolikus tanokat érintő kérdés az egyház belügye, és nem tartozik a nyilvánosságra.

A közlés arra késztette Cesare Bonatót az ANSA olasz hírügynökségtől, hogy közbekiabáljon.

– *Chiacchierone*! – ami valami olyasmit jelent, mint fecsegő, és ha Vilosevic megértette volna, komoly megrovást érdemelt volna ki vele, úgyhogy gyorsan hozzátette a kérdést, vajon Vilosevic arra kíván-e utalni, hogy az ügyre a pápai titoktartás vonatkozik, ami a Kúria szóhasználatában a legszigorúbb titoktartást jelenti.

A vatikáni hivatalnok a sértődöttség halvány árnyékával a hangjában válaszolt.

– Nincs enciklika, ezért nem is állhat pápai titoktartás alatt. Köszönöm a figyelmüket.

A rendes heti vatikáni sajtókonferencia szokásos szertartása ezzel tulajdonképpen véget ért, és Vilosevic már elhagyni készült a fehérrel borított emelvényt (a katolikus egyházban semmi sem történik emelvény nélkül) két asszisztense, egy római és egy veronai káplán kíséretében, amikor Bonato olyan hangosan kiáltott feléje, hogy azt még a szedelőzködés zaja sem nyomhatta el.

– Padre Vilosevic, az a tény, hogy ön nem kíván szólni Őszentsége egy enciklikájáról, ugye nem jelenti azt, hogy nincs is ilyen?

Bonato szavai mosolyt fakasztottak, de pontosan megfeleltek annak a beszédmódnak, amelyet pápai hivatalnokok szívesen alkalmaznak. Vilosevic ismerte Bonatót, tudta, hogy nagyon is járatos egyházi kérdésekben, mint az olyan emberek, akik kis híján maguk is papok lettek, mielőtt eltántorította volna őket a kísértés egy nő képében. Ezért aztán Vilosevic Bonato felé sietett, reménykedve, hogy négyszemközt elrendezheti vele a dolgot, de mire odaért hozzá, már körülvették őket az újságírók, mint Jézust és Fülöpöt a csodás kenyérszaporítás előtt.

– Mit akart ezzel mondani? – kérdezte idegesen Vilosevic.

– Nos – felelte Bonato azzal a kedvességgel, amely alkalmas rá, hogy az ellenkezőjére fordítsa a látszatot –, mindannyian ismerjük a Vatikán titkosítási politikáját, mint különleges életformát, amely éppenséggel nem könnyíti meg a mi munkánkat.

– Tőlem mindent megtudnak, amit tudok! – vágott vissza Vilosevic, de bizonytalan pillantásából látszott, hogy ő maga sincs meggyőződve arról, amit mond.

– …amit Önnek mondania szabad! – javította ki a padrét Desmond Brady. – Ez pedig nem sok a hallgatás fala mögött.

A hangulat egy pillanat alatt megbolydult. Felszikrázott a levegő, és a padre segítséget keresve pillantott asszisztensei felé, de azokon pontosan látszott, hogy ugyanúgy sejtelmük sincs, mit kellene tenniük. Elsősorban Bradytől ijedt meg, tudta, hogy rendkívül kritikus újságíró, és a vatikáni titkosítási politikáról szólva egyszer már leírta, hogy sem a náciknak, sem a kommunistáknak nem sikerült a titkok olyan sűrű fátyolával körülvenniük magukat, mint a római Kúriának. Titkokat viszont nem lehet megtagadni, csak el lehet hallgatni őket, s így Brady írása semmiféle visszhangra nem talált a Vatikán falai közt, még csak nem is cáfolták, úgy szállt el a levegőben, mint a tömjén a *Te Deum* közben.

Vilosevic kihívó pillantást vetett Bradyre.

– Mit akar ezzel mondani?

– Azt hiszem, elég világosan fejeztem ki magamat, ellentétben önnel, padre Vilosevic. Persze – tette hozzá barátságosan Brady – a szemrehányás nem az ön személye ellen irányul, ezt ön is tudja, de az Államtitkárságnak és a Szent Hivatalnak talán nem ártana egyszer elgondolkoznia azon, milyen korban élünk.

Cesaro Bonato most már szerette volna annyiban hagyni a dolgot, és tett egy megjegyzést, amelytől minden pápista belevörösödne a szégyenbe.

– Nem ez lenne az első enciklika, amely, bár a hívőkhöz szól, soha nem jut el hozzájuk. Csak XI. Piust említeném.

A megjegyzés úgy érte padre Vilosevicet, mint egy ökölcsapás. Szemével a kijáratot kereste, de az újságírók körbefogták, menekülésről szó sem lehetett. A padre, Brady és még sokan mások tudták, mire céloz Bonato. XI. Pius 1938-ban elkészített egy *Humani Generis Unitas*[*] kezdetű enciklikát, amelyet soha nem hoztak nyilvánosságra. Hogy miért nem, az soha nem tisztázódott, csak annyit lehetett tudni, hogy a pápai kinyilatkoztatás a rasszizmus és az antiszemitizmus témájával foglalkozott, ami abban az időben rendkívüli jelentőségű lett volna.

Ily módon sarokba szorítva, Vilosevic támadásba ment át, egyenesen Bonato felé fordulva.

– Lehet, hogy önnek jobb kapcsolatai vannak a Kúriánál, mint nekem. Mit tud az új enciklikáról? Nagyon érdekelne.

Vilosevic ironikus megjegyzésével a többi újságírót próbálta lefegyverezni, de hatalmas zűrzavar támadt, és a közbekiabálásokból kitűnt, hogy már régóta a legvadabb híresztelések keringenek egy újonnan felfedezett pergamenről, amely a názáreti Jézus idejéből származik, és amelynek fordítását a Szent Hivatal titokban tartja, ugyanúgy, mint Malachiás kinyilatkoztatásait, amelyeknek tartalma ismert ugyan, de élő ember még nem látta.

– Szóbeszéd! – kiabálta mérgesen Vilosevic, és a haragtól olyan sötétre váltott a homlokán egy függőleges ér, hogy szinte démonivá tette a külsejét. – Nevezze meg az információja forrását, akkor szívesen közbejárok, hogy hivatalos állásfoglalást kapjon!

Brady gúnyosan mosolygott. Nincs az az újságíró a világon, aki, ha titkos információk birtokába jut, kiszolgáltatná az informátorát, mert ezzel a hírforrása örökre bezárulna. Bonato is csak elnéző mosolyra méltatta a Vatikán sajtófőnökét. A vitából mindenesetre kitűnt, hogy a jelenlévő újságírók mindegyike tud róla: egy ideje szokatlan nyugtalanság támadt vatikáni berkekben. Viszont mindenki valami más kiváltó okról tudott. Egy spanyol rádióriporter a Szentatya gyógyíthatatlan betegségéről beszélt, a Messagero tudósítója még azt is tudni vélte, hogy szörnyű módon beteljesedett a fatimai jóslatok harmadik titka (bár fogalma sem volt róla, mi az a szörnyűség), a Spiegel római tudósítója úgy vélte, még abban az évben feloldják a cölibátust, Larry Stone a *Newsweek*től pedig tudni vélte, hogy a latin-amerikai püspökök tömeges kilépésre készülnek az egyházból, ami Stone minden komolysága ellenére nagy derültséget keltett.

Vilosevic, kihasználva a váratlanul támadt derültséget, eltűnt a Sala d'Angeliből, feltűrve reverendáját, ami a padrét meglehetősen méltatlan színben tüntette fel, viszont nagyobbakat tudott lépni, és így nagyobb sebességgel haladhatott. Ebben a görnyedt tartásban rohant végig Vilosevic a kőpadlós folyosón a márványlépcső felé, amely az apostoli palota harmadik emeletére vezet, ahol magas, fehér ajtók mögött, amelyek mindegyike belülről záródik, a bíboros államtitkár székel.

---

[*] Az emberi fajok egysége

2

Felicivel, egy jóságos, rövidre nyírt ősz hajú, reszkető kezű öregemberrel – már három pápát kiszolgált – Vilosevic bizalmas viszonyban állt, úgy is mondhatnánk, Vilosevic a bizalmasa volt, ami ugyanakkor ellenségévé tette Berlinger bíborost, a Szent Hivatal vezetőjét, aki a Vatikánon belül a másik főnök volt. Berlinger és Felici a tűz és a víz voltak, a konzervatív Berlinger hallani sem akart semmiféle újításról, Felici, a liberális, haladó bíboros számára pedig, aki már az utolsó konklávé előtt is *papabilé*nek* számított, egy számmal túl nagynak bizonyultak a halászcipők, ahogy ő maga szokta mondogatni.

Miután Vilosevic áthaladt két egymást követő, faliszőnyegekkel és sötét bútorokkal szórványosan berendezett előszobán, ahol feketébe öltözött papok köszöntötték – a Vatikánban kivétel nélkül feketébe öltözött atyák helyettesítik az udvarhölgyeket mély meghajlással belépett a túlfűtött helyiségbe, amelyben Felici aktakupacok és papírhegyek mögött ült elképesztően hatalmas íróasztala mögött.

– Bíboros úr! – kiabálta már messziről Vilosevic (más megszólítást Felici nem tűrt meg). – Bíboros úr, tennie kell valamit! Az újságírók szagot kaptak valamiről. Már azt sem tudom, hogy szereljem le őket. Némelyikük többet tud, mint én magam, legalábbis ez a benyomásom.

A bíboros barátságosan egy magas támlájú, vörös huzatú székre mutatott, amely az íróasztaltól tisztes távolságban árválkodott egy hatalmas szőnyeg közepén.

– Csak sorjában – figyelmeztette Felici, aztán hozzátette kedvenc mondását, amely miatt a Vatikánban szerettek csipkelődni rajta. – És távolságtartással!

– Ön könnyen mondja, hogy távolságtartással – lázadozott Vilosevic –, de énrám ötven újságíró támadt a leghajmeresztőbb híresztelésekkel, kezdve egy készülő enciklikával, amely döntő jelentőségű lesz az egyház számára.

Felice meg sem rezdült.

– Minden enciklika alapvető jelentőségű az anyaszentegyház számára. Miért éppen ez ne lenne?

– Tehát számíthatunk egy enciklikára? Egyes számú kérdés: mikor? Kettes számú kérdés: mi lesz a tartalma?

– Egy szóval se mondtam, hogy előkészületben lenne egy új enciklika, padre Vilosevic. Csak jeleztem, hogy ha készülne enciklika, akkor ugyanolyan alapvető jelentőségű lenne, mint mindegyik, amelyet eddig nyilvánosságra hoztunk.

– Bíboros úr! – Vilosevic idegesen fészkelődött a székén. – így semmivel se jutunk előbbre! Isten és az összes szentjei nevére, én irányítom a sajtóirodát, én vagyok a Helytartó szócsöve, és az újságírók joggal várnak tőlem magyarázatot. Már a

---

* pápajelölt

verebek is azt csiripelik, hogy hónapok óta nagy a nyugtalanság a Vatikánban, de senki sem tudja, miért. Nem csoda, hogy a legvadabb híresztelések keringenek. Az előbb épp azt vágták a fejemhez, hogy a latin-amerikai püspökök tömeges kilépésre készülnek az anyaszentegyházból.

– Remélem, azonnal cáfolta, Vilosevic!

– Semmit sem cáfoltam. A legvadabb állításoknál is hallgattam, és mindaddig hallgatni fogok, amíg magasabb helyről nem kapok magyarázatot. Ki tudja, hátha van valami ebben a híresztelésben?

– Nevetséges – legyintett Felici felállva a székéről.

Összekulcsolva kezét a háta mögött, az egyik magas ablakhoz lépett, és kinézett a Szent Péter térre, amely ebben az évszakban kihalt volt. Még a Bernini-oszlopsor tetején sorakozó fehér márványalakok is melankóliát árasztottak, pedig máskor úgy ragyogtak az ég felé, mint fáklyák az éjszakában.

– Hála legyen az Úrnak – kezdett bele Felici, vissza sem nézve az ablak felől –, hála legyen az Úrnak, ez az ügy nem hozzám tartozik, hanem a Szent Hivatal vezetőjéhez, Berlinger bíboroshoz.

Vilosevic oldalról látta, hogy leheletnyi káröröm suhan át Felici arcán, amikor a nevet kimondja. A bíboros végül odalépett Vilosevichez. Az felállt, és amikor már szemben álltak, Felici tűnődve megszólalt.

– Mivel a barátom, szeretném elmondani az igazat, mitől támadt nyugtalanság a Kúria berkeiben. Krisztusban testvérem, a szavát kell adnia, hogy mindent titokban tart, amíg felsőbb helyről nem kap más utasítást. Ez az igazság nagyon keserű egyházunk számára, és némelyek, akiket ön is ismer, úgy vélik, az anyaszentegyház nem is élheti túl ezt az igazságot, innen a nyugtalanság.

– Istenre és minden szentjeire, miről van szó?

– Úgy tűnik, bele kell törődnünk, hogy nem csak Máté, Márk, Lukács és János voltak az evangélisták. Úgy tűnik, van egy ötödik evangélium, Barabbas evangéliuma. Egy kopt sírban találtak rá, és a Gregorianában már dolgoznak a fordításán a jezsuiták.

– Nem értem! – vágott közbe Vilosevic. – Egy ötödik evangélium csak még jobban megerősítené az anyaszentegyház tanítását.

– Persze, biztosan, de csak akkor, ha a szöveg alátámasztja a másik négyet.

Vilosevicnek elakadt a szava.

– És nem így van?

Felici hallgatása minden válasznál ékesebben szólt.

– Éppen ellenkezőleg – mondta végül a bíboros. – Feltárja a négy evangélium gyengeségeit, amelyek abból fakadnak, hogy Máté, Márk, Lukács és János csak szóbeszédből tudták azt, amit leírtak. Barabbas viszont, az ötödik evangélium szerzője, szemtanú volt. Úgy ír, mintha személyesen ismerte volna Krisztus urunkat, és nála egészen más az olvasata az Újszövetségnek.

– Jézusom! – Vilosevic mély lélegzetet vett. – Jézusom! – ismételte meg, csak utána volt képes mást is mondani. – Ki ez a Barabbas?

– Pontosan ez a kérdés. Manzoni a Pápai Egyetemen lázasan dolgozik rajta. Rendjének legjobb szakembereit szedte össze, de, legalábbis ezt mondja, a szövegnek

azok a részei, amelyek az evangélium szerzőjére vonatkoznak, megsemmisültek vagy olvashatatlanok. A pergament ugyanis, még mielőtt felismerték volna a jelentőségét, darabokban adták el, és nagyon nehéz megtalálni és összeilleszteni az egyes töredékeket.

– De hát – próbált kétségbeesetten tiltakozni Vilosevic –, de hát egész csomó apokrif evangélium létezik, és mindegyikről bebizonyították, hogy hamisítvány. Ki mondja meg, hogy épp ez az evangélium valódi?

– A természettudósok, a bibliakutatók és a koptológusok ugyanarra az eredményre jutottak. A szöveg eredeti.

– És mit tartalmaz?

A bíboros visszament az ablakhoz, és kinézett, de nem látta sem a Szent Péter teret, sem az oszlopsort, csak a semmibe bámulva felelt.

– Nem tudom, csak azt tudom, hogy a „te Péter vagy, a kősziklа, és én erre a kősziklára építem egyházamat” mondat sehol sem fordul elő az egész ötödik evangéliumban. Tudja, hogy ez mit jelent, Vilosevic? – Felici most már szinte kiabált, és a szeme könnybe lábadt. – Azt jelenti, hogy ennek az egésznek itt körülöttünk nincs semmi értelme. Maga, én, Őszentsége és háromnegyed milliárd ember elveszíti a hitét.

– Bíboros úr! – lépett közelebb hozzá Vilosevic. – Bíboros úr, mérsékelje magát, könyörgöm az összes szentek nevében!

– Az összes szentek! – mondta keserűen Felici. – Őket is elfelejtheti.

A padre visszaroskadt a székére, és kezébe temette az arcát. Egyszerűen képtelen volt felfogni, amit a bíboros mondott.

– Most már talán megérti a nyugtalanságot, padre, amely az egész Kúriát átjárja – mondta Felici.

Vilosevic mentegetőzve válaszolt.

– Én erről semmit sem tudtam, eminenciás uram, igazán fogalmam sem volt róla.

A bíboros mérgesen közbevágott.

– Az eminenciás uramat megspórolhatja! Figyeljen ide! Épp most…

A padre megadóan bólintott. Végtelenül hosszúnak tűnő szünet után, amely alatt Felici csak bámult kifelé az ablakon, Vilosevic óvatosan megszólalt.

– Ha megenged egy kérdést, bíboros úr, hányan tudnak erről a felfedezésről?

– Nem ez a kérdés – felelte a bíboros. – Maga a felfedezés köztudomású, legalábbis tudományos körökben. A koptológusok és a klasszika-filológusok már régóta tudnak a Minia melletti pergamenleletről. De mert a sírrablók, akiknek a pergamen a kezébe került, a nagyobb haszon reményében darabokra szedve adták el a kincset, egyetlen tudományos intézet sem tudta szövegkritikai elemzésnek alávetni a pergament. A tartalom ezért tökéletesen ismeretlen maradt. Az ötvenes évek elején azonban egy tudósban felmerülhetett a gyanú, mert ekkortájt kezdtek a legkülönbözőbb emberek érdeklődni a pergamen iránt, és kezdték felvásárolni a töredékeket.

– A Kúria tudott erről?

– A vásárlók egyike Berlinger bíboros volt, aki a Szent Hivatal élén áll. Megbízottakat küldött szanaszét azzal a megbízással, hogy bármilyen áron

vásároljanak fel minden töredéket a Vatikáni Múzeum számára. Az emberek azt sem tudták, miről van szó, csak azt tudták, hogy bármi áron meg kell szerezniük.

– És sikerült?

– Bizonyos mértékig igen, padre.

– Ez azt jelenti, hogy…

– …hogy Manzoni birtokában van az ötödik evangélium tetemes része. – Kis szünet után a bíboros folytatta. – Tudom, mire gondol most, padre. Látom a szemén. Arra gondol, hogy ha ez a pergamen legalább részben az egyház birtokában van, akkor legalábbis a számára veszélyes részeket titokban eltüntethetné. Ugye, erre gondolt, padre?

Vilosevic bólintott.

– Isten bocsássa meg nekem – dünnyögte szégyenkezve.

– Nem kell szégyenkeznie – mondta Felici. – Én magam is ugyanezt gondoltam, és nem én voltam a Kúria egyetlen tagja, aki erre gondolt, amikor hírt kapott az ügyről. Csakhogy van egy kis probléma, padre.

– Probléma?

Felici hevesen bólogatott.

– Éppen a pergamen legfontosabb részei nincsenek Manzoni birtokában, Berlingernek nem sikerült megszereznie azokat a részeket, amelyekben Barabbas beszámol Krisztus urunkhoz fűződő viszonyáról, vagy amelyekben Jézus a tanítványok jövőjéről szól.

– Különös – mondta elgondolkozva Vilosevic. – Ez nem lehet véletlen!

– Természetesen nem is az – felelte Felici. – Egészen biztosan nem véletlen.

Vilosevic felugrott.

– Szóval mások is érdeklődnek az ötödik evangélium iránt!

– Helyes a feltételezése, padre.

– Zsarolni akarják az egyházat? – Vilosevic Felici mellé lépett az ablakhoz.

Ugyanúgy állt ott, mint a bíboros.

– Elképzelhető, de eddig még nem voltak követelések. Nem is hiszem, hogy valaki pénzt akarna csinálni a dologból. Sokkal inkább arra gondolok, hogy megalázni akarják anyaszentegyházunkat.

– Istenem! – kiáltott fel rémülten Vilosevic, tehetetlenségében kapkodva vetve a kereszteket. – Kinek állna érdekében, hogy megtámadja az anyaszentegyházat?

A bíboros vállat vont.

– Berlinger emberei két csoportot azonosítottak. Mind a kettő vérre menő harcot vív az egyházzal, mind a kettő fanatikusokból áll, bár más-más okokból, és úgy tűnik, mind a kettő birtokában van nemcsak annak a négyötödnek, amelyen Manzoni dolgozik a jezsuitákkal, hanem bizonyos jelek arra mutatnak, ismerik a hiányzó töredékeket is, tehát birtokában vannak a teljes igazságnak.

– Miféle emberek ezek?

– Az egyik csoport egy veszélyes elit rend, távol áll mindenféle hittől, és a főnökük egy őrült hermafrodita, aki azt állítja magáról, hogy a dalnok Orfeusz született újjá benne. A másik csoport iszlám fundamentalistái az anyaszentegyház

megtépázását és térdre kényszerítését tűzték ki célul. Egyik veszélyesebb, mint a másik, mert mind a kettő elképesztő fanatizmussal tör a célja felé. Az orfikusok, így nevezi magát az elit rend, intellektuális becsvágyból, a fundamentalisták vallásos küldetéstudatból. Mind a kettőnek az egész világra kiterjedő hálózata van hívekből és kommandósokból, akikről senki nem tudja, hol találhatók. Az orfikusoknak állítólag van egy kolostoruk valahol Görögország északi részén, az iszlám fundamentalistákat pedig a perzsiai Ghunból irányítják. A pénz egyiknél sem játszik szerepet, ezért sikerült megszerezniük a pergamen minden létező töredékét, sokszor horribilis összegekért, megvásárolták a legnevesebb tudósokat, és ha azok nem voltak készek önként az együttműködésre, akkor erőszakot alkalmaztak, elrabolták őket vagy halálos fenyegetésekkel félemlítették meg.

– És ezek az emberek felfogják, hogy az ötödik evangéliumot felhasználhatják az egyház ellen?

– Padre, ez nem kérdés. A koptológia és a bibliatudomány legelismertebb szaktekintélyei közül nem is egy tűnt el nyomtalanul az utóbbi években. Faképnél hagyták a családjukat és a karrierjüket. Ez nem lehet véletlen. Az orfikusok és az iszlám fundamentalisták egyaránt világhatalomról ábrándoznak, és az iszlám már megmutatta, hogy egy 114 szúrából álló könyv képes megváltoztatni a világot. Egy könyv, amelynek terjedelme megközelítőleg ugyanakkora, mint az Újszövetségé, és amelyet különböző eszközökkel rekonstruáltak. Mert korántsem biztos, hogy a Korán Mohammed próféta életében született. A legenda szerint a szanaszét szóródott töredékeket néhány évvel Mohammed halála után szedték össze. A szöveg töredékeit bőrdarabkákra, kőtáblákra, pálmalevelekre, deszkákra, tevék lapockacsontjára és pergamenre feljegyezve találták meg, és rendezték egységbe. Ezeknek az embereknek az sem fog gondot okozni, hogy rekonstruálják az ötödik evangéliumot, és felhasználják a saját céljaikra.

Vilosevic visszament a székéhez, és megint hitetlenkedve rázta a fejét.

– És ön ismeri ennek a Barabbas-evangéliumnak a szövegét? – kérdezte végül.

– Nem – felelte a bíboros –, senki sem ismeri a teljes szöveget. Egyrészt mert csak töredékek állnak rendelkezésre belőle, másrészt mert Manzoni professzor még ezeket a töredékeket is titokban tartja, hogy egyetlen fordító se láthassa át az egészet. A történelem tanúsága szerint a jezsuitákat mindig gyanakvással kell kezelni.

A padrénak nemigen tetszettek a bíboros államtitkár szavai, máskor bizonyára vitatkozott volna vele, de ebben a helyzetben másodrangú kérdés volt, hogyan vélekednek a jezsuita rend hűségéről az anyaszentegyházhoz.

– Akkor miért kell félni az ötödik evangéliumtól – kérdezte bátortalanul –, ha még soha senki sem olvasta a szövegét?

– Manzoni olvasta – felelte Felici –, a legnagyobb részét ismeri, és töredékeket Berlinger is ismer. – A bíboros, aki eddig mintha az ablaknak beszélt volna, most fel-alá kezdett járkálni a hatalmas teremben. – A négy evangélista nyolc eseményt jelöl meg a hívő keresztény számára a hit alapjaként: Jézus a Szentlélektől fogantatott, született Szűz Máriától, szenvedett Poncius Pilátus alatt, keresztre feszítették, meghalt, leszállt a holtakhoz, a harmadik napon feltámadt, felment a mennybe.

– Bíboros úr! Miért sorolja fel?

Felici odalépett a széken ülő Vilosevichez. Megragadta a karját, és megrázta, mint egy alvót, úgy kiabálta.

– Mert ez a Barabbas valamennyit megcáfolja! Tudja, mit jelent ez, padre? Tudja?

Vilosevic bólintott.

3

Az előszoba felől hangzavar hallatszott, aztán megjelent az ajtóban a titkár, és bejelentette Őeminenciája, a Szent Hivatal vezetője, Berlinger bíboros érkezését. Még be sem fejezte, amikor beviharzott a terembe a vörösruhás Berlinger, s nyomában három Monsignore lobogó reverendában. Egy szót sem szólt Felicihez, először csak megvető pillantással végigmérte Vilosevicet, mintha azt akarná mondani, tűnjön el, de gyorsan. Vilosevic indulni is készült, de a bíboros államtitkár megelőzte.

– Maradjon csak nyugodtan itt, padre. – Majd Berlinger felé fordulva folytatta. – Mindenbe be van avatva, eminenza, nem kell virágnyelven beszélnie.

Berlinger felvonta a szemöldökét, jelezve, hogy nem ért egyet ezzel a döntéssel, de vitatkozásra nincs idő. Ha Berlinger megtette a hosszú utat az oszlopsoron kívül fekvő Piazza del Sant'Uffiziótól idáig, ahol egy egész épületen uralkodott, amely inkább hadügyminisztériumra emlékeztetett, mintsem hitbéli ügyekben illetékes egyházi hivatalra, akkor nyomós oka lehetett rá. A hivatalához tartozó három Monsignore, amely hivatalt maga Berlinger leginkább csak Congregatio néven emlegetett, a *Congregatio Romanae et Universalis Inquisitionis* rövidítéseként, ahogyan a protestantizmus elleni küzdelemre 400 évvel ezelőtt létrehozott hatóságot III. Pál elnevezte, még nagyobb jelentőséget adott megjelenésének.

A Monsignorék, gondosan lesimítva reverendájukat, mint a divatban jártas hölgyek, helyet foglaltak egy széksoron az ablakkal szemben fekvő fal előtt. Vilosevic szintén leült. Berlinger ekkor megragadta a szót kellemetlen, éles hangján.

– Az ocsú még a lateráni falak előtt sem áll meg – kiáltotta felháborodottan. Szavai, mint mindig, némi értelmezésre szorultak, mert Berlingernek szokásává vált, hogy bibliai szavakkal és hasonlatokkal fejezze ki magát, ami az Apostoli ítélőszék elnökét, Agostini bíborost egyszer arra az ironikus megjegyzésre késztette, hogy az Újszövetségnek minden bizonnyal megvannak a maga erényei, de ami a nyelvet illeti, abban Berlinger a jobb.

Az ocsú szóval Berlinger mindazokat az embereket illette, akik nem csatlakoztak az igaz hithez, azt a kérdést viszont, mit kell igaz hiten érteni, soha nem tette fel magának. Berlinger beszámolt róla, hogy a Svájci Gárda letartóztatott egy kalandort, aki papnak álcázva magát besurrant a Vatikán titkos archívumába, és megpróbált

bejutni a *Riservá*ba, a zárt területre, amelyet csak a pápák ismerhettek. Hagyta, hogy éjszakára bezárják, és ezalatt megpróbálta feltörni a zárat, amely a legszentebb bejáratot őrzi a kereszténység titkai felé. Bár a VII. Pius idején készült kovácsremek ellenállt a betörőnek egészen addig, amíg a gárdistákat felébresztette a zaj és letartóztatták az álpapot, de most felmerül a kérdés, ki ez az ember, és mi volt a szándéka? Az ember azonban hallgatott. Valószínűleg német.

– Attól tartok… – próbálkozott Felici.

– Szerintem – vágott a szavába Berlinger – mind a ketten ugyanattól tartunk. Úgy tűnik, van valami összefüggés a betörés és a *horribile dictu* ötödik evangélium között.

Felici bólintott.

– Pontosan erre gondoltam. Ki ez az ember, és hol van most?

Berlinger körülnézett, mintha nem szívesen folytatná.

– Négyszemközt szeretném folytatni – mondta halkan.

Felici és Berlinger felálltak, az első ablakhoz mentek, és összedugták a fejüket.

– Ismeri X. Ince tömlöcét a Cortile Ottagono alatt?

– Hallottam róla. Állítólag Ince a sógornője, Olimpia Maidalchini sugalmazására építtette, hogy eltüntesse benne elődje, Moffeo Barberini családját.

– Tökéletesen fejezte ki magát, Eminenza, valóban tökéletesen – vihorászott Berlinger.

– Amennyire tudom, Ince tömlöceit három évszázaddal ezelőtt befalazták.

– Ó hogyne – felelte kicsit zavartan Berlinger –, de ez még nem jelenti azt, hogy ne lehetne kinyitni őket, ha szükség van rájuk.

Felici hátrált egy lépést, gyorsan keresztet vetett, és olyan hangosan kiáltott fel, hogy mindenki meghallotta.

– Berlinger, csak nem azt akarja mondani, hogy kinyittatta ezt a tömlöcöt, hogy…

Berlinger közelebb lépett testvéréhez, és a szájára tapasztotta a tenyerét.

– Pszt! – sziszegett rá. – *In nomine Domini*, hallgasson, Eminenza!

– Maga megőrült! – mondta most már halkan Felici. – Élve be akarja falaztatni a behatolót?

– Már megtörtént – felelte lágyan Berlinger. – Vagy talán át akarja adni a római rendőrségnek, hogy kihallgassák és mindent kipakoljon, miért hatolt be a Vatikán titkos archívumába? Magára vállalná a felelősséget?

Felici összekulcsolta a kezét és maga elé bámult, mintha imádkozni akarna, de a sokk akkora volt, hogy ehelyett ráripakodott Berlingerre.

– Ki tud még erről a históriáról?

– Hárman ebben a teremben – rajtunk kívül. – Gyors pillantást vetett a Monsignorék felé, azok azonban nem viszonozták. Hangsúlyozott közönnyel bámultak maguk elé. – És Gianni, aki a kőművesmunkát végezte – tette hozzá a bíboros.

– Ki az a Gianni?

– A mindenesünk, jámbor és jóindulatú ember, minden munkát elvégez, amivel megbízzuk.

– De előbb vagy utóbb ki fog pakolni, és elmondja, micsoda rémes munkát végeztettek el vele!

Berlinger a fejét rázta.

– Azt Urunk Istenünk megakadályozza.

– Hogy érti ezt, bíboros úr?

– Gianni néma és süket.

– Majd más módon fogja megértetni magát.

– Nem fognak hinni neki. Mindenki tudja, hogy bolond.

Felici az íróasztalához támolygott. Leroskadt a székére, hatalmas fehér zsebkendőt húzott elő a kabátujjából, és megtörölgette kivörösödött arcát. A többiek látták, hogy értetlenkedve csóválja a fejét, mintha nem tudná vagy nem akarná felfogni a hallottakat. Végül felugrott, odarohant Berlingerhez, aki még mindig az ablaknál állt, és hangosan ráordított, ahogy még soha senki sem hallotta kiabálni.

– Berlinger, kerítse elő nekem azt a Giannit! És hozza magával a szerszámait is. Öt perc múlva találkozunk Ince tömlöce előtt.

Berlingerrel még soha nem üvöltöztek így, még a regensburgi szemináriumban sem. Halálosan megrémült Felici váratlan, hangos kitörésétől, mondani próbált még valamit, de a bíboros államtitkár odalépett hozzá, és rákiabált.

– És imádkozzon Istenhez, hogy az az ember még életben legyen. – Már indult is, ellökve magától Berlingert, mintha ő lenne a vádlott. – Azt hittem, hogy az inkvizíció munkásságát már a múlt században beszüntették – szólt vissza mentében.

4

A férfi arca, amely a fal résében előtűnt, semmiféle izgalmat nem mutatott. Összehúzott szemmel méregette az idegeneket a zseblámpa éles fényében, amelyet Felici tartott a süketnéma Gianni fölé. Már leszámolt az élettel, és alighanem azt hitte, álmodik, amikor váratlanul megmentők érkeztek.

Vilosevic segédkezett a süketnémának a munkában, Berlinger és a három Monsignore a Szent Officiumból félrehúzódva állt. Amikor a lyuk már elég nagy volt a falban ahhoz, hogy belépjenek rajta, Felici bíboros előre lépett, és a fogoly felé nyújtotta a kezét. Csak most vette észre, hogy a férfi kezét összebilincselték. Felici Berlinger felé pillantott, de az kerülte a tekintetét.

A fogoly lassacskán felfogta, a bíboros azért jött, hogy kiszabadítsa. Hitetlenkedő, szinte zavart mosoly suhant át az arcán, és miközben átpréselte magát a fal résén, dadogva megszólalt.

– Én… én mindent megmagyarázok.

– Most egyszerre mindent meg akar magyarázni! – kiáltotta a háttérből mérgesen Berlinger.

Felici rosszkedvűen leintette.

– Jobb lesz, ha inkább hallgat, bíboros úr, mert a viselkedésére nincs mentség.

– Kihallgatást követelek *ex officio*! – dühöngött Berlinger. – Nevezze meg a cinkosait, neveket akarok, fenntartás nélküli vallomást követelek!

A fogoly megismételte, amit egyszer már mondott.

– Mindent megmagyarázok.

Felici ekkor leszedte a férfiról a bilincseket, a három Monsignore elvezette a hosszú lépcsőkön és folyosókon, ahol biztosak lehettek benne, hogy senkivel sem fognak találkozni, a Szent Hivatal felé.

A kihallgatás a Piazza del Sant'Uffizio második emeletén zajlott az inkvizíció előtt, mint minden titkos találkozó, amelyen a Vatikánban kettőnél több bíborruhás vett részt. Berlinger már odahívatta azt a féltucatnyi méltóságot, akik pápai titoktartás kötelezettsége mellett az ötödik evangéliummal foglalkoztak (mint ahogy mindig történik a különösen kínos ügyeknél, például amikor egy apáca Őszentsége legközvetlenebb környezetéből vallási elragadtatásában felemelte a ruháját és lebegni kezdett a padló felett: ördögűzőknek való eset, mert a természettudósok is megmondják, hogy ez természetellenes, tehát csak a démonok műve lehet).

Egy keskeny, hosszú asztal mellett ültek sorban a monsignorék, Felici bíboros államtitkár, az Apostoli Szentszék Legfelsőbb Bíróságának elnöke, Agostini bíboros, a pápai titkos archívum vezetője, Monsignore della Croce, a Szent Hivatal igazgatója, Berlinger bíboros, Monsignore Pasquale, Őszentsége magántitkára, Manzoni professzor a Pápai Egyetemről, Vilosevic, a vatikáni sajtóiroda főnöke és egy prelátus, aki a jegyzőkönyvet vezette. Az asztalon két magas, vékony gyertya világított, előttük foglalt helyet a túlsó oldalon a vádlott. Mint a Vatikán minden hivatalos helyiségében, valamilyen megmagyarázhatatlan okból itt is padlóviasz szaga terjengett.

A Szentlélek szólítása után, amellyel a Szent Hivatal minden fellépése kezdődik, Berlinger szólalt meg magas, éles hangján.

– Mondja meg a nevét!

A kérdezett alacsonynak és jelentéktelennek tűnt, de most kihúzta magát, és bár reszkető hangon, de hangosan felelt.

– A nevem professzor dr. Werner Guthmann.

– Német?

– Igen. A koptológia professzora vagyok.

Mormogás a bíborruhások között.

– Nem a magam akaratából tettem – siránkozott Guthmann.

Berlinger vádlón mutatott rá az ujjával.

– Csak akkor beszéljen, ha kérdezik! Mit keresett a vatikáni titkos archívumban?

– Bizonyítékot.

– Bizonyítékot mire?

– Bizonyítékot arra, hogy az egyház már évszázadok óta ismeri Barabbas evangéliumát.

A bíborosok, monsignorék és padrék körében szemmel látható nyugtalanságot keltett, úgy fészkelődtek a székükön, mint a mártírok az izzó parázson. Berlinger lopva Felici felé pillantott, mintha azt akarná mondani: nem megmondtam? Nem mi

vagyunk az egyetlenek, akik tudunk az ötödik evangéliumról. Aztán Guthmann felé fordult.

– Tehát azt hiszi, hogy a pápai archívumban őriznek egy ötödik evangéliumot, amelyet az egyház elzárva tart.

Guthmann megvonta a vállát.

– Ez a feltételezés. Egyelőre csak annyi biztos, hogy a titkos archívumban őriznek egy bizonyítékot.

Monsignore della Croce, a titkos archívum vezetője kíváncsian hajolt előre az asztal fölött.

– Találtak önnél egy fényképezőgépet, de a film üres volt.

– Igen – felelte Guthmann. – A megbízóimnak az is elég lett volna, ha egy fényképet kapnak a bizonyítékról.

– És mi lenne az a bizonyíték?

– Egy dombormű a Titusz-diadalívről, amelyet, amikor felismerte a jelentését, VII. Pius pápa elrejtett.

Manzoni közelebb hajolt Berlingerhez, és odasúgott neki valamit, amit a többiek nem értettek. Aztán folytatta.

– Nevezze meg, kik állnak ön mögött! És ne is próbáljon hazudni!

– Nem a magam akaratából tettem – ismételte meg Guthmann. – Drogokkal kényszerítettek engedelmességre. Egy Helena nevű nő volt az eszközük, akaratán kívül. Azt mondták, meg fognak ölni, ha csak egyetlen szót is kiejtek a számon a megbízóimról. – Guthmann felugrott a helyéről. – El akarom mondani a teljes igazságot, de könyörgöm, védjenek meg! A Vatikán az egyetlen hely a világon, ahol az ember biztonságban érezheti magát, ha az orfikusok szemében kudarcot vallott.

– Azt mondta, orfikusok? – kérdezte Felici.

Guthmann lázasan bólogatott.

– Az orfikusok egy titkos rend, végső céljuk a világuralom megszerzése, de legközelebbi céljuk az egyház megsemmisítése…

– Köszönöm, köszönöm, professzor – állította le a vádlottat Felici. – Pontosan tudjuk.

Guthmann kérdő pillantást vetett a bíborosra, de Berlinger megelőzte Felicit.

– Talán azt hitte, hogy a Vatikánban lelki szegényekkel fog szembekerülni?

A többiek sokatmondóan és büszkén mosolyogtak. Csak Manzoni őrizte meg a komolyságát, ő viszont halottsápadtra vált.

– Már régóta sejtettem – mondta hosszú hallgatás után –, hogy Losinski személyében kígyót melengettünk a keblünkön. – Aztán Guthmann felé fordult. – Gondolom, ismerte padre Losinskit, a lengyel jezsuitát?

– Losinski? – Guthmann a fejét törte. – Semmiféle Losinskit nem ismerek, jezsuitát meg pláne nem, de ez nem sokat jelent. Csak rövid időt töltöttem az orfikusoknál.

– Meglepő állítás – vágott a szavába Berlinger, olyan keskenyre összehúzott szemekkel, hogy már csak egy vékony rés látszott belőlük. – Különösen, ha meggondoljuk, milyen felelősségteljes küldetéssel bízták meg.

– Tudom. Ha úgy tetszik, én csak pótlék voltam, mert az, akire eredetileg ezt a feladatot bízták, hátat fordított az orfikusoknak, ami az ő szemükben halálos bűn. Úgy hallottam, egy párizsi elmegyógyintézetben halt meg szívelégtelenségben. Csakhogy én ezt nem hiszem el. Tudom, hogy azok a mitológiai neveket hordozó emberek hullákon gázolnak át, és biztosan már én is rajta vagyok a halálraítéltek listáján.

– Hogy hívták azt az embert? – szólt közbe Felici.

– Vossius. A komparatisztika professzora, és kerülő úton, Michelangelo naplói segítségével bukkant rá a Barabbas-titokra.

– És a rendben még mások is foglalkoznak az ötödik evangéliummal?

– Honnan tudnám? – felelte Guthmann. – Az orfikusok rendszerében senki sem tud semmit a másik munkájáról. Szerintük ez ösztönzőleg hat mindenkire. Mindenki érezze úgy, hogy az összes többi ellenőrzése alatt áll. Ördögi emberek ördögi rendszere.

– Egyvalamit nem értek – vágott a szavába Felici. – Ha az orfikusok célja szent anyaszentegyházunk megsemmisítése, és ha jobban ismerik az ötödik evangéliumot, mint a Kúria emberei, akkor miért nem használták fel eddig?

– Megmondom, bíboros úr. Nyomós okuk volt rá.

Berlinger kezdett türelmetlenkedni.

– Beszéljen már, az Isten szerelmére!

– A pergamenben, amelynek részei szanaszét szóródtak a világban, egyetlen olyan pont van, ahol az evangélista Barabbas önmagáról szól. És épp ez a töredék nincs az orfikusok birtokában.

– *Deo gratias*! – dünnyögte maga elé monsignore della Croce, Berlinger szerint nem éppen helyénvalóan, jelezve, hogy a pápai titkos archívum vezetőjének sejtelme sincs az egészről. Berlinger felvonta keskeny szemöldökét, megvető pillantást vetve a monsignore felé, és odasziszegte.

– *Si tacuisses*! – ami nem éppen ritka szófordulat a Kúriában, bár pogány az eredete. Aztán Guthmann felé fordult. – Az orfikusok persze tudják, hol található meg ez a dokumentum, és minden bizonnyal megpróbálták megszerezni.

– Így van, bíboros úr – felelte Guthmann.

– És sikerrel jártak?

Guthmann lesütötte a szemét. Érezte, hogy valamennyi bíboros és monsignore tekintete rá irányul. A hatalmas, kopár helyiségben olyan csend támadt, hogy a légyzümmögést is meg lehetett volna hallani, amikor válaszolt.

– Sajnálom, de ezt nem mondhatom meg. Az eredeti egy német nő tulajdonában volt, aki bizonyára megpróbált minél több pénzt csinálni belőle. Még csak nem is ismerte a pergamen tartalmát, de minél többen kezdtek érdeklődni iránta, ő annál önfejűbb lett. Utoljára az orfikusok erődjében találkoztam vele, azt állította, hogy mindent tud… az ötödik evangéliumról, Barabbasról… mindent.

– Maga ezt lehetségesnek tartja? – kérdezte idegesen Berlinger.

– Elképzelhetetlennek tartom. Honnan kapott volna információt?

– A neve?

– Anne von Seydlitz.

Guthmannt egy félreeső helyiségbe vitték, ahol ezerszámra halmozódtak az egyház tanaival szembeszegülök aktái. Eljárások az egyházi tanok megszegése és vitatása miatt, hamis tanok, blaszfémia és meg nem engedett reformpróbálkozások, kiátkozástól fenyegettetve, mint a katharok és az albigensek mozgalmai. Guthmannt két gárdista őrizte, pedig álmában sem jutott volna eszébe, hogy szökéssel próbálkozzon.

A Szent Hivatal kongregációja eközben tanácskozott, mit tegyenek ez után az újabb csapás után, a bíboros urak és a monsignorék a legkülönbözőbb álláspontokat védelmezték, amelyekről, mint egyáltalán az egész meghallgatásról *ex officio* jegyzőkönyv készült, és mindegyikük a maga módján nyilatkozott meg.

Felici, az Öreg szerint, elérkezett az egyház végórája, semmi remény nem maradt. Rómát a céda Babilonhoz hasonlította, és János kinyilatkoztatásaiból idézett, hogy az angyal hangosan azt kiáltja: elesett, elesett a hatalmas város. Démonok tanyája lett, tisztátalan lelkek menedéke, mindenféle tisztátalan és undorító tollas állatok menedéke. Úgy vélte, az anyaszentegyháznak semmiféle esélye sem maradt.

Agostini bíboros, a Kúria legfőbb bírája ezzel nem értett egyet. Azzal érvelt, hogy az egyház túlélt már ennél súlyosabb válságokat is. Ellenreformációval felelt Luther doktor reformációjára, és túlélte azt az időszakot is, amikor két különböző helyen két pápa harcolt egymással, s mindegyik a sátánt látta a másikban. Miért ne élné túl az egyház ezt a válságot is?

Berlinger bíboros egyetértett vele, azzal a fenntartással, hogy a Kúria nem engedhet szabad folyást a dolgoknak, és nem várhatja tétlenül, mi következik. Inkább magához kellene ragadnia a kezdeményezést, és minden eszközzel meg kellene kísérelnie, hogy ő maga szerezze meg az eretnek pergamentöredéket.

A titkos archívum vezetője, monsignore della Croce azt vetette ellene, hogy a szabadon keringő ötödik evangélium szövege netán már önmagában is éppen eléggé megsemmisítő az anyaszentegyház tanai számára, és esetleg minden próbálkozás eleve kudarcra van ítélve.

Csak egyetlen ember nem nyilatkozott, makacsul megtartva magának a véleményét, Manzoni professzor a Gregoriana Egyetemről. A simára gyalult asztalt bámulta, mintha valahol nagyon messze járnának a gondolatai.

Berlinger kérdésére, hogy Őszentségét minden részletről tájékoztatták-e, és hogyan vélekedik a kérdésről, monsignore Pasquale kijelentette, hogy Őszentsége mélyen megrendülve hallgatta meg a híreket a bíboros államtitkár úr beszámolójából, egyben pedig alázattal, ami persze az ő megromlott egészségi állapotában tökéletesen érthető. Őszentsége már hosszabb ideje nem hajlandó élelmet venni magához, és

háziorvosa áttért a mesterséges táplálásra. Már csak ritkán szólal meg, és ha igen, akkor is nagyon halkan, amint az urak maguk is meggyőződhettek róla az utóbbi napokban. Pszichikai állapotát depresszívként lehetne jellemezni. Ebben a depressziós állapotában határozta el Őszentsége, hogy összehívja a zsinatot…

Vilosevic idegesen köhécselt.

Berlinger felugrott a helyéről. Úgy meredt rá Pasqualéra, mintha az éppen valami szörnyűséget mondott volna, aztán a bíboros államtitkár felé fordult.

– Eminenza, ön tudott erről? – kérdezte halkan.

Felici bólintott, és zavartan elfordult.

Berlinger ekkor kitört, és éles hangja kellemetlenül visszhangzott a hatalmas teremben.

– Úgy látszik, már mindenki tud róla, a vatikáni múzeumok teremőrei, a San Pietro sekrestyései, az Osservatore Romano önkéntesei, csak a Szent Hivatal vezetőjének nem szólt senki!

– Még egyáltalán nem hivatalos – próbálta nyugtatgatni a bíborost Felici. – Én magam is csak egy bizalmas beszélgetésben szereztem tudomást róla Őszentségétől.

6

Berlinger lerogyott a székére, az asztalra támasztotta jobb könyökét, és a homlokához szorította ökölbe szorított kezét. Minden összezavarodott a fejében, de minden más érzést elnyomott benne a düh. Elvárta volna, hogy egy ilyen helyzetben, amely közvetlenül az ő hatáskörébe tartozik, ő legyen az első, akit tájékoztatnak a pápa szándékáról, őt, és nem a bíboros államtitkárt.

Percekig csak ekörül forogtak a gondolatai, a többi jelenlévő pedig nem merte megzavarni Berlinger fájdalommal teli haragját. Végül ő törte meg a bénult csendet, megdörgölve a szemét jobb öklével.

– És mi a célja ennek a zsinatnak? – kérdezte.

Kihívó pillantást vetett Felicire, mintha azt akarná mondani, te már biztosan ismered a választ, neked Őszentsége már biztosan megmondta.

Felici bizonytalanul nézett körül, nincs-e valaki, aki válaszolhatna helyette, de mivel a többiek meg sem rezdültek, végül a bíboros felelt.

– Erről nem volt szó, de ha Őszentsége a helyzetre való tekintettel zsinatot hív össze, akkor… – Elhallgatott.

– Akkor? – kapaszkodott bele Berlinger.

Minden szempár Felici felé fordult.

– Akkor csak arról lehet szó, hogy a zsinat célja a szent anyaszentegyház feloszlatásának kimondása.

– *Miserere nobis*.

– *Lucifer*!

– *Penitentiam agite*!

– *Fuge*, bolond!

– Eretnek!

– Isten legyen irgalmas hozzánk, szegény bűnösökhöz!

A bíborosok és monsignorék úgy kiabáltak össze-vissza, mint egy csapat őrült a bolondokháza ketrecében, a fenyegető véggel szemben már nem is tudtak különbséget tenni barát és ellenség között, összevissza kiabáltak, kölcsönösen szidalmazták egymást minden látható ok nélkül.

Az ok a lelkűk mélyén rejtőzött, meg az értelmükben, amely egyszerűen képtelen volt szembenézni a várható következményekkel. Az ő világuk, amelyben kiemelt helyeket foglaltak el, összeomlással fenyegetett. Még egy szent sem lenne képes megbirkózni egy ilyen helyzettel, hát még egy monsignore.

Lassacskán csendesedett a kiabálás, amely inkább egy kocsmához illett volna a Trasteverén, mint a Szent Hivatalhoz, és egymás után kezdtek magukhoz térni. Szégyellték magukat egymás előtt, egyikük sem mert megszólalni, pedig bőségesen lett volna mondanivalójuk a vereség árnyékában.

– Talán – próbálkozott végül az egyik monsignore Berlinger kíséretéből –, talán a mi Urunk akar próbára tenni bennünket, talán ő akarta, hogy így legyen, mint amikor azt akarta, hogy elárulják a getsemani kertben. Talán ez csak büntetés a kevélységünkért.

A bíboros a szavába vágott.

– Ugyan már, kevélység! Buta beszéd. Nem tudok kevélységről, és Felici sem, meg Agostini sem.

A monsignore a fejét rázta.

– Nem az egyes emberek kevélységére gondolok, hanem az intézmény kevélységére. Anyaszentegyházunk mindig a mindenhatóság biztonságával szól, ami félelemmel tölti el az egyszerű keresztényt. Nem alázatra tanított-e minket a mi Urunk? Egyetlenegyszer sem vette a szájára a hatalom szót.

A monsignore egyszerű szavai gondolkodóba ejtették a többieket. Csak Berlinger, aki eddig úgy hajolt a sötét asztal fölé, mint egy részeg, csak ő pattant fel fenyegető tartásban.

– Bizonyára tudja, Krisztusban testvérem – dörögte megvetően –, hogy egy ilyen megjegyzés alkalmas rá, hogy a kongregáció elé utalja az esetét.

A monsignore ekkor felemelte a hangját, és kihallatszott belőle, hogy még soha életében nem szólt ilyen hangnemben egy bíboroshoz.

– Bíboros úr! – kiáltotta. – Úgy látszik, még mindig nem fogta fel, hogy elmúltak azok az idők, amikor máglyán lehetett elégetni a másként gondolkodókat. A jövőben kénytelen lesz tudomásul venni, hogy más vélemények is létezhetnek, mint az öné!

A másik két monsignore villámgyorsan eltüntette a kezeit bő ruhaujjában, a mozdulat kísértetiesen emlékeztetett a kiscsirkék menekülésére a kotlós szárnyai alá, és valóban menedéket is kerestek ebben a tartásban, mert tartottak a bíboros büntetőbíróságától. Legnagyobb csodálkozásukra azonban semmi sem történt.

Berlingert szemmel láthatóan sokkolta, hogy egy monsignore ilyen provokáló hangnemben merészelt szólni a Szent Hivatal vezetőjéhez.

Agostini, aki hivatalánál fogva az intellektuális vitákkal foglalkozott, megpróbálta elsimítani a helyzetet.

– Uraim, párbajokkal itt senkinek sem használunk. Minden egyes lélekre szükségünk lesz a harcban ellenségeinkkel szemben, ha egyáltalán még van valami esélyünk.

– Esélyünk? – A bíboros államtitkár keserűen felnevetett, ami vészterhes huhogásnak tűnt egy nyolcvanéves ember szájából.

Agostini Felici felé fordult.

– Eminenza, ön nem hisz benne, hogy esélyünk lenne?

A megkérdezett a szemeit forgatta, mintha mulattatná a kérdés.

– Ha megszólalnak az utolsó ítélet harsonái, akkor már ön sem lesz képes kitolni a határidőt, Krisztusban testvérem.

Az egész vita alatt egyetlen ember maradt feltűnően csendben, a jezsuita Manzoni professzor. Ez egyébként ellentmondott szokásainak, a tartózkodása viszont nem annyira a megrázkódtatásnak volt köszönhető, mint inkább annak, hogy a többieknél jobban ismerte a helyzetet, és a jezsuita magában már sátáni döntésre jutott. Meglehetős közönnyel hallgatta a vitát, ahogy az igazi filozófusok szokták. Ha a bíboros urak és a monsignorék nem lettek volna olyan izgatottak, és nem keríti őket hatalmába a végítélet közeledte, akkor feltűnt volna nekik, hogy Manzoni magában mulat testvérei civakodásán.

Manzoni még akkor is mosolygott, amikor Berlinger bíboros megrendülten felvetette, nem kellene-e, tekintettel a súlyos helyzetre, ide hívniuk a messzi Apuliából a csodatévő padre Piót. Padre Pio több mint negyven éve viseli magán a mi Urunk sebeit, azaz semmiképpen sem hasonlítható Assissi Szent Ferenchez. Éppen ellenkezőleg, míg Ferenc az állatokkal társalkodott és megértette a nyelvüket, Pio éjszakánként a szörnyeteggel harcol, a sátánnal, és reggelenként sikoltozva és vérbe borulva találják a cellájában, mint egy harcost a kegyetlen csata után.

Barabbas, az ötödik evangélium szerzője mögött csak egyvalaki rejtőzhet: Lucifer. Talán ennek az apulai padrénak megadatott, hogy legyőzze ezt a Lucifert és az átkozott ötödik evangéliumát, mondta a bíboros.

– Istenem! – sóhajtott fel Felici, és ez volt minden észrevétele testvérének szavaival kapcsolatban. Ennél többet nem mondott.

Berlinger dühösen fakadt ki.

– Bíboros úr, ha ön ilyen szkeptikusan viszonyul a természetfölötti valósághoz, akkor bizonyára a sátán létezését is tagadja, és ha tagadja Lucifert, akkor, már megbocsásson, kívül áll a mi szentséges anyaszentegyházunkon.

Felici ekkor felugrott, mintha Agostini bíborost félretolva rá akarná vetni magát Berlingerre, de még mielőtt erre sor került volna, Agostini felállt, kihúzta magát, és félretolta a kakaskodókat. Felici keresztet vetett, és összekulcsolta a kezeit, miközben Berlinger végtelenül hosszúnak tűnő időt fordított arra, hogy begombolja reverendája két gombját, amelyek a vita hevében kinyíltak.

Manzoni körülményesen feltápászkodott.

– Nos, testvéreim, semmivel sem jutottunk előbbre. Adjanak nekem négy vagy öt napot! Talán önmagától megoldódik a probléma.

TIZEDIK FEJEZET

Via Baullari 33

Kettős fényben

1

A februári napsütés első melengető sugaraira Párizsban kiteszik az V. György kávéház székeit és asztalait a Champs-Elysées-re, az emberek kabátban üldögélnek, bámulva a tarka párizsi forgatagot. Most is február volt, de valahogy mintha kevesebb lett volna a vendég. Férfiak, akik igyekeztek másnak mutatni magukat, mint amik voltak, és lányok, akik megpróbálták eltussolni azt, amik voltak. Cigarettáztak és kávét kortyolgattak, időnként egy-egy pillantást vetettek egymásra, olykor valamelyikük görcsös mosolyt erőltetett az arcára.

Anne von Seydlitz az előző nap érkezett Párizsba, hogy megkeresse Kleibert. Telefonon nem sikerült elérnie, bár többször próbálkozott, mindig egy idegen férfihang felelt valamilyen számára ismeretlen nyelven. Most itt ült az V. György kávéházban, és a hosszú fehér köténye pincért figyelte, aki nagy igyekezettel fényesítette a hatalmas üvegablakot, amely az utca lármáját hivatott távol tartani a vendégektől.

Ahogy megérkezett, egyenesen Kleiber lakására ment az avenue de Verdunre a Canal Saint Martin és a Gare de l'Est között, ott azonban három idegen férfit talált, meglehetősen sötét alakokat, akik arabul vagy perzsául beszéltek, és mutogatva befelé invitálták, de amikor kimondta a Kleiber nevet, és arra csak a vállukat vonogatták, jobbnak látta, ha nem tesz eleget az invitálásnak.

Gondolatai ide-oda kalandoztak, és bár egyre tisztábban látta, hogy valami nem stimmel ebben a helyzetben, csak tanácstalan volt, de nem vesztette el a bátorságát. Ahhoz már túl sokat élt át az elmúlt időkben. Annéban Bari óta csak a dac nőtt, amióta nem találta meg ott a Kleiber által megnevezett Hotel Castellót. Elassonban látták egymást utoljára, ahol szétváltak az útjaik. Istenem, csak nem történt vele valami!? Hiszen szereti ezt a Kleibert!

Anne von Seydlitz két pénzérmét húzott elő a táskájából, letette az asztalka üveglapjára, és elindult. Meglátott egy telefonfülkét, és apró után kotorászott a zsebében. A fülkében a telefonkönyv, mint a fülkék többségében, ronggyá foszlott, de azért megtalálta benne a keresett a számot. „Paris Match", rue Pierre-Charon 51. Még mielőtt kicsöngött volna, Anne megállt. Kilépett a fülkéből, és odaintett egy taxit.

– Rue Pierre-Charon! – mondta a sofőrnek az ablakon át, és beült hátulra.

A barátságos portás a kiadónál – egy kecskeszakállas és huncut szemű kis francia – a kérésre, hogy monsieur Adrian Kleiberrel szeretne beszélni, azt felelte, hogy a

monsieur már három éve nincs a Paris Matchnál, sőt talán megvan már négy vagy öt éve is. Anne nem hagyta leszerelni magát. Sok mindenre megtanították az elmúlt hónapok, elsősorban a makacsságra. Megkérte hát a portást, jelentse be a lap főszerkesztőjénél, hogy is hívják, Déruschette, ja, persze. Kleiber barátja Németországból.

Hosszabb telefonbeszélgetés következett, amely közben a portás többször fürkészve végigmérte Annét, a lift felé irányította, és megadta az 504-es szobaszámot. A recepciónál a hölgy ugyanazzal a lenéző arckifejezéssel fogadta, mint a portás, udvariasan, de meglehetősen hűvösen kísérte be a látogatót a főszerkesztő irodájába.

Déruchette-ben elsőre az volt a legfeltűnőbb, hogy cigaretta lógott a szája bal sarkában, amelyet csak végszükség esetén tett le. Ilyen vészhelyzetnek tűnhetett a rejtélyes, Németországból érkezett hölgy látogatása, mert bal keze hüvelyk- és mutatóujjával kihalászta a félig elszívott cigarettát a szája bal sarkából, Anne felé nyújtotta a jobbat üdvözlésképpen, és hellyel kínálta a fekete bőr kanapén.

– Kleiberről van szó – mondta Anne von Seydlitz. – Barátok vagyunk, ifjúkori barátok, ugye érti, egy héttel ezelőtt találkoztunk utoljára. Lehet, hogy meglepi, ha azt mondom, hogy ez Görögországban történt, mert bizonyára azt hiszi, hogy Adrian Kleiber valahol egészen máshol tartózkodik. De Kleibert elrabolták, és sikerült megszöknünk. Úgy volt, hogy Bariban találkozunk, de Kleiber nem volt ott. Most aggódom. A lakásában vadidegen emberek laknak. Kapott valami életjelt róla? Tudja, hol van most?

A főszerkesztő, aki megfeszített figyelemmel hallgatta Anne szavait, idegesen beleszívott a cigarettacsonkba, és kifújta az orrán a füstöt.

– Tudom – kezdett bele újra Anne –, hogy különösen hangzik, és kész vagyok az Odüsszeiánk minden részletét elmondani önnek, csak azt mondja meg nekem, hol van most Kleiber?

Déruchette még mindig nem válaszolt. Körülményesen rágyújtott a cigarettacsonkról a következőre, és csak akkor nézett fel, amikor végzett.

– Mit mondott, madame, mikor látta utoljára Kleibert?

– Ma egy hete, egy Elasson nevű kisvárosban Észak-Görögországban. Azóta nyomát vesztettem. Attól félek, hogy ugyanazok rabolták el másodszor is, akik először.

– Biztos ebben?

Anne legszívesebben pofonvágta volna ezt az ellenszenves alakot. Úgy érezte, egyetlen szót sem hisz el abból, amit ő mondott, és szadista módon késlekedik a válasszal. Ordítani tudott volna dühében, de összeszedte magát, és igyekezett barátságosan válaszolni.

– Abszolút biztos vagyok benne. Miért kérdezi?

Déruchette megint kihalászta a cigarettát a szájából, amiből Anne arra következtetett, hogy valami jelentőségteljeset fog hallani.

– Mert Adrian Kleiber öt éve halott – mondta.

Vannak pillanatok, amikor az agyunk nem hajlandó felfogni a valóságot, és a helyzetnek nem megfelelően reagál. Anne fejében minden összezavarodott.

Emlékfoszlányok és gondolatok kavarogtak benne, villámgyorsan álltak össze a legabszurdabb elméletek, nőttek tovább az érthetetlenségig, aztán szétpukkantak, mint a szappanbuborékok, mélységes tanácstalanságot hagyva maguk után. Anne von Seydlitz hangosan felkacagott, a nevetőgörcs rázta az egész testét, felugrott, fel-alá szaladgált kacagva, a szeme sarkából Déruchette-et figyelve, aki a könyvespolchoz lépett, ahol a Paris Match régi számai sorakoztak.

Déruchette előhúzott egy lapot, felnyitotta, és Anne orra elé tartotta, aki még mindig nem nyugodott meg.

– Ugyanarról az Adrian Kleiberről beszélünk? – kérdezte, némileg elbizonytalanodva a látogató különös viselkedésétől.

Anne rámeredt Adrian kinagyított arcképére. Alatta fél oldalt foglalt el egy kép egy rémesen megcsonkított holttestről, bal kezében fényképezőgép, a két kép között pedig az aláírás: „*A Paris-Match riporterét, Adrian Kleibert megölték Algériában*”.

Anne felsikoltott, aztán lerogyott a kanapéra, szája elé szorította ökölbe zárt kezeit, és csak bámult maga elé. Déruchette, aki eddig nem vette komolyan az egészet, most némi együttérzést mutatott, elnyomta a cigarettáját, és leült Anne von Seydlitz mellé.

– Valóban nem tudta, madame?

Anne a fejét rázta.

– Egy perccel ezelőtt még megesküdtem volna, hogy egy héttel ezelőtt találkoztunk. Együtt jártunk Amerikában, és én szabadítottam ki elrablói fogságából Görögországban. Az Isten szerelmére, ki ez az ember?

– Egy kalandor, madame. Nincs más magyarázat.

Akkor, gondolta Anne, de semmit sem mondott ki hangosan, akkor egy kalandorral feküdtem le. Ki ez az ember?

Déruchette most már valóban érdeklődni kezdett. Talán valami remek sztorira bukkan, mindenesetre felajánlotta a segítségét Annénak az eset felderítéséhez.

– Feltételezem, Madame, hogy kellemetlen helyzetbe került. Talán súlyos csapást szenvedett el, és ezért vesztette el a talajt a lába alól. Ilyen helyzeteket szoktak kihasználni a kalandorok, mert egy kivételes helyzetbe került ember könnyen elveszíti az ítélőképességét. Úgy értem, nagyon is elképzelhető, hogy egy férfiban, aki ilyen helyzetben jelentkezett, valóban felismerte Adrian Kleibert.

– Tizenhét éve nem láttuk egymást – mondta mentegetőzve Anne –, de pontosan úgy nézett ki, mint Kleiber. Ő volt Kleiber!

– Nem lehetett ő, madame – vitatkozott Déruchette a képes újságra mutatva. – Bele kell törődnie.

Anne belenézett a főszerkesztő szemébe. A férfi, akit néhány perccel ezelőtt még fel tudott volna pofozni, kezdte megnyerni rokonszenvét.

– Biztosan azt gondolta, idejön egy őrült nő, és talán még most is azt gondolja, monsieur.

– Szó sincs róla! – tiltakozott Déruchette. – Az élet merő őrültség. Ebből él a mi lapunk is. Én már megtanultam, hogy ez így van, és tudom, hogy az őrültségek, ha egy

kicsit alaposabban utánuk jár az ember, sokszor nem is olyan őrültségek, mint elsőre tűnnek, csak egy sajátos logika eredményei.

Anne von Seydlitz elgondolkozott a főszerkesztő szavain. Legszívesebben mindent elmondott volna ennek az embernek, de aztán eszébe jutott, hogy Déruchette egy vadidegen ember, és netán ugyanazt a hibát követné el, mint Kleiberrel szemben. Ezért aztán meghagyta abban a hiszemben, hogy valami szerelmi ügyről van szó, semmi többről, és amit a főszerkesztő a kérdésére válaszolt, csak megerősítette a feltételezésében.

– Meg kell tudnia madame, kit szeretett, Kleibert vagy egy ismeretlen embert. Azt, hogy szerethetünk-e valakit egy másik ember személyében, már sok költő megénekelte, és negatív választ adtak, de azért én nem akarom befolyásolni a döntésében.

Ebben a pillanatban Anne von Seydlitz maga sem tudta volna megmondani, kit szeretett. Kleibert szerette-e, vagy azt az embert, akit Kleibernek tartott? A kérdést azonban sokkal kevésbé találta fontosnak, mint azt a váratlan helyzetet, amely abból adódott, hogy Kleiber nem is Kleiber.

Kinek dolgozott az ál-Kleiber? Csak álcázás volt-e az elrablása, és valójában az orfikusok szolgálatában állt? Nyomtalan eltűnése erre utal. Annyi biztos, hogy ez az ál-Kleiber megszerezte tőle a pergament és az összes másolatot. Anne még azt sem tudta, miféle páncélszekrényben rejtette el őket. Hiszen tökéletesen megbízott benne.

Igaz, hogy néha csodálkozott, amikor „Kleiber” furcsa válaszokat adott a kérdéseire, de aztán mindig meggyőzte magát, hogy tizenhét év hosszú idő, ennyi idő alatt sok mindenről megfeledkezik az ember.

– És sejtelme sincs, hol lehet most az ál-Kleiber, madame?

– Volt egy lakása az avenue de Verdunön. De ott most valami arabok laknak.

– Kleiber az avenue de Verdunön! – nevetett fel Déruchette. – Kleiber soha életében nem költözött volna a Canal Saint-Martin közelébe. Kleiber az a fajta volt, aki méretre szabott Yves Saint-Laurent-ingeket viselt, a bőröndjei Louis Vittontól származtak, és egy appartmanban lakott a boulevard Hausmannon, az egyik legelőkelőbb környéken Párizsban… És most mit akar csinálni?

Anne von Seydlitz beletúrt a táskájába, és előhúzott egy levél gyufát. Kinyitotta, és Déruchette felé nyújtotta. A belső oldalára valaki kapkodva odafirkantott egy címet, Via Baullari 33 (Campo dei Fiori).

– Nem tudom, van-e valami jelentősége – mondta Anne –, de ilyen kilátástalan helyzetben az ember minden apróságba belekapaszkodik. „Kleiber” nem tudja, hogy ez a gyufa nálam van. A zsebkendőjével együtt esett ki a zsebéből. Magának mond valamit ez a cím? Szemmel láthatóan Olaszországban van, de Olaszország nagyon nagy.

Déruchette egy darabig nézegette az írást, aztán visszaadta Annénak.

– Én csak egy Campo dei Fiorit ismerek, az pedig Rómában van. Voltak Kleibernek, úgy értem, az ál-Kleibernek kapcsolatai Olaszországban?

– Nem tudok róla – felelte Anne –, de bizonyos okokból nagyon is elképzelhetőnek tartom. – Ahogy kimondta, Anne ráébredt, hogy máris túlságosan a

bizalmába avatta Déruchette-et, és ha nem akar veszélyt hozni magára, jobb lesz, ha mielőbb elköszön. – Monsieur – mondta udvariasan –, remélem, nem raboltam el túl sokat az értékes idejéből. Nagyon köszönöm a segítségét.

– Ugyan kérem, madame! – Déruchette láthatóan igyekezett alkalmazkodni az illemszabályokhoz. – Ha bármiben segíthetek önnek, csak hívjon fel. Egyébként már csak személyes kíváncsiságból is szeretném megtudni a történet végét.

A rue Pierre-Charon 51, a kiadóhivatal székháza előtt Anne von Seydlitz először mély lélegzetet vett. Adja fel? Nem, attól csak még rosszabb lenne minden. A bizonytalanságtól soha többé nem találna nyugalmat. Most, hogy az ál-Kleiber a pergamennel együtt eltűnt, amúgy sem ér fabatkát sem az élete. Csapdába fogják csalni, és ugyanolyan alattomos módon fogják eltüntetni, mint Vossiust és mindenki mást, aki tudott valamit.

2

Gyorsan döntött. Anne von Seydlitz másnap Rómába utazott, ahol egy kis szállodában szállt meg a Via Cavouron, a Stazione Termini közelében. Ott elmagyarázták, hogy a Campo dei Fiori közelében valóban van egy Via Baullari, de – figyelmeztette a portás mutatóujját felemelve – egy hölgyet nem merne oda irányítani késő este, s közben a szemét forgatta, még hangsúlyosabbá téve mondanivalóját. Napközben viszont pontosan ugyanolyan környék, mint a többi, vélekedett.

A tájékoztatás arra késztette Anne von Seydlitzet, hogy legjobb lesz, ha először kialussza magát.

Ezekben a napokban Rómában nagy volt az izgalom. Már december 25. óta tartott, amikor Felici bíboros a vatikáni bazilika előcsarnokában felolvasta a „*Humanae salutis*” kezdetű enciklikát, amellyel a pápa összehívta a zsinatot. A nap folyamán három római bazilikában ismételték meg a prelátusok a felhívást. A dátumot, de különösen a zsinat tartalmát illetően a Kúria hallgatásba burkolózott, alkalmat adva ezzel a legvadabb spekulációkra.

Hogy a Kúria rendkívül jelentőségteljesnek tartja ezt a zsinatot, az kitűnt az újsághírekből, amelyek szerint 829 fő foglalkozik az előkészületekkel, 60 bíboros, öt keleti pátriárka, 120 érsek, a világ klérusának 219 tagja, 281 szerzetes, köztük 18 rendfőnök.

Néhány nappal korábban, egészen pontosan pénteken, február 2-án, a pápa október 11-re hirdette meg a zsinat megnyitását. A szemtanúk úgy látták, beteg és nyugtalan, és hiányzik az arcáról a megszokott mosolygás. És amikor egy héttel később közzétették a „*Sacrae laudis*” – kezdetű pápai üzenetet, amely felszólította a klérust, hogy a breviáriumot tekintsék engesztelő imának a zsinatért, kezdtek

szállingózni az első újságírók, hogy első kézből tudják meg, mire számíthatnak a küszöbön álló zsinaton. A Kúria azonban hallgatott, mint a lateráni falak.

A következő napon – csütörtök volt – Anne megadta a portásnak a Via Baullari-i címet, és megkérte, hogy ha késő estig nem jönne vissza, értesítse a rendőrséget. Taxival a Via Nazionalén át a Piazza Veneziáig vitette magát, ahol fülsiketítő dudálás jelezte a közlekedési dugót, onnan tovább a Corso Vittorio Emmanuelére, amelyet a rómaiak egyszerűen csak Corsónak hívnak, egészen a Palazzo Braschiig. Ott torkollik bele a Via Baullari a Corsóba, ahogy a sofőr elmagyarázta.

Anne átjutott a Corsón, Rómában minden főútvonalon áthaladás felér egy kalanddal, bekanyarodott a Via Baullariba, és azonnal megpillantotta a 33. számú, öreg, hatemeletes házat. Anne von Seydlitz maga sem tudta, mit vagy kit szeretne itt megtalálni, de eszében sem volt feladni. Talán abban reménykedett, hogy itt találkozhat Kleiberrel, pontosabban az ál-Kleiberrrel, mert még mindig nem volt pontosan tisztában vele, mit érez ez iránt az ember iránt, dühöt vagy vonzódást. Mindenesetre nem a pergamen visszaszerzésére gondolt, csak tisztán akart látni.

Azt persze nem is sejtette, amikor lenyomta a csengő gombját a Via Baullari harmadik emeletén az ajtón, hogy az események úgy felgyorsulnak, hogy az elmúlt hónapok minden érthetetlen és nyomasztó történése hirtelen logikus sorrá áll össze. Elsősorban azt nem hitte volna, hogy a dolgok megoldása ilyen egyszerű és ilyen világos.

A férfi, aki a csengetésére kinyitotta az ajtót, Donat volt.

– Maga? – kérdezte elnyújtottan, de cseppet sem sokkolta Anne megjelenése.

Anne von Seydlitz vele ellentétben először egyetlen szót sem volt képes kinyögni. A gondolatai annyira Kleiber, pontosabban az ál-Kleiber körül forogtak, hogy némi időre volt szüksége, míg meg tudott szólalni.

– Be kell vallanom – mondta végül –, magára nem számítottam itt.

Donat bocsánatkérő mozdulatot tett.

– Egyszer már megjósoltam, hogy egy szép napon fel fog bukkanni itt, amilyen makacs. Tudtam!

Anne kérdően nézett rá.

– Tudja – magyarázta Donat –, a céljaink érdekében állandóan figyeltük magát.

– Figyeltek? Ki az a mi?

– Mindenesetre nem mi vagyunk azok, akiket a háttérben feltételez. Miért nem jön be?

Anne von Seydlitz belépett, és magas, sötét helyiségbe jutott, középen hatalmas tárgyalóasztallal, körülötte tucatnyi régimódi székkel. Két magas ablak nyílt a hátsó udvarra, ahonnan nem hatolt be túlságosan sok fény. Az ősrégi padló kellemetlenül nyikorgott, az asztalon és a székeken kívül nem volt egyetlen bútordarab sem, s így a félig üres helyiségben minden egyes szó visszhangzott.

– Hogy mindjárt elébe vágjak a kérdéseinek – kezdett bele Donat, miután leültek –, a pergamen a birtokunkban van. Ne aggódjon, megfelelően kártalanítani fogjuk, legalább olyan mértékben, mint az orfikusok tették volna.

Szárazon, szinte üzletszerűen hangzott az egész, és Donat olyan barátságosan beszélt, mintha semmi köze sem lett volna a korábbi zűrzavarhoz. Mintha olvasna a gondolataiban, Donat megszólalt.

– Rettenetes nyomás alatt álltunk, és a pergamen valóban döntő jelentőségű volt a barátaim számára. Biztosak vagyunk benne, hogy az egész világot meg fogja változtatni, és ezért kellett szokatlan módszerekhez folyamodnunk, hogy megszerezzük. A többiek is ugyanezt tették.

– Bocsásson meg – vágott a szavába Anne, aki eddig nyugtalanul hallgatta –, egyetlen szót sem értek abból, amit mond. Ki mindenki akarja megszerezni a pergament?

Donat fensőbbséges mosollyal felelt.

– Nos, először is az orfikusok, akikkel nem kimondottan barátságos körülmények között ismerkedett meg. Gondolom, őrájuk egy szót sem kell vesztegetnem. Aztán van egy második csoport, amely óriási erőfeszítések árán igyekezett megszerezni a pergament. Ezek jezsuiták, és a Vatikán ügynökei. Aztán van egy harmadik csoport. Allah, a Mindenható nevében harcol a hitetlenek és írástudók ellen, ahogy a Koránban írva áll. El fog jönni a nap, amikor minden hitetlen azt kívánja, bárcsak moszlim lenne.

Miközben Donat beszélt, Anne pillantása egy kerek korongra esett a szemben fekvő falon, arab írásjelekkel. Fürkészve méregette Donatot, és lassan kezdett megérlelődni benne egy feltételezés. Minden idegszála reszketett, de igyekezett kifejezéstelen arcot vágni.

– Valahogy – mondta óvatosan –, valahogy furcsa nekem ez az egész. Mindegyik fél azt állítja, hogy a Mindenható nevében lép fel, és közben nem riadnak vissza még a gyilkosságtól sem.

– Bocsásson meg – vetette közbe Donat – van egy lényeges különbség. Az orfikusok istene a mindenható tudás. A keresztények istene a Kúria lakája, azaz az egyház igazi istenei a prelátus urak, a monsignorék és a Kúria bíborosai. Csak egyetlen igaz Isten van, és az Allah, Mohammed pedig az ő prófétája.

– De hát az iszlám tiltja az ölést!

– A Korán szó szerint azt mondja, ne öljetek embert, mert Isten megtiltotta, *hacsak nem az igaz ügy* nevében történik. A pergamen keresése igaz ügy volt, talán mindenek közül a legigazabb. A próféta azt is mondja, harcoljatok a hitetlenek ellen. A hitetleneket csak a maguk eszközeivel lehet legyőzni. Legveszélyesebb fegyverük az írás, és most éppen ez az írás adja meg nekik a halálos döfést.

A Donat szavaiból áradó gyűlölet és fanatizmus kérdésre késztette Anne von Seydlitzet.

– Maga…?

– Igen – vágott a szavába Donat. – Muzulmán vagyok. Ezt akarta kérdezni, nem?

– Ezt akartam kérdezni – ismételte meg Anne, aztán folytatta. – De még valami érdekelne ezzel kapcsolatban. Honnan van magában ennyi gyűlölet az egyház intézménye iránt?

Donat bő, kikoptatott zakót viselt. Belső zsebéből előhúzott egy tárcát. Kinyitotta, és olyan áhítattal, mintha értékes könyvet nyitna ki, fényképet emelt ki belőle. Letette Anne elé az asztalra. A kép egy benedekrendi vagy ferences szerzetest ábrázolt, Donatot. Donat hallgatott.

Tehát ez volt az ok. Az első pillanattól fogva, hogy ezzel az emberrel találkozott, Annénak feltűnt, hogy van benne valami papos. A reverenda nemcsak a testtartást változtatja meg, hanem az arcot is. De mi késztethette rá Donatot, hogy szögre akassza?

– Egy nő volt az ok – mondta magától Donat –, Hanna Luise, a későbbi feleségem.

Hirtelen megint ott sorakozott előtte az egész történet, mint megannyi élőkép. Guido balesete, a titokzatos nő a kocsijában. Mi köze lehetett Guidóhoz?

– Akkor nem mondhattam el magának a teljes igazságot – folytatta Donat. – Úgysem hitt volna nekem, a féligazság meg csak gyanakvóvá tette volna. Nekem egyetlen célom volt, a pergamen, érti?

Anne semmit sem értett, és bár úgy érezte, Donat valóban igyekszik mindent megmagyarázni neki, még mindig nem látta tisztán az összefüggéseket.

– Ki volt az a nő az autóban a férjem mellett? – kérdezte, majd bizonytalanul hozzátette: – Guido még életben van?

– A férje halott, von Seydlitz asszony. Ami a férje körül történt azóta, az az orfikusok számlájára írható. Idegileg ki akarták készíteni magát, mert abban reménykedtek, hogy így könnyebben hozzájuthatnak a pergamenhez. Ami pedig a nőt illeti a férje kocsijában, a papírjai ugyan a feleségem nevére szóltak, de az a nő nem a feleségem volt.

– Akkor ki?

– Nem tudom. Csak azt tudom, hogy az orfikusok ügynöke lehetett, mert a feleségem papírjai az orfikusok birtokában voltak.

Anne fejében minden összezavarodott.

– Engedjen meg egy kérdést – mondta mentegetőzve –, a felesége tolószékhez van láncolva, nem? Mi köze lehet neki az orfikusokhoz?

Donat kicsit gondolkozott, aztán felállt.

– Az lesz a legjobb, ha Hanna maga mondja el. Jöjjön!

4

A folyosón, amelyről rengeteg ajtó nyílt, Donat egy másik, keskeny lépcsőházhoz vezette Annét, amelyből alacsony, alig megvilágított folyosó nyílt egy emelettel lejjebb a ház hátsó részébe, számtalan kicsiny ablakkal és sok szobával. Különös, irodai hangulat uralkodott. Anne írógépek kopogását és egy telexgép zakatolását hallotta.

– Hivatalosan – magyarázta Donat – ez az iszlám kultúra háza, valójában három éve semmi mással nem foglalkozunk itt, csak az ötödik evangéliummal. – A folyosó végén kinyitott egy ajtót, és kezével intett Annénak, lépjen be.

A helyiséget fényesen kivilágították. A négy fal mentén körbe vezető asztal mellett Hanna Luise Donat ült a tolószékében. Szemmel láthatóan az asszony is kevésbé csodálkozott Anne váratlan megjelenésén, mint amennyire számított volna rá. Nagyon barátságosan fogadta, és Anne észrevette, hogy előtte az asztalra a teljes pergamen másolatát ragasztották fel, sorjában ötven vagy hatvan töredéket. Állával az egyik foszlányos töredékre mutatott.

– Ez a töredék, ez az utolsó itt a sorban, talán ismerősnek tűnik. Nem, ez nem az eredeti, csak másolat. Az eredeti egy páncélszekrényben van, és biztos helyre fogjuk vinni.

Anne von Seydlitz természetesen azonnal ráismert a töredékre. Majdnem megkérdezte, mire ez az izgalom, de aztán visszafogta magát.

Donat elmagyarázta a feleségének, hogy már beavatta a vendéget, tudja, miről van szó, de von Seydlitz asszonyt elsősorban az érdekelné, ki volt az a nő, aki a balesetnél a férje mellett ült a kocsiban, és hogyan kerültek hozzá az ő iratai.

A tolószékben ülő asszony Annéra nézett.

– Tudnia kell, hogy hivatásomnál fogva klasszika-filológus és régész vagyok, és Brüsszelben dolgoztam a *Comité International de Papyrologie*-nál. Egy kongresszuson találkoztunk először, a bencés szerzetes Donat meg én. Aztán valahogy megtörtént, egymásba szerettünk. Egyre gyakrabban jártunk kongresszusokra, mert ez volt számunkra az egyetlen lehetőség a találkozásra. Eleinte mind a ketten abban bíztunk, hogy elmúlik a szerelem, de pont ellenkezőleg történt, a kezdeti fellángolásból igazi szerelem lett. A helyzet mindkettőnket lelkiismereti válságba sodort. Donat diszpenzációért folyamodott a Kúriához. A Kúria először egyáltalán nem válaszolt, majd jó egy év múlva megérkezett a válasz, hogy ha elkerülhetetlen, akkor vétkezzen, de a nőtlenség alól nem kaphat felmentést. Más szóval az egyház eltűrte volna, hogy egy szerzetesnek viszonya legyen egy nővel, de nem vallhatja be nyilvánosan, és nem veheti feleségül. Én akkoriban nem láttam más megoldást, mint hogy egyik napról a másikra eltűnjek Donat életéből. Éppen kapóra jött, hogy egy müncheni kongresszuson megkeresett egy jól öltözött úr. Azt mondta, Tálesz a neve.

– Tálesz? – rezzent össze Anne. Kezdte megsejteni az összefüggést.

– Tálesz elmagyarázta, hogy egy intézetet irányít Görögországban, és éppen pergamen- és papirusz-szakértőt keres. Elképesztően magas fizetést ajánlott fel. Én

lehetőséget láttam a dologban, hogy eltűnjek, és elfelejtsem Donatot. Természetesen nem sejtettem, hogy az aláírásommal szentesítettem a belépésemet az orfikus rendbe, mire pedig megértettem az összefüggéseket, már késő volt. Az orfikusság életfogytiglan szól…

A tolószékben ülő asszony hangja elbizonytalanodott, reszketni kezdett, és remegő szájjal folytatta.

– Abba akartam hagyni, vissza akartam térni a régi életembe, de fogva tartottak. Megtagadtam a munkát, később még a táplálkozást is, és akkor Orfeusz, aki a legfőbb bírájuk is, úgy döntött, istenítéletet szolgáltat. Az orfikusok azokat, akik nem tartják be a törvényeiket, ledobják a frígiai sziklákról. Aki túléli a zuhanást, azt futni hagyják. Senki nem tudta, túlélte-e egyáltalán már valaki. Én túléltem, de a lábamat soha többé nem tudtam mozgatni. Két bolond az alsó városból elvitt a katerini úthoz, és ott belelöktek egy árokba. Nem sokkal később egy teherautó sofőrje talált rám. A hivatalos változat szerint cserbenhagyásos gázolás történt.

Látszott, hogy Hanna Donatnak nehezére esett a beszámoló. Kapkodva lélegzett, és maga elé bámult a semmibe. Donat megfogta a kezét, és megszorította.

A férfi Anne felé fordult.

– Amikor tudomást szereztem róla, ledobtam a csuhát, és mentem. Elátkoztam az eget, és világgá ordítottam a fájdalmamat. Aznap érett meg bennem az elhatározás, hogy bosszút állok az egyházon, mert nem a kegyelem egyháza, hanem könyörtelen hivatalnokok intézménye. Bármit is vesznek magukra, tanítja Mohammed a próféta, Allah ugyanúgy látja azt, amit elrejtenek, mint azt, amit megmutatnak, mert ő ismeri az emberi szív legtitkosabb zugait is.

A tolószékben ülő asszony folytatta.

– A mozgás képességétől megfosztottak ugyan, de a gondolataim ereje töretlen maradt. Most már tudtam, mit akarnak az orfikusok, és az orfikusoktól azt is tudtam, hogy vannak konkurenseik, akik minden erejükkel dolgoznak az ötödik evangéliumon: az iszlám fundamentalisták. Egyedül nem lett volna bátorságom kétfelé, az orfikusok és a Kúria maffiája ellen harcolni. Abban sem bíztam, hogy Donat még mindig szeret, egy ilyen mozgásképtelen nyomorékot.

– Ne beszélj így – vágott a felesége szavába Donat. – A szerelem nem az egyes végtagok mozgásképességétől függ. Amikor először megláttalak, megszerettelek, téged és nem a járásodat.

Anne von Seydlitzet meglepték a férfi együttérző szavai. Ennek a Donatnak két lelke kell, hogy legyen, egy gyengéd és együttérző a feleségével szemben, és egy könyörtelenül radikális az egyházzal szemben. Végül Donat felé fordulva megismételte a kérdését.

– Hogy tudta az a nő a férjem kocsijában a maga feleségének adni ki magát?

– A hír, hogy egy német régiségkereskedő, akinek alighanem fogalma sincs a dolog jelentőségéről, birtokába jutott az ötödik evangélium utolsó, még hiányzó és legfontosabb töredékének, futótűzként terjedt el mindazok körében, akik a dologgal foglalkoztak. Az orfikusok alighanem későinek találták az időpontot, amelyben Tálesz megállapodott a férjével, hogy megvegye tőle a pergament Berlinben, és előre küldték

egy ügynököket, akit nem ismerünk, a feleségem irataival, amelyeket ott kellett hagynia Görögországban. Nehéz lenne rekonstruálni a körülményeket, hogyan találkozott össze ez a nő a férjével.

– Amennyire én tudom, Guido úton volt Berlinbe a kocsijával. Csakhogy addigra már el kellett adnia a pergament Vossius professzornak, mert nem vitte magával, és később Vossiusnál került elő Párizsban. Magától értetődik a kérdés, mit keresett az a nő Guido kocsijában?

– Nagyon is elképzelhetőnek tartom – vágott közbe Donat hogy az orfikusok, akik minden bizonnyal azt hitték, a pergamen még mindig a férjénél van, egy csalimadarat állítottak rá, egy nőt, aki szép szemeket meregetett a férjére, hogy így jusson a pergamen birtokába, aztán ki tudja… – Donat elhallgatott.

– Nyugodtan kimondhatja, amit gondol – folytatta Anne. – Ki tudja, a férjem talán csak egy kis kalandot keresett. Talán. De aztán megtörtént a végzetes baleset.

Donat bólintott.

– És Vossius? – kérdezte váratlanul Anne, akinek ezernyi gondolat kavargott a fejében. – Kinek a lelkiismeretét terheli Vossius professzor halála?

– Vossius magányos harcos volt. Az orfikusok közé tartozott. Ha erőszakos halállal halt meg, fölösleges keresni a gyilkosait.

– Értem – felelte elgondolkozva Anne –, csak egyvalamit nem értek még mindig. Iszlámhívők, orfikusok és a Kúria évek óta foglalkoznak az ötödik evangélium lefordításával. Miért olyan fontos éppen ez a kicsiny kis töredék, hogy embereket gyilkoltak és a legszörnyűbb eszközöket vetették be, csak hogy a birtokába jussanak, miért?

5

Hanna Donat intett a férjének, és az odatolta a székét az asztalnak ahhoz a pontjához, amelyre a kis pergamendarab másolatát ragasztották fel. Az asszony szinte áhítatos pillantást vetett az olvashatatlan sorokra.

– Azt hiszem, joga van megtudni, miről is van szó. Végül is, ha már nincs is a birtokában, még mindig maga a jogos tulajdonosa. – Aztán messziről kezdve magyarázni kezdte, hogy a négy evangéliumot a valós események után ötven-kilencven évvel jegyezték fel olyan emberek, akik a történet főszereplőjét sohasem ismerték, és mint a rossz iskolásfiúk, egymásról is másoltak. Emellett még számtalan apokrif írás is létezik, olyan evangéliumok, amelyeknek lényegesen kisebb a jelentőségük, mint a négy elfogadotté. Más szóval, az Újszövetség keresztény hagyománya agyaglábakon nyugszik. Az ötödik evangélium hitelességét azonban még a természettudósok is megerősítették. A thermolumineszcenciás vizsgálat bebizonyította, hogy a pergament pontosan abban az időben jegyezték fel, amelyet a

szerzője említ, tehát mindenképpen a négy evangéliumot megelőzően, és ez az evangélium egészen más megvilágításba helyezi a názáreti Jézus életét.

Anne közbevetette, hogy az egyháznak még ebben az esetben is minden bizonnyal sikerülne a saját tetszése szerint értelmezni a dolgokat.

A tolószékben ülő asszony megrázta a fejét.

– Egy-egy adott ponton megtehette volna, de ennél nem. Elmondom a tartalmát: „…AKI EZT FELJEGYZI… BARABBAS A NEVE… ÉS TUDJÁTOK MEG, BARABBAS A NÁZÁRETI JÉZUS FIA – AZ ANYJÁT MÁRIA MAGDOLNÁNAK HÍVJÁK… JÉZUS, AZ APÁM PRÓFÉTA VOLT – DE MERT BORRÁ VÁLTOZTATTA A VIZET ÉS JÁRNI TANÍTOTTA A BÉNÁKAT, MINT AZ EGYIPTOMI MÁGUSOK – SOKAN AZT KIÁLTOTTÁK, HOGY ISTEN – DE EZ AZ Ő AKARATA ELLEN VOLT…”

6

Beletelt egy kis időbe, míg Anne von Seydlitz felfogta a szavak értelmét. Sokáig tűnődött. Nem volt túlzottan vallásos, templomjáró meg egyáltalán nem, de amit most hallott, az rettenetesen felizgatta, és egy gondolat minden mást háttérbe szorított. Ennek a néhány szerény szónak elképesztő következményei lehetnek, ha nyilvánosságra kerülnek. Több milliárd ember élete kétezer év óta, az egyház intézményei, a Vatikán, mindebből csak por és hamu marad.

– Most már érti – fordult a látogatóhoz Donat –, miért mozgattunk meg mindent mi, az orfikusok és a Vatikán, hogy ennek a kis darab pergamennek a birtokába jussunk?

Anne szó nélkül bólintott.

– Egyébként fel vagyok hatalmazva, hogy kárpótlásként átadjam Önnek az egymillió dollárt. Egyetért vele?

Anne von Seydlitz csak bólintott. Nagyon jól megértette, hogy az iszlám fundamentalisták ezzel a pergamennel olyan hatalmat tartanak a kezükben, amellyel megváltoztathatják az egész világot, és egyetlen pillanatig sem kételkedett benne, hogy meg is fogják tenni.

Anne most már sok mindent megértett az elmúlt hetek és hónapok eseményeiből, és szinte nevetségesnek találta, hogy a véletlen épp neki juttatta a kulcsszerepet a világtörténelem egy darabkájában. Pillantása minduntalan visszatért az írásra, amelyet nem tudott elolvasni, de amely ekkora jelentőséggel bír, és hirtelen megijedt, megijedt a titoktól, amelyet megtudott.

– Az eredeti… hol van most az eredeti? – kérdezte.

A tolószékben ülő asszony Donat felé fordult, az pedig Annéra nézett.

– Biztosan nem gondolja, hogy megmondom, de olyan helyen van, ahol biztonságban van a többiek támadásaitól.

– És egyedül önöknek van másolatuk?

– Ezt igazából én kérdezhetném magától. Ha a filmről, amely az ön birtokában van, csak egyetlen másolat készült, akkor igennel válaszolhatok. Egyébként ebben az esetben a másolatoknak nincs bizonyító erejük. A Kúria meghamisítaná őket, ahogy már sok okiratot meghamisított. Az egyházat szétrobbantani viszont csak egyértelmű bizonyítékokkal lehet.

– Rauschenbach és Guthmann! – kiáltott fel Anne. – Mind a kettőnek adtam másolatot a pergamenről.

Donat könnyedén válaszolt.

– Tudjuk. Mind a két másolat az orfikusok birtokában van. Szegény Rauschenbachot meggyilkolták, mert azt hitték, hogy maga az eredetit adta oda neki. Guthmann pedig máig is a szolgálatukban áll. Itt kószál Rómában egy gyilkos kommandóval. Volt egy spiclijük a Vatikánban, egy doktor Losinski nevű ravasz jezsuita. Még ma sem tudják, hogy kettős játékot űzött. Aztán volt még egy doktor Kessler nevű német, szintén jezsuita. Mindketten ugyanazon dolgoztak. – Donat előrehajolt, és az asztalon szétteregetett pergamenre mutatott. – Amikor ezek ketten összebarátkoztak, forró lett a talaj az orfikusok lába alatt, mert tévesen azt hitték, hogy Kessler a mi emberünk. Egy merénylet során mindkettejüknek pusztulniuk kellett volna. Losinski meg is halt, de Kessler túlélte.

– Istenem! – suttogta Anne.

– Kessler most a mi oldalunkon áll – tette hozzá Donat. – És van itt még valaki, aki végül szintén a mi oltalmunk alá helyezte magát. De ehhez jobb lesz, ha magára hagyjuk.

7

Donat megragadta a felesége tolószékét, és anélkül hogy még bármi mást mondott volna, kitolta a szobából. Anne megzavarodva állt, egyedül az idegen házban. Tanácstalanul kezdte nézegetni az ötödik evangélium érthetetlen töredékeit az asztalon, azt a hatalmas kirakós játékot, amelyben az ő töredékét utolsóként illesztették be a helyére, de amely megoldotta az egész rejtélyt, egy kavics, amely irtózatos lavinát indíthat el, maga alá temetve egyházat, pápát és hitet. Beleborzongott, ahogy tudatára ébredt, hogy ez a rég elfeledett szöveg, amelyet itt lát, legalábbis az eredetije, amelyet biztos helyen őriznek, képes rá, hogy az egész világot megváltoztassa. És soha többé semmi sem lenne ugyanaz, mint ami volt.

Hallotta, hogy kinyílik a háta mögött az ajtó, és megfordult. Ott állt előtte Kleiber, az ál-Kleiber, a kezében egy csokor narancsszín-kék paradicsommadár-virággal.

Anne egy lépést tett feléje, nem is tudva, mit akar ezzel jelezni. Teljesen elbizonytalanodott. így álltak egymással szemben, mindketten zavartan várták, hogy a másik megszólaljon.

– Nem tudom – szólalt meg végül dadogva 'Kleiber' –, bocsánatot kellene kérnem? Mit tegyek?

– Mit gondolsz? – kérdezett vissza kicsit csípősen Anne.

– Igazán nem tudom – felelte kitérően Kleiber. – Természetesen tisztában vagyok vele, hogy gyalázatos módon becsaptalak.

– Igen. Akárhogy is nézzük.

– De csak a személyazonosságomat illetően csaptalak be, nem az érzéseimmel. Azok igaziak voltak. Kezdettől fogva.

– És úgy gondolod, a kettő külön választható?

– Azt hiszem, igen.

– Ezt meg kell magyaráznod.

– Megpróbálom. Szóval, sem Adriannak, sem Kleibernek nem hívnak, a nevem Stephan Oldenhoff. De Kleiberhez hasonlóan én is újságíró vagyok, ha nem is olyan sikeres, az a fajta, aki itt-ott elad egy-egy sztorit, és örül, ha ki tudja fizetni a lakbérét. Aki minden megbízást elvállal, ha rendesen megfizetik. Egy szép napon megkeresett egy ember, és azt mondta, elképesztően hasonlítok egy másik újságíróra, és megkérdezte, hajlandó lennék-e egy tekintélyes összeg fejében eljátszani a szerepét. Nem sokáig gondolkoztam, azt mondtam, ha semmi törvényellenest nem kívánnak tőlem, elvállalom, a honorárium pedig nagyon tisztességes volt. A megbízót Donatnak hívták, és a feladat az volt, hogy meg kell szereznem a számára a pergament.

Ehhez Stephan Oldenhoffnak át kellett alakulnia Adrian Kleiberré. Ami a külsőt illeti, nem volt nehéz, mert tudtuk, hogy tizenhét éve nem találkoztál Kleiberrel. Donat alapos kutatásokat végzett, de a legértékesebb tanácsokat a feleségétől kapta. Kleiber szokásait és tulajdonságait senki sem ismerhette jobban Hanna Luise Donatnál, mert az özvegye volt. Kleiber ugyanis feleségül vette. Attól kezdve nem küldött neked virágot a születésnapodra.

Mindent tudtam a helyzetedről, és a fundamentalistáktól minden elképzelhető támogatást megkaptam. Azt is tudtam viszont, hogy nagy veszedelem fenyeget az orfikusok részéről, különösen attól a pillanattól fogva, hogy a pergamen hozzám került, pontosabban attól a pillanattól fogva, hogy az orfikusok azt hitték, nálam van. Ezért aztán kapóra jött az ötlet, hogy utazzunk Amerikába. Ott nagyobb biztonságban éreztem magam.

Anne a fejét rázta. Nem tudta elhinni Oldenhoff szavait.

– Akkor – kérdezte végül némi gondolkodás után – az elrablásod és a Leibethrába hurcolásod is csak színjáték volt?

– Hová gondolsz?! – kiáltott fel rémülten Oldenhoff. – Az véres valóság volt. Amikor az orfikusok rájöttek, hogy a pergamen már nincs nálad, hanem bizonyára én

rejtettem el, elraboltak, mint a szicíliai maffia. Tényleg nem tudom, hogyan vittek Leibethrába, és mi volt velem a szándékuk, hogy kipréseljék belőlem a pergamen rejtekhelyét. Annyi tény, hogy neked köszönhetem az életemet, mert ha megtudták volna, hogy a pergamen már rég a fundamentalisták kezében van, alighanem agyonvertek volna.

Anne von Seydlitz az ál-Kleiber szemébe nézett. Gyűlölte ezt az embert, de nem úgy, ahogyan egy ellenséget vagy egy ellenfelet gyűlöl az ember, Anne egyes egyedül csak azért gyűlölte Oldenhoffot, mert Oldenhoff volt, és nem Kleiber. Az a fajta gyűlölet volt, amely könnyen átcsap szerelembe, és ez a pont közelebb volt, mint gondolta volna.

8

Pontosan egy hét telt el a Via Baullari egyik hátsó épületében lezajlott találkozás óta. Anne von Seydlitz elutazott Capriba, hogy pihenjen és gondolkozzon. Méregdrága lakosztályt bérelt a Quisianában, megengedhette magának. Donat kiállított a számára egy egymillió dollárról szóló csekket, de Anne a sok pénz ellenére sem volt boldog. Úgy érezte, mintha az elmúlt hónapokban egy idegen ember életét élte volna, és sokáig érezte ezt. Aztán a kétely lassan csodálkozásba, végül a csodálkozás abba a meggyőződésbe csapott át, hogy nem álmodott, hanem valóban átélt mindent.

Hosszú, álmatlan éjszakáin egy név dörömbölt a fejében, Barabbas, Barabbas, Barabbas. Olyan volt, mint a tompa fejfájás, és szinte már a kétségbeesésbe kergette Annét. Sejtette, mi fog történni, azon kevesek egyike volt, akik egyáltalán sejthették, de nem tudta elképzelni, milyen módon fog megtörténni a katasztrófa, más nevet nem talált az elkövetkezendőkre. Egyszer már azon kapta magát, hogy forrón imádkozik, történjen valami, valami, ami úgy elmosná mindezt, ahogy az eső megtisztítja az aszfaltot.

Ennek persze nem volt semmi értelme, mert a jövőre lehet befolyásunk, de a múltra nem. Anne von Seydlitz mindenféle terveket szőtt, hogyan menekülhetne el valahová messzire a fenyegető katasztrófa elől. Aztán minden egészen másként történt.

Hétfő, 1962. március 5.

Az ALITALIA 932-es számú, Róma-Amman járata. A fedélzeten 76 utas és nyolcfőnyi személyzet. A 8. sorban az A és B ülést egy alacsony, kopasz férfi foglalta el. Mellette béna felesége. Az utaslistán Donat, Mr. és Donat, Mrs. néven szerepeltek. Kettőjüket egy külön bejáraton át, a többi utastól elválasztva vitték fel a gépre. Mrs.

Donatot a tolószékében. A stewardnak feltűnt az aktatáska, amelyet a béna asszony a csuklójához láncolt.

A 6. sorban a D ülésen sötét öltönyös, rövid ősz hajú úr ült. Öltönye hajtókáját körömnyi méretű arany kereszt díszítette. Bejegyzés az utaslistán: Manzoni. Mr. Manzoni az utolsó pillanatban lépett a fedélzetre. A kezében fekete utazótáskát hozott.

Manzoni a repülőút közben többször is hátrafordult Donat és béna felesége felé. Azok ketten kihívóan néztek vissza rá. Manzoni szemtelenül vigyorgott. Úgy tűnt, mindenki győztesnek érzi magát a másikkal szemben, Donaték Manzonival, Manzoni Donatékkal szemben.

80 percnyi repülőút után Manzoni benyúlt a fekete utazótáskába. Valamit babrált benne. Donat még látta, hogy kihúzza a kezét a táskából, mosolyog, és gyorsan keresztet vet. Aztán éles villanást látott. Robbanás. A repülőgép ezernyi szilánkra robbant szét, 25 000 láb magasságban a tenger szintje felett.

9

Ennek az utolsó jelenetnek természetesen nem maradtak szemtanúi. De bizonyára így vagy ehhez hasonlóan játszódott le.

Az ANSA olasz hírügynökség 1962. március 5-én a következőket jelentette: Róma. A Róma-Amman útvonalon a mai napon felrobbant és a tengerbe zuhant az ALITALIA légitársaság egyik utasszállító gépe. A fedélzeten 76 utas és nyolcfőnyi személyzet tartózkodott. A gép Ciprustól 60 mérföldnyire délre, Beirúttól 90 mérföldnyire nyugatra, a Földközi-tenger egyik legmélyebb pontján zuhant le. A hatodik amerikai flotta egyik rombolójának személyzete állítólag látta, ahogyan a gép szétrobbant a levegőben. Darabjai lángolva zuhantak a tengerbe. Biztosra vehető, hogy a 84 ember közül senki sem élte túl a katasztrófát. A baleset okáról egyelőre csak találgatások folynak. Az ALITALIA szóvivője Rómában kijelentette, nem zárható ki, hogy a gép katasztrófáját bomba okozta.

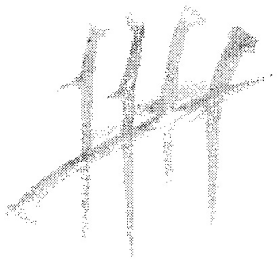

I. Utóhang

Csütörtökön, 1962. október 11-én, XXIII. János Pál pápa Rómában megnyitotta a Második Vatikáni Zsinatot. A 3044 meghívott egyházatya közül 2564-en voltak jelen, köztük a Kúria 115 tagja. A 115 kúriai tag közül csak mintegy harmincan ismerték az okot, amiért közel száz év után összehívták ezt az első összegyházi tanácskozást.

A múlt azt bizonyította, hogy a zsinatoknak mindig volt valami fontos okuk, és jelentős eredményeket hoztak. Zsinat hirdette ki az úgynevezett homousiát, a fiú isteni egylényegűségét az Atyával (Nicea), zsinat állította a keresztény emberek elé az eredendő bűn dogmáját (Trident) vagy a pápai tévedhetetlenséget (Vatikán, I.) A második Vatikáni zsinat eredményei ehhez képest jelentéktelennek bizonyultak.

A Második Vatikáni Zsinat ennek ellenére reformzsinatként fog bevonulni a történelembe, és természetesen mindaz, amiről ez a könyv szól, soha nem történt meg.

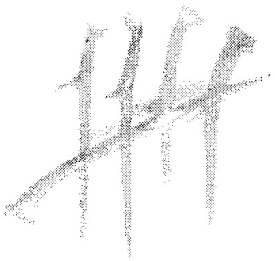

II. Utóhang

Anne von Seydlitz és Stephan Oldenhoff 1964 májusában házasságot kötött Párizsban. Hét évvel később Anne egy rejtélyes balesetben lelte halálát. A Pont-Neuf metróállomáson a beérkező szerelvény elé zuhant. Annét a párizsi Père-Lachaise temetőben helyezték örök nyugalomra, kőhajításnyira Dr. Guillotintől, a guillotine feltalálójától.

Különös sírfeliratán nincs semmi feltűnő a különleges sírkövek tengerében. A felirat így hangzik:

ANNE
1920-1971
Alatta néhány érthetetlen latin szó:
BARBARIA ATQUE RETICENTIS ADIUNCTUM
BARBATI BASIS ATRII SACRI*

Néhány hónappal ezelőttig, amikor ezt a könyvet papírra vetettem, szinte minden nap láttam a Père-Lachaise-ben egy idős urat, kezében egy szál narancssárga-kék paradicsommadár-virággal.

Amikor a titokzatos felirat jelentéséről kérdeztem, azt állította, hogy nem ismeri a fordítást, de nem is fontos. Csak az egyes szavak kezdőbetűi számítanak.

* A barbárság és a hallgatás a római pápa jellemzője és az egyház palotájának alapja.

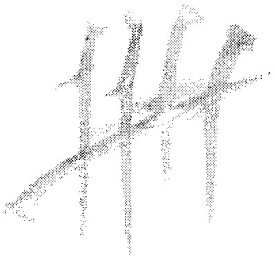

Széljegyzet

Ezúton kérek elnézést Stephan Oldenhofftól. Ő volt az az ember, akivel a Cimetière du Père-Lachaise-ben találkoztam, és aki az útmutatást adta ehhez a könyvhöz. Tudom, hogy visszaéltem a bizalmával, amikor ezt a történetet kívánsága ellenére, a saját kutatásaim alapján közzétettem. Hogy miért tettem, azon sem ő, sem az olvasó nem fog csodálkozni. Meggyőződésem szerint a téma olyan jelentős, hogy nem lett volna szabad megíratlanul hagyni.

Philipp Vandenberg

TARTALOM

Előszó 3

Első fejezet
ORFEUSZ ÉS EURIDIKÉ – A halálhozó 6

Második fejezet
DANTE ÉS LEONARDO – Elrejtett titkok 38

Harmadik fejezet
ST. VINCENT DE PAUL – Pszichiátria 58

Negyedik fejezet
LEIBETHRA – Az őrület határán 79

Ötödik fejezet
A PERGAMEN – Nyomkeresés 95

Hatodik fejezet
AZ ÖRDÖG LÓPATÁJA – Nyomok 131

Hetedik fejezet
NEM REMÉLT TALÁLKOZÁS – Magány 151

Nyolcadik fejezet
A MERÉNYLET – Sötét árnyak a háttérben 200

Kilencedik fejezet
INCE TÖMLÖCEI – Újra leleplezve 220

Tizedik fejezet
VIA BAULLARI 33 – Kettős fényben 242

I. UTÓHANG 261

II. UTÓHANG 262

SZÉLJEGYZET 263